

The one and only Magazine devoted to Humour & Music

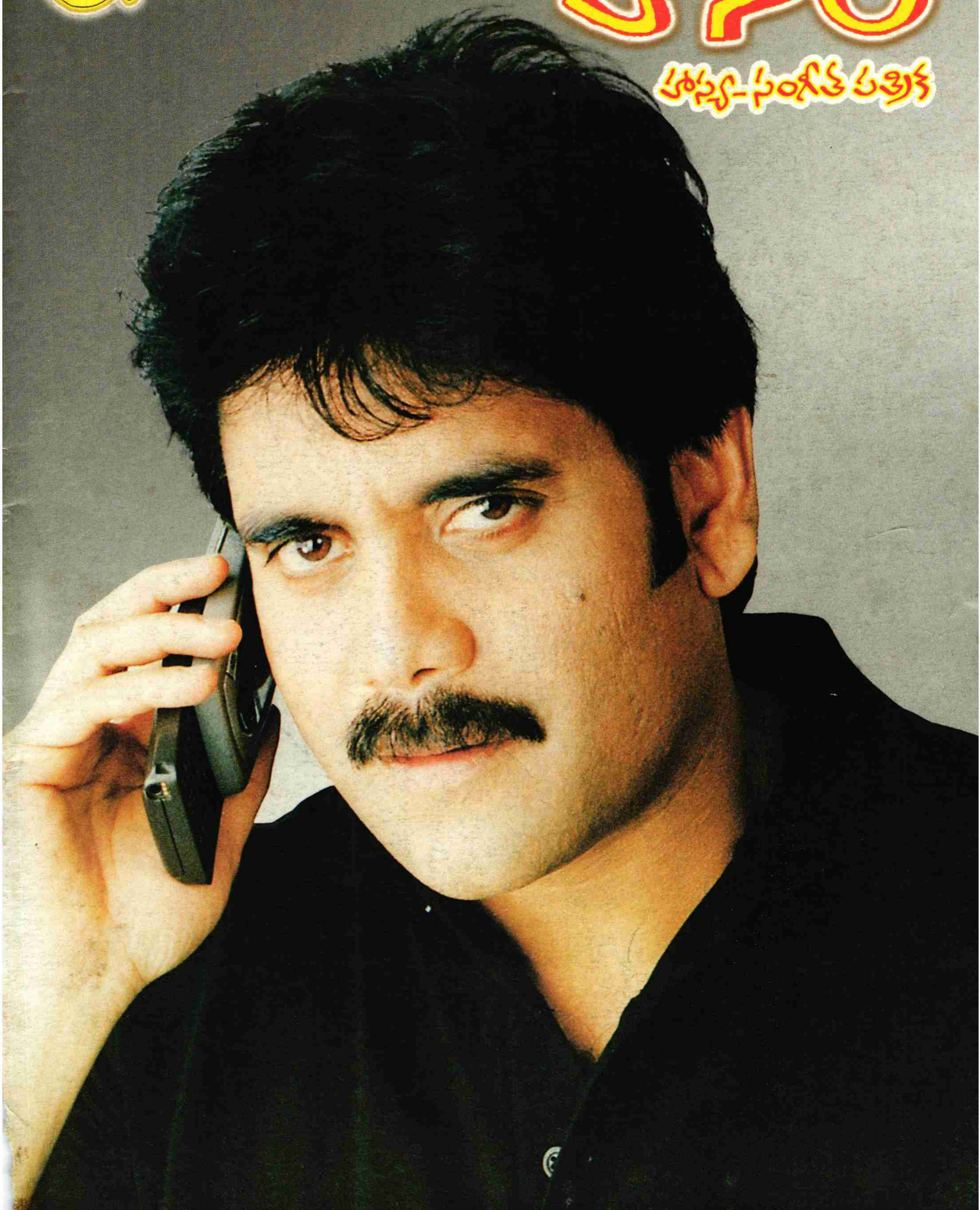
వెల : రూ. 10

16-31 మార్చి 2003

పేజీలు 68+8

అక్షయం

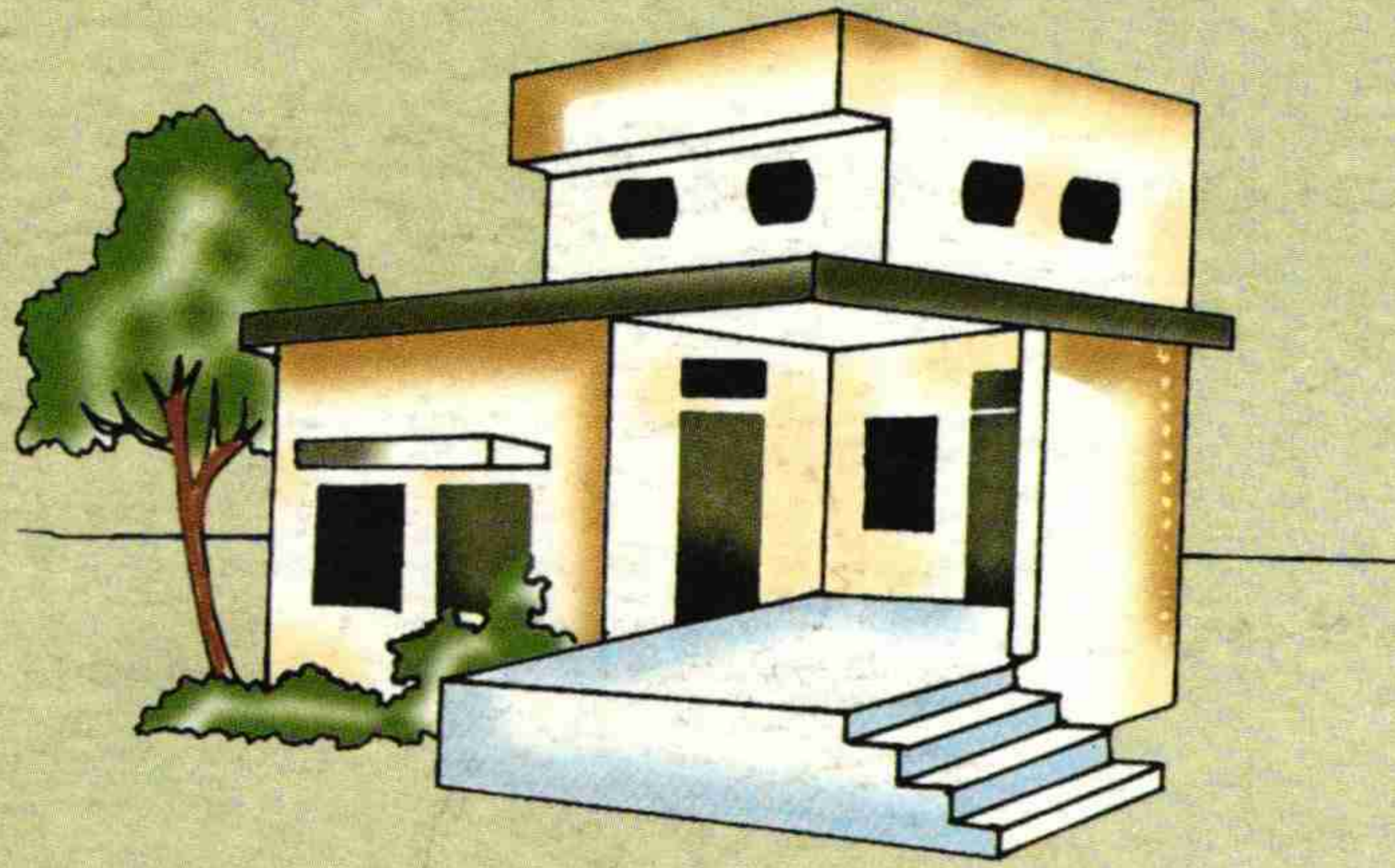
అంజన-సంకీర్ణ కళాక

రారాజుని రా.. రమ్మనండి

తరాలు మారినా చెక్కుచెదరని

మీ లక్ష్మీ నిలయం రక్షణకై

ప్రియా సిమెంటు

సిమెంటు రంగంలో రారాజు

Priya Cement

KING AMONG CEMENTS

www.priyacement.com

హాస్యం
హాస్య-సంగీత పత్రిక

ఇటీవల సంగతులు

36

Also available on net - www.haasam.com

హాస్యం - సంగీతం

సీరియల్స్ :

ఎలుక వచ్చే ఇల్లు భద్రం
-ఇలపావులూరి మురళీమోహనరావు 46

కథలు:

ముల్లును ముల్లుతోనన్న పద్ధతే...
వజ్రం వజ్రేణ భద్యతే..
-ఏజర్ల సత్యనారాయణ 6

శ్రీవారి సంగీత సాధన
-వి.యస్.లక్ష్మీరావు 62

క్లాసిక్స్ రిటోల్డ్ :

తెలివికి గీటురాళ్లు!
- ఆచార్య తిరుమల 26

బాహురమణీయం :

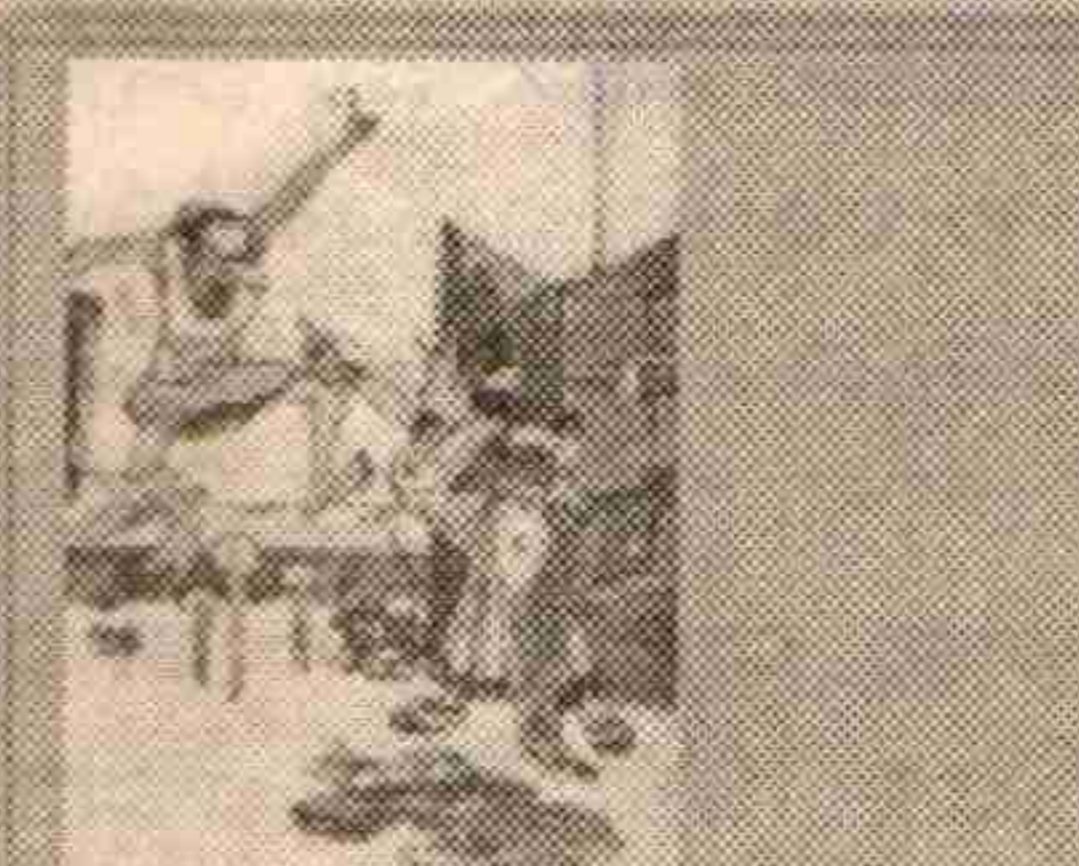
ఇద్దరు మిత్రులు (సినీ నవల)
- ముళ్లపూడి వెంకటరమణ 18

శీర్షికలు :

హ్యామర్ బాక్స్ 24
చా చా చారస్తా 70
చదువులూపు - సత్యమూర్తి 15

స్టేషన్స్ :

బాహువిశ్వరూపం 22
దిసీజ్ ఖర్క...దట్సాల్ 17
సమ్వీక్షణం 11
సినిమా చిత్రాలలో హాస్యం
-మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రి 52

సీరియల్స్ :

కిశోర్ జీవనఝరి
- ఎమ్మెస్ స్వాతి 55

శాస్త్రీయం:

వాగ్గేయకారుడు యానం రామకృష్ణ
-తనికెళ్ళ భరణి 68

లలితం:

కడలిగ పొంగిన మనసున అలలు
- చిత్తరంజన్ 12

పాప్ కార్నర్:

రాజీ విలియమ్స్ 42

సినిమా:

ఆపాత(ట) మధురం
అలీబాబా 40 దొంగలు
- రాజా 31

అర్థంచేసుకుందాం-ఆస్వాదిద్దాం
కౌన్ ఆయా (దేఖ్ కబీరా రోయా)
-పి.వి. సత్యనారాయణ రాజా 60

శీర్షికలు :

న్యూస్ వ్యూస్ 41
తెలుగు సినీ గీతకోశం 29

స్టేషన్స్ :

కొమ్మకొమ్మకో సన్నాయి
-'గంగోత్రి' పాట గురించి వేటూరి 43

వసంత 72

ఇప్రుత్ ఖాన్ 66

ఆనంద శంకర్ 69

మీ పదసంపద 61

అనుబంధం :

వసంత పాటలు 74

ముఖచిత్రం

'సెంటర్ స్ట్రెడ్'లో
'గంగోత్రి', 'పెళ్లినందడి'
సినిమా పాటల పుస్తకాలు
కలర్ లో

నేను మీరు ప్రచురిస్తున్న 'హాసం' పత్రికను చదువుతున్నాను. మాలాంటి పాటలు ఆసక్తి ఉన్నవారికి 'హాసం' ఒక వరంగా భావిస్తున్నాను. ఫిబ్రవరి 16-28 సంచికలో "అమరగాయకుడు ఘంటసాలగారి 29వ వర్ధంతి సందర్భంగా 'భారత ప్రభుత్వము ఘంటసాలగారి గుర్తుగా స్టాంపు రిలీజ్ చేసిన వివరాలతో మరియు తెలుగు చిత్రసీమలో అతిరథులైన ప్రముఖ సినీ నేపథ్య గాయనీ గాయకులతో మీరు ఇన్నర్ కవరు పేజీపై ముద్రించిన గ్రూప్ ఫోటో మమ్మల్ని ఎంతగానో ఆకట్టుకుంది. నభూతో నభవిష్యతి అనడంలో సందేహంలేదు.

-బి.రవికిషోర్, హైదరాబాద్

ఫిబ్రవరి 'హాసం' సంచికను తొలిసారి లైబ్రరీలో చూసి ముగ్ధురాలినయ్యాను. హాట్సాఫ్టు 'హాసం'- ప్రతి హాసాలు, పరిహాసాలు, చిరుచిరు నవ్వులు, రువ్వేపువ్వులు తరగని సిరులు - కమ్మని పరిమళం విరజిల్లే విరులు!

-అమృతుని రాజశ్రీ

భావితరాలకు అపూర్వాపమైన ఎన్ సైక్లో పిడియాగా 'హాసం' పత్రికలు ఉపయోగ పడతాయి. "సాంగులే బంగారు రాజా" చాలా చాలా బాగున్నది. టి.వి.రాజుగారి గూర్చి వ్యాసం చమత్కారమైన పదాలతో ఆద్యంతం ఆకట్టుకునే విధంగా ఉంది.

-డా॥ సయ్యద్ రహమతుల్లా, పర్లాకిమిడి (ఓరిస్సా).

మేము కర్ణాటకలో ఉంటున్న ప్రవాసాంధ్రులము. మా ఊరిలో చాలా తక్కువగా దొరికే తెలుగు వీక్లీస్ నీ కొంటుంటాను. మీ "హాసం" పత్రిక ఈ మధ్యనే మా ఊరి ఏజెంట్ ద్వారా పరిచయమయింది. వెుదటి సంచికతోనే అమితంగా ఆకర్షించిన 'హాసం' వెనుకటి సంచికలను కూడా తెప్పించేలా చేస్తోంది. మాతృభూమికి దూరంగా ఉంటున్న మాకు 'హాసం' ఎంతో ఉల్లాసాన్ని, తృప్తిని కలిగిస్తోంది. ప్రతి పేజిని అత్యద్భుతంగా తీర్చిదిద్దుతున్న మీకు మా వ్రత్యేక అభినందనలు మరియు కృతజ్ఞతలు.

-డి.కె.సురేశ్ బాబు, దొడ్ల బల్లాపూర్, కర్ణాటక.

"హాసం" హాస్య సంగీత పత్రిక నన్ను అమితంగా ఆకట్టుకుంది. మార్కెట్ లోకి వచ్చినరోజే తీసుకోవాలని నాకు ఆతృతగా ఉంటోంది కానీ మా వారికి ప్రతివారం ఆలస్యంగా వస్తోంది. నేనేమిచేయాలి?

-శావేరి సుంజీవ, కిషన్ గూడ.

మార్చి 1-15 నాటి 'హాసం' హాస్య సంగీత పత్రిక ముఖచిత్రం చాలచాల బాగుండి చూడగానే నా మనసు దోచుకుంది. ముఖపత్ర సుందరి కుమారి లయ చిరుదర హాసం- 'హాసం' అట్టపై అదిరింది. బంగారు నంది అవార్డు గ్రహీత కుమారి లయ ముందు ముందు మరిన్ని నందులు అందుకోవాలని మా ఆశ, ఆకాంక్ష.

సరస్వతీ మానస పుత్రిక 'హాసం' హాస్య సంగీత పత్రికకు వందనమందారాలు.

-తాతాభక్తుల శేఖుబాబు, నాగాయలంక.

నేను బి.ఎన్.సి. మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్నాను. మీ 'హాసం' పత్రికకు రెగ్యులర్ రీడర్ ను. రావికొండలరావు గారి (సి)నీతిచంద్రిక అంటే నాకు చాలా ఇష్టం. ఆ సీరియల్ అయిపోయినందుకు చాలా బాధగా ఉంది. సెంటర్ స్పెషల్ కోత్త సినిమా పాటలను అందిస్తున్నందుకు కృతజ్ఞతలు. మార్కెట్ లో ఏ పత్రికా కొని చదవని నేను మీ 'హాసం' పత్రికకు బానిసైపోయాను. బాపూ విశ్వరూపం మమ్మల్ని ఎంతగానో ఆకట్టుకుంది.

-వర్ణ భీమవరం.

'సత్కార్యాలకు ప్రచారం ఉండాలి' అనే

- హాసం...సినీ సంగీత నందనం
- హాసం...సుందర సరస సమీరం
- హాసం...సుమధుర స్వర సాగరం
- హాసం...సరిగమల దివ్యక్షేత్రం
- హాసం...నేటి-అలనాటి గీతాల తోరణం
- హాసం...స్వరావ్వేషకులకు శ్రీకారం - శోధనా సాధనం
- హాసం...పత్రికా ప్రపంచాన విరిసిన మధుర మందహాసం
- హాసం...సరస సంగీత ప్రియుల హృదయ విలాసం
- హాసం...నాటి తరం మధుర స్మృతుల మధువనం
- హాసం...నేటి తరం నవతేజానికి ఒక వేదం
- హాసం...సంగీత పత్రికారంగాన ఉత్తేజతరంగం
- హాసం...అమర సంగీత కర్తల ఆరాధనాలయం
- హాసం...ఉత్తమాభిరుచులు గల అత్యుత్తమ గ్రంథం
- హాసం...భావితరం నేర్చుకోదగిన జ్ఞానకోశం
- హాసం...ఎంత చదివినా తరగని తనివితీరని స్వరామృతం
- హాసం...ప్రతిభావంతుల ప్రగతికోసం చేసే మహా యజ్ఞం
- హాసం...నవయువ సంగీత కారుల మార్గదర్శిని యంత్రం
- హాసం...మహా పురుషుల జీవిత విశేషాల మాలా తోరణం
- హాసం...అనతికాలంతోనే అత్యంత ప్రాచుర్యం పొందిన అందాల కావ్యం
- హాసం...సరికొత్త స్వరాలకు నవతరాలకు స్వాగత ద్వారం
- హాసం...సినీ వినీలాకాశంలో నవజీవన వినోద వికాశం
- హాసం...అఖిలాంధ్ర పాఠకుల హృదయాన ఆనంద పారవశ్యం
- హాసం...తెలుగు చిత్రసీమ గర్వించదగిన పత్రికా రత్నం
- హాసం...సినీ సంగీత పెద బాల శిక్షణాలయం
- హాసం...ప్రతి తెలుగు గుండెలో నిండిఉండాలి నిరంతరం
- హాసం...సున్నిత సాహిత్య సంగీత విమర్శల 'రాజ'మందిరం
- హాసం...సృష్టికర్తలకు...వందనం...అభినందనచందనం

-జి.ఆనందు, సినిసంగీత దర్శకుడు, గాయకుడు, చెన్నై

వాక్యం అక్షరసత్యం. ప్రకాశం జిల్లా 'అద్దంకి' వాసులు జన్మభూమి స్ఫూర్తితో ఆడిటోరియమ్ మరియు సంగీత కళాశాల నెలకొల్పాలనే ఆలోచన రావటం దాన్ని సాకారం చేయడం ముదావహం మరియు అభినందనీయం. పాఠకులకు 'హాసం' సంపాదకీయాలు స్ఫూర్తిని, ప్రేరణ కలిగిస్తున్నాయి.

-చింతలపాటి విశ్వనాథ్, లక్ష్మీ శైలజ, విజయవాడ.

16-28 ఫిబ్రవరి 'హాసం' పత్రికలో లలిత సంగీతంలో "ఎనాటికీ రాడు" శ్రీమతి రావు బాలనరస్వతీ దేవి గానం చేసిన గీతం ఇచ్చినందుకు చాలా సంతోషం. అలనాటి ఆణిముత్యాల గురించి నేటి తరానికి అనువైన శైలిలో తెలిపే నవ్వుటద్దాలులో సంఖ్యబలంతో సాహిత్యశైలిని చూపిన ఆచార్య తిరుమల గారి సాహిత్యం చదివాను. చాలా బాగుంది. ఘంటసాల స్మారక తపాలాబిళ్ల సందర్భంగా మీరిచ్చిన ప్రముఖ గాయనీ గాయకుల ఫోటో చూసి చాలా ఆనందం కలిగింది. మొత్తంమీద ఓ మంచి పత్రిక చదువుతున్నామనే సంతృప్తిని 'హాసం' కలిగిస్తుంది.

-ముత్యాల భాస్కరరావు, రామరాజులంక

సంపుటి: 2 సంఖ్య: 12

16-31 మార్చి 2003

పేజీలు: 68+8

వెల : రూ. 10-00

సంవత్సర చందా : రూ.200

మేనేజింగ్ ఎడిటర్
ఎమ్మీయస్ ప్రసాద్

ఎడిటర్
రాజా

లభరెస్ కర్డెస్
డా. కె.వి.రావు
జె.మధుసూదన శర్మ

HAASAM HAASYA SANGEETHA PATHRIKA
Flat No. 502, Sri Balaji Nilayam
13-1-212, Motinagar,
Hyderabad-500 018
Ph: 2383 1388 / 5557 0215
email: haasammag@hotmail.com

Printed and Published by:
K.I.Varaprasad Reddy
on behalf of Hummus Infoway (P) Ltd.,
502, Sri Balaji Nilayam,13-1-212,
B.S.P. Colony, Motinagar,
HYDERABAD-500 018
Fax: 040-3541713

Printed at:
Kalajyothi Process Ltd.,
1-1-60/5, RTC X Roads,
Musheerabad, Hyderabad-20

Published at:
502, Sri Balaji Nilayam,
13-1-212, B.S.P.Colony, Motinagar,
HYDERABAD-500 018

Editor: RAJA

Marketed by:
Margadarsi Marketing Pvt Ltd.,
6-3-570, Eeenadu Compound
Somajiguda, Hyderabad-82

The one and only Magazine devoted to Humour & Music

హాసం

36

హాస్య-సంగీత పత్రిక

మనిషికి భౌతిక అవసరాలైన కూడు, గూడు, గుడ్డ సమకూరడం చాలదని, లలితకళల అవసరం కూడా ఉందని గుర్తిస్తూనే లలితకళలు పోషించబడాలంటే మనిషి భౌతిక అవసరాలు - పూర్తిగా కాకపోయినా కొంతమేరకైనా - తీరాలని కూడా గమనించాలి. మనుగడే కష్టమైనప్పుడు లలితకళలను ఆస్వాదించే ఉత్సాహం, ఉల్లాసం ఎక్కడనుండి వస్తాయి? అలాగని భౌతిక అవసరాల మీదనే పూర్తిగా దృష్టిని కేంద్రీకరించి మానసిక అవసరాలను నిర్లక్ష్యం చేస్తే, మనశ్శాంతికి అలమదించడం తప్పక శారీరక సౌఖ్యానిచ్చే హాయిని కోల్పోతాం. అందువల్లనే శారీరకంగా శ్రమిస్తూనే, ఆ కష్టాన్ని ఓర్చుకునే శక్తిని మానసికంగా చేకూర్చుకోవడానికి కళల నాశ్రయించడం జరుగుతుంది. పల్లెపదాలు పాడినా, తోలుబొమ్మలాట చూడబోయినా ఆంతర్యం ఇదే!

మరి వీరిని ఉల్లాసపరచవలసిన కళాకారుడు జీవించడమెలా? అతని భౌతిక అవసరాలు తీరడమెలా? అన్న ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు సమాజం బాగోగుల ప్రసక్తి వస్తుంది. సమాజం, ప్రజలు కళకళలాడుతున్నప్పుడే కళ పరిధివిల్లుతుంది. కుండెడు నీటికోసం క్రోసు దూరం నడిచే వేళ కావాలి వినిపిస్తామంటే వినే లేమి లేవ్వదు? చేలు తడిపే నీళ్లకోసం కాట్లాడుకుని కుత్తుకలు ఉత్తరించుకునే సమయాన ఉదాత్తప్రసంగాలు వినే నాధుడెవ్వడు? కరువురక్కసి విలయతాండవ ఘడియన వినబడేది ఇనుపగజ్జెల సవ్వడా? యక్షగాన కీర్తనా?

కళలను ఆస్వాదించాలంటే కడుపునిండిన పరిస్థితి ఒక్కటే సరిపోదు. మానసిక వికాసం కూడా అవసరమే. చదువు, సంస్కారం అజ్ఞనపుడే కళలోని మర్నం బోధపడుతుంది. సున్నితమైన అంశాలు ఆస్వాదించగల శక్తి అలవడుతుంది. విషయం తెలిసి కళాకారుడిని అభినందించగల స్థితికి ఎదగడం జరుగుతుంది. అదే కళాకారుడికి శ్వాస. రసజ్ఞుడైన పాఠకుడు, శ్రోత, ప్రేక్షకుడు తల ఊచినప్పుడే తన విద్యకు సార్థకత కలిగిందని పరవశిస్తాడు కళాకారుడు. ఆ విధంగా సమాజశ్రేయస్సు, కళాకారుడి అభివృద్ధి పరస్పరాశ్రితాలని అనవచ్చు. కళాకారుడు సమాజంలో భాగమే కానీ సమాజంలో తక్కిన వర్గాలను ప్రేరేపించగల శక్తి హెచ్చుగా గలవాడు కాబట్టి అతను చేసిన ప్రతి పనికి - మంచి గాని చెడుగాని - ప్రచారం బాగా జరుగుతుంది కాబట్టి అతని గురించి ఇంత చర్చ. శక్తితో బాటు అతనికి సమాజం వట్ల బాధ్యత కూడా ఏర్పడుతోంది. సమాజంలోని వ్యక్తులకు అన్నోదకాలు, చదువుసంధ్యలు అమరాలని కోరుకుని, అమర్చడానికి తన శక్తి మేరకు తనవంతు కృషి చేస్తున్నాడు కళాకారుడు.

ప్రముఖ సినీ నటుడు చిరంజీవి ఒక పత్రికలోని వార్తకు స్పందించి, ఒక బాలిక ఉన్నతవిద్యకు సహాయం చేస్తానని గతపక్షంలో ముందుకు వచ్చినప్పుడు ఇవన్నీ ఆలోచించి చేసి ఉండకపోవచ్చు. ఒక మంచిమనిషిగా, స్పందించే గుణం అధికంగా గల కళాకారుడిగా ఆ పేద బాలిక చక్కటి శాస్త్రజ్ఞురాలిగా రూపుదిద్దుకోవడానికి ఆమె బాధ్యతను, ఆమె కుటుంబ బాధ్యతనూ తలకెత్తుకోవడానికి సంసిద్ధత వ్యక్తపరచి ఉండవచ్చు. కానీ ఆయన ఒక గొప్పసంప్రదాయాన్ని కొనసాగిస్తున్నారని గుర్తించి మనం అభినందించాలి.

ఔదార్యం, వితరణశీలం కనబరచిన కళాకారులెందరో ఉన్నారు. స్వర్ణీయ ఎం.జి.ఆర్. సూజు ఫీజు కట్టమని అభ్యర్థించిన విద్యార్థుల వద్దకు తన సిబ్బందిని పంపి నిజానిజాలు తెలుసుకుని సూజు వారికి ధైర్యంగా ఫీజు కట్టేవారట. అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారు గుడివాడ కాలేజీకి ఇచ్చిన భూరివిరాళం ఆంధ్రదేశమంతటా తెలుసు. సమాజంలో ఎందరో దానశీలురున్నా ఈ సత్కార్యాలకు వచ్చిన ప్రచారంవల్ల సామాన్యులెందరో ఉత్తేజితులవుతారు. గుప్తదానాలు ఇచ్చిన, స్కాలర్షిప్లు ఏర్పాటు చేసిన నటీనటులెందరోవున్నారు. కపిల్దేవ్ మేటి క్రికెటరుగా రూపుదిద్దుకోవడానికి హిందీనటుడు ప్రాణ్ అందించిన సహకారం కూడా ఈ కోవకు చెందినదే. ఈనాడు చిరంజీవి గారు ఇచ్చిన చేయూతతో ఆ బాలిక అబ్దుల్ కలాం బాటలో ముందుకు సాగుతుందన్న అభిలాష ఆ పత్రిక వ్యక్తపరిచింది. తథాస్తు. నిన్న - తారల క్రికెట్ మ్యాచ్, నేడు చిరంజీవి వితరణ - ఇలా కళాకారుడికి

సంఘానికి మధ్య బంధం నానాటికీ దృఢతరం కావడం శుభపరిణామంగా 'హాసం' భావిస్తున్నది. అభినందిస్తున్నది. దీనిద్వారా సాంఘికప్రగతి, సామాన్యుల అభివృద్ధి, తద్వారా పైన చెప్పినట్లు కళావికాసం జరుగుతాయని 'హాసం' నమ్మిక.

ముఖను ముఖమేనన్న పద్ధతే... వజ్రం వజ్రేణ భద్యతే...

- ఏజర్ల సత్యనారాయణ

ఖాలీగా ఉన్న బెంచ్ మీద కూర్చున్నాడు రాజేష్. 'యువర్ ఆటన్స్ ప్లీజ్-నెం.2025 హైద్రాబాద్ టు ముంబాయి వెళ్ళే ప్లయిట్ మరికొద్ది సేపటిలో బయలుదేరుటకు సిద్దముగా ఉన్నది....' అన్న పిలుపు విని ఉలిక్కిపడ్డాడు రాజేష్.

ఉలిక్కిపడింది ముంబాయి వెళ్ళే ప్లయిట్ వెళ్ళిపోతున్నందుకు కాదు, ఆ ఆనాన్స్ మెంట్ స్పీకర్ లోంచి కాకుండా టీవి లోంచి వచ్చినందుకు...!

'ఇంకా హైద్రాబాద్ డవలప్ కాలేదు. టీవిలో ఆనాన్స్ మెంట్ రువటం ఏంటి.... మరి విచిత్రంగా' అని మనసులో నవ్వుకున్నాడు రాజేష్.

"ఓరేయ్ రాజేష్" అని పిలుపు వినబడడంతో పక్కకు తిరిగి చూశాడు, ఎదురుగా సోడాబుడ్డి కళ్ళద్దాలను పెట్టుకొని ఒక వ్యక్తి నవ్వుతూ కనిపించాడు రాజేష్ కి.

ఆ పలకరించిన వ్యక్తి ఎవరో రాజేష్ కి అర్థం కాలేదు... "హీ... హీ... హీ..." అని పళ్ళు ఇకిలిస్తూ రాజేష్ ముందుకొచ్చాడు ఆ వ్యక్తి.

"ఉరేయ్ రాజేష్ నన్ను గుర్తు పట్టలేదా? నేను సురేందర్ ని రా. గుర్తు వచ్చానా...?" అంది ఆ కళ్ళద్దాల శాస్త్రీ.

రాజేష్ "ఆ..?" అని నోరు తెరిచి "ఉరేయ్ సురేందర్ నువ్వా...?" అన్నాడు.

"అవునూ, నేనే... గుర్తుపట్టలేదా...?" అన్నాడు సురేందర్.

"ఎలా... గుర్తుపడతానురా...! ఆ సోడాబుడ్డి కళ్ళద్దాలు ఏమిటి...? ఆ లోకం ఏంటి...?" ఆశ్చర్యంగా ఎగాదిగా చూస్తూ అన్నాడు రాజేష్.

"ఏం చేస్తాం... మారుతున్న కాలంతో పాటు మనం కూడా మారాలి కదరా" అన్నాడు సురేందర్.

"ఏం మారడమో గాని నమివ్వు మాత్రం నిజంగానే మారిపోయావు రా...! కాలేజీలో చదువుకునే రోజులలో ఎంత హ్యాండ్ సమ్ గా ఉండేవాడివి. అలాంటిది ఇలా అయిపోయావేంట్రా"

"అవన్నీ సీరియల్ కష్టాలు గానీ ముందు

14 జూన్ 2012

సమయం 11 గంటల 30 నిమిషాలు...
ఎయిర్ పోర్ట్ లో...

అప్పుడే అమెరికా ప్లయిట్ నుండి దిగిన రాజేష్ ఇండియా గాలిని అందులోనూ హైద్రాబాద్ గాలిని గుండెలనిండా పీల్చి... 'హా... ఎంతకాలమైంది హైద్రాబాద్ గాలిని పీల్చి. ఎంత హాయిగా ఉంది! ఎన్నాళ్ళయింది.... ఈ గాలిని, ఈ వాతావరణాన్ని రుచి చూసి' అనుకున్నాడు రాజేష్.

రాజేష్ ఇక్కడున్న బంధువులను, స్నేహితులను వదిలి అమెరికాకు వెళ్ళి 10 సంవత్సరాలు అయింది. అమెరికాలో హిప్పాటిజంలో డాక్టర్ పట్టాను పుచ్చుకుని

స్వదేశంలో తన సేవలను అందించడానికి అక్కడి నుండి హైద్రాబాద్ వచ్చాడు. వచ్చేముందు తన ప్రాణ స్నేహితుడైన సురేందర్ కి ఫోన్ చేసి తాను వస్తాన్న సంగతి చెప్పి ఏర్ పోర్ట్ కి కారు పంపించమని చెప్పాడు.

కాని సురేందర్ కారు కాదు కదా కనీసం మనిషి కూడా రాలేదు! అతని కోసం చూసి చూసి చివరకు ఇంటికి ఫోన్ చేశాడు రాజేష్. కానీ ఎంత సేపు ట్రై చేసినా ఎంగేజ్ వస్తోంది ఫోన్. రాజేష్ కి హైద్రాబాద్ కొత్త. అసలు రాజేష్ ది విజయవాడ. నెల రోజులు సురేందర్ దగ్గర హైద్రాబాద్ లో ఉండి తరువాత విజయవాడ వెళ్ళాలనుకున్నాడు.

'ఈ సురేందర్ గాడు ఇంకా రాలేదు...' అని మనసులో తిట్టుకుంటూ లగేజీని ఓ పక్కకు పెట్టి

ఇంటికి నడు, తర్వాత అన్నీ వివరంగా మాట్లాడుకోవచ్చు..." అన్నాడు సురేందర్.

తర్వాత లగేజీని కారులో సర్ది ఇద్దరూ బయలుదేరారు.

"మీ ఇంటికి ఫోన్ చేస్తే ఎంగేజ్ వస్తోంది. నువ్వు కారులో వస్తావని ఎదురుచూస్తున్నాను" అన్నాడు రాజేష్.

"కారు కొంచెం ప్రాబ్లమ్ ఇచ్చింది. అందుకే త్వరగా రాలేకపోయారా... ఫోన్ ఎంగేజ్ వస్తోందంటే కరెంట్ పోయిందన్నమాట" అన్నాడు సురేందర్.

"అంటే మీ ఫోన్ కరెంట్ ఉంటేనే పని చేస్తుందా...?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేష్.

"కరెంట్ పోయింది మాకు కాదు, మా అత్తగారికి. అందుకే ఫోన్ ఎంగేజ్ వస్తుంది...!" అన్నాడు సురేందర్.

"ఆ... నువ్వు ఏం మాట్లాడుతున్నావో నాకు అర్థం కావడం లేదు" అయోమయంగా అన్నాడు రాజేష్.

"ఇందులో అర్థం కాకపోవడానికి ఏం ఉందిరా బాబూ. మా అత్తగారికి కరెంట్ పోతే మా ఆవిడ తను చూస్తున్న సీరియల్ ని ఫోన్ లో రన్నింగ్ కామెంటరీలాగా వివరిస్తుంది. అందుకే ఫోన్ ఎంగేజ్ వస్తుంది" ఓపిగ్గా చెప్పాడు సురేందర్.

"ఆ...!" ఆశ్చర్యంతో నోరు తెరిచేశాడు రాజేష్.

"అలా నోరు తెరిచేశావేంటి...?" ఇంకా ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు సురేందర్.

"టీవిలో సీరియల్ గురించి... ఫోన్ లో... గంటలు గంటలు... మాట్లాడుకోవడమా...? ఆశ్చర్యంగా ఉందే...?" అతి కష్టం మీద అన్నాడు రాజేష్.

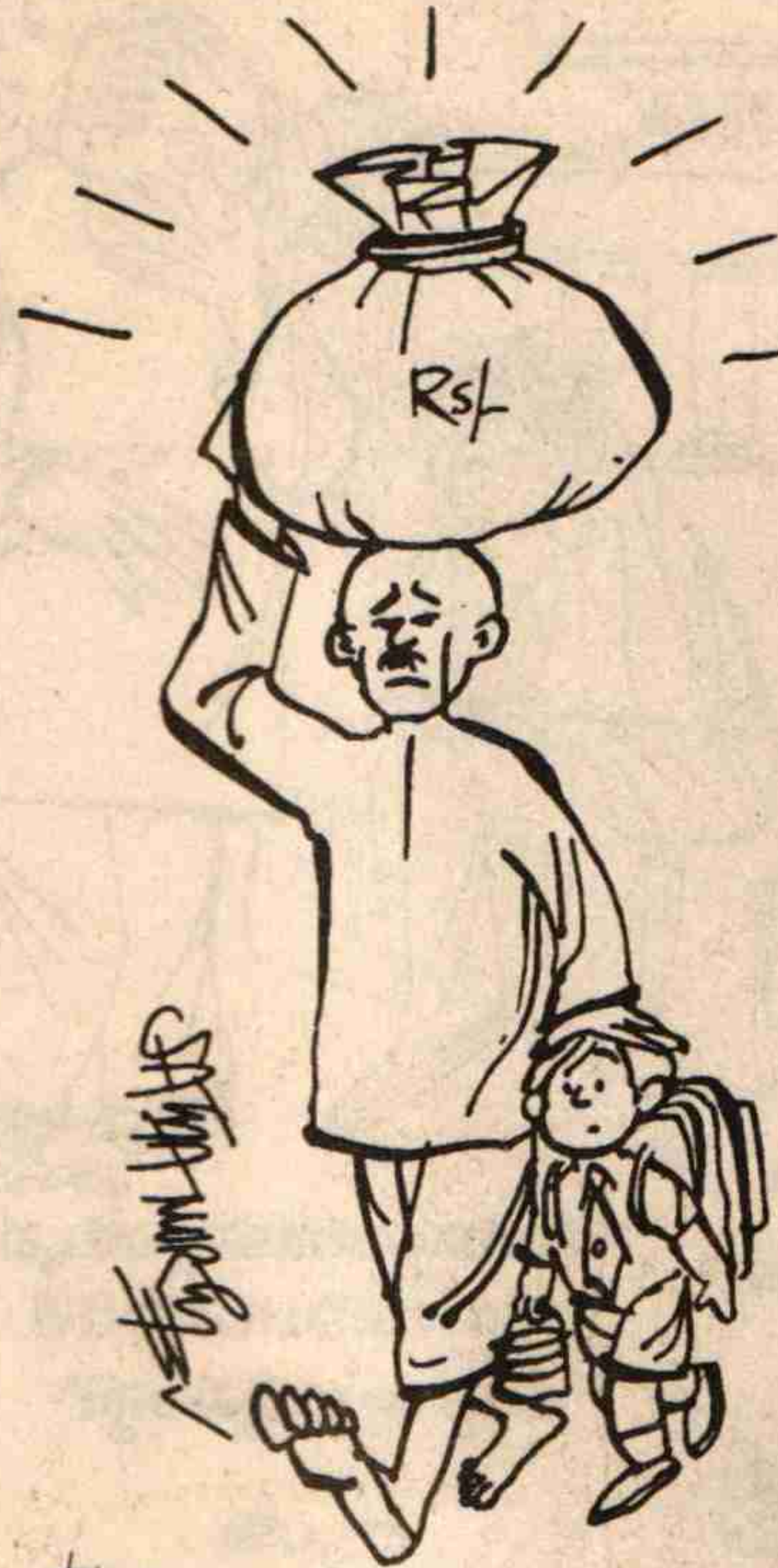
"వోర్టీ... ఇప్పుడేం చూశావు? ముందు ముందు అన్ని నీకే ఆశ్చర్యంగా అనిపిస్తాయి" తేలిగ్గా అన్నాడు సురేందర్.

కారు లోపల పరిశీలిస్తూ "ఆ...!!! ఇదేంటి? కారులో కంప్యూటర్?" మళ్ళీ ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేష్.

"అది కంప్యూటర్ కాదురా-టీవి! మా ఆవిడ బయటకు వెళ్ళేటప్పుడు చూడడానికని పెట్టించాను. అయినా నువ్వు ప్రతీసారి అంత ఆశ్చర్యపోకురా" విసుగ్గా చెప్పి "A.TV, B.TV, C.TV, E.TV, M.TV, Y.TVలు ఆన్ చేయమంటావా...? X.TV ఆన్ చేయమంటావా...?" కారులో ఉన్న ఆ చిన్న టీవిని పరీక్షగా చూస్తున్న రాజేష్ ని ఉద్దేశించి అడిగాడు సురేందర్.

రాజేష్ "టీవి ఛానెల్ పేర్లు ఇన్నా...?" సురేందర్ "నేను చెప్పింది కొన్ని ఛానెల్స్

కమార్ ప్రశ్న - డమార్ కార్డుస్

ఏ బడిలోనైనా ఇప్పించగల నేషన్?

డానేషన్

పేర్లే...! తెలుగులో ఉన్న 499 ఛానెల్స్ పేర్లు చెప్పితే ఇంకెంత ఆశ్చర్యపోతావో...?"

రాజేష్ "ఆ.....499 ఛానెల్స్....?" ఆశ్చర్యంగా అని నోరు పెద్దగా తెరిచాడు రాజేష్. "ఉరేయ్, నీతో చస్తున్నానా. ముందు నోరు ముయ్యి. లేకపోతే నోట్లో దోమలు దూరతాయి" చిరాగ్గా అన్నాడు సురేందర్.

"అన్నట్లు మన ఫ్రెండ్స్ చిన్నా, బాబూరావు, క్రిష్ణారెడ్డి, సతీష్... ఎలా ఉన్నారు" అడిగాడు రాజేష్.

"చిన్నా పెళ్ళయి మూడు నెలలు తిరగక ముందే విడాకులు ఇచ్చేసి ప్రశాంతంగా స్వామి చిన్మయానంద ఆశ్రమంలో శేష జీవితాన్ని గడుపు తున్నాడు" చెప్పాడు సురేందర్.

"అదేంటి!!! ఎందుకు...?" బుల్లెట్ల మాదిరిగా రెండు ప్రశ్నలు వచ్చాయి రాజేష్ నోట్లోనుంచి.

అంతే స్పీడ్ గా తిరిగొచ్చిన బుల్లెట్లలాగా జవాబిచ్చాడు సురేందర్ "పెళ్ళాం బాధ భరించలేక...!"

"అంటే పెళ్ళాం అంత గయ్యాళిదా...?" విచిత్రంగా చూస్తూ అడిగాడు రాజేష్.

"అంటే మరి మా ఆవిడంత గయ్యాళిది కాదనుకో" చెప్పాడు సురేందర్.

"మరి ఎందుకు విడాకులిచ్చాడు...?"

"ఏముంది టీవి కొనమని వేధిస్తోందని.."

"టీవి కొనమని అడిగినందుకు అగ్నిసాక్షిగా పెళ్ళాడిన భార్యకు విడాకులు ఇచ్చేస్తాడా...? నిజంగా వాడికి మెంటలెక్కినట్టుంది! ఉండు, వాడు కనిపిస్తే ఏం చేస్తానో చూడు" అంటూ పళ్ళు పటపట నూరాడు రాజేష్.

"హి...హి...హి... ఏం జోక్ చేశావురా" అన్నాడు సురేందర్ ఇకిలిస్తూ.

"ఉరేయ్ సురేందర్, గుర్రం సకిలించినట్లు ఏంటా నవ్వు?" అన్నాడు చిర్రెత్తుకొచ్చిన రాజేష్.

"చిన్నాగాడు చేసిన పనికి మెచ్చుకోక తిరిగి వాణ్ణి తిడుతున్నందుకు ఈ నవ్వు" అని చెప్పి మళ్ళీ వగలబడి నవ్వుటం మొదలుపెట్టాడు సురేందర్.

"చక్కని సంసారం చేతులారా చెడగొట్టుకున్న వాణ్ణి తిట్టకుండా నెత్తి నెక్కించుకోమంటావా...!" కోపంగా అన్నాడు రాజేష్.

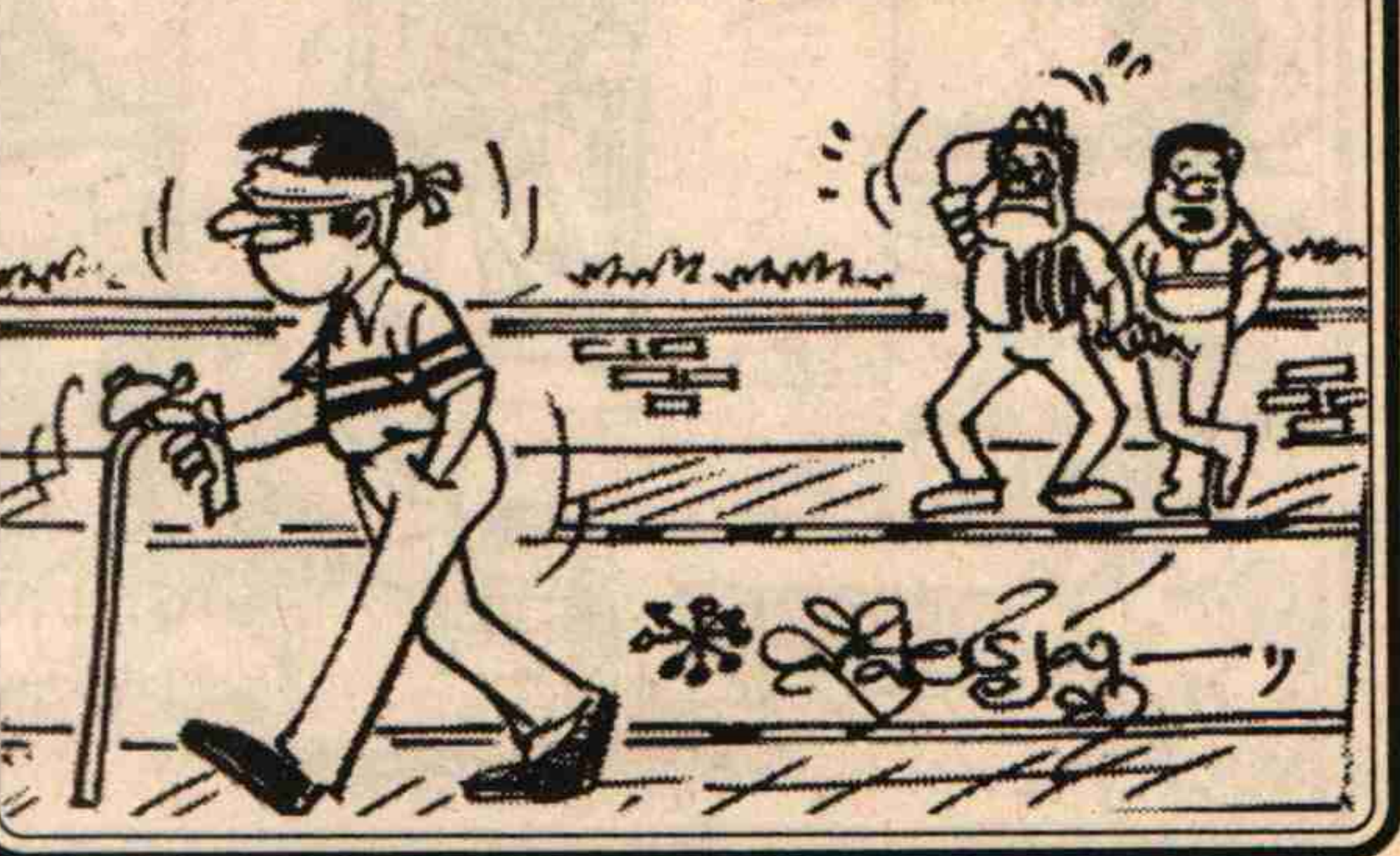
"వాడా పని ఎందుకు చేశాడో తెలుసా...?" అన్నాడు సురేందర్.

"ఎందుకు...?" ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు రాజేష్.

"ఎందుకేంటి? అప్పట్లో తెలుగులో 75 ఛానెల్స్ ఉన్నాయి. వాటిలో 30 ఛానెల్స్ లో

పెళ్ళింకొరెళ్ళితే...

నాది పెళ్ళింకొరెళ్ళితే... తను తిరిగి వచ్చేవరకు వేరే ఆడదాన్ని కన్నెత్తి చూడకండి దని నిర్ణయం తీసుకున్నాడు

సీరియల్స్ వస్తుంటాయి. కాని మన చిన్నగాడి ఆవిడ 30 ఛానెల్స్లో వచ్చే సీరియల్స్ అన్నీ చూడడం మిస్ అవుతుందని 30 టీవీలు కొనమని రోజూ సతాయిస్తుండేది. పాపం మనవాడు భార్య మీద ప్రేమతో అప్పటికీ ఓ 20 టీవీలు కొన్నాడు. కాని ఇంకా కావాలని వేధిస్తుంటే మనవాడు ఆ బాధ భరించలేక విడాకులు ఇచ్చేశాడు" అంటూ దారిలో ఉన్న ఆశ్రమంలోకి తీసుకువెళ్ళి చిన్నాను చూపించాడు సురేందర్.

* * *

"ఉరేయ్ చిన్నా... ఏంట్రా ఈ వేషం... కాలేజీలో చదువుకునే రోజుల్లో ఎంత హ్యాండ్సమ్గా ఉండేవాడివి. అలాంటిది ఇలా అయిపోయావు ఏంట్రా!" తన స్నేహితుడిని చూస్తూ బాధగా అన్నాడు రాజేష్.

చిన్నా "ఎవరు నాయనా నువ్వు...! ఎవరు...??? ఎవరిలా అయిపోయారు...??? అందరూ అందరే... ఏదో రోజు మనిషి అనే ఈ చిన్న టీవీ, భగవంతుడనే పెద్ద టీవీలోకి వెళ్ళిపోవలసిందే నాయనా... అంతా టీవీ మయం...!" అన్నాడు ఒక్క నిమిషం కళ్ళు మూసుకుని చిన్నా.

రాజేష్ "వీడు ఇలా మాట్లాడు తున్నాడేంట్రోయ్!!! అసలు వీడు మన చిన్నగాడేనా? ఏంటి వీడు ఇలా...?" బుర్ర బరుక్కుంటూ అడిగాడు రాజేష్.

"ఏం చేస్తాం అంతా 'టీవీండ్రజాలం'...!" వైరాగ్యంతో అన్నాడు సురేందర్.

కమాల ప్రశ్న - ధమాల కార్టూన్

తీసుకున్నదానికన్న ఎక్కువ హామీ చూపించగలిగితే ఎంతైనా ఇచ్చే సంస్థ? బ్యాంకు

"టీవీండ్రజాలం ఏమిట్రా?" తను పుట్టిన దగ్గర్నుంచి వినని కొత్త పదం వినబడటంతో ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేష్.

"సంసార బాధలు భరించలేక ఇక్కడకు వచ్చిన వారికి భక్తిభావం బోధించడానికి 24 గంటలూ భక్తి కార్యక్రమాలు చూపించడంతో ఇక్కడ ఉన్న వారందరికీ భక్తి నరనరాల్లోకి ఎక్కేసింది" వివరించి చెప్పాడు సురేందర్.

"అంటే దీనికి విరుగుడు మార్గం లేదా...?" కొంచెం అయోమయంగా అడిగాడు రాజేష్.

"ఎందుకు లేదు? ఉంది ఒకే మార్గం" అన్నాడు సురేందర్ కులాసాగా.

"ఏమిటది..." అని ఆశగా అడిగాడు రాజేష్.

"మనం వెనక్కి చూడకుండా ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోతే అప్పుడు ఉంటుంది మార్గం. లేకపోతే మనకి కూడా కాషాయ బట్టలు వేసి టీవీ ముందు

కూర్చోబెట్టి భక్తిని బోధించేస్తారు. అప్పుడు నువ్వు కూడా వీడిలా అయిపోతావు తర్వాత నీ ఇష్టం" అన్నాడు సురేందర్.

"పాపం అలా అంటావేంట్రా...!" అన్నాడు రాజేష్ కంచెం జాలిగా.

"ఇంకేమనమంటా వురా. ఎయిర్పోర్ట్ నుండి ఇంటికి కూడా వెళ్ళకుండానే ఈ చిన్న దానికే నువ్వు ఇంతగా బాధపడిపోతున్నావు. ముందు ముందు నువ్వు చాలా చూడాలి. ఓపికపట్టు... ముందు నడు" అని చేయి పట్టుకుని ఆశ్రమం నుండి బయటకు తీసుకువచ్చి కారు స్టార్ట్ చేశాడు సురేందర్.

కారు ఆశ్రమం దాటి ముందుకు కదిలిందో లేదో కారుకు కొంత దూరంలో కొందరు వ్యక్తులు ఓ మనిషిని మోసుకుంటూ రావడం కనిపించారు.

"పాపం ఎవరో చనిపోయారు. అవును... ఎవరో ఆడామె అనుకుంటా. పట్టుచీర కట్టుకుని ఉంది" అన్నాడు రాజేష్.

"నీ మొఖం. ఆడవాళ్ళు పట్టు చీర కట్టుకోకపోతే మగవాళ్ళు కట్టుకుంటారా...!" అన్నాడు సురేందర్.

"అదికాదు అమెరికాలో అయితే అసలు చీరలే కట్టుకోరు కదా! అందుకని అలా అన్నా" అన్నాడు రాజేష్.

"అది అమెరికానమ్మా. అక్కడ ఏం కట్టుకున్నా నడుస్తుంది. కాని ఇది ఇండియా. అలా చేస్తే రోట్లో పసుపుకొమ్ముల్లా చితక్కొట్టేస్తారు" అన్నాడు సురేందర్.

"ఆ...! ఆ... అదేమిటీ ఆవిడ వెనుక టీవీలు తీసుకువెళ్తున్నారు..." ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేష్.

"ఆమెకు మనశ్శాంతి కోసం, రోజూ టీవీచూసే అలవాటు వల్ల. టీవీతో ఆమెకు దహనసంస్కారాలు చేస్తారు" అన్నాడు సురేందర్.

"ఎందుకు...?" అడిగాడు రాజేష్.

"దెయ్యమై మిగిలిన వారిని పీడించకుండా" చెప్పాడు సురేందర్.

"బాగానే ఉంది...!" అన్నాడు రాజేష్.

"ఇంకా బాగుంటుంది... బస్సులో వెళితే" చెప్పాడు సురేందర్.

"ఆ...!" అని నోరు తెరిచాడు రాజేష్.

"అవును. టైర్ పంచర్ అయింది. మనం ఈ రోజు ఇంటికి వెళ్ళేలా లేం". చెప్పాడు సురేందర్.

అని కారుని రోడ్డు పక్కకు పెట్టి లాక్ చేశాడు.
* * *

ఇద్దరూ బస్టాప్ లో బస్సు కోసం ఎదురుచూడసాగారు.

“మరి బాబూరావు, సతీష్ క్రిస్టారెడ్డి... ఏం చేస్తున్నారు...? కాదు ఎలా ఉన్నారు...?”

“పెళ్ళాలు వదిలేశారని బాధే గాని వాళ్ళకేం రెండు చేతులా సంపాదిస్తున్నారు”.

“ఆ..? వాళ్ళ భార్యలు కూడా వాళ్ళని వదిలేశారా???” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేష్.

“ఎందుకు నాయనా? సాంబార్ లో ముద్దవప్పు కలిపినంత ఆశ్చర్యంగా అడుగుతావు. ఇండియాలో 75% భార్యభర్తలు భర్త టీవీ చూస్తున్నప్పుడు అడ్డు వస్తున్నాడని, భర్త వంటలు సరిగా వండడం లేదని, కేబుల్ టీవీ బిల్లు కట్టడం లేదని, మన చిన్నగాడి భార్యలాగా ఛానెల్స్ పెరుగుతున్నప్పుడల్లా కొత్త టీవీ కొనమని, టీవీలో నటీనటులు వేసుకునే చీరలు, నగలు కొనమని ఇలా అనేక రకాల కారణాల వల్ల విడాకులనే పంజరంలో చిక్కుకుంటున్నారు.

అయినా ఈ సుత్తి అంతా నీకు ఎందుకులే గాని నీకు వాళ్ళ వివరాలు కావాలి కదా... బాబూరావు పిచ్చాసుపత్రి పెట్టి లక్షలు సంపాదిస్తున్నాడు. క్రిస్టారెడ్డి కంటాసుపత్రి పెట్టి వేలకువేలు సంపాదిస్తున్నాడు” చెప్పాడు సురేందర్.

“ఎలా...?” ఆశగా అడిగాడు రాజేష్.
“ఎలా ఏమిటి???” ఈ రోజు టీవీ చూసేవాళ్ళు ఆ జీడిపాకం సీరియల్స్ వల్ల రేపు ఎలాగో కళ్ళు పాడయి, మతిపోయి పిచ్చోళ్ళు, గుడ్డోళ్ళు కావడం ఖాయం. నూటికి 60% అలాగే అవుతున్నారు. కాకపోతే వాళ్ళు నాకు డిస్కాంట్ ఇచ్చారు. ఎందుకు...? రేపో ఎప్పుడో మా ఆవిడ కూడా పిచ్చిది అయిపోతుంది కదా!

అందుకు ముందునుంచే కాకా పట్టేశాను. ఆ... అదుగో మనం వెళ్ళవలసిన బస్సు వచ్చింది నడూ..! అన్నట్లు నీ దగ్గర నాలుగు వందలుచిల్లర ఉందా?” అడిగాడు సురేందర్.

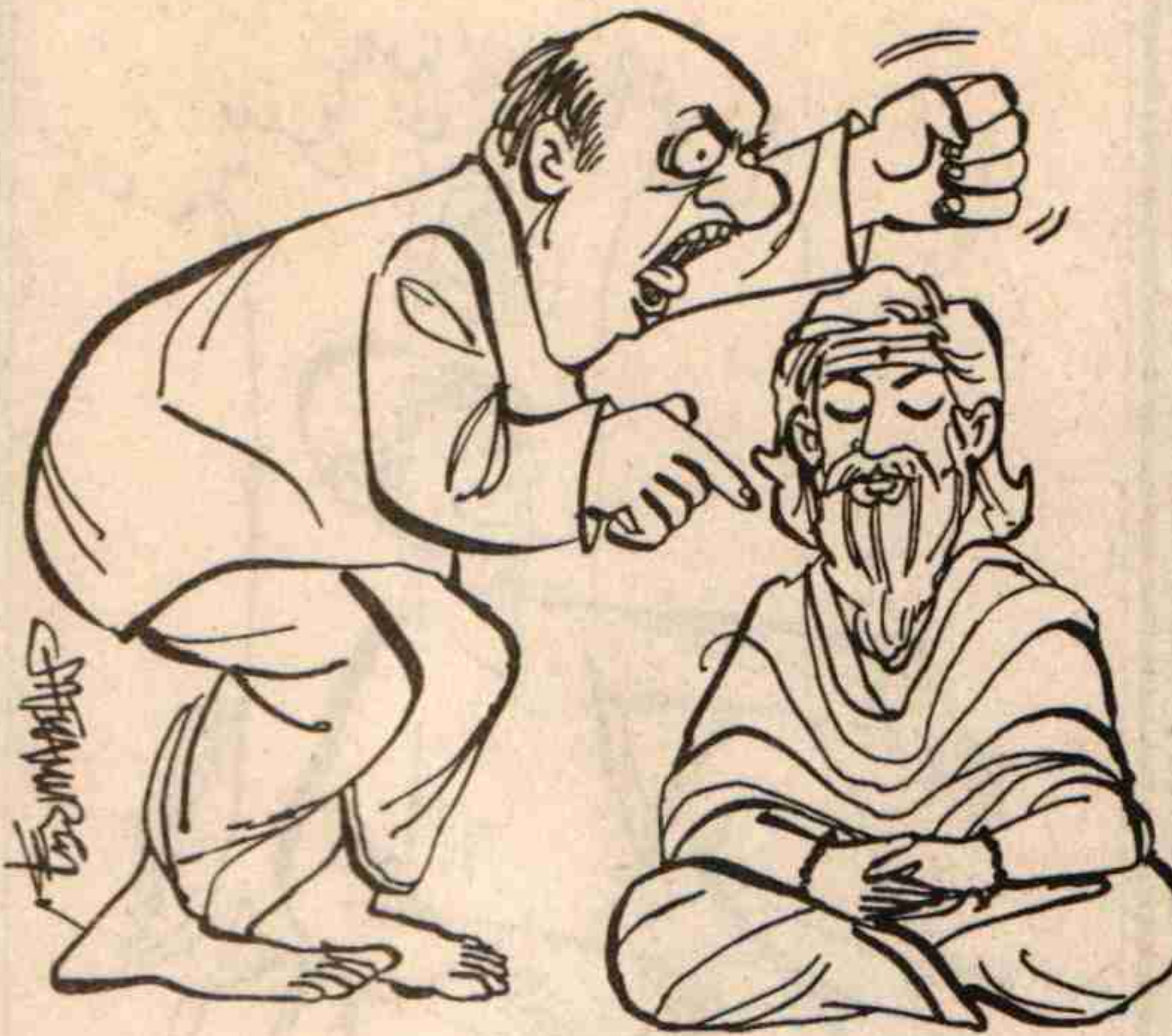
“నీ చిల్లర బుద్ధి పోలేదన్నమాట, ఎందుకు...!”
“నేను చిల్లర అడుగుతున్నది మనకి టికెట్ తీయడానికి. పల్లీలతో పచ్చడి చేయడానికి కాదు...!”

“టికెట్ కి నాలుగు వందలా?” తెల్లమొహం పెట్టి అన్నాడు రాజేష్.

“లేదు 200 డాలర్లు...!”

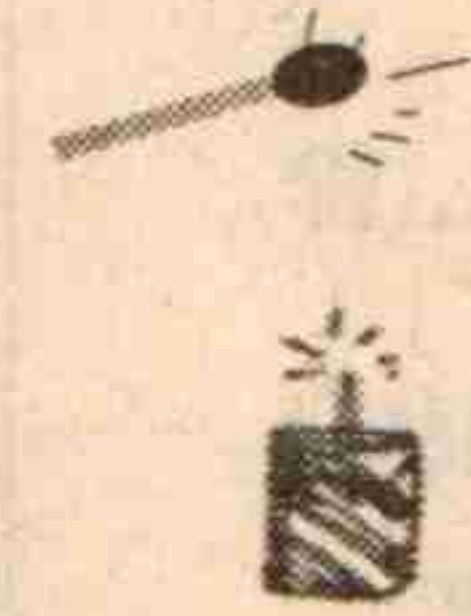
“అబ్బా నువ్వు వేళాకోళం ఆడుతున్నావో నిజంగా మాట్లాడుతున్నావో నాకు అర్థం కావడం లేదు. నాలుగు వందలతో టికెట్ ఏమిటి?” అంతా అయోమయంగా ఉంది అన్నాడు రాజేష్.

కమాల ప్రశ్న - ధమాల కార్డుస్

బుర్రకన్ననాలుక జోరుగా పనిచేసే పరిస్థితి?

ఆగ్రహం

“ఆ... అంతా ఏమిటో ... బస్సులో చెబుతాను గాని ముందు బస్సు ఎక్కు. లేదంటే ఉన్నది కాస్తా పోతుంది” అన్నాడు సురేందర్.

ఇద్దరూ బస్సు ఎక్కి ఖాళీగా ఉన్న విండో సీటులో కూర్చున్నారు. ఇద్దరికీ రాజేష్ ఇచ్చిన పైసలతో టికెట్స్ తీసుకున్నాడు సురేందర్.

“అరే!!! బస్సులో టీవీ...?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రాజేష్.

“మరి ఆర్టీసీ లాభాల్లో రావాలంటే మహిళా ప్రయాణీకులు సీరియల్స్ మిన్ కాకుండా చూడడానికి ఈ ఏర్పాట్లు” చెప్పాడు సురేందర్.

“అదేంటి జనం ఆ టీవీ షాప్ ముందు...? దీపావళి వటానులు కొంటున్నట్టు...?” వాడు గాని వాళ్ళని మోసం చేశాడా? అడిగాడు రాజేష్.

“దాదాపు అలాంటిదే ఇంకో 5 రోజులలో మరో కొత్త ఛానెల్ మొదలు కాబోతుంది. ముగ్గులు ఎలా పెట్టాలో దానిలో వీడియో ద్వారా చూపిస్తారు. అందుకే

ముగ్గులు వేసేది మగవాళ్ళే కదా! అందుకే టీవీల కోసం ఆ మగ జనాభా...!” వివరంగా చెప్పాడు సురేందర్.

“ఏమిటి ముగ్గుల గురించి టీవీ ఛానెలా?” అని నోరు తెరిచాడు రాజేష్.

“అరేయ్, ముయ్యరా నోరు” కసిరాడు రాజేష్ని సురేందర్.

“ముగ్గుల గురించి టీవీ ఛానెల్ ఏమిట్రా?” అమాయకంగా ప్రశ్నించాడు రాజేష్.

“ఇప్పుడు అదొక్కటే తక్కువయింది. మన తెలుగు ప్రజల పుణ్యమా అని రైతుల కోసం కోళ్ళు పెంచే ఛానెల్, పందులు పెంచే ఛానెల్, కుక్కలు పెంచే ఛానెల్ ఇలా ఒకటేమిటి చెప్పుకుంటే ఐదువందల ఛానెల్స్ గురించి చెప్పుకోవాలి. ఒకసారి ఒక ఛానెల్ లోని ప్రసారం చేసిన కార్యక్రమాన్ని ఓ పది సార్లయినా సంవత్సరానికి రిపీట్ చేస్తారు, తెలుగు సినిమా కథల్లాగ”.

“ఉరేయ్, అన్నట్లు సినిమా అంటే గుర్తొచ్చింది సినిమా చూసి చాలా సంవత్సరాలు అయింది. సినిమాకి వెళ్దారా”

“సినిమాకా...?” నోరు తెరిచాడు సురేందర్.

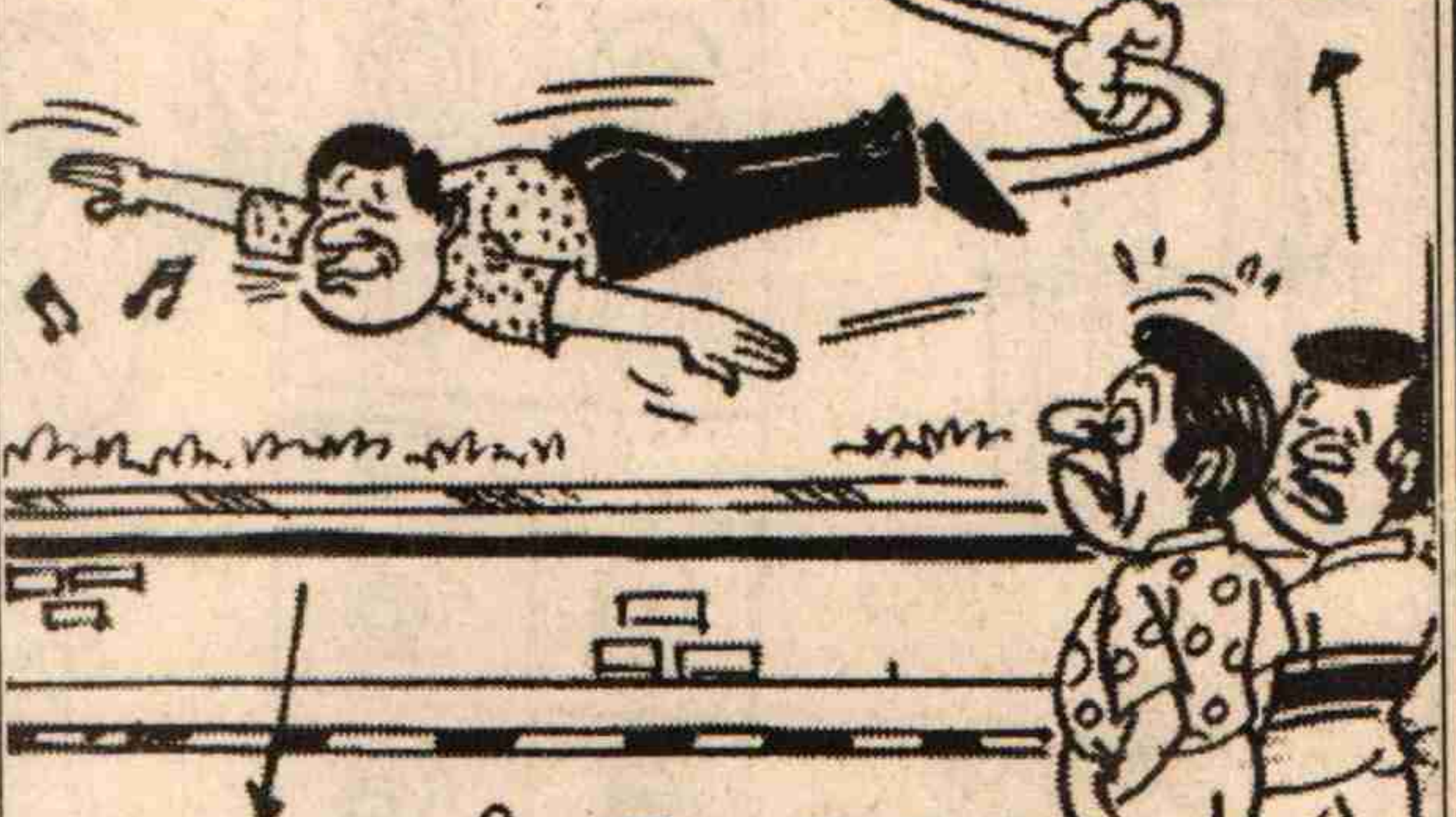
“ఉరేయ్ నేను అడిగింది సినిమాకిరా బాబూ! నీ ఆస్తి రాసివ్వమని కాదు” అన్నాడు రాజేష్ ఉక్రోషంగా.

“అలా అడిగినా నా దగ్గరేముంది గాని సరే వెళ్దాం” అన్నాడు సురేందర్.

“అలా అయితే ఇంటికెళ్ళిన తర్వాత చెల్లాయని కూడా తీసుకువెళ్దాం”

పెళ్ళిం ఊరెళ్ళితే...

పెళ్ళిం ఊరెళ్ళే... ఆయన అతని తిరుగుతడు

నో బియ్యమ్ ఫ్రీబర్డ్..లలో...!

“ఎందుకు?”

“ఎందుకేమిటా... టికెట్స్ కోసం ఆడవాళ్ళకయితే త్వరగా ఇచ్చేస్తారు కదా టికెట్స్ అందుకని”

“ఏమిటి టికెట్స్ కోసమా...”

“ఉరేయ్ నువ్వు అమెరికా నుండి వనికట్టు కుని నన్ను నవ్వించడానికి వచ్చావా???” విరగబడి నవ్వుతూ అన్నాడు సురేందర్.

“అదేమిటిరా అలా అంటావు” పాత సినిమాలలో విలన్ లా అడిగాడు రాజేష్.

“మరి లేకపోతే ఏంట్రా? సినిమా టికెట్స్ కోసం లేడీస్ ని సినిమాకి తీసుకువెళ్తాం అంటావు” కొండను తప్పి చిన్న ఎలుకను పట్టుకున్నట్లు వెటకారంగా అన్నాడు సురేందర్.

“ఉరేయ్ మనం సినిమాకి వెళ్తాం అనుకున్నది ఫ్యామిలీ సినిమాకి. అంతేకాని మగవాళ్ళకి మాత్రమే అని చూపించే 'A' సినిమాకి కాదు” కోవంగా సురేందర్ వంకచూస్తూ అన్నాడు రాజేష్.

“మళ్ళీ జోక్ వేశావురా. హి... హి... హి... హి...” అని నవ్వాడు సురేందర్.

“నవ్వుకురా బాబూ. ఏమి మాట్లాడినా నీకు జోక్ అనిపిస్తుంది. కాని నాకు నువ్వు నవ్వితే తేళ్ళు, జరులు ఒంటిమీద పాకుతున్నట్లు ఉంది” అని జాట్టు పీక్కుంటూ అరిచాడు.

“మరి ఈ రోజుల్లో ఆడవాళ్ళు సినిమాలకు ఎప్పుడు రావాలిరా...! ఎంత మంచి సినిమా అయినా వాళ్ళు టీవీని, టీవీలో వచ్చే జీడిపాకం సీరియల్స్ వదిలి రానుగాక రారు.” టీవీ పుట్టిందే వారికోసం.

“ఉరేయ్ అంటే భారతదేశానికి 'ఎ అం స్లే క' కంటే భయంకరమైన టీవీ వ్యాధి సోకిందన్నమాట” అన్నాడు రాజేష్.

కమోల్ ప్రశ్న - ధమోల్ కార్టూన్

తత్వజ్ఞానం అనగా...!?

**గొప్పవాడిగా ఉండటం
కన్నా దరిద్రుడిగా
ఉండటంలోనే గొప్పతనం
ఉందనుకునే ఆత్మత్పత్తి**

“ఇదేంట్రోయ్ ఇదేదో కొత్త రోగంలా వుంది” అని ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు సురేందర్.

“అంటే, ఎయిడ్స్, ఆంట్రాక్స్, స్లేగు, కలరా” అన్నమాట చెప్పాడు రాజేష్.

“దీని నుండి విముక్తి లేదా???” దీనంగా అడిగాడు రాజేష్.

“విముక్తా, హి... హి... హి... హి... అలాంటి జోకులు వేయకురా. అసలే టీవీ ఛానెల్ వత్తిడి వల్ల చదువురాని వాళ్ళు తిట్టుకునే తిట్లను హి... హి...లతో కామెడీ చేయించేస్తున్నారు నేటి సినీ పండితులు. వారికి సినిమాలలో కరెక్టుగా

నరిపోయినట్లు ఉంది నీ వరన” మందహాసంగా అన్నాడు సురేందర్.

“ఓరి నాయనో. ఏమిటీ వింత అప్పుడప్పుడో “జంబలకిడి పంబ” సినిమా లాగా ఉంది ఈ వాతావరణం. నాకు పిచ్చెక్కిపోతోంది” అని మళ్ళీ జాట్టు పీక్కుంటూ అరిచాడు రాజేష్.

“ఆ...! అలాగయితే బాబురావు గాడికి ఫోన్ చేయమంటావా? అంబులెన్స్ పంపిస్తాడు” అడిగాడు సురేందర్.

“ఆ.. అంత పని చేయకురా నా పెళ్ళాం పిల్లలు అనాధలు అవుతారు!” అన్నాడు రాజేష్.

“అన్నట్లు అడగడం మర్చిపోయాను. మీ భార్య పిల్లలు ఎలా ఉన్నారు?” అడిగాడు సురేందర్.

“వచ్చిన ఇప్పటికీ అడిగేది ఇంకా నయం నేను వెళ్ళేటప్పుడు అడుగుతావేమోనని అనుకుంటున్నాను”

“ఆ... మన బస్ స్టాప్ వచ్చింది నడు. ఇంటికి వెళ్ళిన తర్వాత హాయిగా ఫ్రెష్ అయి ఊరంతా తిప్పుతా, అప్పటివరకు కాస్త రిలాక్స్ గా ఉండు” అని ఇద్దరూ బస్సు దిగి ఇంటివైపు నడిచారు.

* * *

“ఉరేయ్ రాజేష్ ఏమిటా మొద్దు నిద్ర లేవరా... నీ కోసం వేడివేడిగా పకోడీలు చేశాను లేవరా నాయనా...!”

“కోళ్ళా...?” అన్నాడు బద్దకంగా రాజేష్.

“నీ తలకాయ కోళ్ళు కాదు పకోడీలు”

“చాలా బాగున్నాయిరా. మా చెల్లెమ్మ చేతి వంట చాలా బాగుంది. నిజంగా నీవు అదృష్టవంతుడివిరా”

“అదృష్టమా పాడా. ఇవి మీ చెల్లెలు చేసినవి కాదు, నేను వండినవి”

“ఆ...!”

“అలా మాటి మాటికీ నోరు తెరవకు. దోమలు చేరగలవు, మా ఆవిడకు తీరిక ఎక్కడిది 24 గంటలు టీవీ చూడడంలోనే సరిపోతుంది” అన్నాడు సురేందర్.

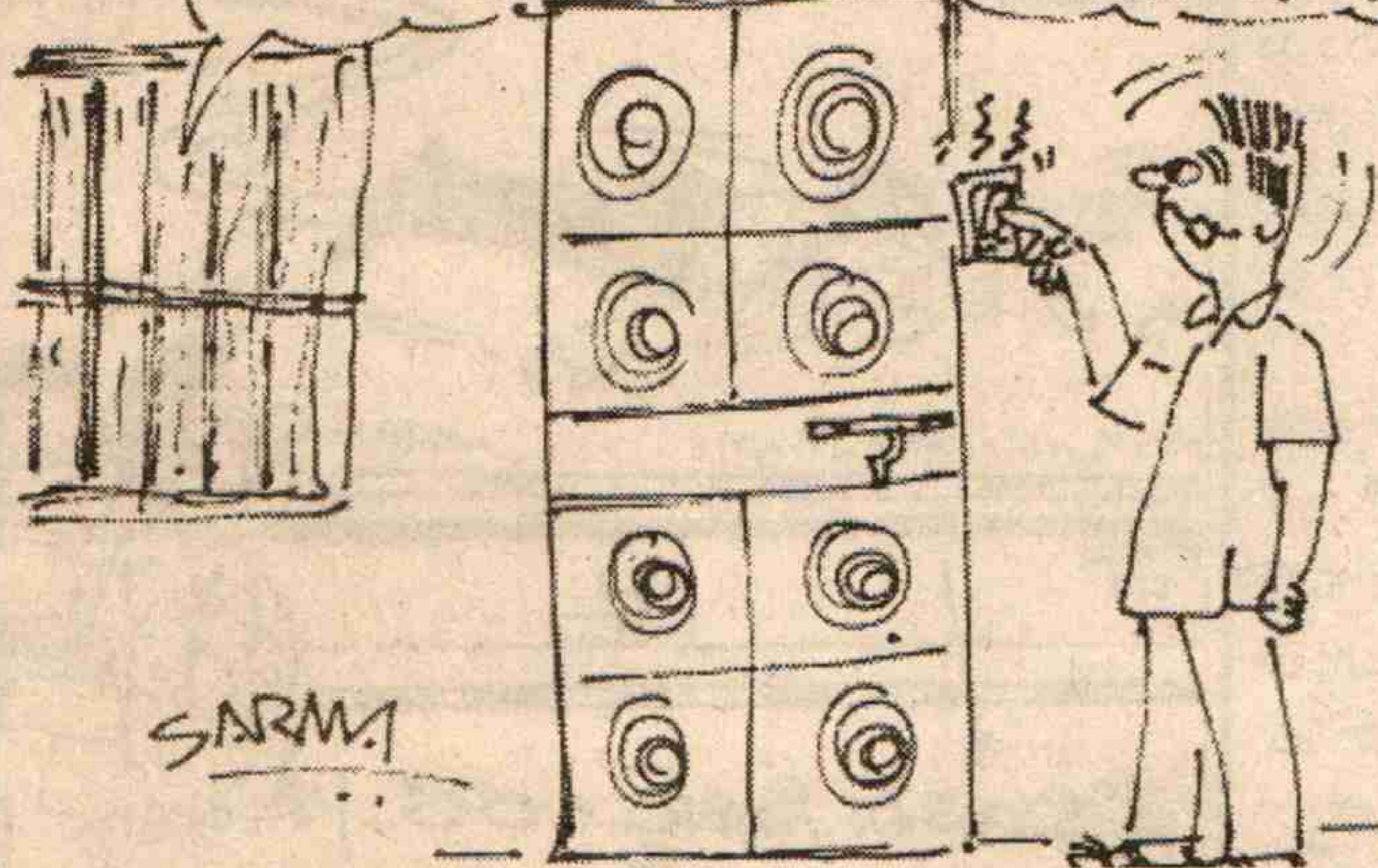
“అన్నట్లు మీ ఆవిడ ఏదిరా? ఇందాక కనిపించలేదు” అడిగాడు రాజేష్ అనుమానంగా.

“అవుట్ హౌస్ లో ఉంది. అన్నీ అక్కడికే వెళ్తాయి. నడు చూపిస్తా. కాస్త గుండె నిబ్బరం చేసుకుని చూడు రాజేష్” అని తీసుకువెళ్ళాడు సురేందర్.

ఎదురుగా సురేందర్ భార్యను చూసి, “బాబోయ్... దె... దె... దెయ్యం” అని కెవ్వున అరిచాడు. ఆ అరుపుకి గది దద్దరిల్లిపోయింది.

“రాజేష్ భయపడ్డావా...? నేను ముందుగానే

సుత్రి గంజ్లెకరా?.. ద్విరియక్రై మహురై తగలడ తాట!!.. నెకంజ్! ఎకరా ప్లెస్టె సైటు! శూండంజ్!!

అనుకున్నా నువ్వు భయపడతావని”

“అ..ది...కా..దు...రా... నిజంగా దెయ్యంరా...” అని వణుకిపోతూ చెప్పాడు రాజేష్. “నీ తలకాయ 24 గంటలూ టీవీకి అతుక్కుపోయి ఉండడం వల్ల ఆమె అలా తయారయింది” అన్నాడు సురేందర్.

రాజేష్ కి మతిపోయింది. 10 సంవత్సరాల క్రితం సురేందర్ పెళ్ళికి చూసినప్పుడు కుందనపు బొమ్మలా ఉన్న సురేందర్ భార్య ఇప్పుడు అస్తి పంజరంలా తయారయింది. చింపిరి జుత్తు, పెద్ద పెద్ద కళ్ళద్దాలు, బాబోయి ఆ గదిలో ఓ 30 వరకు టీవీలు ఉంటాయి. వాటిలో వివిధ ఛానెళ్ళలో సీరియల్స్ వస్తున్నాయి. “బాబోయ్, నన్ను బయటకు ఎక్కడికి అయినా తీసుకువెళ్ళు. నా బుర్రంతా పాడైపోయింది. నేను ఈ దృశ్యాలను చూడలేను...!” భయంతో వణుకుతూ అన్నాడు రాజేష్.

మరీ అంతగా భయపడకు ఇక్కడ ఆడవారు అందరూ అంతే. సరే అయితే నడూ అలా ట్యాంక్ బండ్ వరకు వెళ్ళి మనస్సు ప్రశాంతంగా చేసుకుని వద్దాం” అని రాజేష్ ని ట్యాంక్ బండ్ దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళాడు సురేందర్.

* * *

జూలై 15, 2013

“వండర్... నిజంగా వండర్... ప్రపంచంలో వింతల్లో వింతయిన ఈజిప్టులోని పిరమిడ్ లన్నీ ప్రోగ్రె మరొక పెద్ద పిరమిడ్ తయారయిన సైజులో భారతదేశంలోని టీవీలన్నీ పెద్దకొండలా పేరుకుపోయాయి. ఎక్కడ మచ్చుకు కూడా కనపడకుండా ఉండాలని అలా కొండలా పోసినది వెున్నటిదాకా టీవీకి దాసోహం అన్న మహిళామణులే! వారే అలా చేయడానికి కారణం - ఇప్పుడు వారికి టీవీ అన్నా, టీవీలోని సీరియల్స్ అన్నా ఎలర్జి. ఎక్కడైనా, ఎవ్వరైనా, టీవీ చూస్తే చాలు, సల సల కాగే నూనెలో పడేసేటంత పని చేస్తారు. వీరిలో వచ్చిన మార్పువల్ల ప్రభుత్వాలే మారిపోయాయి. మంచిని పెంచి ప్రజల కష్టాలను అర్థం చేసుకుని వారిని బాధలు పెట్టకుండా, కన్నబిడ్డల్లా చూసుకొనే నాయకులు పాలకులు అయ్యారు.

టీవీ వ్యాధికి తగిన విరుగుడు కనిపెట్టి దాని ద్వారా ప్రజలందరి మార్చి భార్య బాధితులందరి మన్ననలను పొందిన రాజేష్ కి సత్కారం -

“ప్రపంచ దేశాలతో పోటీ పడి అతి భయంకర టీవీ వ్యాధితో బాధపడుతున్న భారతావనిని ఒక యువకుడు ఒకసంవత్సరం కాలంలోనే మార్చి

ఎందరికో స్వేచ్ఛా జీవితాలను ప్రసాదించిన రాజేష్ కి యావత్ భారతదేశం రుణపడి ఉంటుంది. ఇంత కృషి చేసిన రాజేష్ కి ప్రభుత్వం తరపున చిన్న సన్మానం, ” అంటూ రాష్ట్రపతి ఉపన్యసించారు.

“నువ్వు తలపెట్టిన కార్యం జరగదనుకున్నారా. కాని నువ్వు మా జీవితాలలో వెలుగు నింపావు” అని సురేందర్ దంపతులు, చిన్నా, ఇంకా వేలాదిమంది దంపతులు అతన్ని పూలమాలతో ముంచెత్తేశారు. ఇంతకీ అతగాడి విజయాన్ని ఎలా సాధించాడో తెలుసా...

హైద్రాబాద్ లో ప్రజలు టీవీకి ఏవిధంగా బానిసలు అయ్యింది దాని వల్ల వారు పడుతున్న బాధలు అన్నీ క్షుణ్ణంగా గమనించాడు రాజేష్. టీవీవైవెగటు పుట్టించాలంటే దానికి మార్గం తాను అమెరికాలో నేర్చుకున్న హిస్సాటిజం. దాని ద్వారా ప్రజలను మార్చాలి. కానీ వారిని చేరుకోవడం ఎలా? ముల్లును ముల్లుతోనే తీసినట్టు టీవీ ఛానెల్ ని ఉపయోగించే టీవీలు చూసేవారిని తగ్గించాలి. తన హిస్సా వైద్యం అందరికీ చేరాలంటే అదే సరి అయిన మార్గం అనుకొని వెంటనే స్వంతంగా ఓ హిస్సా ఛానల్ ఓపెన్ చేశాడు. ఫలితాలు సాధించాడు. అదీ సంగతి...!

సాహిత్యాన్ని ప్రజలకు చేరువ చేయడంలో యువ భారతి కృషి విస్మరించరానిది. 38 వ వార్షికోత్సవాల సందర్భంగా డిసెంబరు 2002లో 'హాస్యలహరి' ఉపన్యాస కార్యక్రమాలు ఏర్పాటుచేసి 9 మంది హాస్య రచయితల గురించి మరొక 9 మంది రచయితల చేత మాట్లాడించారు. వాటిని పుస్తక రూపంలో వెలువరించారు. వాటిలో మొక్కపాటి వారి రచనల గురించి శ్రీ ఇంద్రగంట్ శ్రీకాంతశర్మ ప్రసంగవ్యాసంలో కొంత భాగం:

శ్రీ శ్రీ గారు సిరిసిరిమువ్వ శతకంలో క్రితిలో బారిష్టరు పా ర్వతీశమును చెప్పి, పిదప పలుకవలె కదా కిత కితల కితరులను, భా సిత సిత సుళ్ళోకుడతడు సిరిసిరిమువ్వా! బారిష్టరు పార్వతీశం రెండు, మూడు భాగాలు రచనతో - ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రిక ఉద్యోగబంధం వల్ల - నాకు కొంత సంబంధం వుంది. రెండవ భాగం దాదాపు పూర్తిగానూ, మూడవ భాగంలో కొన్ని ప్రకరణాలు, మొక్కపాటివారు వాచికంగా చెపుతుంటే, కాయికంగా నేను రాసిపెట్టాను. కప్పగంతుల రాజేశ్వరిగారు కొంత రాసిపెట్టారు. శాస్త్రిగారు చాలా స్థిమితం మైన వ్యక్తి. గుండ్రటి మనిషి. పొట్టిగా వున్నా పచ్చగా, కళగా వుండేవారు. నేను ఆయనతో కూర్చుని నవల రాసిపెట్టేనాటికి నాకు 26 ఏళ్లు శాస్త్రిగారికి 78.

అయినా వయస్సు అరమరికలు ఏమివుండేవి కావు. ఆయన ఒక మనిషితో చనువు ఏర్పడినంత వరకు మితభాషి. నాతో చాలా చనువుగా వుండేవారు. చలోక్తులు, ఇంగ్లండులో కొన్ని అనుభవాలు, సాహితీ సమితి కబుర్లు, చలం మీద విసుర్లు, సరదీగా చెపుతూండేవారు. భారతీయ సంప్రదాయాలమీద ఎనలేని అభిమానం వున్నా, పాశ్చాత్య రచయితల్ని నహజంగా అభిమానించే వారు. ఆయన ప్రవృత్తిలోనే హాస్యం వుండేది. పంచె, తరచు పట్టులాల్చీ, కండువా, ధరించి- నుదుట చిన్నగా కనిపించే కుంకుమ వహించి - స్వచ్ఛంగా, ఆరోగ్యంగా కనిపించే వారు. ఊతంగా చేతికర్ర వుండేది. “బారిష్టర్ పార్వతీశం” నవల మాత్రమే తెలిసిన వారికి మొక్కపాటి వారి రచనా వ్యక్తిత్వంలో ఒక పార్శ్వం తెలిసినట్టే లెక్క. ఆయన హాస్యేతర రచనల వైవిధ్యం కథలలో

కనిపిస్తుంది. ఆ యన ఇతివృత్తమే ఆయన శైలి. చలం లాగ, మల్లాది, శ్రీపాద, - తరవాతి తరంలో బుచ్చిబాబుగారి లాగ విశేషశైలిని - అంటే కథన శైలిని - నిర్మించకపోయినా ఆయన కథల్లోని పాత్రలు, కల్పించిన వాతావరణం, మనోఘర్షణలు, ప్రకృతి పట్ల లాలస - మనల్ని ఆకర్షిస్తాయి. మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రి గారి రచనలు చదివితే ఆయన హాస్యామనిస్ట్ అని మనకర్థమవుతుంది. ఆధ్యాత్మికత, దేశభక్తి తనలో నాగూఢంగా వున్న వ్యక్తి శాస్త్రిగారు. ఆధునిక సాహిత్య యుగంలో - ముఖ్యంగా వచన సాహిత్యానికి - పరువూ, బరువూ చే కూర్చిన ఆదిగురువుల్లో నిస్సందేహంగా 'మొక్కపాటి' వారొకరు.

ప్రముఖ గాయకుడు,
స్వరకర్త లలిత సంగీత
విద్వాంసుడు, వాగ్గేయకారుడు

ఎం.చిత్తరంజన్

సమర్పిస్తున్న శీర్షిక ఇది.
ఫోన్ నెం. 040-7402993

శాస్త్రీయ సంగీతంలోనే కాక లలిత సంగీతంలో కూడా ఎన్నో రాగమాలికా గీతాలున్నాయి. సాధారణంగా అధిక శాతం లలిత గీతాలకు స్వరకర్తలు శాస్త్రీయ, లలిత సంగీతాల్లో వాడుకలో వున్న రాగాలనే ఉపయోగించడం జరుగుతూంటుంది. లలిత సంగీతంలో అరుదుగా వాడబడేవి, శాస్త్రీయ సంగీతంలో బాగా ప్రచారంలో వున్నవి షణ్ముఖప్రియ, హంసానంది, అభోగి మొదలగు రాగాలు మేళవించి స్వరకర్త సాయిబాబా "కడలిగ పొంగిన మనసున అలలు" అనే పద్మిని రచనను చక్కని రాగమాలికగా రూపొందించగా ఆకాశవాణిలో ప్రసారమైంది. కళ దైవస్వరూపం. మనిషిలోని మానవత్వాన్ని జాగృతం చేసి దైవత్వాన్ని సందర్శింప చేసే కళకు భాష, మతం, జాతి, కులం అనే తేడాలు లేవు. ఆనందంలోను, బాధలోను కూడా హృదయంలో కలిగే స్పందన కళగా ఆవిర్భవిస్తుంది. అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని (రసానందం) కలిగిస్తుంది. కళా స్వరూపాలు వేరుకావచ్చును. కాని అవి యిచ్చే ఆనందం ఒకటే అన్నది ఈ పాట యొక్క సారాంశం.

శ్రీమతి డా॥ఎం.పద్మినీదేవి

సుమారు నాలుగు దశాబ్దాలకు పైగా తెలుగు సాహిత్య రంగంలో ప్రముఖ కవయిత్రిగా పేరుగన్న శ్రీమతి పద్మినీదేవి కవి పండిత వంశమైన బుక్కపట్నం తిరుమల వంశంలో జన్మించింది. తల్లి కీ॥శే॥ రుక్మిణిమ్మ, తండ్రి కీ॥శే॥ నరసింహాచార్యులు జ్యోతిషశాస్త్ర పండితులు. 1930, 40వ దశకాలలో పెద తండ్రి కీ॥శే॥ బి.టి.రాఘవాచార్యులు గారు రచయితగా నాటక రంగానికి సేవ చేశారు. అప్పట్లో గూడవల్లి

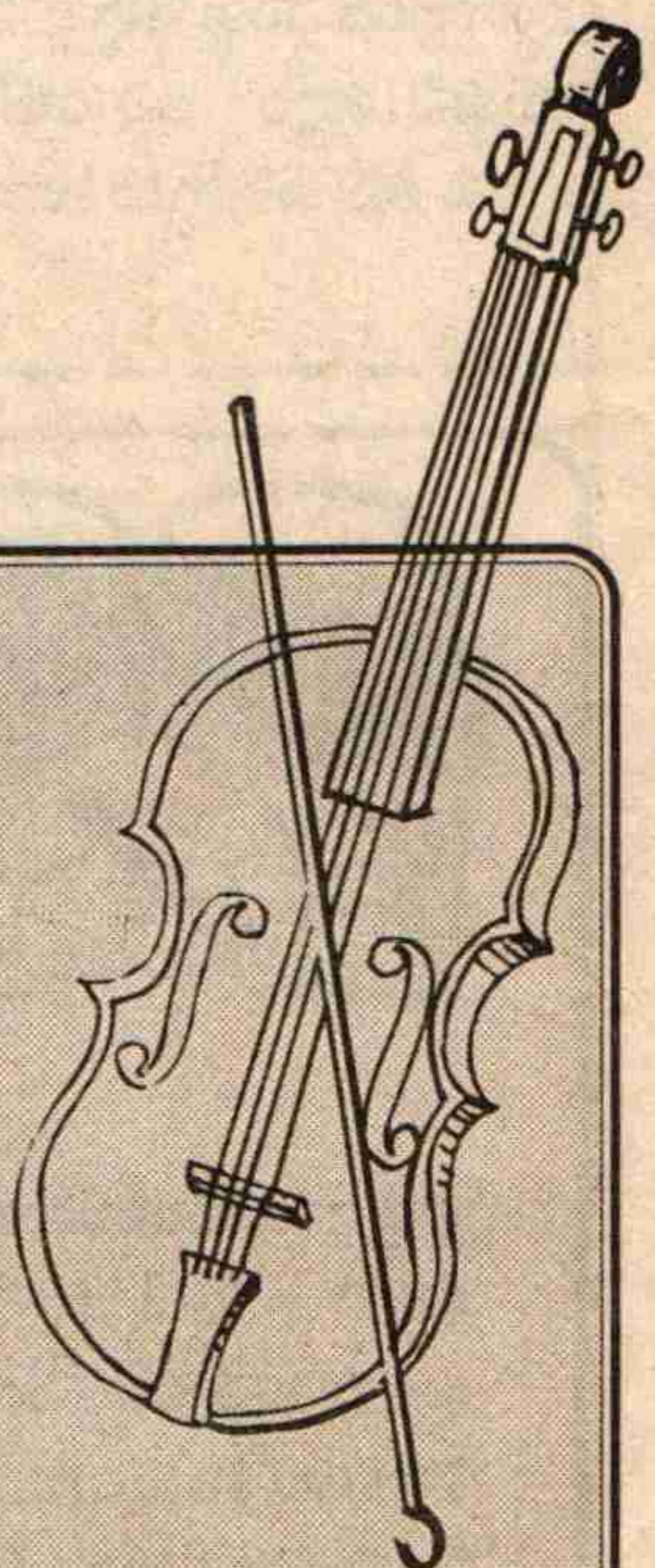
లలిత సంగీతం

కడలిగ పొంగిన మనసున అలలు

కడలిగ పొంగిన మనసున అలలు
కమ్మని తావుల నీనే కళలు
మానవతాలత విచ్చిన విరులు
మధుర పరిమళ భావలహారులు

1. హరి పదమును విడి హిమనగమడుగిడి
సురయులి కరుణను ధరణిని వడివడి
చిరు మొలకల విరితావుల నించిన
హరిత దిగంతర సీమలగాంచిన ॥కడలిగ॥
2. వేదననైనా వెలువడు రాగము
బాధలనైనా పలుకును కావ్యము
భావము భాషలు వేర్వేరైనా
పరవశమున మది చేయును నాట్యము ॥కడలిగ॥
3. భేదభావముల తొలగ చేయగా
ప్రేమతత్వమును ప్రాది చేయగా
ఆనందమునకు అమృత తత్వమునకు
ఆధారము కళ విశ్వజనీనము ॥కడలిగ॥

రచన	: శ్రీమతి డా॥ఎం.పద్మినీదేవి
సంగీతం	: పి.వి.సాయిబాబా
గానం	: బృందగానం
రాగమాలిక	: అభోగి, హిందోళ, హంసానందిరాగాలు
తాళం	: చతురస్ర ఏకతాళం
అభోగి	
ఆరోహణ	: స రి గ మ ద స
అవరోహణ	: స ద మ గ రి స
	- షడ్జము, సాధారణ గాంధారం, శుద్ధమధ్యమం, శుద్ధ దైవతం, కైశికినిషాదం యీ రాగంలోని స్వరాలు
హిందోళ :	
ఆరోహణ	: స గ మ ద ని స
అవరోహణ	: స ని ద మ గ స
	- షడ్జము, సాధారణ గాంధారం, శుద్ధమధ్యమం, శుద్ధ దైవతం, కైశికినిషాదం యీ రాగంలోని స్వరాలు.
హంసానంది :	
ఆరోహణ	: స రి గ మ ద ని స
అవరోహణ	: స ని ద మ గ రి స
	- షడ్జము, శుద్ధలిషభం, అంతరగాంధారం, ప్రతి మధ్యమం, చతుశ్చతి దైవతం, కాకలి నిషాదం యీ రాగంలోని స్వరాలు

రామబ్రహ్మంగారి "కృష్ణ లీలలు" సినిమాకు రచయితగా పనిచేశారు. బాల గాయకుడుగా సాలూరు రాజేశ్వరరావును యీ చిత్రం ద్వారా కృష్ణ పాత్రధారిగా పరిచయం చేశారు.

పద్మిని చిన్నతనం నుండే కథలు, కవితలు రాయడం ప్రారంభించి పాఠశాలలోను, కాలేజీలోను అనేక బహుమతులను గెలుచుకుంది. సంస్కృతం, తెలుగు భాషలతో

అభాగి

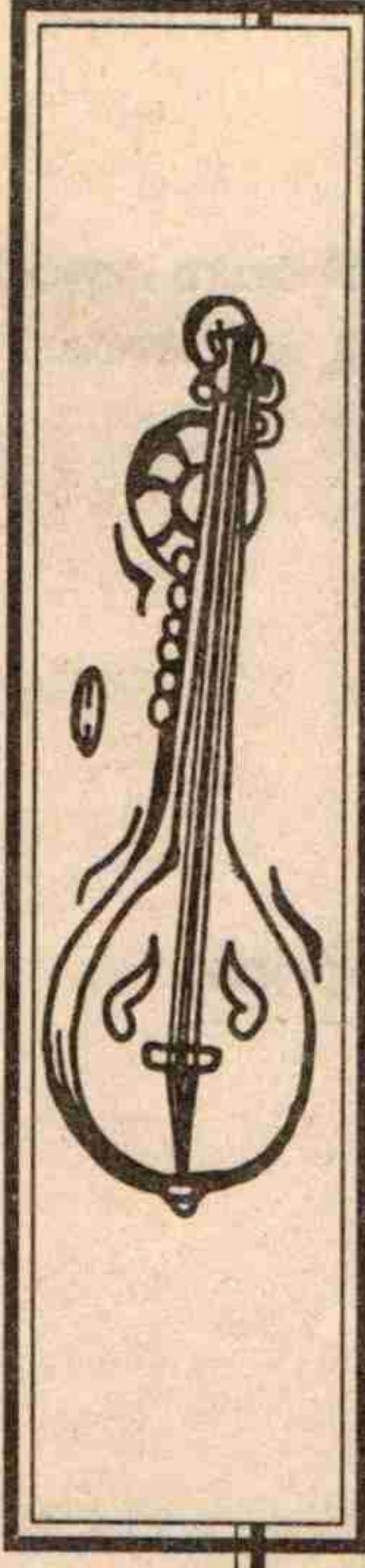
ప॥ సతకమ | గమకస | కసతక | తస తద ॥
 కకతక | పాం. రస | మకసుస | అలలు. ॥
 గంస | తసక | కసక | కకకమ ॥
 కమక | తాలల | కస. | కకలు. ॥
 మాకగ | మమమ | కసక | తం సక ॥
 మాకక | తాలల | కసక | కిరులు. ॥
 , గంస | కమకస | కసక | సకకమ ॥
 . మధుర | ప తమళ | గా. వల | మారులు. ॥ కకతక ॥

హిందోళ

1.క॥ ససకక | కకమక | సమసక | మకకస ॥
 హతపక | మమక | హిమకక | మమకక ॥
 కసక | కసక | కమక | సకకస ॥
 సురధుత | తరుణు | కరణి | కకకక ॥
 కసమక | కమక | కసక | కసక ॥
 తరుణుల | కలవితి | తాలల | హిందోళ ॥
 కసక | కసక (గంస | కమక) - అభాగి
 హతక | గం. తర | కమల | గం. తర ॥ కకతక ॥

హంసారం

2.క॥ ససకక | కకమక | కసక | కకకస ॥
 హతపక | మమక | హిమకక | మమకక ॥
 కసక | కసక | కమక | సకకస ॥
 సురధుత | తరుణు | కరణి | కకకక ॥
 కసమక | కమక | కసక | కసక ॥
 తరుణుల | కలవితి | తాలల | హిందోళ ॥
 కసక | కసక (గంస | కమక) - అభాగి
 హతక | గం. తర | కమల | గం. తర ॥ కకతక ॥

సూత్రాలపై ఆకాశవాణి 2 సంవత్సరాల పాటు ఎన్నో గీతాలను "చైతన్యరథం" పేరిట ప్రసారం చేసింది. సుప్రసిద్ధ గాయని శ్రీమతి ఎస్.జానకి "వీరశంఖమెత్తవోయ్ విజయగీతి పాడవోయ్" అనే పద్మిని పాటను రమేష్ నాయుడు సంగీత సారథ్యంలో గానం చేశారు. 'యక్షగృహిణి' సంగీత రూపకంలో గోపాలరత్నం పాడిన పాటలు (నా సంగీతం) శ్రోతలను ఆకట్టుకున్నాయి. పద్మిని పాటలు ఎక్కువగా నిర్మల్ కుమార్, ఉషాకాంత్, పాలగుమ్మి విశ్వనాథం, సాయిబాబా, సుధీర్ కుమార్ వంటి స్వరకర్తలు స్వరపరిచినవి ఆకాశవాణిలో ప్రసారమైనాయి. పద్మిని రచించిన సంగీత రూపకం "కాలచక్రగమనంలో కపోతకల కూజితాలు" ఆకాశవాణి వార్షిక అవార్డులలో 1989 సంవత్సరానికి జాతీయ మెరిట్ సర్టిఫికేట్ పొందింది. "పారిజతాలు" (గేయాలు), "స్పందన" (గేయాలు, పద్యాలు), "ముకుంద పదార్చనం" (పద్యకావ్యం) మొదలగునవి కరుణాశ్రీ, ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్యులు, డా॥పి.బి.శ్రీనివాస్ గార్ల పీఠికలతో ప్రచురితమైన పద్మిని గ్రంథాలు.

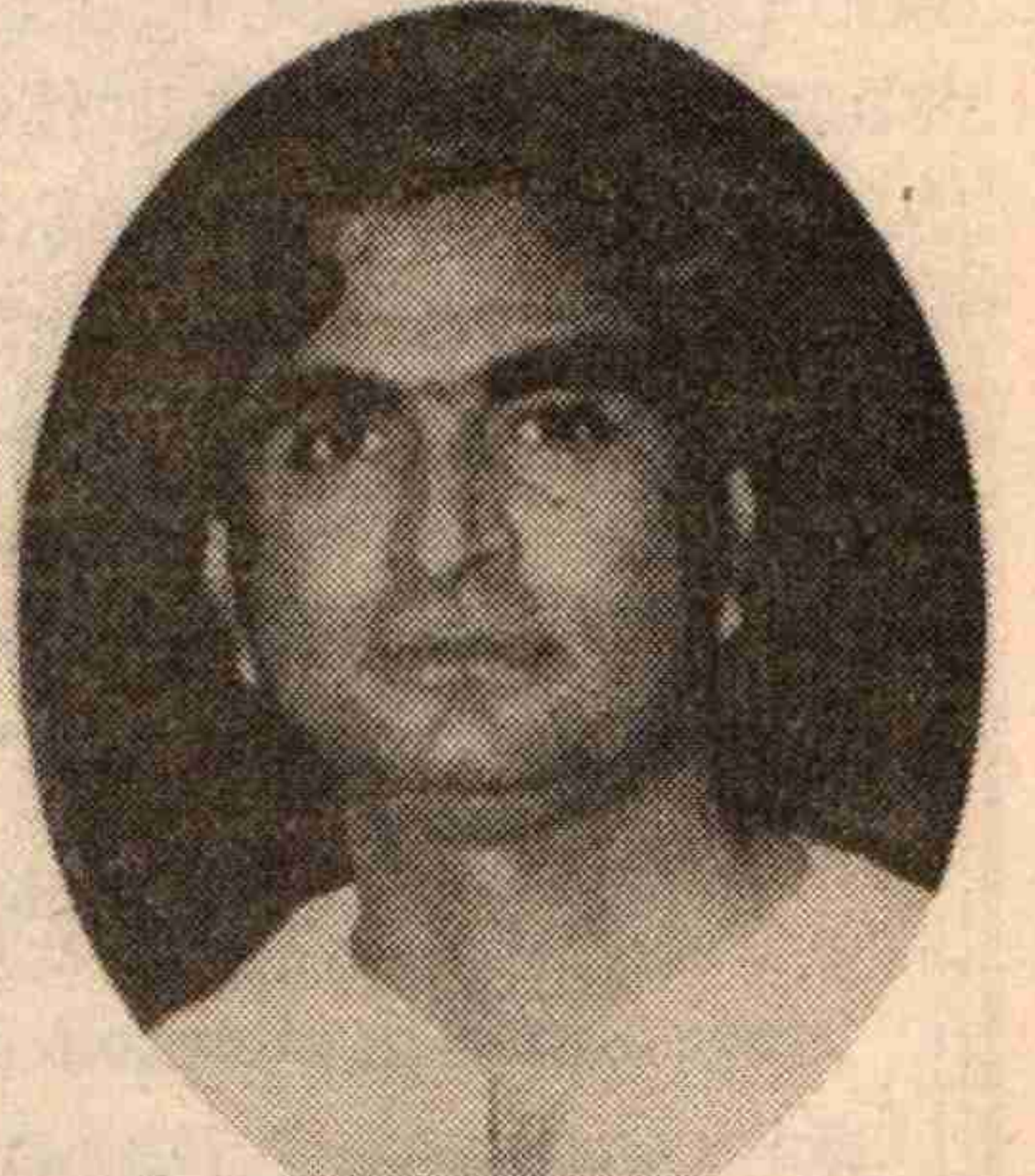
పి.వి.సాయిబాబా

ఆకాశవాణి హైదరాబాదు కేంద్రంలో నిలయ మృదంగ విద్వాంసులుగా పనిచేసి కీ॥శే॥ పుచ్చా సుబ్బారావుగారి తనయుడు సాయిబాబా. తండ్రి గారివద్ద అనేక సంగీత విషయాలను అభ్యసించి, రాగాలను లలిత సంగీతానికి అన్వయించడం, స్వరరచన చేయడం మొదలగు అంశాలపై దృష్టిసారించి, అనుభవం గడించి ఎన్నో లలిత గేయాలకు బాణీలను కూర్చాడు. సాయిబాబా తండ్రి గారి వద్దనేను కూడా సంగీత, లయ సంబంధమైన విషయాలలో శిక్షణ పొందాను. చిన్నతనం నుండే ఆకాశవాణిలో బాలానందం కార్యక్రమాలలో పాడుతూ, అనేక

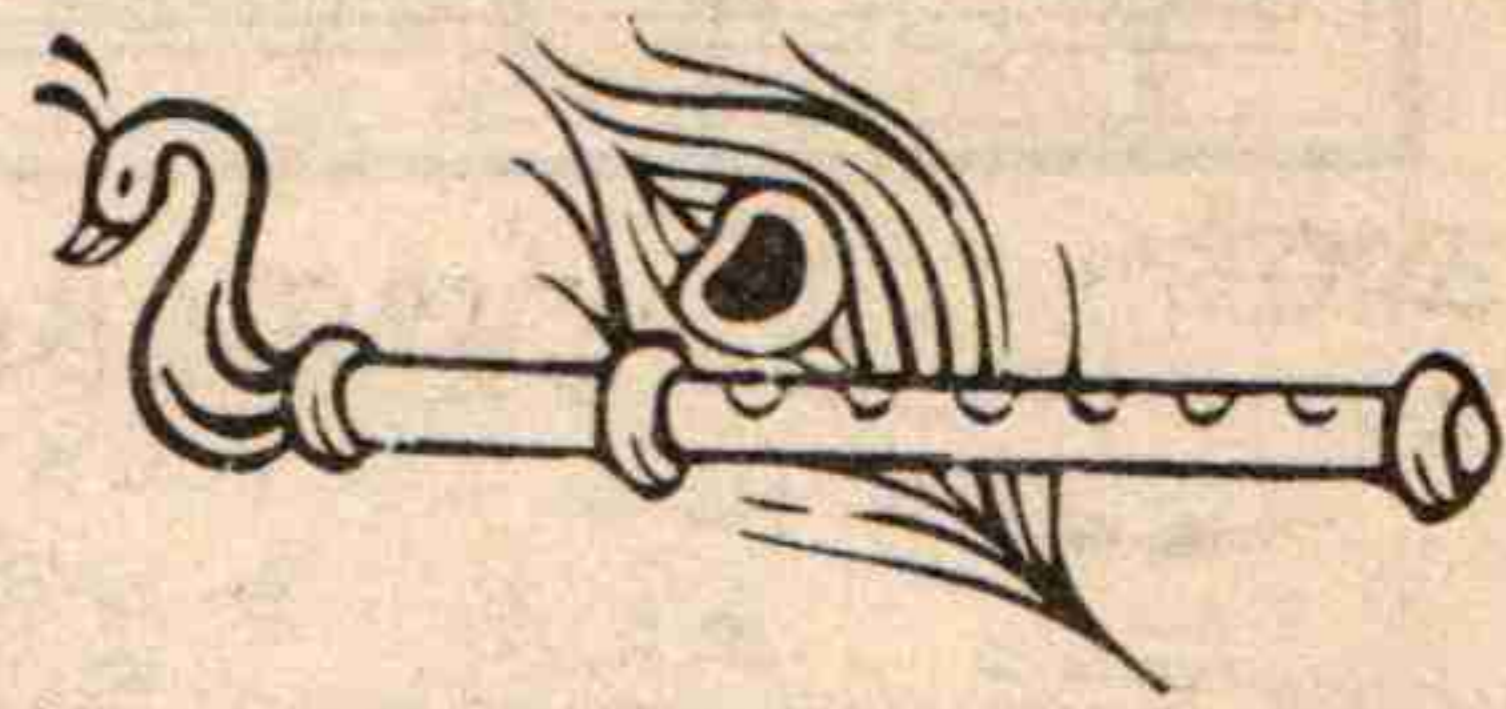
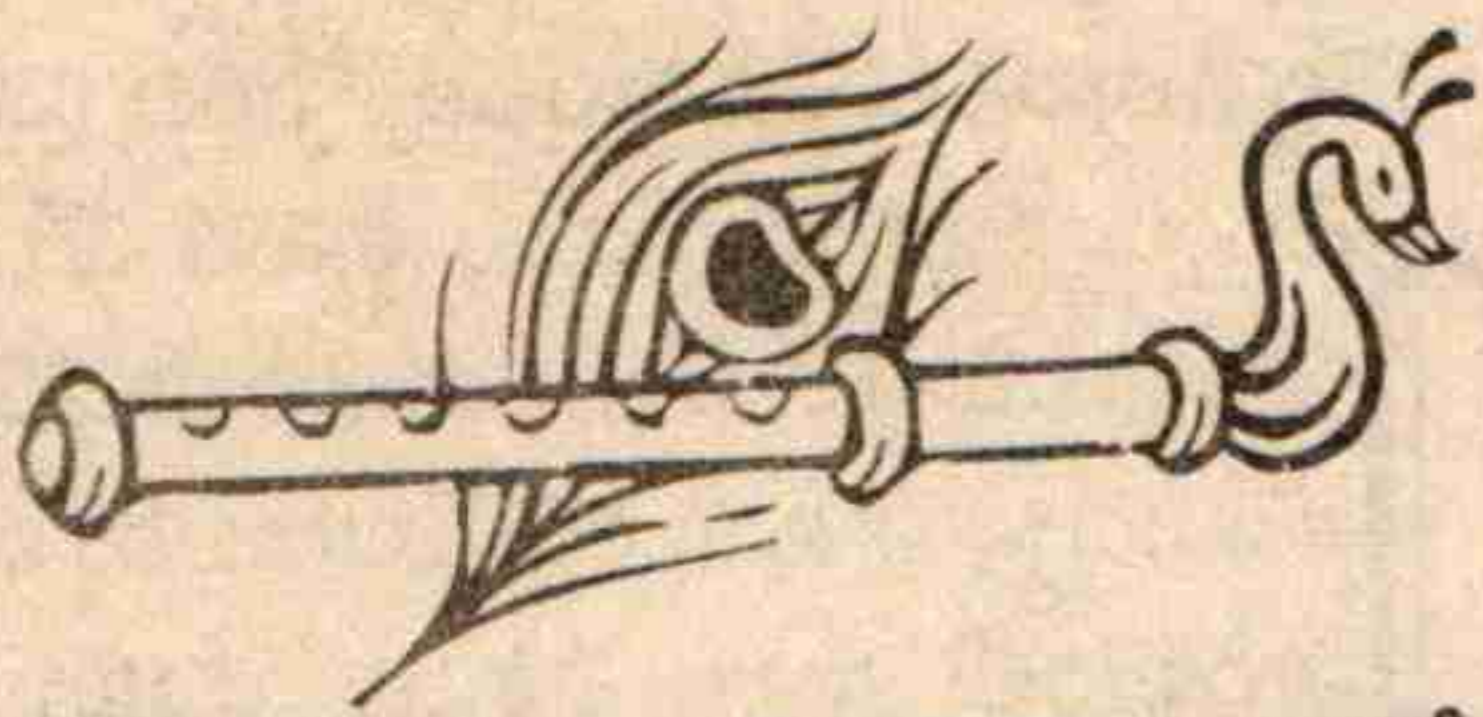

"భాషాప్రవీణ" పరీక్షలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుండి 1962లో యూనివర్సిటీ వస్త్రంగా ఉత్తీర్ణురాలయి ప్రతిష్ఠాత్మకమైన "వీరభద్రయ్య స్మారక బహుమతి" పొందినది. ఎం.ఎ. (తెలుగు),

"తెలుగులో పంచతంత్ర కావ్యములు" అనే అంశంపై పరిశోధన చేసి పి.హెచ్.డి. పట్టాను పొందినది. 1969 నుంచి మూడు సంవత్సరాల పాటు ఆకాశవాణి విజయవాడ కేంద్రంలో స్క్రిప్ట్ రైటరుగా పనిచేసింది. ఆ సమయంలో ఆమె రాసిన లలిత గీతాలు, కథలు, నాటకాలు, స్వీయ కవితలు, సంగీత రూపకాలు ఆ కేంద్రం నుండి ప్రసారమైనాయి. శ్రీరంగం గోపాలరత్నం, వింజమూరి లక్ష్మి మున్నగువారు ఆమె పాటలు పాడేవారు. నాతో వివాహం జరిగిన తరువాత పద్మిని హైదరాబాద్ లో సెయింట్ జోసెఫ్ జూనియర్ కాలేజీలో తెలుగు లెక్చరర్ గా స్థిరపడింది. హైదరాబాదు ఆకాశవాణి కేంద్రానికి విష్ణుచక్రం, యక్షగృహిణి, చంద్ర సరోవరం మొదలగు సంగీత రూపకాలను, అసంఖ్యాకమైన లలిత గీతాలను రచించింది. 1975లో అప్పటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ ప్రతిపాదించిన 20

పాటల పోటీలలో పాల్గొని బహుమతులు పొందాడు సాయిబాబా. సుప్రసిద్ధ కవి వానమామలై వరదాచార్యుల వారు రచించిన "విప్రలబ్ధ" సంగీత రూపకానికి చిన్న నాటనే సంగీతం కూర్చి పెద్దల

'హాసం' ఫిబ్రవరి 1-15, 2002 సంచికలో తెలుగు చిత్రాలలోని కొన్ని రాగమాలికా గీతాలను పేర్కొనడం జరిగింది. ఏప్రిల్ 1-15, 2002 సంచికలో హిందోళ రాగం ఆధారంగా కొన్ని చిత్ర గీతాలను పేర్కొన్నాము. ఈ సంచికలో హిందోళ, హంసానంది రాగాల ఆధారంగా కొన్ని...

పాట	చిత్రం	గానం	సంగీతం
హిందోళ			
1. ఓంనమశ్శివాయ 2. రాజశేఖరా నీపై మోజు తీరలేదురా (కొంతభాగం)	సాగరసంగమం లనార్కలి	ఎస్.జానకి ఘంటసాల, జిక్కి	ఇళయరాజా ఆదినారాయణరావు
హింది (మూల్కొన్ రాగం ఆధారంగా)			
1. మన్తడపత్ హరి దర్శన్ కో ఆజ్ 2. నిర్బలసేలదాయి బల్వాన్ కీ	బైజాబావ్ రా తూఫాన్ ఔర్ దియా	రఫీ మన్నాడే	నాషాద్ వసంత్ దేశాయి
హంసానంది			
1. వేదం అణువణువున నాదం 2. హాయిహాయిగా ఆమని సాగే (కొంతభాగం)	సాగర సంగమం సువర్ణసుందరి	శైలజ, బాలు ఘంటసాల, జిక్కి	ఇళయరాజా ఆదినారాయణరావు
3. పుట్టబోయెడి బుల్లి బుజ్జాయి కోసమై (కరుణశ్రీ పద్యం)	ప్రైవేటు లికార్డు	ఘంటసాల	ఘంటసాల

ఆశీస్సులు, మన్ననలు పొందాడు. 'స్వర తరంగిణి' అనే సాంస్కృతిక సంస్థను ప్రారంభించి స్థాపక కార్యదర్శిగా వుంటూ అనేక సభలలో కేవలం లలిత సంగీత కార్యక్రమాలనే నిర్వహిస్తూ మంచి పేరు పొందాడు. ఆయా సభలలో ఎంతో మంది ప్రముఖ గాయనీ గాయకులను సత్కరించాడు. వారిలో శ్రీరంగం గోపాలరత్నం, నేను కూడా వున్నాము. అతని సంగీతంలో నేను కూడా చాలా పాటలు పాడాను. "హంసధ్వని" అనే మరొక సంస్థను నెలకొల్పి యితర ప్రాంతాల నుండి అభివృద్ధిలోకి వస్తున్న వారిని పిలిపించి పాడించేవాడు. సినీ ప్రముఖులైన ఎన్.పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం, ఎన్.జానకి, యస్.పి.శైలజ గార్లు సాయిబాబా నిర్వహించిన కార్యక్రమాలలో పాల్గొని అతని పాటలను

పాడారు. 'కళాసాగర్' అనే ప్రసిద్ధ సంస్థ మద్రాసులో 'పి.వి.సాయిబాబా లలిత సంగీత విభావరి' కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేయగా అందులో ప్రముఖ నేపథ్య గాయకులు ఎన్.పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం, ఎన్.జానకి, యస్.పి.శైలజ పి.సుశీల, రామకృష్ణ, జి.ఆనంద్, ఎం.రమేష్ ప్రభృతులు పాల్గొని విజయవంతం గావించారు. కీ||శే||ఎల్.వి.ప్రసాద్ గారి సత్కారాన్ని కూడా పొందాడు సాయిబాబా. 1972 నుంచి ఆకాశవాణిలో గాయకుడుగాను, 1976లో స్వరకర్తగాను గుర్తింపు పొంది నేటి వరకూ అసంఖ్యాకంగా లలిత గీతాలకు కర్ణపేయమైన సంగీతాన్ని అందిస్తూ ఎంతోమంది గాయనీ గాయకులను తీర్చిదిద్దాడు. అతనివద్ద శిక్షణ పొంది పేరు గాంచిన వారిలో కె.రామాచారి,

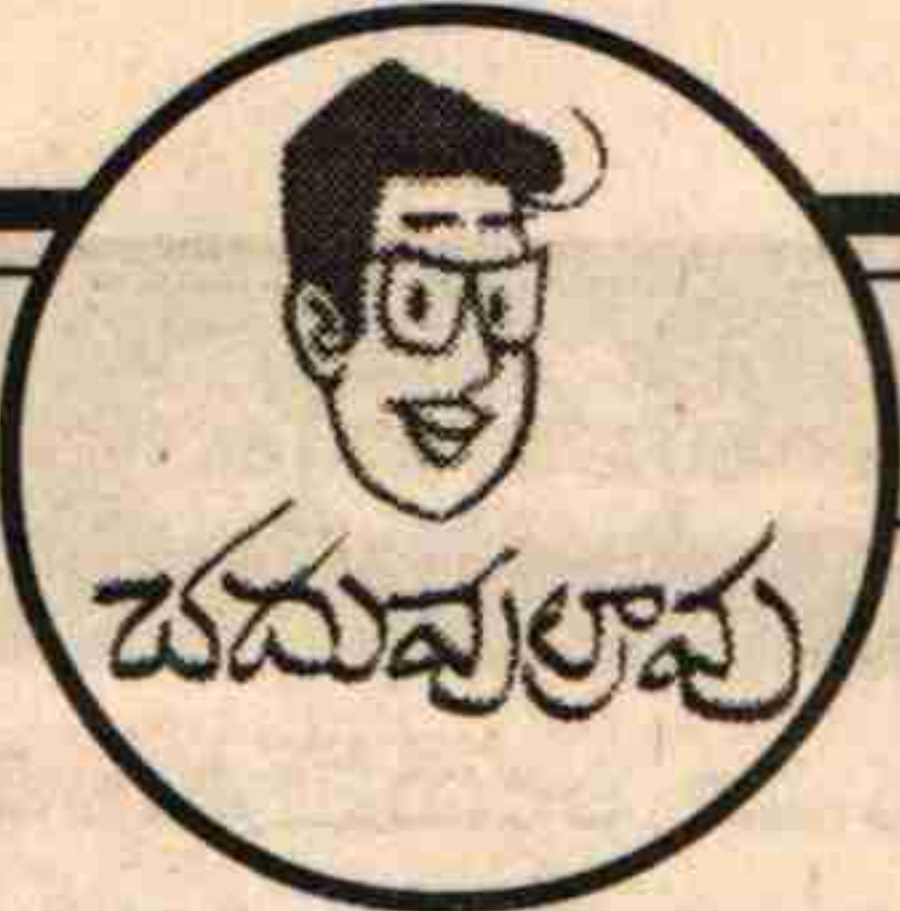
శశికళ, సురేఖ, చంద్రకాంత మొదలైన వారున్నారు. ఎ.వి.ఎం. వారు రూపొందించిన భక్తి గీతాల క్యాసెట్ 'రామధ్యానసాగరము', యింకా 'భావగీతాలు', 'సాయి భజనలు', 'సాయిశృతి', 'ప్రతివారమూ గురువారమే' మొదలగు క్యాసెట్లు సాయిబాబా సంగీత సారధ్యంలో వెలువడినాయి. ప్రముఖ రేడియో, సినీ గాయకులు వాటిలో పాడారు. 1995లో ఆకాశవాణిలో గ్రేడ్-1 కంపోజర్ గా గుర్తింపు సాయిబాబాకు లభించినది. లలిత సంగీతానికి నిరంతరం సేవలందిస్తున్న ప్రముఖ స్వరకర్త సాయిబాబాను రసమయి, యువ కళావాహిని, రాగమాధురి మున్నగు సంస్థలు ఘనంగా సత్కరించాయి.

కృష్ణం కృష్ణ-సంగీత సత్రిక

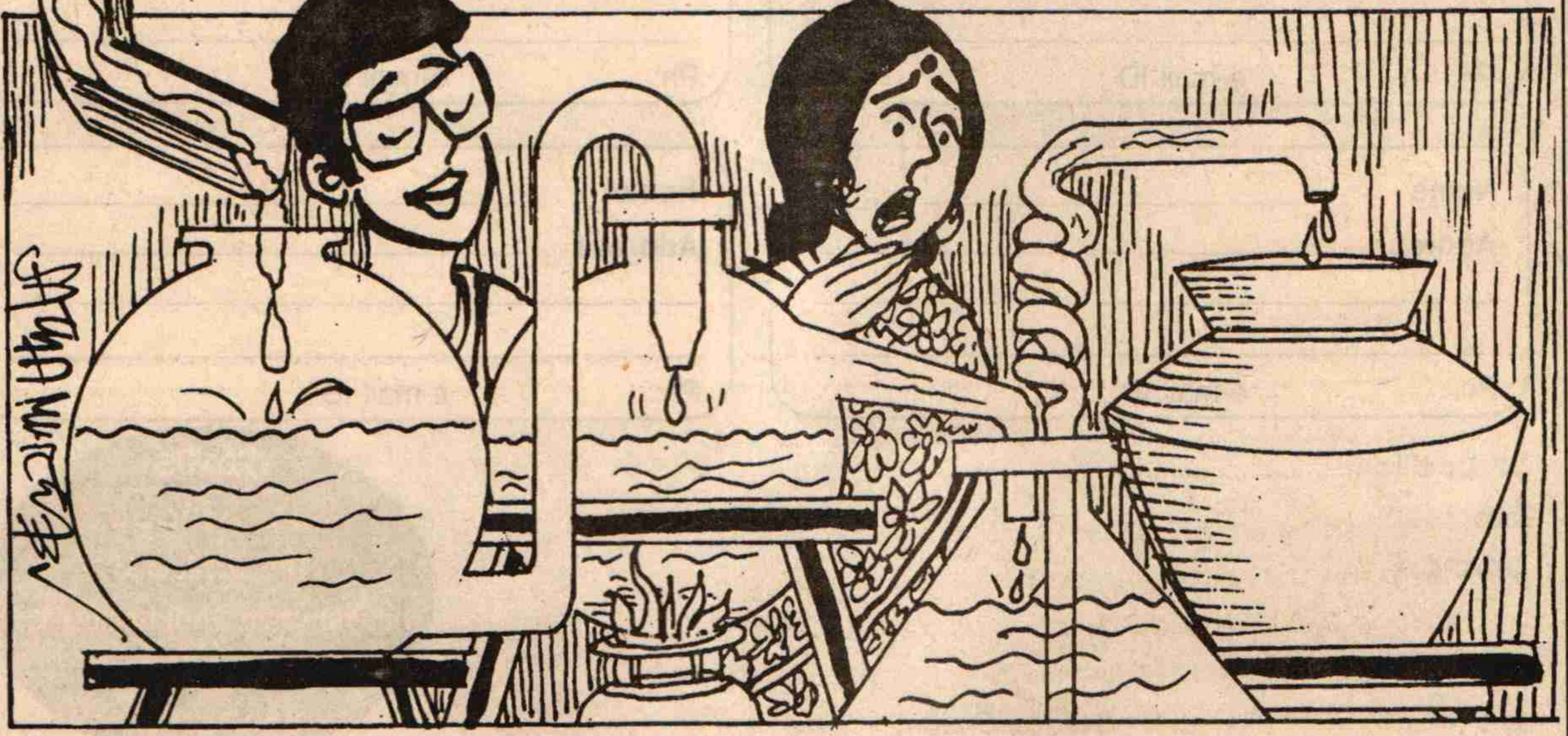
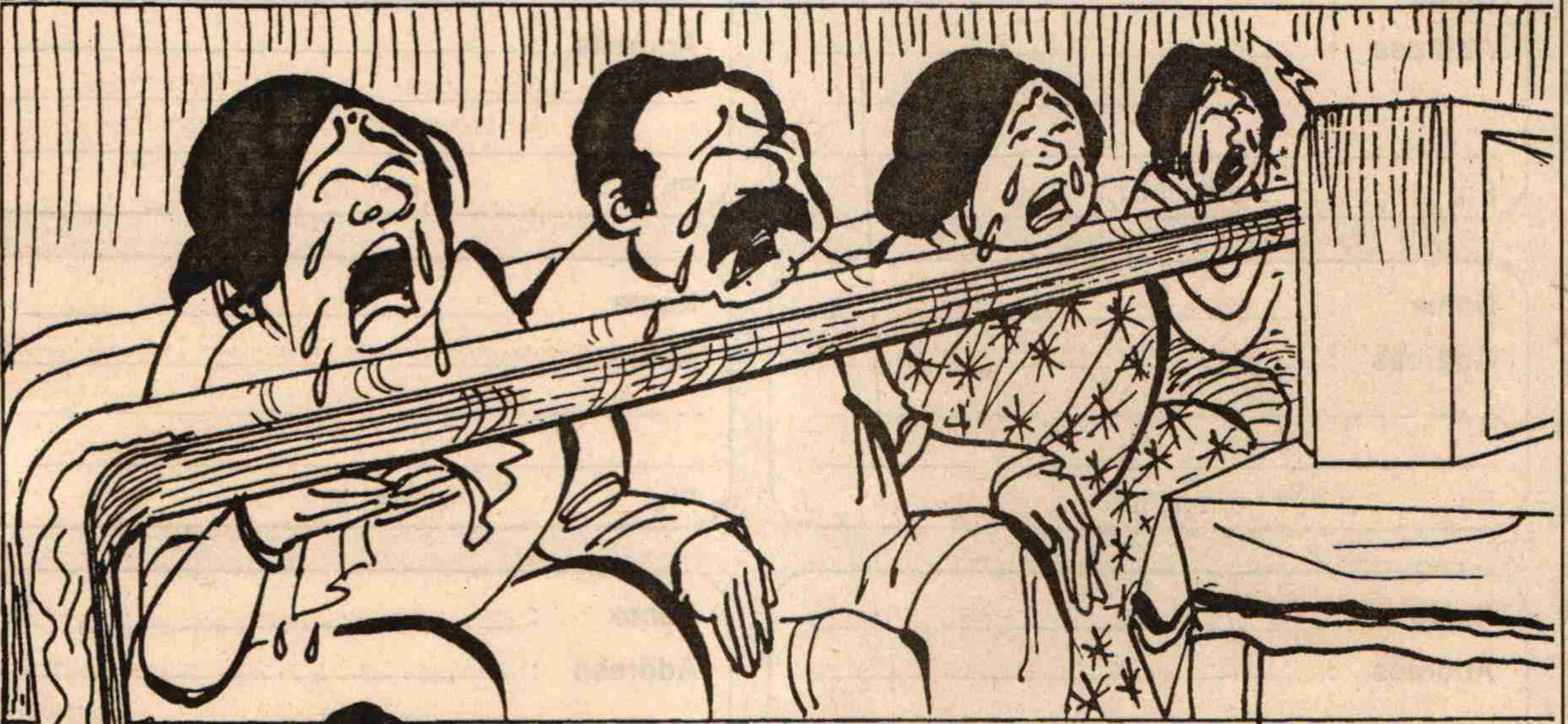
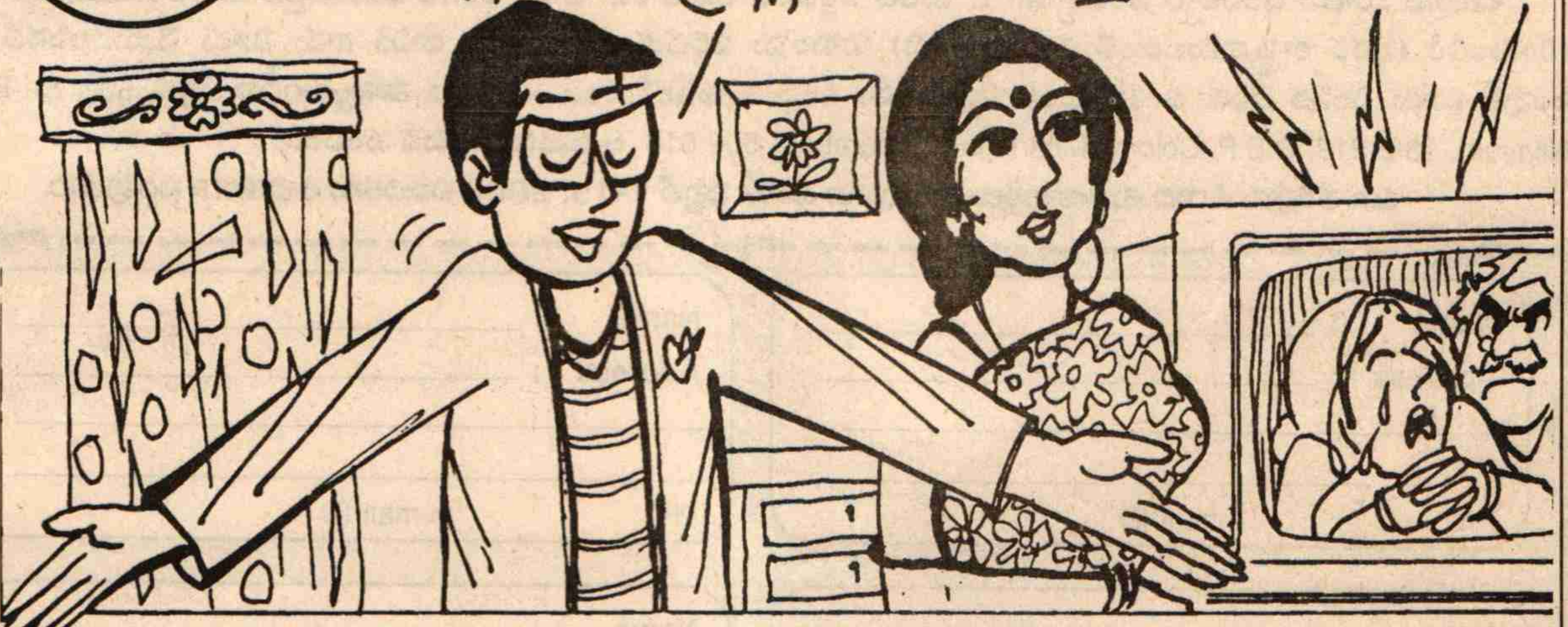
పాత సంచికలు కావలసిన వారు కాపీకి రూ॥ 10-00 చొప్పున మాకు పంపి ఫోన్లులో తెప్పించుకొనవచ్చును. లేదా మా ఆఫీసులో నేరుగా గాని, స్థానిక మార్గదర్శి (ఈనాడు గ్రూపు) ఏజెంట్లు ద్వారా గానీ 10 శాతం డిస్కాంట్ సౌకర్యంతో పొందవచ్చును.

హాసం

కాపీలు దొరటకం లేదా?
స్థానిక మార్గదర్శి ఏజెంట్లను
(ఈనాడు గ్రూపు) అడగండి.

మా ఇంట్లో వాటర్ ప్రాబ్లమ్ లేదు. కావస్తే చూడు

శ్రీనివాసరావు

'హాసం' ద్వారా ఉగాది శుభాకాంక్షలు తెలుపండి

తెలుగు నూతన సంవత్సర సందర్భంగా ఓ మంచి నిర్ణయం తీసుకోండి. హాస్య సంగీతాభిమానులైన మీ బంధుమిత్రులలో ఓ 10 మందికి (ఇతర రాష్ట్రవాసులయితే మరీ మంచిది) 'హాసం'ను పరిచయం చేయండి. దానికి గాను మీరు చేయవలసినది వెరీ సింపుల్-మీరు ఎంపిక చేసిన ఆ 10 మంది పేర్లను ఈ కింది కూపన్ లో నింపి - హాసం, హాస్య-సంగీత పత్రిక, 502, Sri Balaji Nilayam, 13-2-212, B.S.P. Colony, Motinagar, Hyderabad- 500 018 అడ్రసుకు వెంటనే పంపండి.

మీ తరపున ఉగాది శుభాకాంక్షలు తెలుపుతూ వారికి ఏప్రిల్ 1-15, 2003 సంచికను ఉచితంగా పంపుతాం.

Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____	Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____
Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____	Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____
Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____	Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____
Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____	Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____
Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____	Name : _____ Address : _____ _____ Ph: _____ e-mail ID : _____

మీ సంతకం

పేరు :

చిరునామా:

ఫోన్ :

ఈమెయిల్ ఐడి :

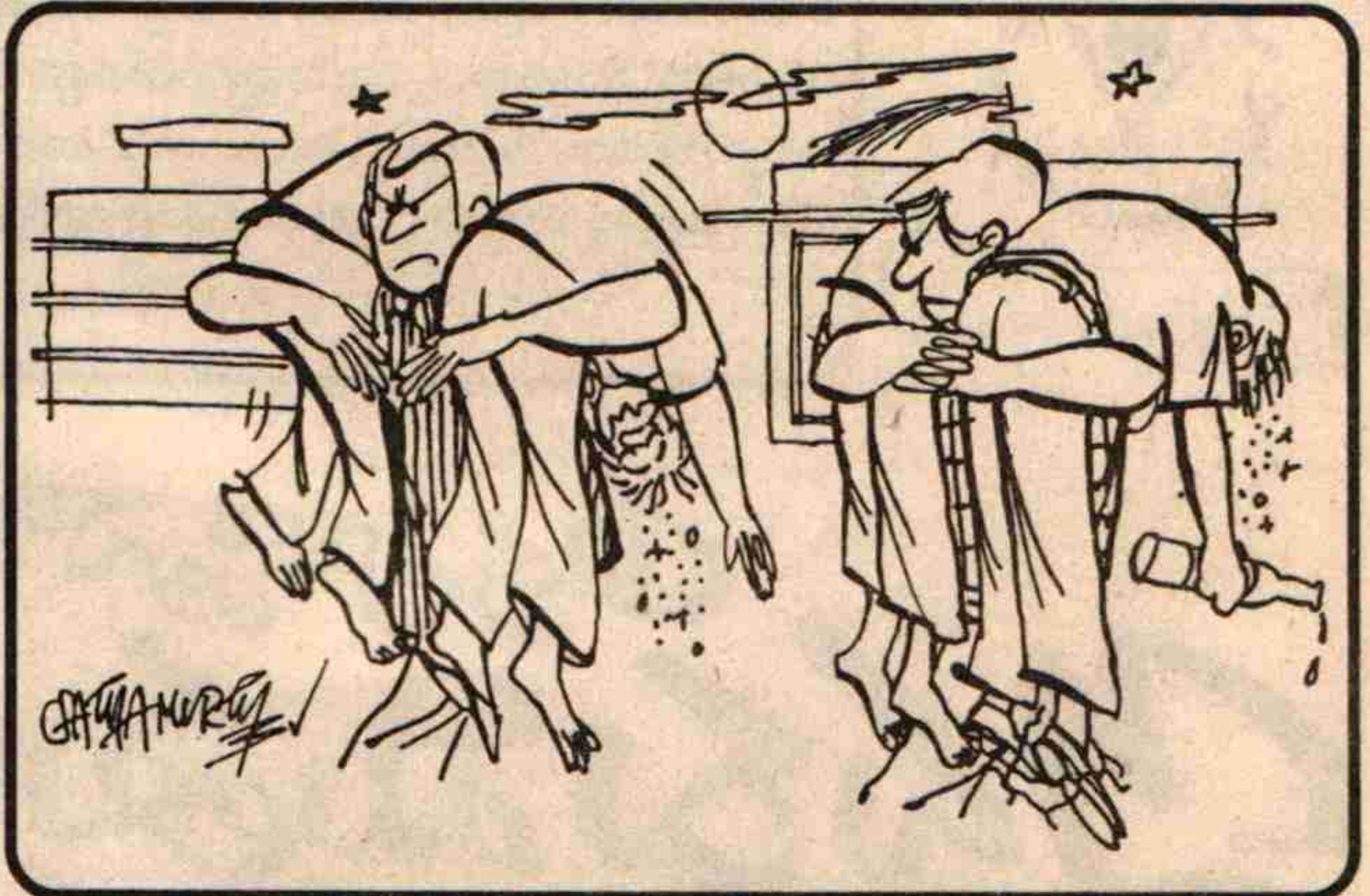
గమనిక
 మీరు పంపదలచిన
 10 అడ్రసులను
 haasammag@hotmail.comకు
 ఈ-మెయిల్ ద్వారా
 పంపవచ్చును.

దిసిజ్ ఖర్త... దట్టాల్...!

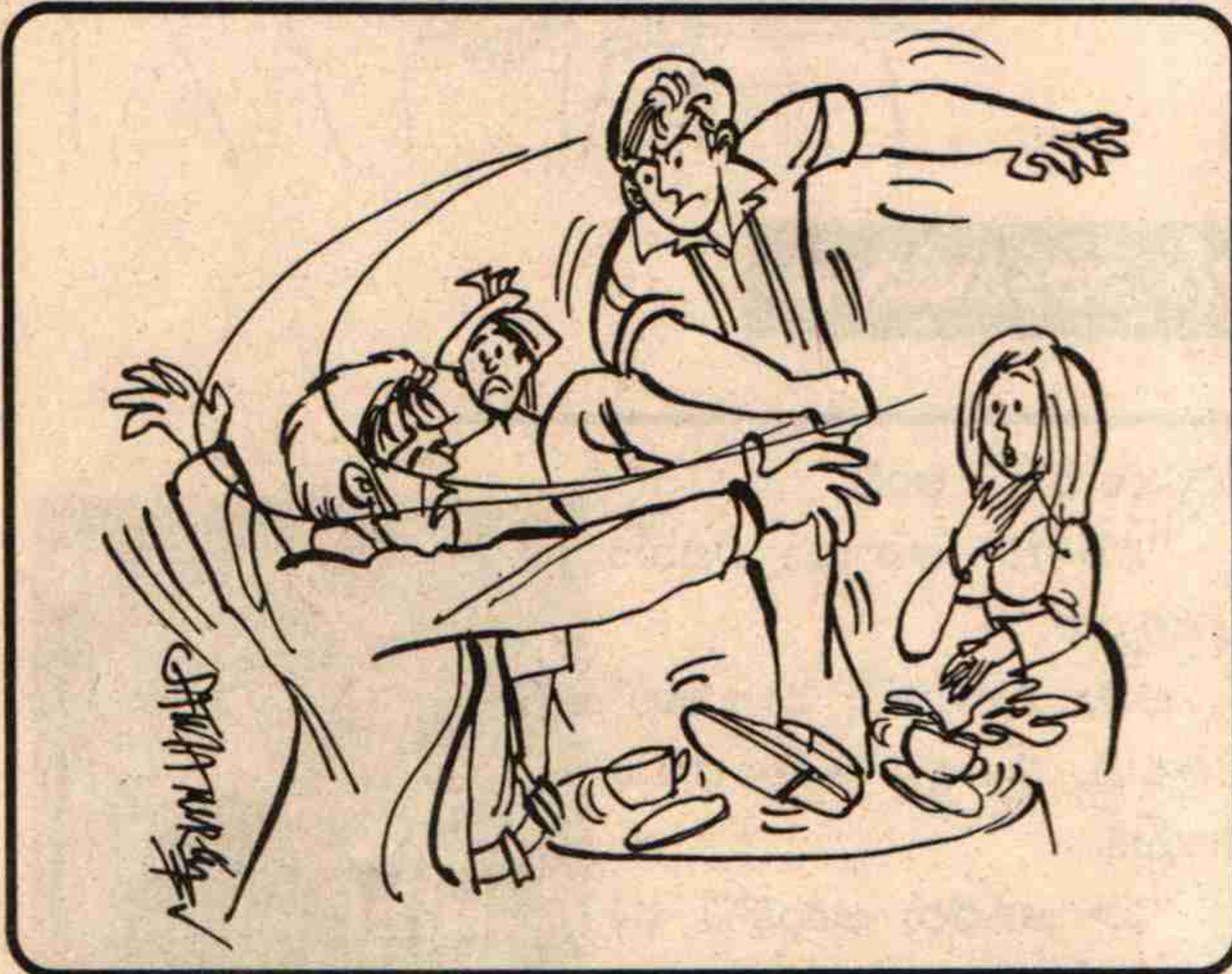
శ్రీమతి

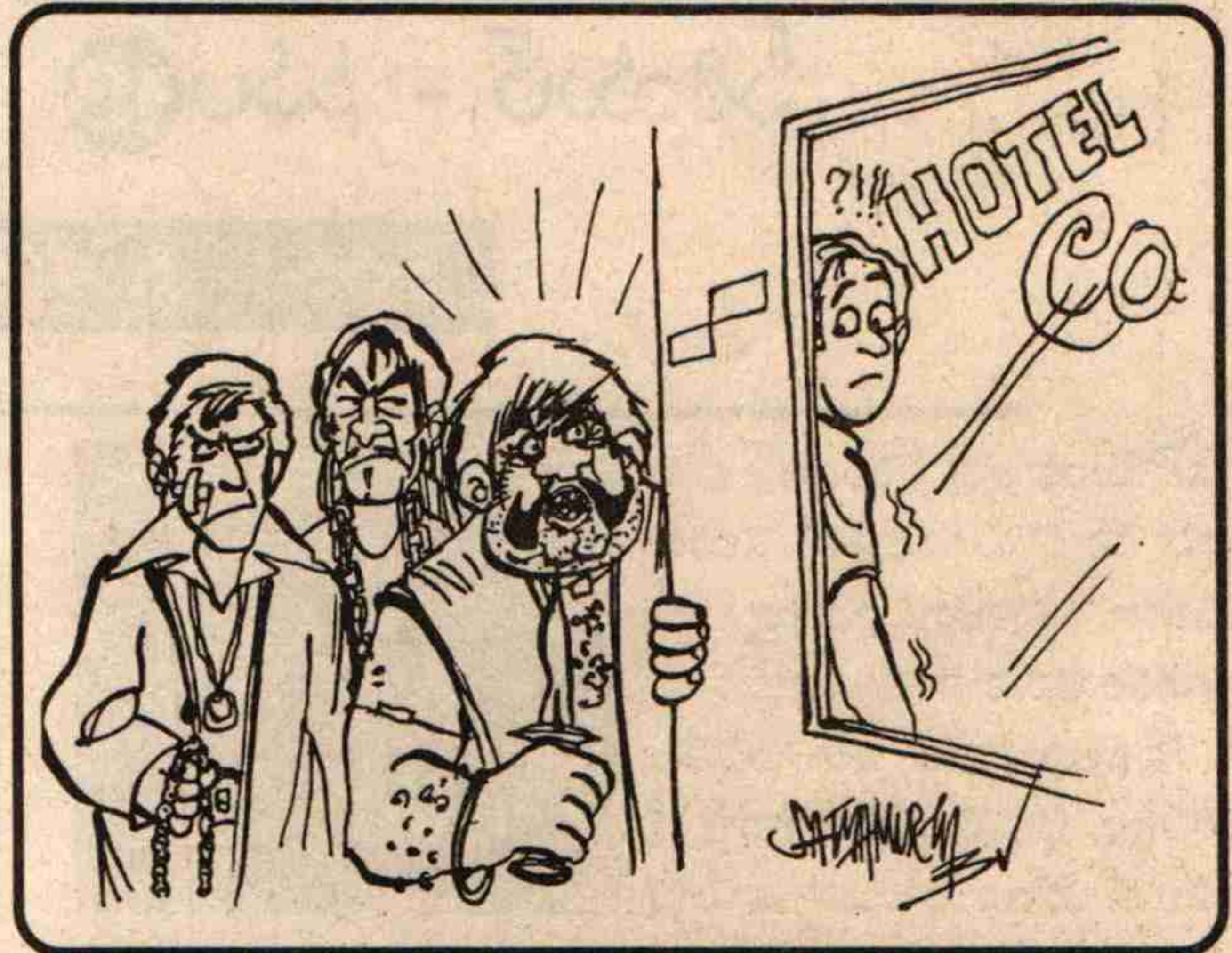
'అహో ఓహో ఏమి నిగ్రహం' అని తన స్నేహితులు ఉబ్బేస్తుంటారు. తాము మందు ముట్టుకోమని అనగానే

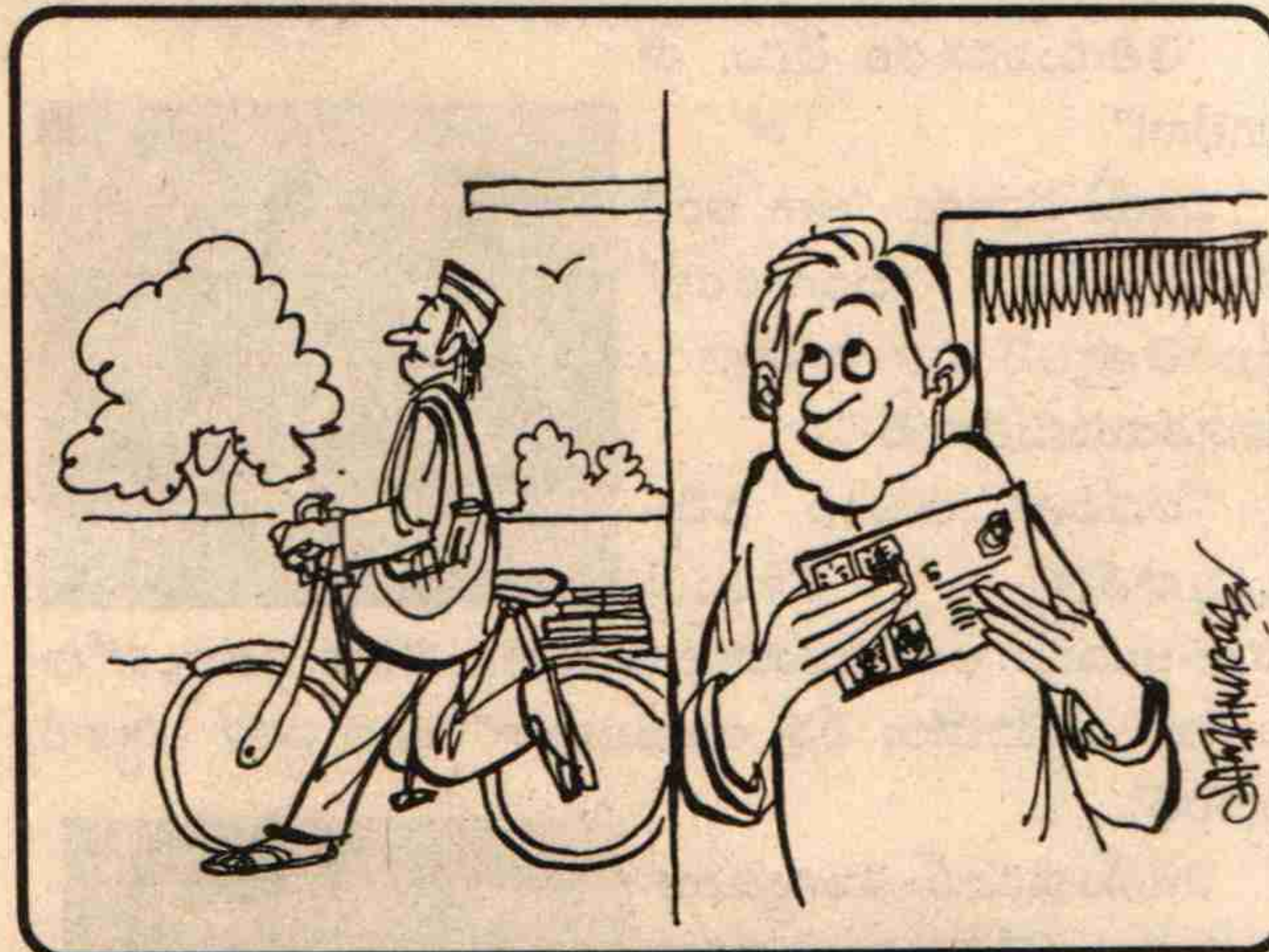
'ఖర్త... ఇందుకా అంత తైరు కొట్టేరు' అని వాపోవడం మీ వంతవుతుంది.

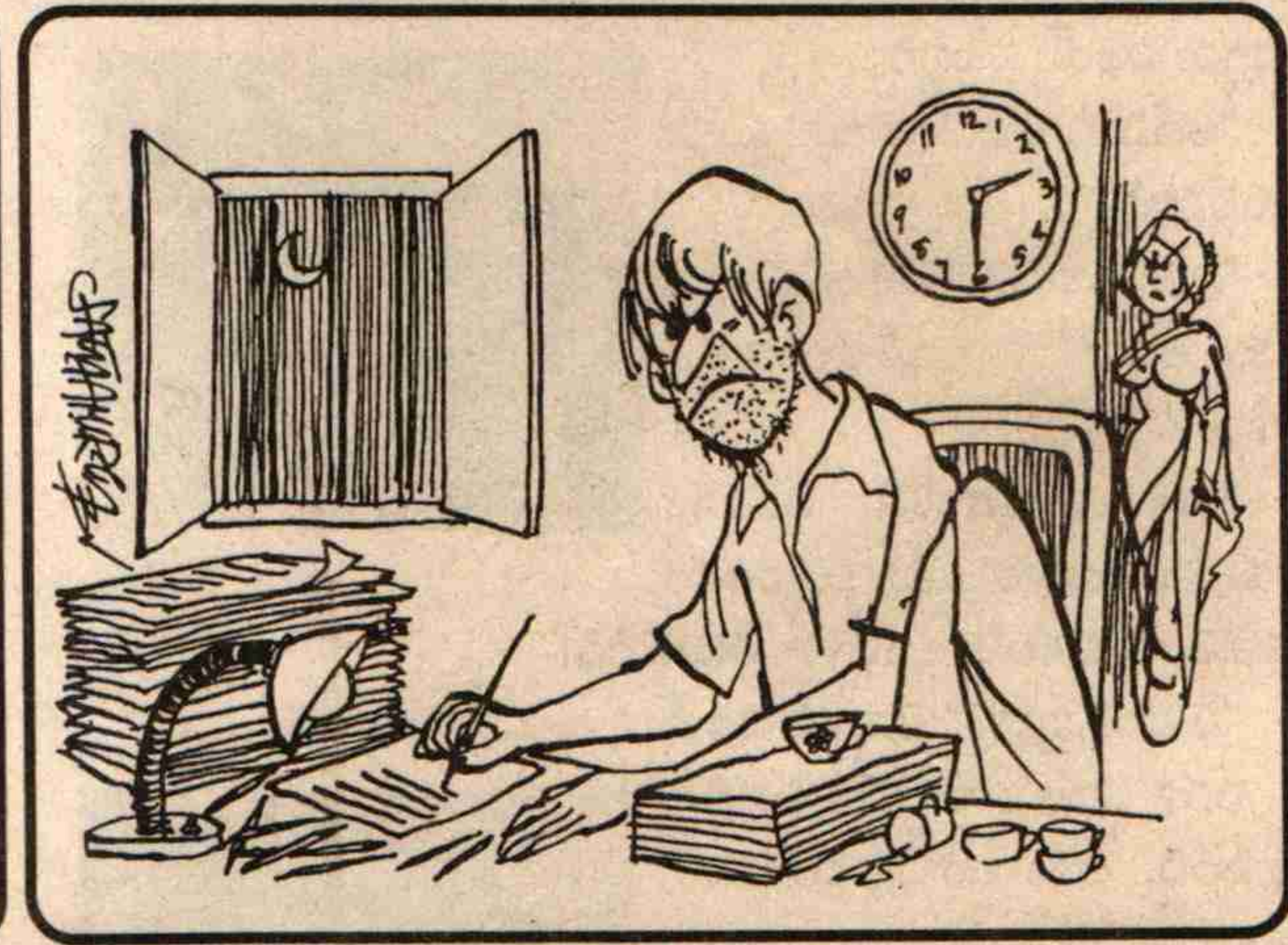
తన గర్లఫ్రెండ్ ఎదుట తన ప్రతాపాన్ని చూపించుకోవచ్చని, -తన గర్ల ఫ్రెండ్ని ఏడిపించిన వాడితో ఫైట్ చేస్తాడు హీరోలా.

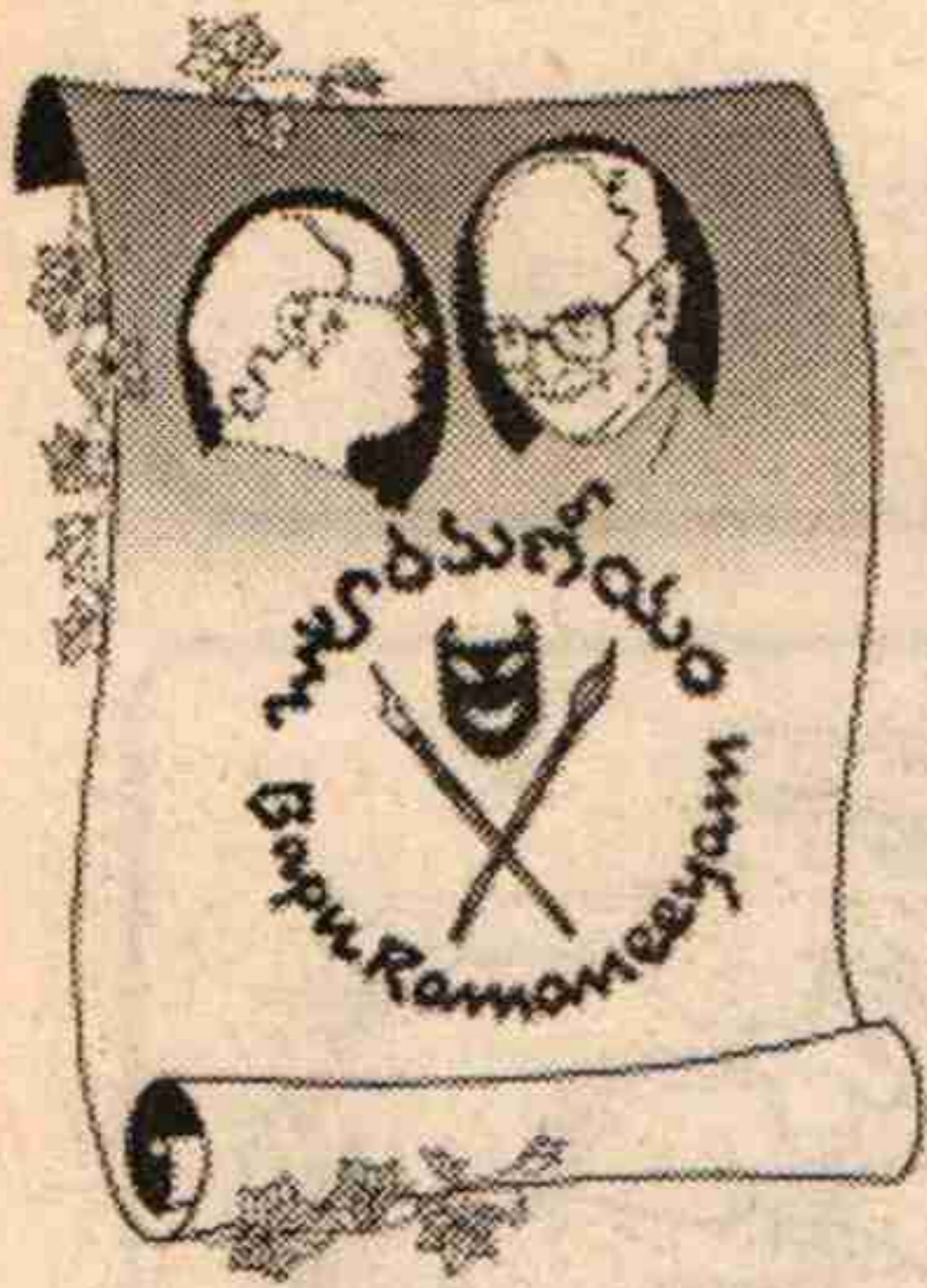
ఆ దెబ్బలు తిన్నవాడు-ఆ ఊళ్ళో పేరు మోసిన గూండా కొడుకని ఇప్పుడు తెలుస్తుంది.

దేముడి ఫోటోలతో ఉన్న కవర్ వస్తుంది. 'అహో... ఈ వేకతో నా కష్టాలన్నీ గట్టిక్కాలని దేముడు అనుగ్రహిస్తున్నాడులాగుంది' అని మారనుకుంటారు.

'ఆ కవరులో వెయ్యి మందికి ఈ ఉత్తరాన్ని కాపీ చేసి, పోస్ట్ చేయాలి, లేక పర్సనల్ గా డెలివరీ చేయడం ఉత్తమం. లేకపోతే నీకు ఘోరమైన కీడు జరుగుతుంది' అని ఆ ఉత్తరంలో ఉంటుంది.

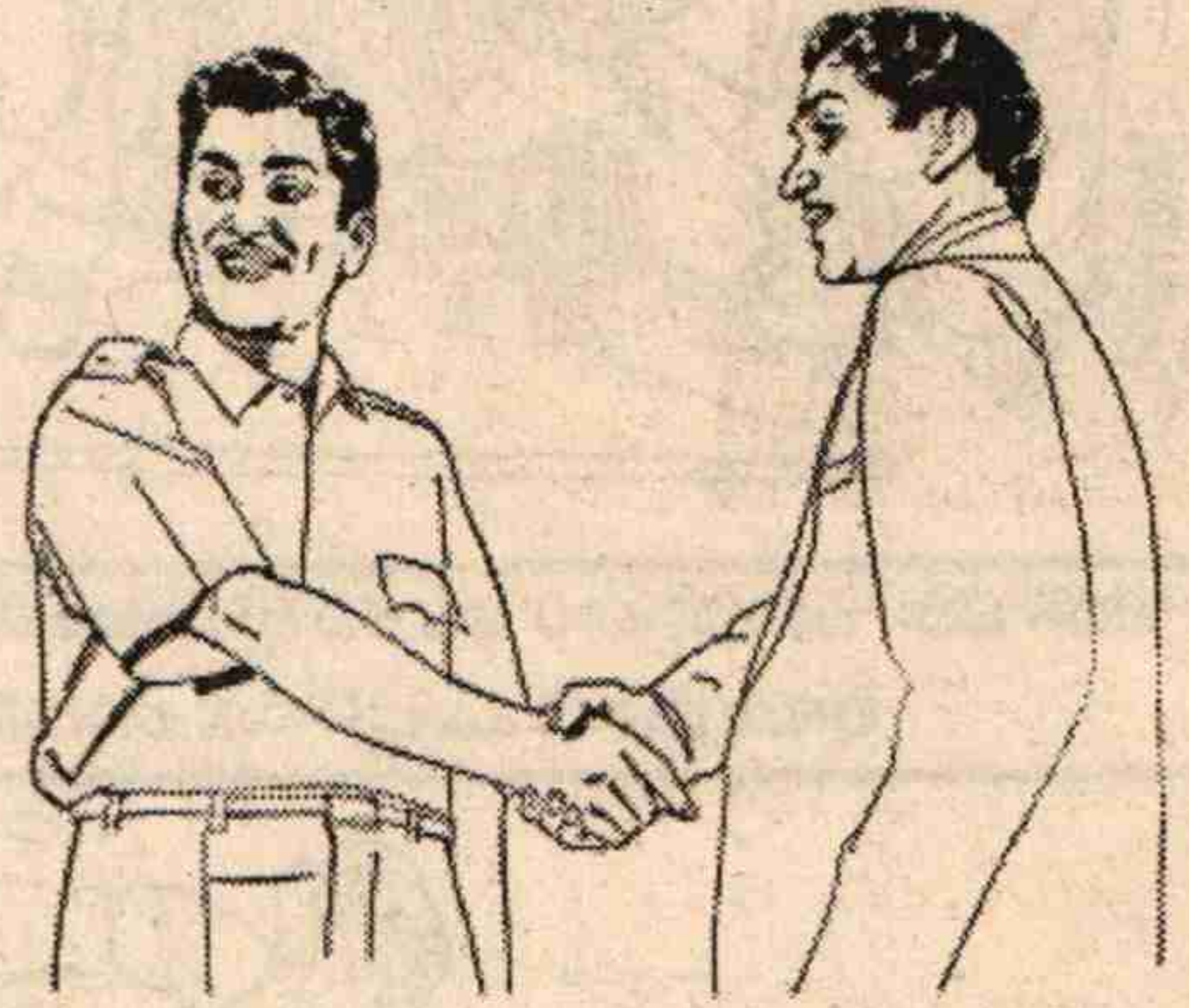

అజయ్ అనే శ్రీమంతుడు, విజయ్ అనే పేదవాడు ఒక ఏడాదిపాటు తమ తమ స్థానాలను మార్చుకోవాలని నిశ్చయించుకుంటారు. అజయ్ స్థానంలో వచ్చిన విజయ్ మేనేజర్ భానోజి మోసం చేస్తున్నాడని గమనించి అతని కూతురు సరళతో ప్రేమ నటిస్తాడు. కానీ ఆమె తనంటే నిజంగా ఇష్టపడుతోందని అనిపిస్తుంది అతనికి. భానోజి అనుచరులను ఉద్యోగంలోంచి తీసేసి, దుబారా తగ్గిస్తూ, భానోజికి ముకుతాడు వేస్తూంటాడు. విజయ్ స్థానంలో వచ్చిన అజయ్ చెల్లెలు మినా కాపురం సరిదిద్దే ప్రయత్నంలో బావ బుజ్జని బెదిరిస్తాడు. బుజ్జ భార్యను కలవడానికి చాటుగా వస్తూంటాడు. మోటారు మెకానిక్ గా పని చేస్తున్న అజయ్ కు తన కొలిగ్ ప్రకాష్ చెల్లెలు పద్మతో ప్రేమలో పడతాడు. భార్యను కలిసి వస్తున్న బుజ్జ తండ్రి కళ్లలో పడుతూంటే, తల్లి కాపాడుతుంది.

(ఇక చదవండి)

అన్నపూర్ణానాథ్ అన్నరుమిత్రులు

సీరియల్ - నంబు 13

రచన : ముళ్లపూడి వెంకటరమణ

సాయంకాలపు నీరెండలో, డాబా మీద కూర్చొని సరళతో కబుర్లు చెబుతూ, నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ, కాఫీ ఫలహారం తీసుకున్నాడు విజయ్.

“పగలూ, రాత్రీ ఇలా పనిచేసి, ఆరోగ్యం చెడగొట్టుకుంటారా? ఏ పార్కుకో పోయి హాయిగా కాఫీ తిరిగొద్దాం, రాకూడదూ?” అంది సరళ, అదునూ పదునూ చూసి మెల్లిగా.

“నీకు తెలియదు సరళా! నెత్తిమీద బోలెడంత పని-మనసులో పుట్టిడు దిగులు. సరదాలు, షికారులూ అంటే వుత్సాహం ఎక్కణ్ణించి వస్తుంది?” అన్నాడు విజయ్ నిట్టూర్చి.

“అదేమిటి అజయ్ బాబూ! మీకు దిగులేమిటి?”

“నీ కర్ణం కావు సరళా! అన్నీ డబ్బు చి కుక్కలు. ఇన్ కంటా కు బాకీలు-ఏవేవో...”

“ఈ మాత్రానికే మనసు పాడుచేసుకుంటారా... మీ కభ్యంతరం లేకపోతే, నా నగలన్నీ యిచ్చేస్తా, తీసుకొండి!”

“నీ నగలిస్తావా?” అన్నాడు విజయ్ సంభ్రమాశ్చర్యాలతో.

సరళ, విజయ్ కళ్ళలోకి సూటిగా చూసింది. ఆమె చూపు, మాటలాగే తేటగా వుంది.!

“ఏం? ఎందుకివ్వగూడదూ!”.. ఈనాడు మేము ఈ స్థితిలో ఉన్నామంటే, అంతా మీ నాన్నగారి చలవకాదూ? మీ నీడనే పెరిగాం, మా

సర్వస్వం మీదే” అంది.

“సరళా!” అన్నాడు విజయ్ ఆశ్చర్యంగా.

ఆమె స్వరంలో, వలు కులో చిత్తశుద్ధి, కృతజ్ఞత కనిపించాయి విజయ్ కి.

“మీ ఆపదకు ఆదుకోని ఈ నగలూ, నాణ్యాలూ నా కెందుకు చెప్పండి”

“మీ నాన్న గారికి తెలిస్తే?” అన్నాడు విజయ్.

“తెలియనవసరం లేదు. నా నగలేగా!”

విజయ్ నవ్వాడు. “అలా అంటే ఎలా? నిన్ను బంగారంలో ముంచెత్తాలని మీ నాన్నగారు తాపత్రయపడుతూంటే-”

“అదంతా ఆయన పిచ్చి. ఒక్క గానొక్క కూతుర్ని గదూ-అందుకూ అంత మమకారం. కానీ, నాకు నగలూ, డబ్బూ, హోదా అలాంటి వ్యామోహాలు లేవు అజయ్ బాబూ” అంది సరళ నిర్వికార స్వరంతో.

విజయ్ కుమార్ ముగ్ధుడయి పోయాడు. భానోజీ గారి పట్ల తనకు గల అభిప్రాయాలను బట్టి, సరళ తత్వాన్ని గూడా పరీక్షించబోయినందుకు బాధపడ్డాడు.

“మాటవరసకన్నాను సరళా!

అంత అవసరం వచ్చినప్పుడు, నీ సహాయం తప్పకుండా తీసుకుంటాను. పోదాం పద. అలా వెళ్ళి గాలిపీల్చుకు వద్దాం” అన్నాడు లాలనగా.

వాళ్ళిద్దరూ మేడ దిగి కారెక్కి పికారు వెళ్ళగానే, లచ్చి లోపలికి పరుగెత్తింది.

“చిన్న దొర, చిన్నమ్మా మోటారు మీద యాడకోపోతుండరమ్మా!” అంది పెద్దమ్మగారి దగ్గరకెళ్ళి.

“అలాగా!” అంది అత్తయ్య. ఆవిడ మనసు చివుక్కుమంది...

* * *

బయట కారాగిన చప్పుడు విని, తలెత్తి చూసింది పద్మ-ఎవరా అని. ఎవరో తెలిసి సంతోషంగా చూసింది వాలకం వేషం గమనించి వింతగా చూసింది. లేచి వరండా చివరకివచ్చి నవ్వి చెయ్యిందించి, హేళనగా ఎగాదిగా చూసింది. కారు దిగిన

అజయ్ ఆమె చేయూతతో అరుగు మీద కెగిరి ఏమిటా చూపు అన్నాడు.

పద్మ పకాలున నవ్వింది.

“అంత నవ్వు వచ్చే సంగతేమిటో?”

“ఆ ఏంలేదు ఆ సిల్కు షర్టు, వులెన్ పాంటు, షూసు ఓహోహో, పిల్లజమీందారులా వున్నావు.” అంది పద్మ నవ్వాపుకొని.

“రైట్ అలాగే అంటూవుండు. ఒకనాటికి నేను జమీందారునే అయిపోతాను” అన్నాడు అజయ్, కుర్చీలో వెనక్కి జేరబడి కాళ్ళు బారచాపి కూర్చుంటూ.

“కోరికలే గుర్రాలైతే-”

“మనం వాటిమీద స్వారి చేస్తాం. అప్పుడు ఈ రాణీ సాహెబా-” అంటూ పద్మ బుగ్గమీద చిటిక వేశాడు అజయ్.

“ఆ,ఆ. శ్రుతి మించుతోంది... అన్నయ్యా అన్నయ్యా!”

“అన్నయ్యా? వస్తాడులే రాత్రి

భోజనానికి” అన్నాడు అజయ్ నవ్వి.

“అదేమిటి. సాయంకాలం నా డ్యాన్సుకి రాడా?”

“ఏమో నాకేం తెలుసు! బ్రదర్ ఈ పూట చచ్చేటంత చాకిరీ వుందీ- సాయంత్రం డాన్సు పెర్ఫార్మెన్సుకి పద్మను నువ్వు వెంట బెట్టుకు వెళ్ళు అని మరీ మరీ రిక్వెస్టు చేశాడు. ఏం చేస్తాం ఫ్రెండు గదాని సరే అనేశాను.”

పద్మ నవ్వింది. ఒక్క క్షణం ఇద్దరూ మానంగా ఉండిపోయారు. తరువాత ఏం జోకు వెయ్యాలో తోచక.

“ఏమిటో విజయ్. ఇంతకాలం కష్టపడి అన్నయ్య నాకు చదువు చెప్పించాడు. నాక్కూడా ఏదైనా ఉద్యోగం దొరికితే...” అంది పద్మ సాలోచనలోచనలతో.

“వద్దులే బాబూ. మా మగాళ్ళకే వుద్యోగాల్లేక చస్తున్నాం. ఇహ మీ

ఆడపిల్లలు గూడా ఎగబడితే, చెప్పనా మా అవస్థ!”

తను మనసిచ్చినవాడి మనసు ఇదా అని ఉలికిపడి చూసింది పద్మ.

“ఏం విజయ్, నేను ఉద్యోగం చేయడం, నీ కిష్టం లేదా?”

అజయ్ నవ్వి, ఆమె భుజం తట్టాడు. “ఊరికే అన్నాను పద్మా! నాకెందు కిష్టముండదు? నీకు ఉద్యోగం వస్తే, నాకు మంచి పార్టీ ఇస్తావుగా! ఊరి లే! టైమవుతోంది. బయల్దేరు” అన్నాడు.

సేవాసదన్ కి చేరేసరికి ఆలస్యం అయింది. హాలు టాపు ఊడి చాలా యెత్తుగా వుంది. అదేవిటంది పద్మ.

“ఇంకా ఉపన్యాసాలవుతున్నాయి కాబోలు! టాపు లేచిపోతోంది. నువ్వెళ్ళి డ్యాన్సు ఆరంభిస్తేగాని, హాలు కుదురువడదు” అన్నాడు

అజయ్. పద్మ కిలకిల నవ్వింది. ఆమె నృత్యం ఆరంభించడంతో, హాలు కుదురువడడంతో ఆగలేదు.

మంత్రముగ్ధం అయినట్టు కూర్చుంది. అజయ్ సగర్వంగా ముందు వరసలో కూర్చుని, చూసి ఆనందిస్తున్నాడు.

ఓహో ఫేషన్ల సీతాకోకచిలుక

ఉన్నమాటంటేనే ఇంత ఉలుక

నీకు గోళ్ళపైన సీమరంగు మక్కువ

మన గోరింటాకు పేరంటేనే లోకువ

ఎన్నో షోకులు చేస్తావు - పెదవికి లిప్ స్టిక్ వేస్తావు

మన తాంబూలం - అయ్యో పరువు తక్కువ

నేడు అమ్మాయి కూడ తొడుగుతుందిపుల్ పేంట్

అహ! అబ్బాయి గారికి రవికెల గుడ్డ బుష్ కోట్

పాతవేషం మారింది - కొత్త ఫేషన్ వచ్చింది

అయ్యో! ఆడా మగా తేడా ఎగిరిపోయింది

నీవు విచ్చలవిడిగా ముచ్చటతీరా వుంటావు

నీవు నచ్చినదల్లా నాగరికతయె అంటావు

చీర ఉలిపార జార్జెట్ నాగరికతయె అంటావు

నీకు హద్దూ పద్దూ లేకపోతే నవ్వులపాలవుతావ్

ఫాషన్ల సీతాకోక చిలుకల మీద పద్మ విసుర్లు

విసిరినపుడల్లా, హాలులో అటూ ఇటూ వున్న చిలకలకేసి చూస్తున్నాడు. ఓసారి చూసేసరికి

విజయ్, సరళా కనిపించారు. తన సీటుకేసి వస్తున్నారు. దిగ్గునలేచి,

రెండోవైపునుంచి బయటకు జారుకున్నాడు అజయ్. అంతకన్న

మార్గం మరోటి లేదు. ఇంకో నిమిషం తరువాత స్టేజీ మీద నృత్యం చేస్తున్న

పద్మ, ముందు వరసలో విజయ్ కోసం చూసి ఉలికిపడింది. అతని

పక్కన యెవరో అమ్మాయి! పైగా అటు తిరిగి నవ్వుతూ

మాట్లాడుతున్నాడు... పద్మకి ఒళ్లు జలదరించింది. ఆ తరువాత నృత్యం

యెలా ముగించిందో, ఇంటికి ఎప్పుడెలా చేరుకుందో ఆమెకు

తెలీదు. ఇంటి దగ్గర అన్నయ్యను చూడగానే భోరున ఏడిచింది

పసిపిల్లలా. అతను విస్తుపోయాడు. కాని పద్మ మాట మీద గురి

కుదరలేదు.

“విజయ్ ఇలాటి పని చేశాడంటే నమ్మ లేకుండా వున్నాను” అన్నాడు.

“నా కళ్ళ ముందు జరిగిందే నువ్వు నమ్మవంటే, నే నేం చెప్పనన్నయ్యా!”

“నువ్వు తొందరపడకు పద్మా! ఇందులో ఏదో పొరబాటు ఉంది. విజయ్ నినేను కనుక్కుంటాను” అన్నాడు ప్రకాష్.

మాటలోనే అజయ్ అక్కడ ప్రత్యక్షమయ్యాడు. “మైగాడ్! నువ్వు ఇంటికొచ్చేశావా? నీకోసం వెతికి వెతికి, కాళ్ళు పీక్కుపోయాాయి. తెలుసా?”

అన్నాడు.

పద్మ ముఖం ముకుళించింది. లేచి, తల వంచుకుని చరచరా లోపలికి వెళ్లి తలుపు వేసుకుంది.

అజయ్ తెల్లబోయాడు. “అదేమిటి ప్రకాష్! పద్మ అలా వెళ్ళిపోయింది?”

అన్నాడు. “ఏమీ ఎరగనట్టు అలా అడుగుతావేం విజయ్? పద్మ మనసు చాలా సున్నితమైంది. నీ మీద ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకుంది. చివరికిదా నువ్వు చేసేపని?”

“ఇంతకూ ఏమిటి ప్రకాష్ నువ్వంటూన్నది?”

“థియేటర్లో ఎవరో అమ్మాయిని పక్కన కూర్చోబెట్టుకున్నావుట. నిజమేనా?” అన్నాడు ప్రకాష్ సూటిగా.

“ఓ అదా!” అంటూ నవ్వాడు అజయ్.

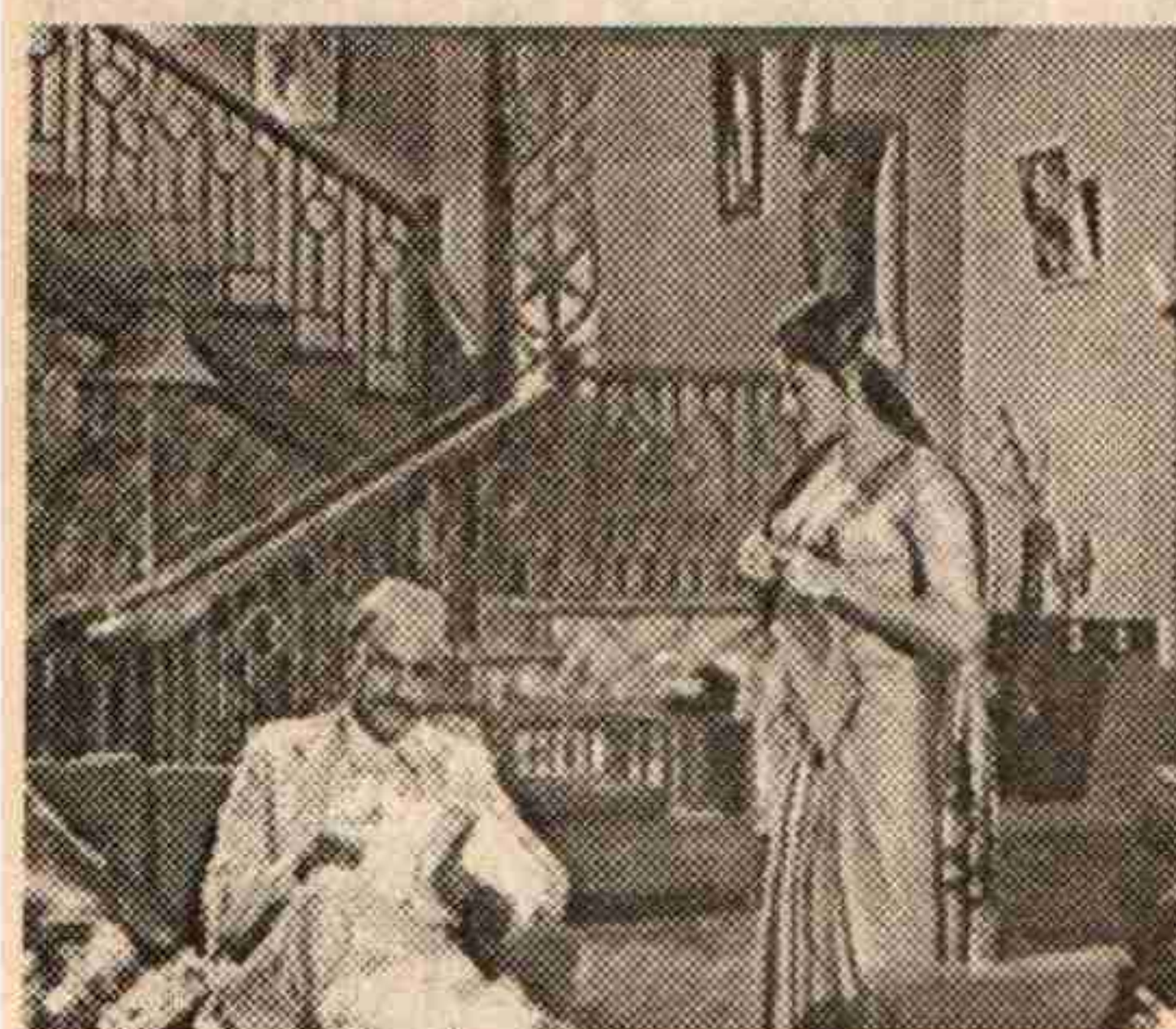

“నువ్వుగూడా అలాగే అనుకున్నావా ప్రకాష్! పక్కన సీటు కాళీగా ఉంటే, ఎవరో అమ్మాయి కూర్చుంది. లేచిపోమ్మంటే వూరు కుంటుందా? పైగా టికెట్ కొనుక్కొచ్చింది. మనలాగా ప్రీపాసు కాదు.”

“ఆ! అంతేనా!”

“ఊ! అంతే. నువ్వు పద్మకన్నయ్య వనిపించావు. చాలాల్లే. ఊరుకో” అన్నాడు అజయ్. ఉత్తరక్షణంలో గదితలుపు నెమ్మదిగా సిగ్గుపడుతూ తెరుచుకుంది. ఇంకోక్షణంలో తలుపవతల పద్మ మొహం వికసించింది. ఇంకో క్షణంలో పద్మలోచనలు విప్పారి, పద్మాప్తుడిని చూశాయి...

ఆ క్షణాన, అతని సంజాయిషినీ ఆమె పూర్తిగా గమనినా, అందులో సగమే నిజమనీ, మిగతా సగం నిజంలో దుర్భేద్యమైన రహస్యం ఏదో

దాగివుందనీ ఆ మర్నాడుగాని పద్మకు తెలియలేదు. ఆనాడు ఆమె ఉద్యోగం అన్వేషిస్తూ, అజయ్ బాబు బంగళాకి వెళ్ళింది. పర్సనల్ సెక్రటరీ పని కాళీ ఉందని ప్రకటన చేశారు వారు. హాలులో భానోజీగారు కనిపించారు. సర్టిఫికేట్లు చూసినా, మానినా,

అమ్మాయిని మాత్రం వరీక్షగా చూశారు. ఇలాంటి పిల్ల దరఖాస్తుచేస్తే, పడుచు పిల్లడు అజయ్ ఉద్యోగమే ఇస్తాడో, అర్ధరాజ్యమే ఇస్తాడో... ఎవడి బుద్ధి ఎలా వక్రిస్తుందో?

“ఉహూ! పాపం కష్టవడి వచ్చారుగానీ, లాభం లేదమ్మా...” అన్నాడాయన.

“మీరు ప్రకటనలో వేసిన అర్హతలన్నీ నాకు వున్నాయండీ దయచేసి...” అంది పద్మ.

“నిజమే. కాని మాకు కావలసింది ఆఫీసు అనుభవంవున్నవాళ్ళు. కొత్త గ్రాడ్యుయేట్స్ కాదు. మీరు వెళ్ళి రావచ్చు.”

పద్మ దిగాలుపడిపోయింది.

అంతలో ‘విజయ్’ అటు వచ్చాడు. పద్మ అతన్ని చూసి గతుక్కుమంది. అతను తనను పలకరించలేదు.

“ఈవిడెవరు?” అన్నాడు హుందాగా.

‘ఈయన విజయ్ కాదన్నమాట. ఇలాగే ఉన్న ఇంకో గిజయ్ ఇక్కడ యజమాని కాబోలు’ అనుకొంది పద్మ.

“ఆ! ఎవరో ఒక ఆప్లికేట్ లెండి-మిస్ పద్మ” అన్నారు భానోజీగారు లేచి నిలబడి.

“ఎస్ ఎస్. మిస్ పద్మ! మీ ఆప్లికేషన్ జ్ఞాపకం ఉంది. బి.కామ్. పాసయ్యారు గదూ?” అన్నాడు విజయ్.

“అవును సార్. ఫస్ట్ క్లాసులో” అంది పద్మ వినయంగా.

“గుడ్. టైపు, షార్టుహ్యాండ్ వచ్చుగదా?”

“వచ్చుండీ. రెండూ హయ్యర్ పాసయ్యాను.” భానోజీగారు పొడి దగ్గు దగ్గి ఏదో చెప్ప బోయారు. విజయ్, అవకాశం ఇవ్వలేదు.

“వెరీగుడ్, ఇకనేం? కావాలిసిన క్వాలిఫికేషన్స్ అన్నీ వున్నాయి... భానోజీగారూ, ఈవిడను పర్సనల్ సెక్రటరీగా తీసుకుందాం” అన్నాడు.

“తీసుకోవచ్చు. కానీ... ఆఫీసు పని బొత్తిగా...”

“దానికేముంది, నాలుగు రోజులు పనిచేస్తే, అదే అలవాట వుతుంది... వెంటనే అస్పాయింట్ మెంటు ఆర్డర్ వుండీ.”

“థాంక్స్” అంది పద్మ-హృదయపూర్వకంగా.

“ఆల్ రైట్. రండి అర్జెంట్ లెటర్లు వున్నాయి. డిక్టేటు చేస్తాను” అంటూ తన గదిలోకి సాగి పోయాడు విజయ్.

భానోజీగారు నివ్వెరబోయి, చాలా సేపు అలాగే నిలబడి పోయాడు.

పద్మచేరడం ఆయనకి తప్ప, అందరికీ ఆనందమే కలిగింది. ముఖ్యంగా సిబ్బందికి- అందులో వరహావతారంగారికి.

“శేషంగారూ! చూశారా! చూశారా! ఆ స్పీడు... అవి చేతివేళ్ళా-మెరుపు తోగెలా?...అబ్బ” అన్నాడాయన ముగ్ధుడైపోయి.

హెడ్ గుమాస్తాగారి సొందర్య పిపాస సాహిత్యాభిరుచి కింది గుమస్తాల దగ్గర పట్టికున బయట పడేవి కావు.

“ఉహూ. నీకూ పుట్టిందీ దుర్బుద్ధి. అలా వాగితేనేగా కూర్మం గాడికి ఆ గతిపట్టింది. వెళ్లు వెళ్లు, వెళ్లవయ్యా, యూస్లేస్ టాక్సు మీరును” అన్నాడాయన చురచురచూసి.

సాయంకాలం ఆనందాశ్చర్య సంభ్రమాలతో, సిగ్గుతో, బాధతో ఉక్కిరి బిక్కిరై కూర్చుంది పద్మ. అన్నయ్యా; “విజయ్” వచ్చే వేళైంది. మొన్న డాన్సు హాలులో, తను అనవసరంగా “విజయ్”ని అనుమానించింది. అతను ఎంచేతో తను కాడనీ, తనక్కడలేడనీ చెప్పకుండా, ఎవరో

పిల్ల తనపక్కన కూర్చుందన్నాడు. నిజానికి అక్కడ కూర్చున్నది అజయ్ బాబుగారన్నమాట. ఇదంతా ఇప్పుడు “విజయ్”కి ఎలా చెప్పాలో తేల్చుకోలేక, సతమత మవుతూ కూర్చుంది పద్మ.

అజయ్ ఒక్కడే వచ్చాడు. వస్తూనే హేళనగా నవ్వి, తలెగరేశాడు మొన్నటి తన అలకగురించి దెప్పిపాడవడం ఇంకా మానలేదు

“హలో హలో ఓ అమ్మాయి, పాత రోజులు మారాయి-ఆడపిల్లా అలిగిన చో - వేడుకొనడం అబ్బాయి” వద్దది వంతానికి పై చెయ్యి. కోత లెండుకు పోవోయి అంటూ శ్రుతి కలిపి పాటవరస

అందుకుంది. హలో హలో ఓ అమ్మాయి-పాతరోజులు మారాయి ఆడపిల్ల అలిగినచో-వేడుకొనడు అబ్బాయి

ఒహో బడాయి చాలోయి-కోతలెండుకు పోవోయి

అది నుంచీ లోకంలో-ఆడవారిది పైచేయి

నిజానిజాలు తెలియకనే-నిందవేసే పారపాటు

నాటికీ నేటికీ-మీకు అలవాటే

బెట్టు చేసే మగవారి-గుట్టు మాకు తెలుసోయి

మనసులో మమతలు-పైకి రోషాలు

లడాయి చేసే స్త్రీజాతి-రాకమానదు రాజీకి

గెలుపుకోసం మగవారు- కాళ్ళబేరము లాడకపోరు.

హలో హలో ఓ అమ్మాయి అందుకొనుమా నా గుడ్ బై

పాటవరసను బట్టి

మాటవరసకన్నా “గుడ్ బై” నిజంగానే కొట్టి పోవోయాడు అజయ్.

“మహాశయా, వెళ్ళేముందు ఒక్కమాట వినిపోండి” అంది పద్మ.

అతను కేవలం వినిపోవటానికన్నట్టు ఆగాడు.

“నాకు ఉద్యోగం దొరికింది.”

“ఎక్కడా?” అంటూ, ఆశ్చర్యంగా వెనక్కి తిరిగి వచ్చాడు అజయ్.

“తమ ఇంట్లోనే” అంది పద్మ తమాషాగా నవ్వి.

“ఏం వేళాకోళంగా ఉందా?”

“కాదు నిజం

అజయ్ బాబుగారని, ఒక జమీందారు. వారికి పర్సనల్ సెక్రటరీ. ఆయన అచ్చం మీలాగే వున్నారు. డాన్సులో వారిని చూసే మిమ్మల్ని అనవసరంగా అనుమానించాను... ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు?”

“అంత పెద్దవాళ్ళ దగ్గర దొరకడం మంచిదే. కాని, ఇక యీ సామాన్య మానవుడు నీ కళ్ళకు కనిపిస్తాడా అని...” ఆమె వంక చూశాడు అజయ్ ఆమె కళ్లు చురచుర చూశాయి.

“ఎందుకేనా మంచిది, కొంచెం జాగ్రత్తగా వుండు. ఎప్పుడైనా వారే నేను అనుకొని-”

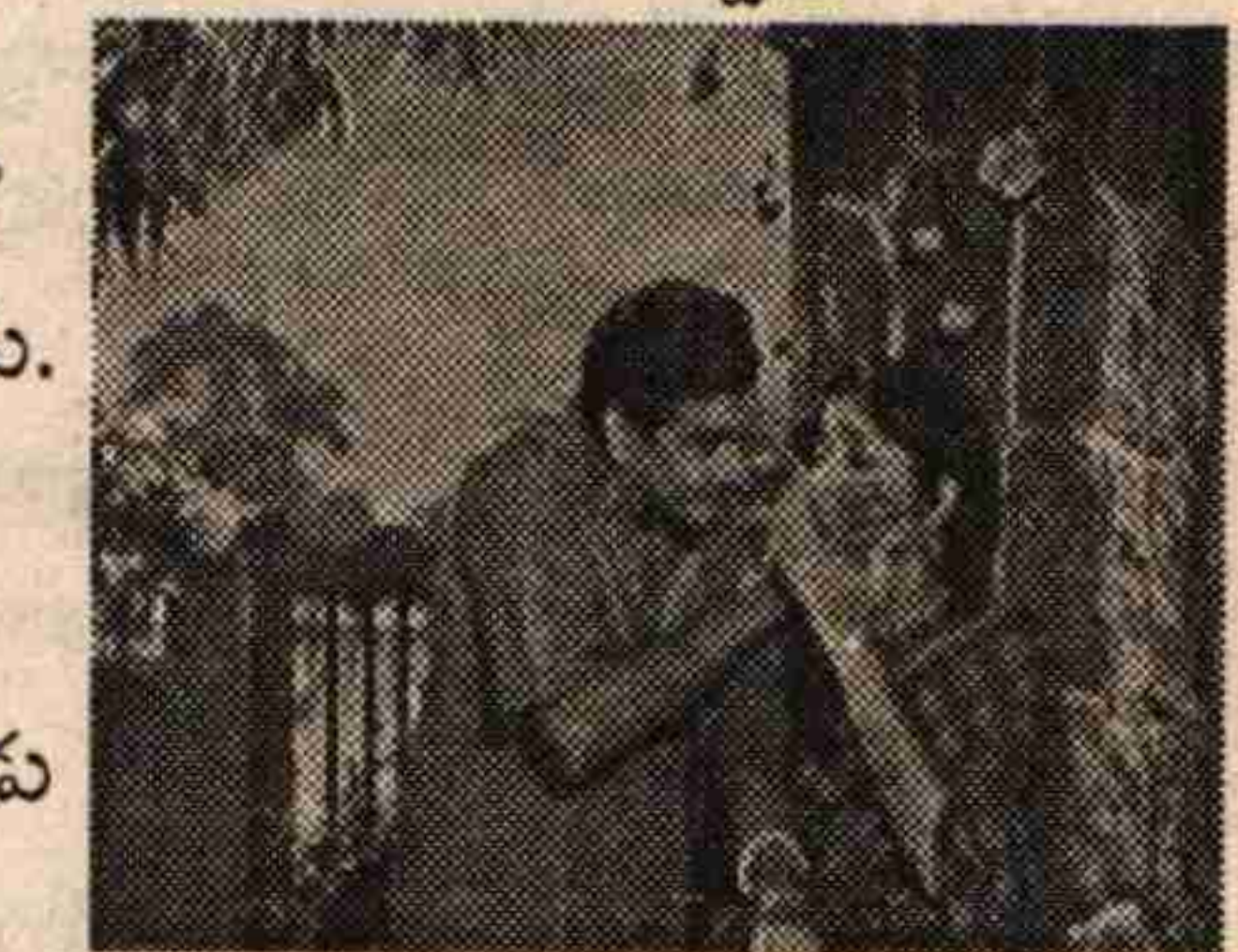
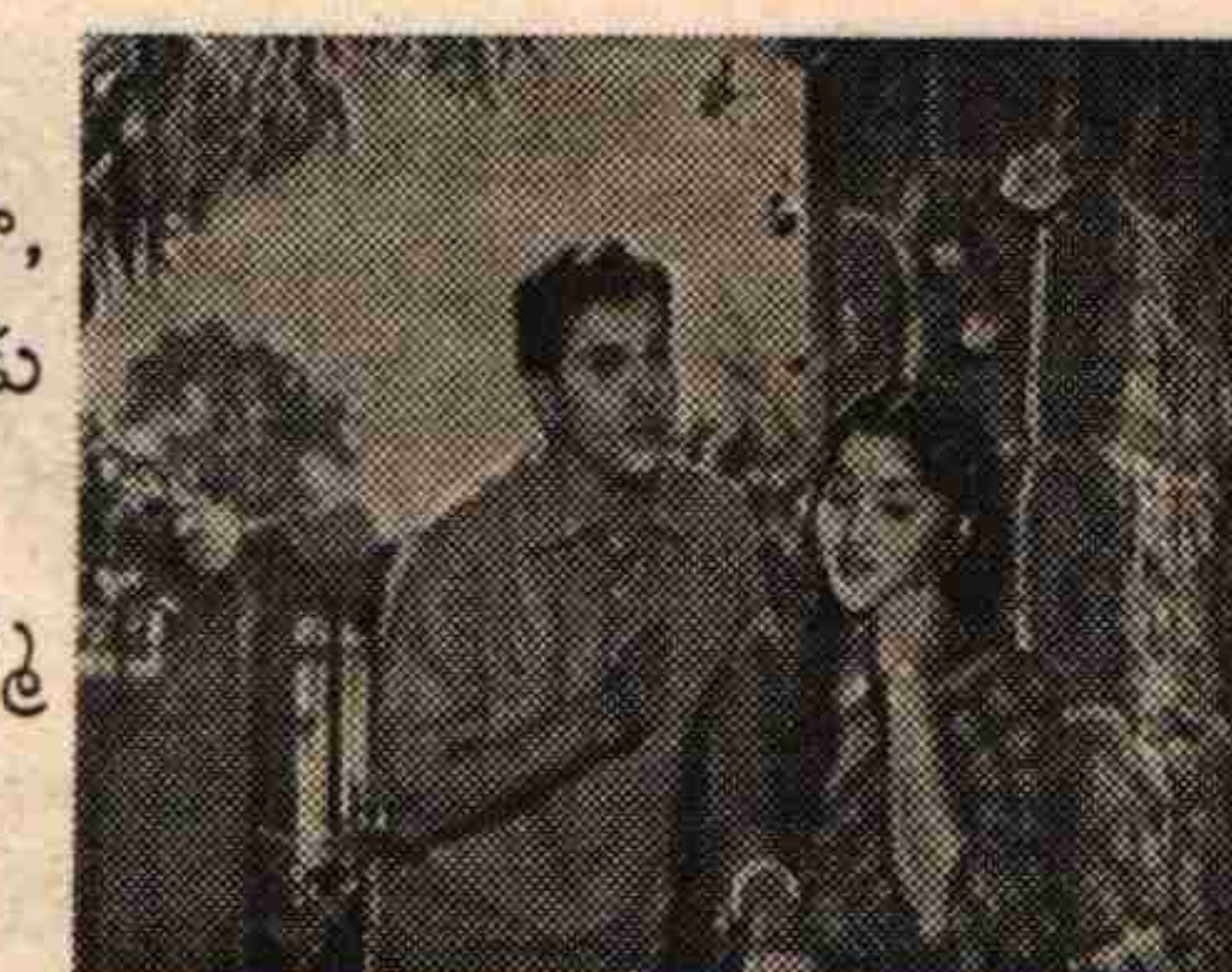
“-వెంటబడతాననుకున్నారా?”

“ఒకసారి పొరబడ్డావు చూడు.

మళ్ళీ-” అంటూ నవ్వాడు అజయ్

“పటవ్” అంది పద్మ.

వెంటనే ఆమె నోరు మూసేశాడు అజయ్.

“నోరు తెరూ!” అన్నాడు బుజ్జిమీనా పక్కచేరి.

మీనా మొహం అటు తిప్పుకుంది.

“నీ కేం తెచ్చానో తెలుసా?

చెప్పుకో చూద్దాం.”

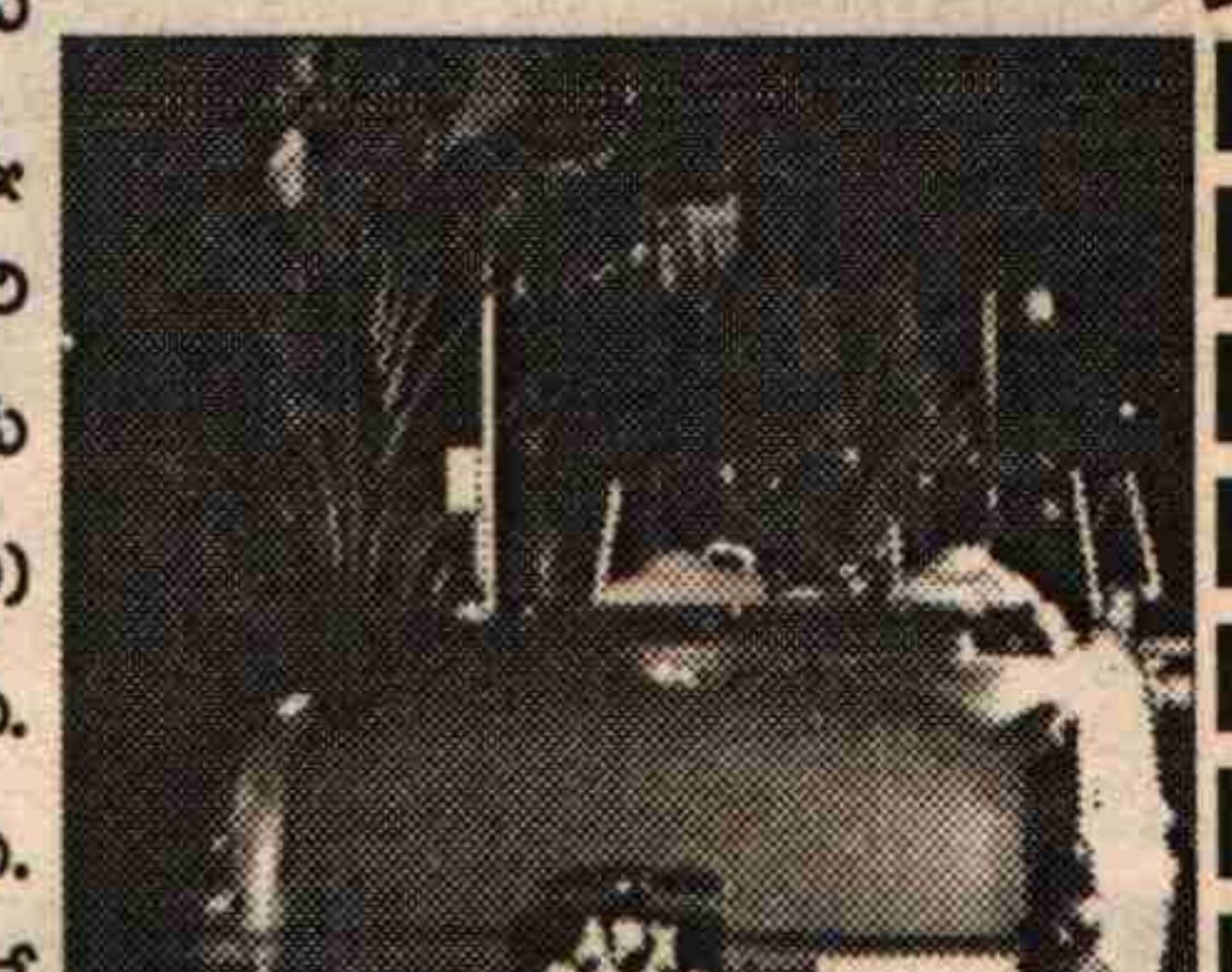
మీనా చూడబోయింది. చేతిలో

పొట్లం వెనక్కి పెట్టేశాడు బుజ్జి.

- (ఇంకావుంది)

ఈ సినిమాలో ఇద్దరు నాగేశ్వరరావులూ ఒకే దృశ్యంలో వున్నా ఒకప్పుడు ఒకరి ముఖం, రెండో వారి వీపు కనబడతాయి. అలాంటి దృశ్యాలకు (వీపు చూపే నాగేశ్వరరావు పాత్రకు) జగన్నాధరావు అనే నటుణ్ణి తీసుకున్నారు. అలాంటి నటుణ్ణి ‘డ్యూపు’ అంటారు. మదరాస్ షూటింగ్ లో అతనే నటించాడు. ఆయన మేకప్ లో నాగేశ్వరరావు గారిలాగానే వుండేవాడు. కను చీకట్లో సెట్ బయట కూచున్న ఆయన్ని చూసిన ఒక తారామణి నాగేశ్వరరావు గారనుకొని - కాని, ‘డ్యూపు’ నాగేశ్వర రావు నిర్ఘాతపోయాడు. హైదరాబాద్ షూటింగ్ కు మదరాస్ నించి అతణ్ణి ఎందుకు తీసుకువెళ్ళాల్సి అక్కడే ఎవర్నయినా చూద్దాం అనుకున్నారు. కాని ఆ వేషం నాకు దక్కింది. శ్రీ నాగేశ్వరరావు గారు మరో నాగేశ్వర రావును తీసుకుని రిట్టే హోటల్ కు తీసుకువెళ్లే ఫోటోలో కూచున్న మరో నాగేశ్వరరావును నేనే! ఆవిధంగా డ్యూపుకు డ్యూపుగా నటించిన తొలి నటుణ్ణి, ఆఖరి నటుణ్ణి నేనే! నిజంగా నేనే!!

- స్వామి చిత్రానంద (కె.వి.రావు), చెన్నై

బాపు విశ్వరూపం

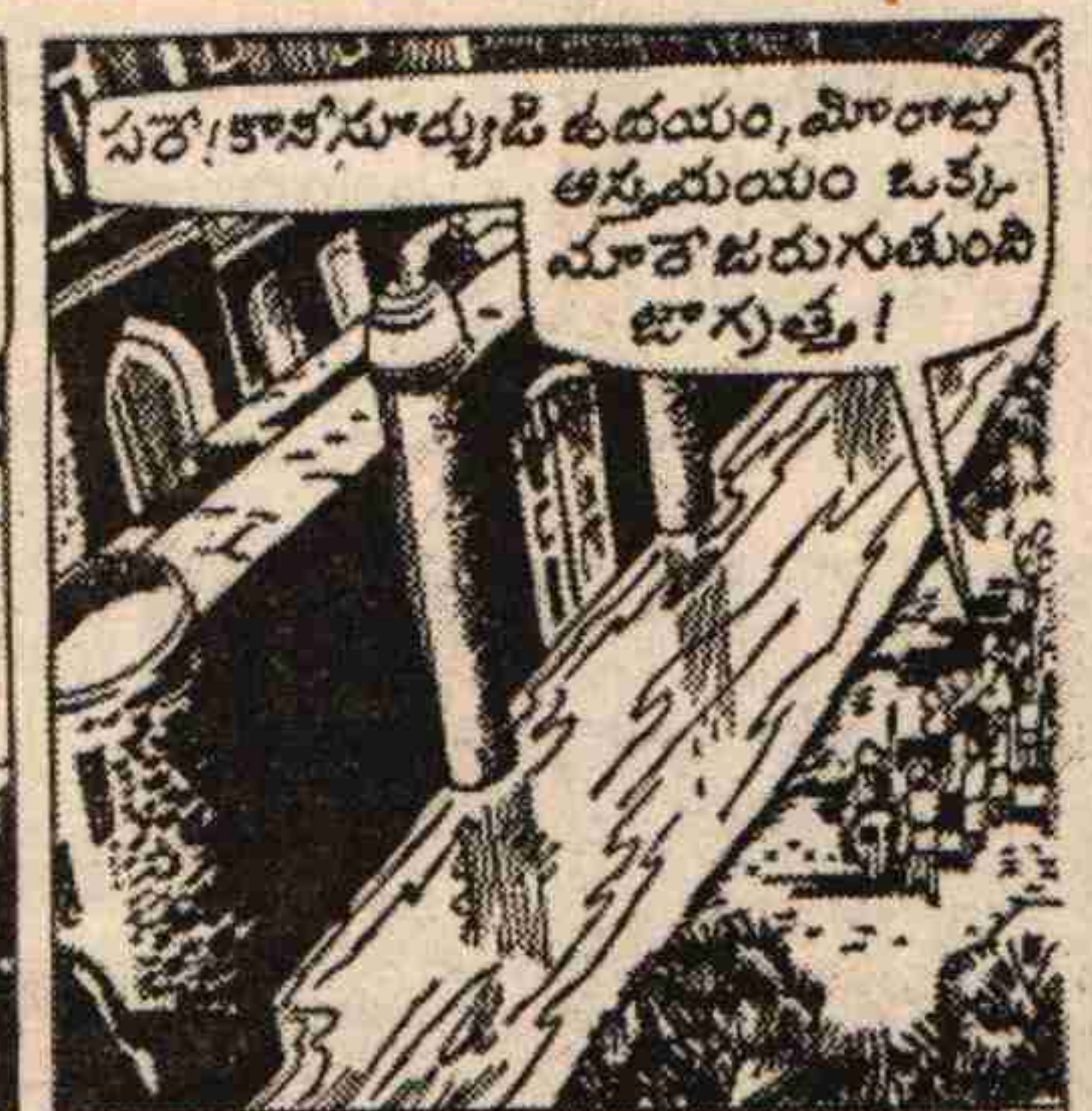
బొమ్మల కథ సజ్జెక్టు ఏదైనా సరే, అన్నిటినీ కలిపి కామిక్స్ అంటారు. కామిక్స్ రాయడం మాటలు కాదు. మాటలూ, బొమ్మలూ ఉండాలి. కథను నడుపుతూ ఎంత దృశ్యపరంగా చూపాలో తెలియాలి. కథలో కూడా కొంత కథకుడి పరంగా, కొంత సంభాషణల పరంగా చెప్పుకురావాలి. వీటన్నిటి మధ్యా నమన్వయం కుదిరినప్పుడే 'బొమ్మలకథ' పండుతుంది.

బొమ్మలు వేసినప్పుడు అన్నీ క్లోజప్ వేసినా బాగుండవు. సినిమా కెమెరాలా ప్రాముఖ్యత బట్టి ఫ్రేములు మార్చుకుంటూ, వాతావరణాన్ని, కథా నేపథ్యాన్ని ఎస్టాబ్లిష్ చేయాలి. చిత్రకారులందరికీ ఈ విద్య పట్టుబడదు.

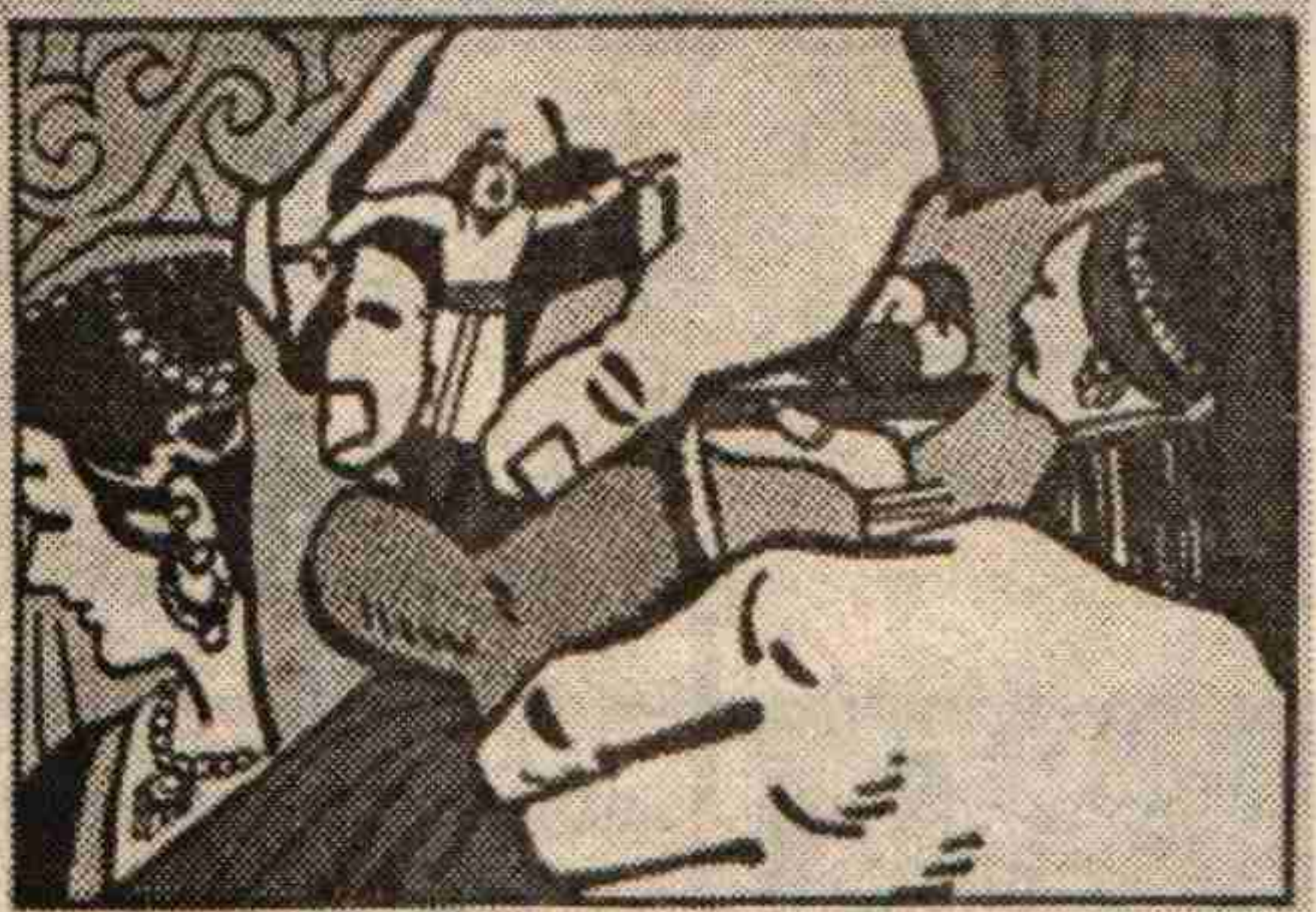
బాపు గారు తెలుగునాట కామిక్స్ కి మంచి ప్రచారం తెచ్చారు. బాపు గీసిన రకరకాల కామిక్స్ చూద్దాం.

ఆంధ్ర పత్రిక వీక్షితై బాపు వేసిన మొదటి బొమ్మల కథ 'రాజు-రైతు' ఓ జానపద గాథ.

జగత్ప్రసిద్ధమైన గలివర్ ట్రావెల్స్ ను గీసారు (దీన్ని పంపినది శ్రీ ఎం.వి.అప్పారావు, రాజమండ్రి)

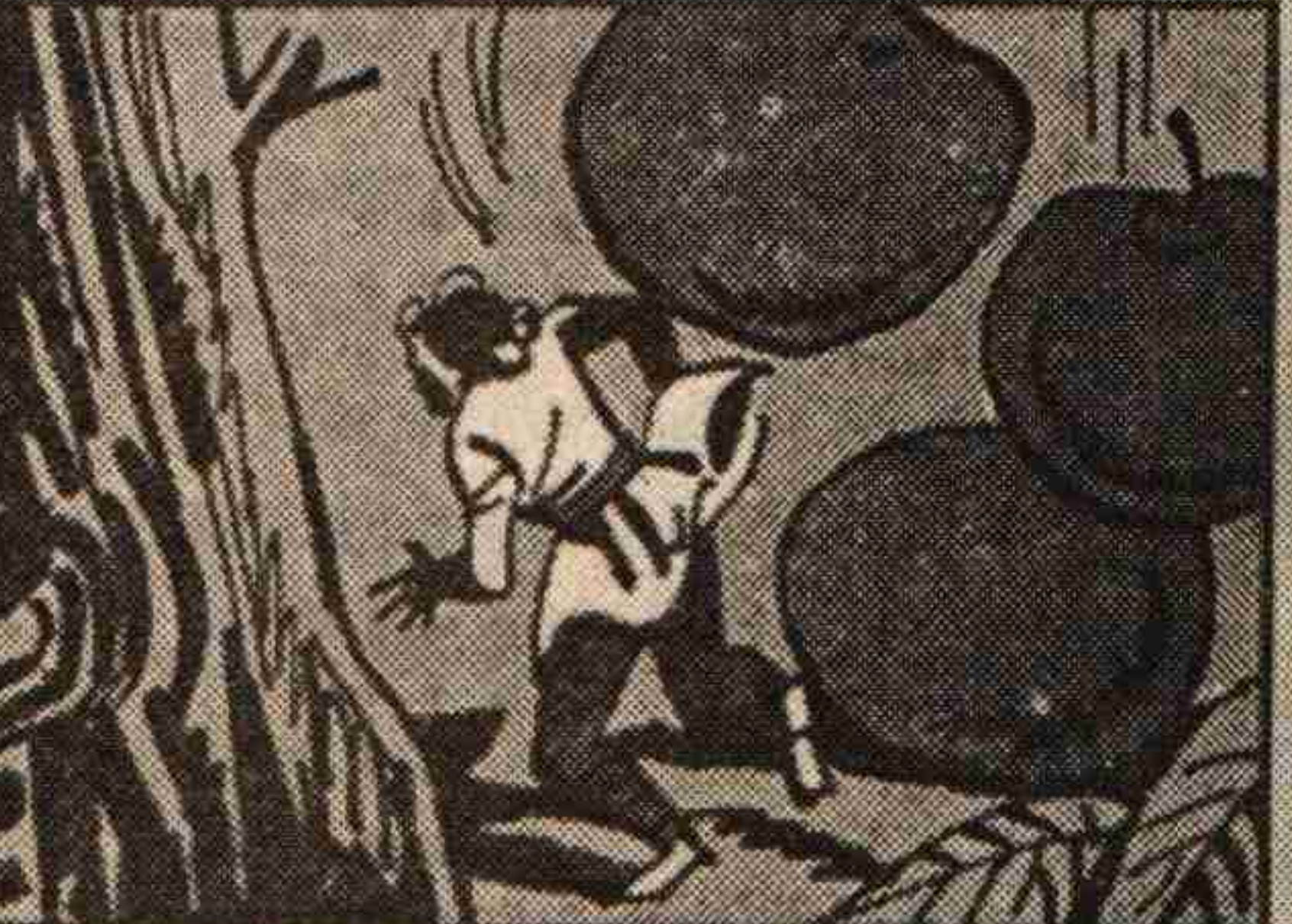
కొలెట వరసానికి శిక్షగా ఆ మరగుజ్జా ఒళ్లు పట్టా అయిలా కొట్టి ఆ గిన్నెడు మిగతా సుదేత తాగించారు.

కానీ వారు పగబట్టారు. ఒకరోజున బొజవాల దగ్గర పులుసులో ఎముక తీసి ఆ బొర్రలో నట్టి దాకా నమ్మ గుచ్చేగాడు.

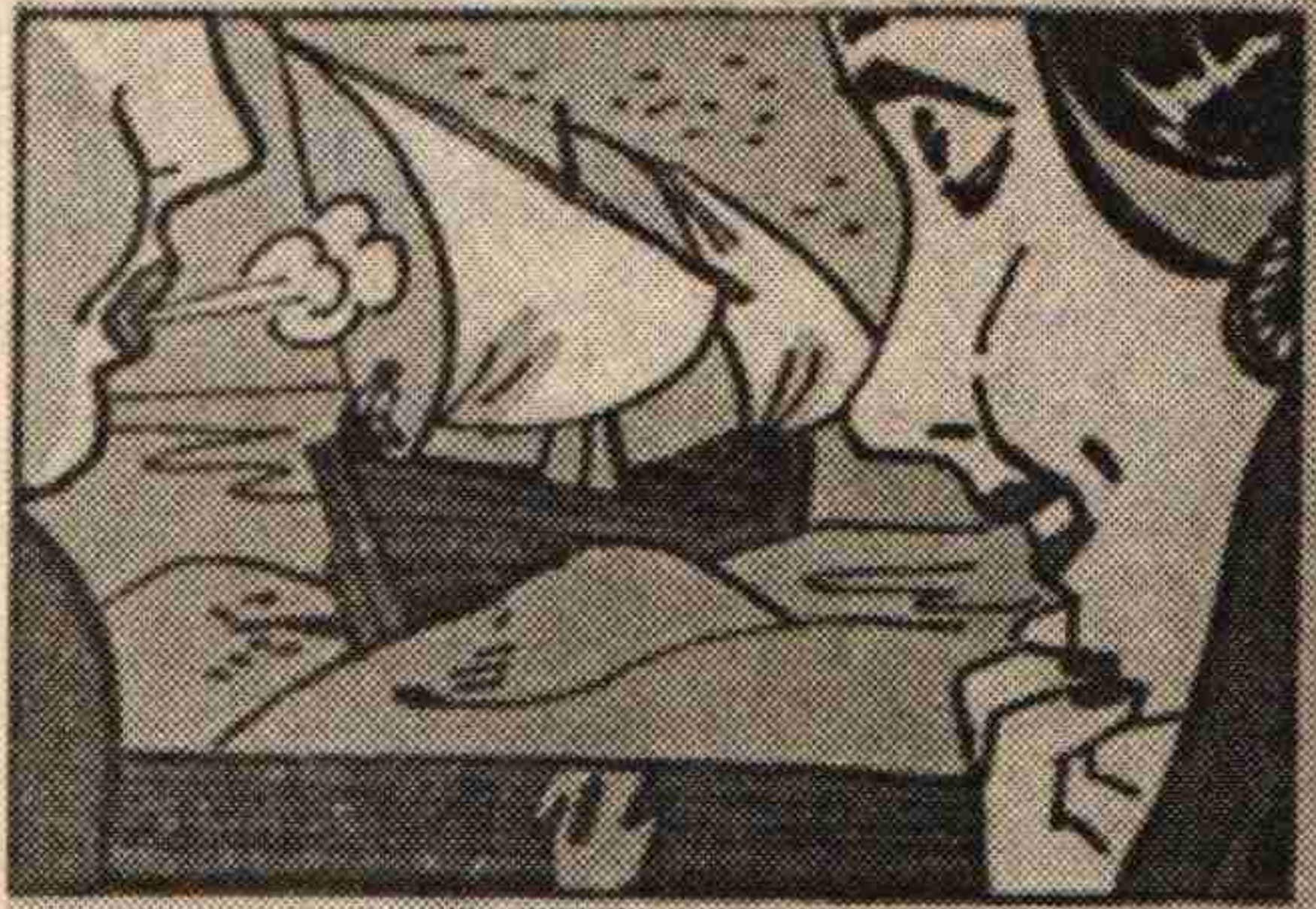
కొలెట నా ప్రాణానికి జబ్బాయువులంత తగల్గి నామీద వదిలేగాడు. కత్తిదూసి కుగా పోరాడవలసివచ్చింది.

ఇంకొకరోజున తోటలో ఆపిర్ చెట్టు పూపేసి ఏపా లంతలేసి వున్న పళ్ళని నామీద వర్షంలా కురి పించారు.

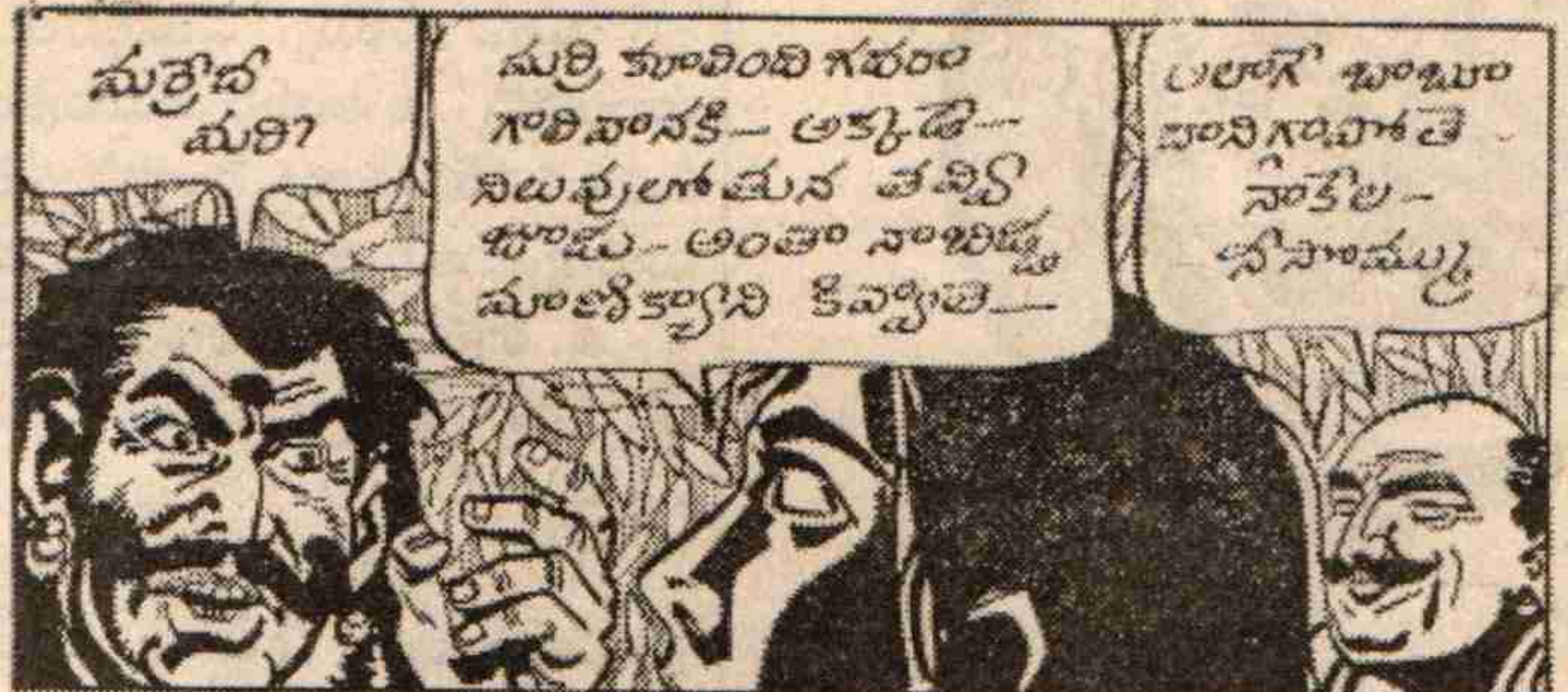
కాదు వసులన్నీ చూసి రావీగారికి అనవ్వాం, ఒకరోజున ఆ మరగుజ్జావాణ్ణి కొలలోంచి తగిలెయించారు.

కొన్నాళ్ళు పోయిగా నడిచింది. నాకోసం ముర్తి పడచా, నేను దానిలో ఏకాదు చేయడానికి సిగ్గ తల్లి చేయించారు.

లంకె బిందెలు

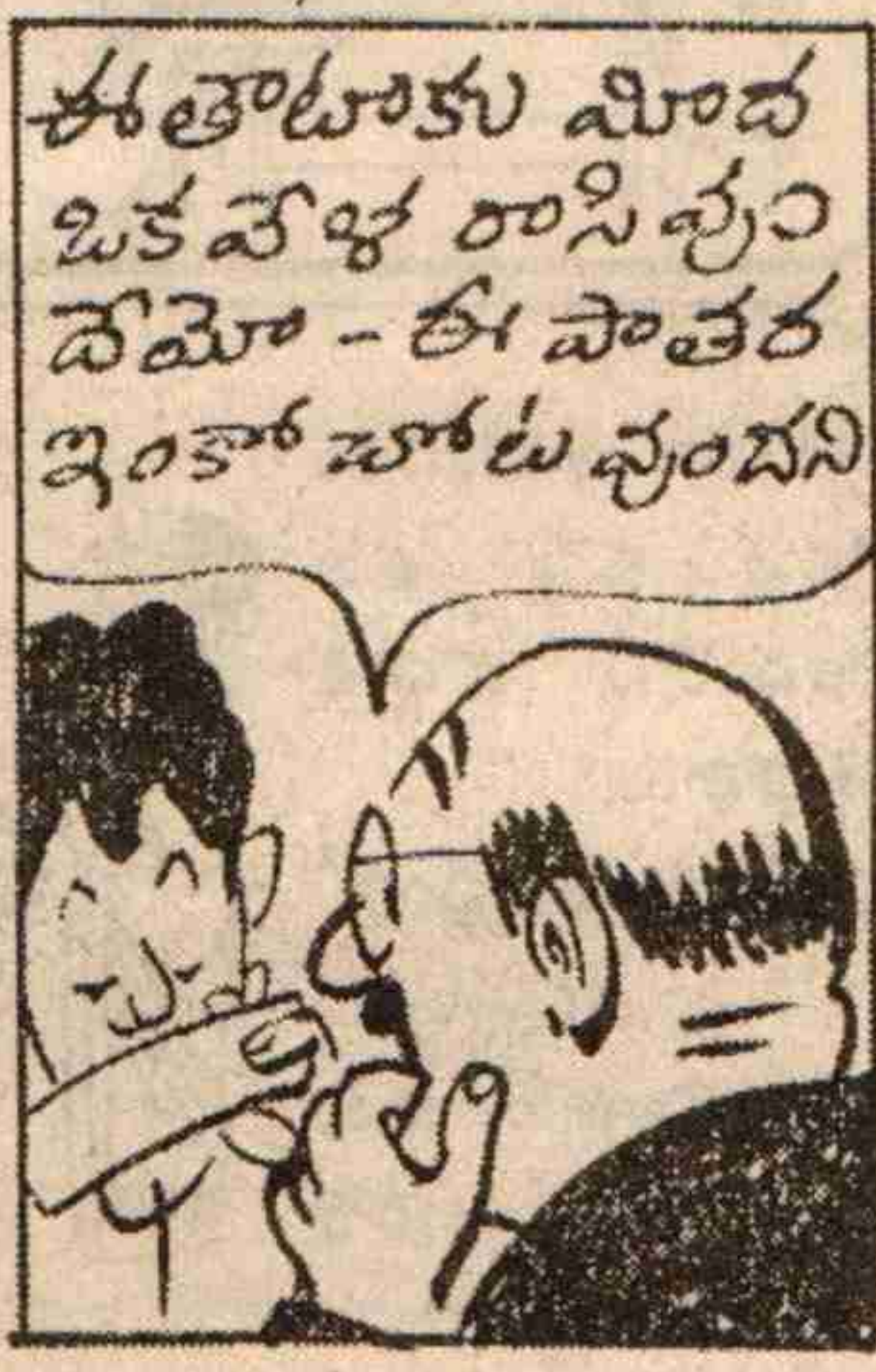
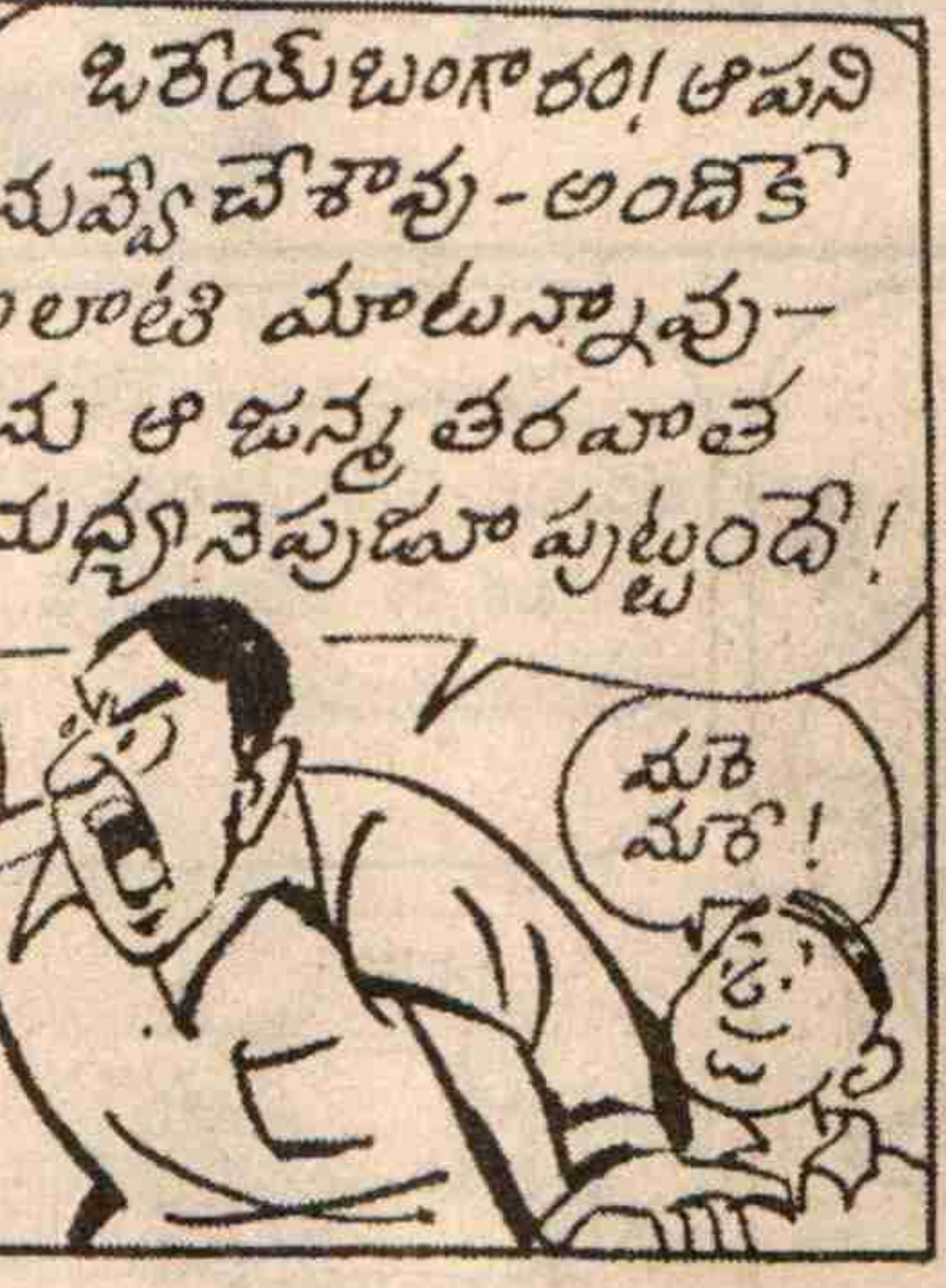
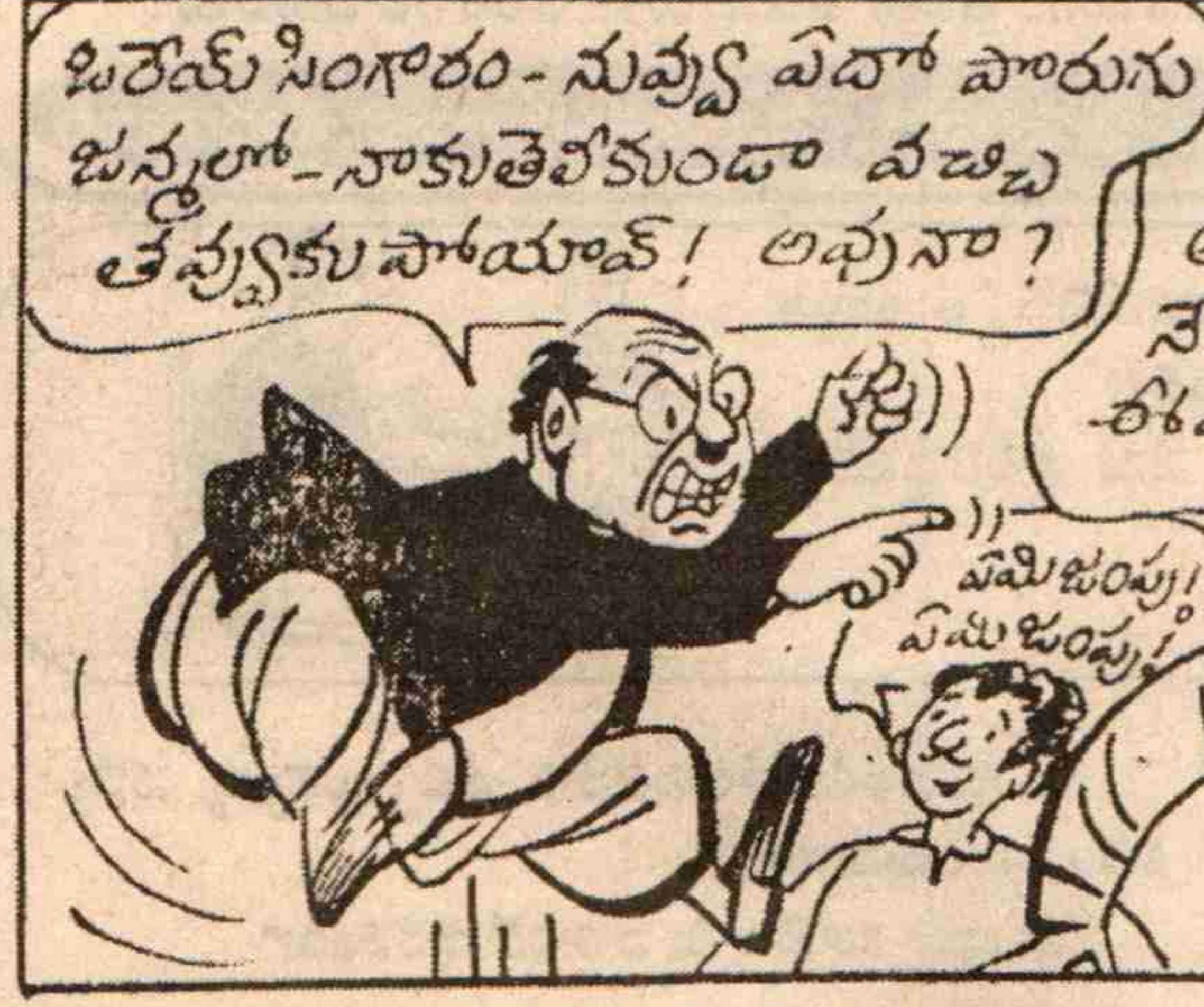
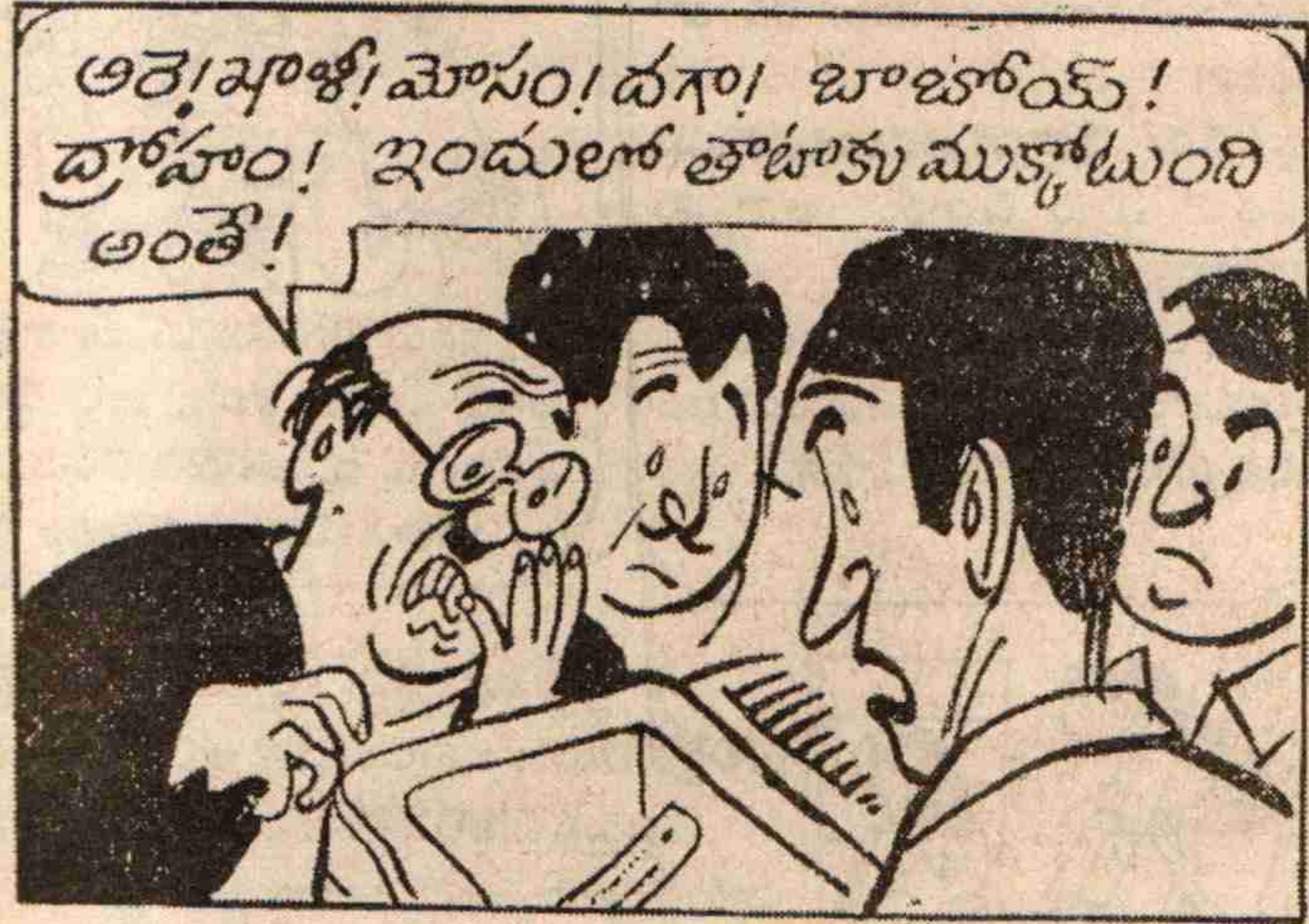
బామ్మల కథ

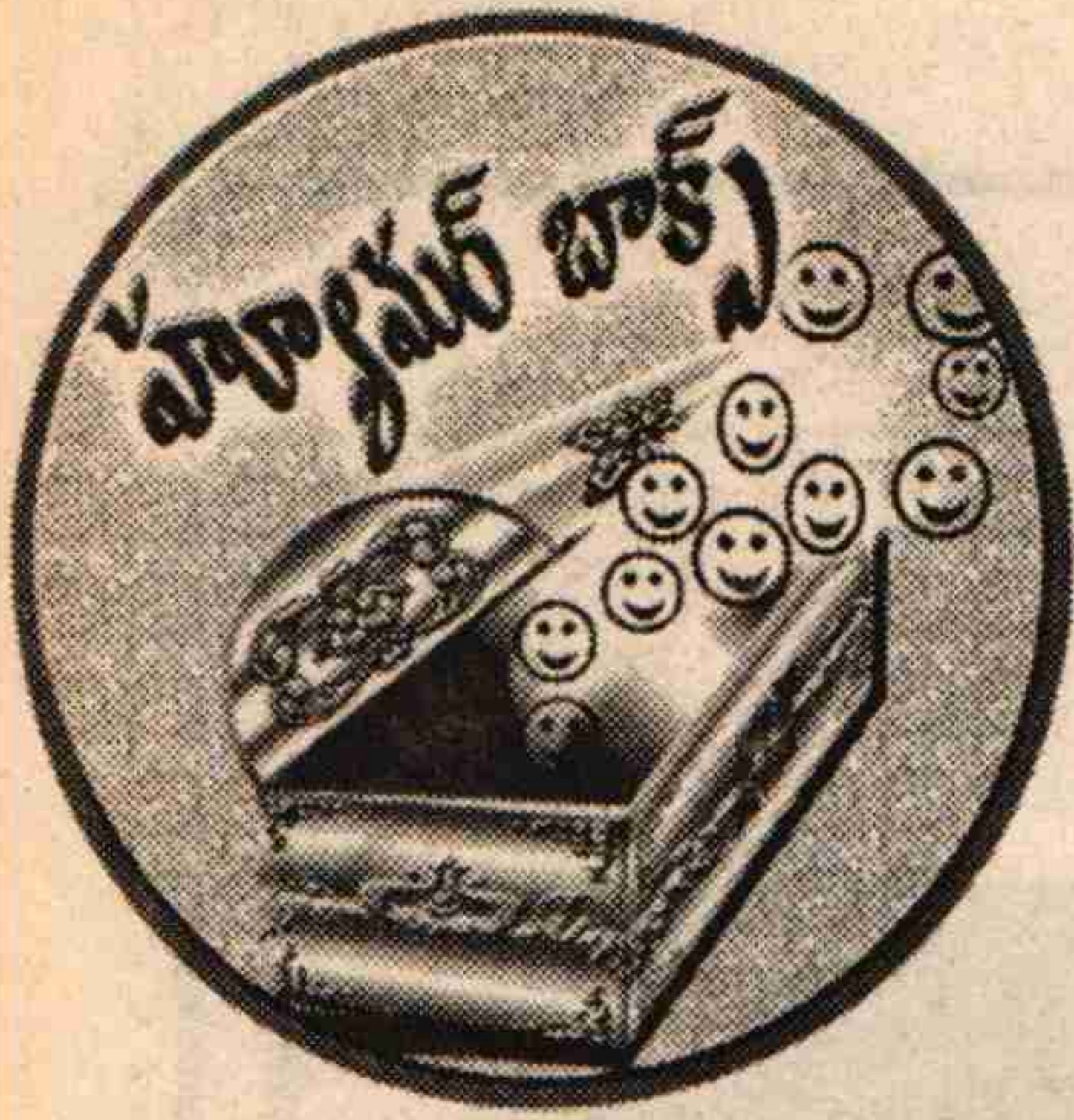

ఇతర గ్రహవాసులను కూడా పాత్రలు వేసి రాసిన కామెడీ సీరియల్ 'బంగారం-సింగారం'

బంగారం సింగారం

బామ్మల కథ 10

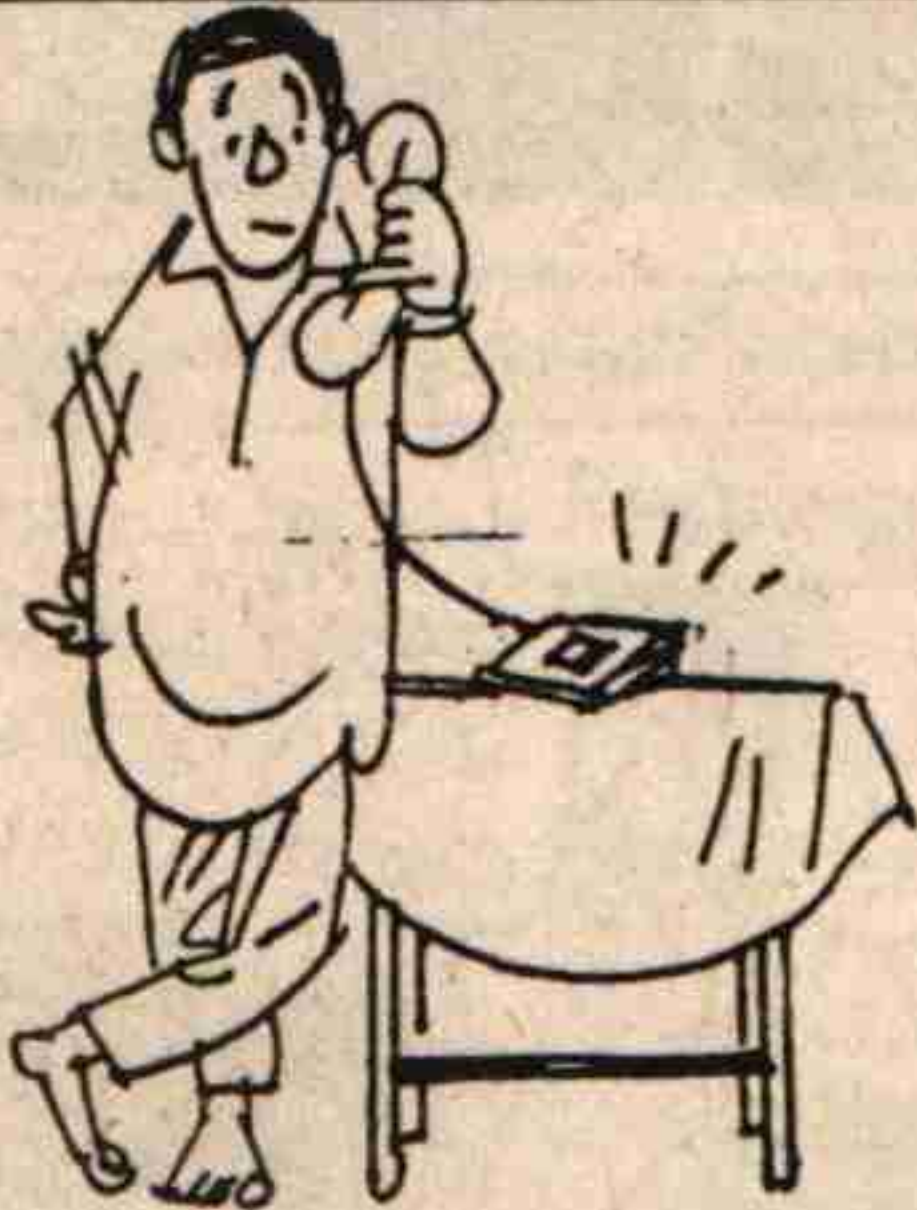
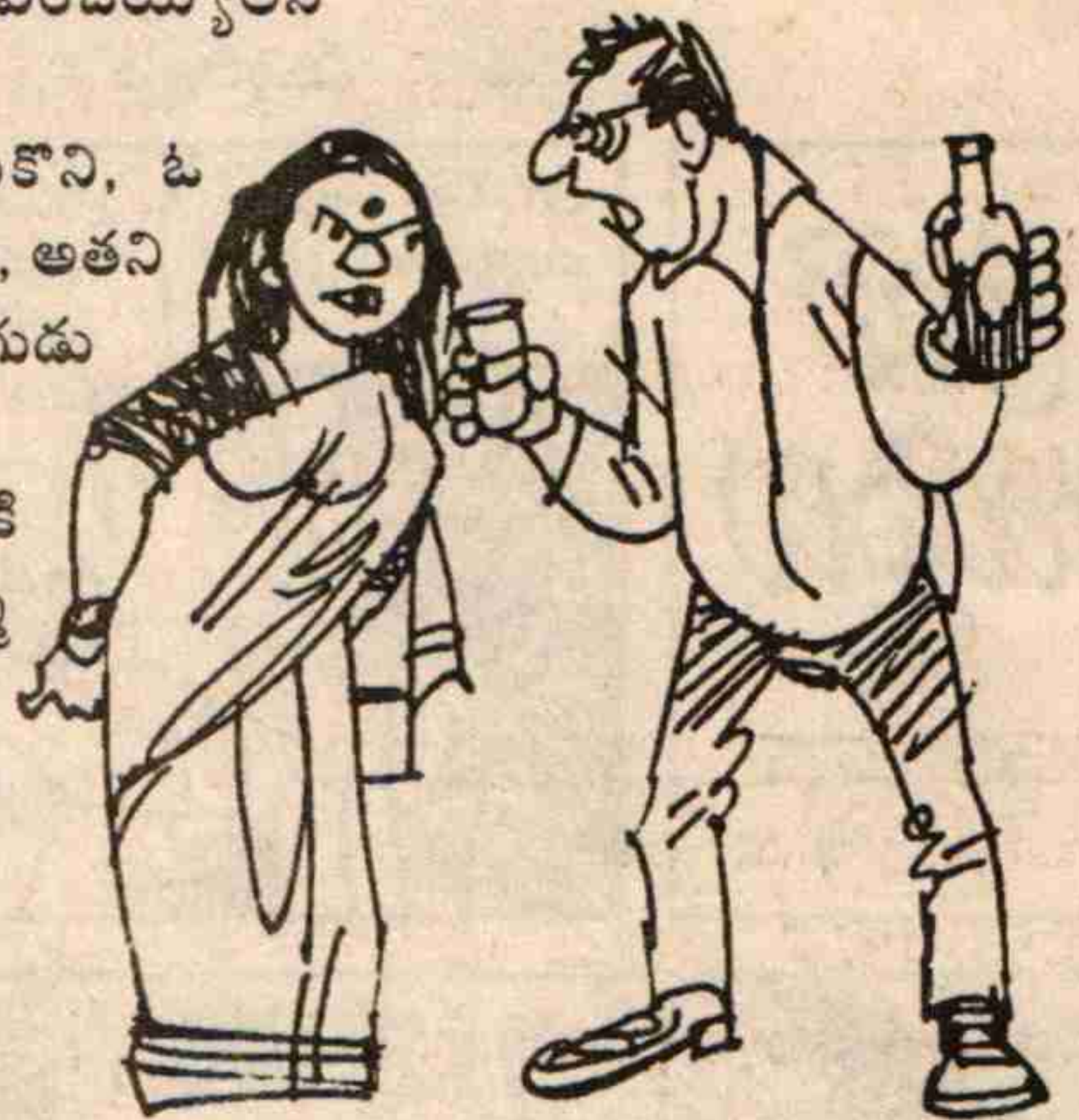

ఒక ఆవిడ తన భర్త తాగుడు భరించలేక, ఎంచెయ్యాలని వాళ్ళమ్మని సలహా అడిగింది.

"ఓవని చెయ్యి. దెయ్యంలా వేషమేసుకొని, ఓ మూలదాక్కో. మీ ఆయన సాయంత్రం వచ్చేసరికి, అతని మీదకి సడన్ గా దూకు. దెబ్బకి హడలి పోయి తాగుడు మానేస్తాడు" అని సలహా ఇచ్చింది వాళ్ళ అమ్మ.

ఆ రాత్రి ఆవిడ వాళ్ళ ఆయన ఇంట్లోకి వచ్చేసరికి గభాల్న దెయ్యంలా వాళ్ళ అమ్మ చెప్పినట్లు దూకింది.

బాగా తాగిఉన్న అతను ఇలా అన్నాడు "చూడు దయ్యం... నువ్వు నన్ను జడిపించలేవు, మా ఆవిడ తెలుసునా నీకు, పెద్ద ముదురు, అలాంటి గయ్యాళితో నేను ఆరు సంవత్సరాలనుండి కాపురం చేస్తున్నాను, ఆవిడకే భయపడలేదు నేను, ఇంక నీకేం భయపడతాను చెప్పు," అన్నాడు తాపీగా.

రామారావు తన భార్య అరుణని రైల్ ఎక్కించి వచ్చి, ఆమె బయలుదేరిందని చెప్పడానికి అత్తగారింటికి ఫోన్ చేద్దామనుకున్న సమయంలో, అతని ఫోన్ రింగ్ య్యంది. ఆ ఫోను వాళ్ళ అత్తగారి దగ్గరనుంచి "అరుణ బయలు దేరిందా" అంటూ!

"నేను చేద్దామనుకుంటున్నాను ఇంతలో మీరే చేసారు" అన్నాడు రామారావు.

"అయితే ఆలస్యం ఎందుకు అల్లుడుగారూ త్వరగా ఫోన్ చేయండి" అని ఆవిడ రిసీవర్ పెట్టేసింది హాపీగా.

ఇద్దరు తెరమరుగైన కళాకారులు, ఒక ప్రసిద్ధ నటుడ్ని కలసి, మళ్ళీ స్టేజి యొక్క అవకాశాలు ఇప్పించమని కోరారు.

"అలాగే రేపు సాయంత్రం నేను ఆడే

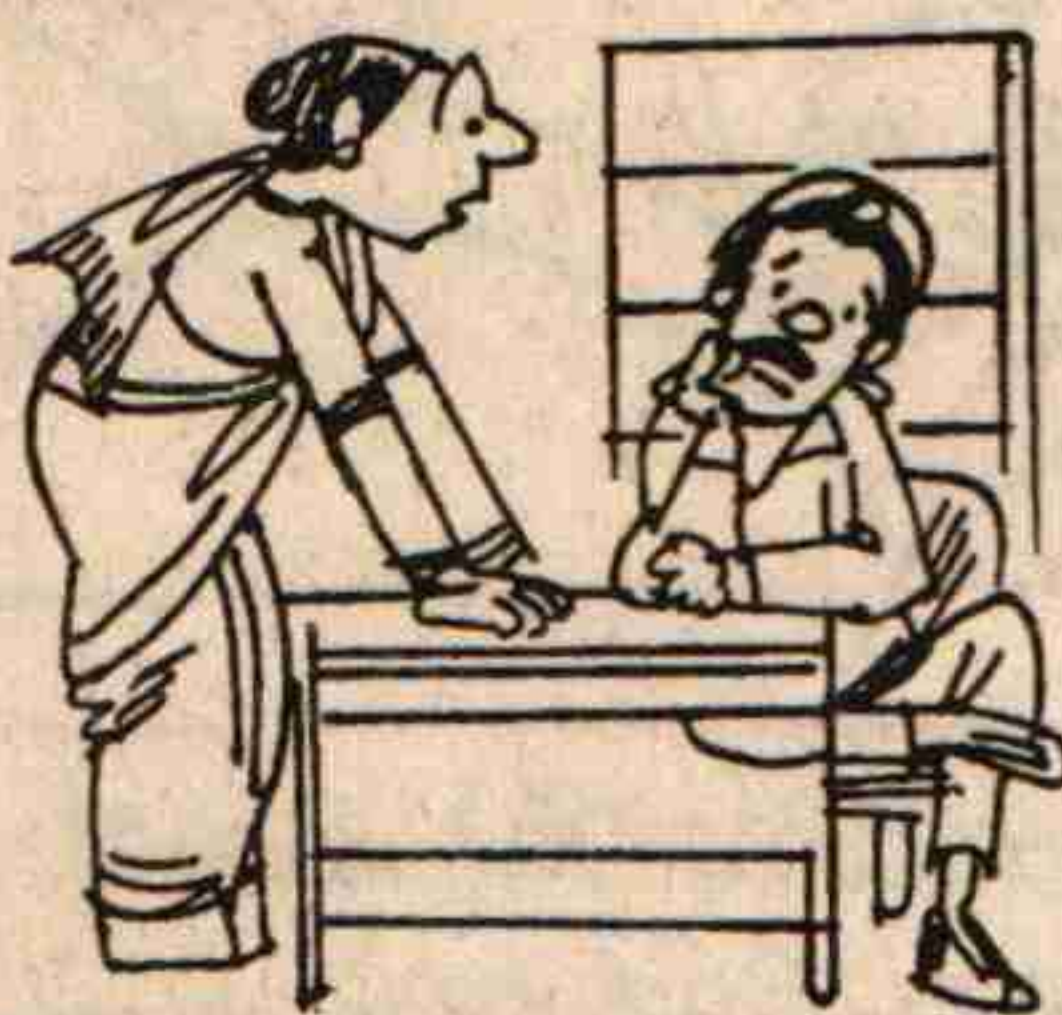
డామాలో పని చేయండి" అని అన్నాడా నటుడు.

"మా పాత్రలు ఎంతసేపుంటాయి?" అని అడిగేరు వాళ్ళు ఆతృతగా.

"త్రూ అవుట్ ఉంటాయి. ముందు నేను వచ్చి కొన్ని డైలాగ్స్ చెబుతాను, తెర పడుతుంది. తెర లేవగానే మళ్ళీ నేను పద్యాలు పాడుతాను. తెర పడుతుంది. తెరలేవగానే, నేను హీరోయిన్ తో లవ్ సీన్ నటిస్తాను....".

"...అది సరేసార్ మా పాత్రలేంట్ కాస్త చెప్పతారా"

"తెర దానంతట అది లేచి, దానంతట అది పడదుగా! అదే మీ పాత్ర...అటూ ఇటూ..చెరోడు!" అన్నాడా నటుడు కూల్ గా.

ఒక స్త్రీ జైలు వారెన్ని కలసుకొని, "సార్, జైల్లో ఉన్న మా ఆయన పనిచేసి, చేసి అలసిపోతున్నాడు. కాస్త తేలికైన పనులు ఇవ్వండయ్యా" అని బతిమాలుకుంది.

"కష్టమైన పనులేమీ నేను మీ ఆయనకు చెప్పడంలేదే!, అయినా ఎందుకు అలసి పోతున్నాడు మీ ఆయన? మరీ బోధ్యంగా ఉండే!" అన్నాడు వారెన్

"అదేంటయ్యా అట్లా అంటారు, రాత్రంతా సొరంగం త్రవ్వితే అలిసిపోరా!?" అందావిడ విస్తుపోతూ.

ఈ జోక్లను పంపినవారు : పి.బి.కె.శ్యామలరావు, హైదరాబాద్

"మా ఆయనకు తోవం వస్తే తల పంచుకొని దొడ్లోకి వెళ్లిపోతారు!"

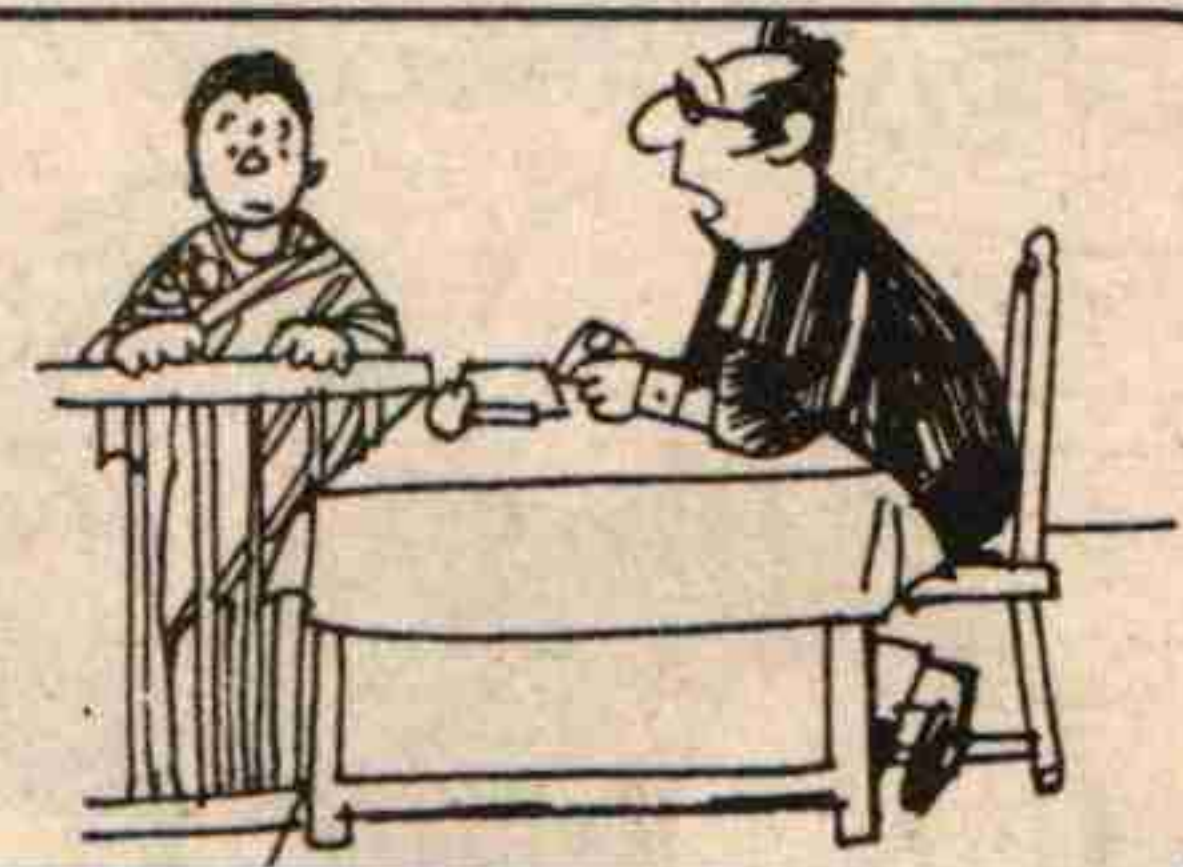
"ఎంత అదృష్టం!"

"ఎం అదృష్టం...!? తిరిగి కొంతసేపటికే, చేత్తో చింత బరికే పట్టుకుని వస్తాడు!"

"ముందు ఒక్కరే 'రేప్' చేశారని చెప్పి, ఆ తర్వాత ఆరుగురు 'రేప్' చేశారంటావేమిటి?"

"ఒక్కరు రేప్ చేసింది... నేను పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్లకముందండి!"

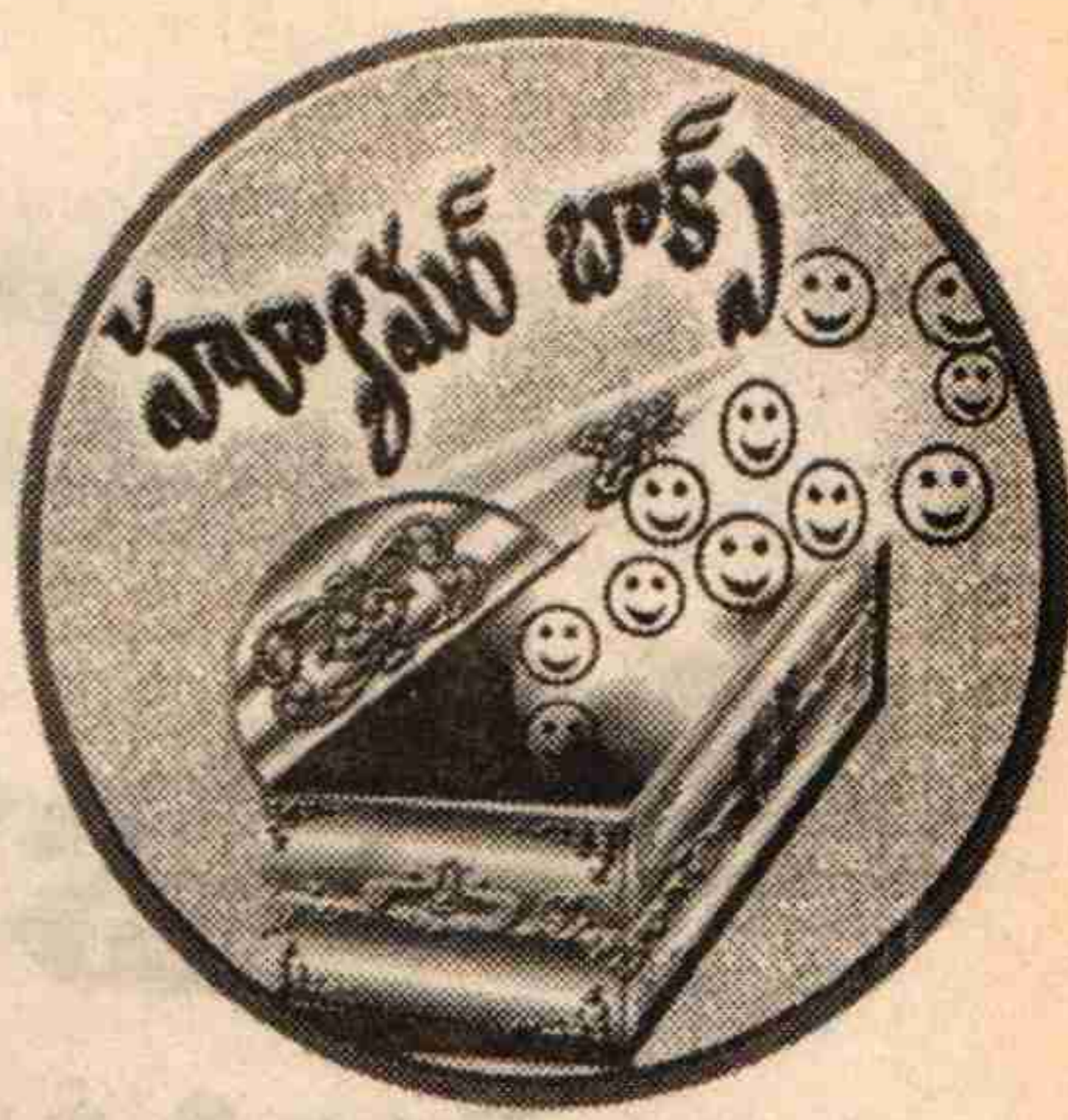

"ఎందుకండి వారానికోసారి వచ్చి ఒక్కొక్క వన్నే కట్టించుకుంటున్నారా!?"

"నా భార్య కరాటే క్లాసు వారానికో సారేనండి!"

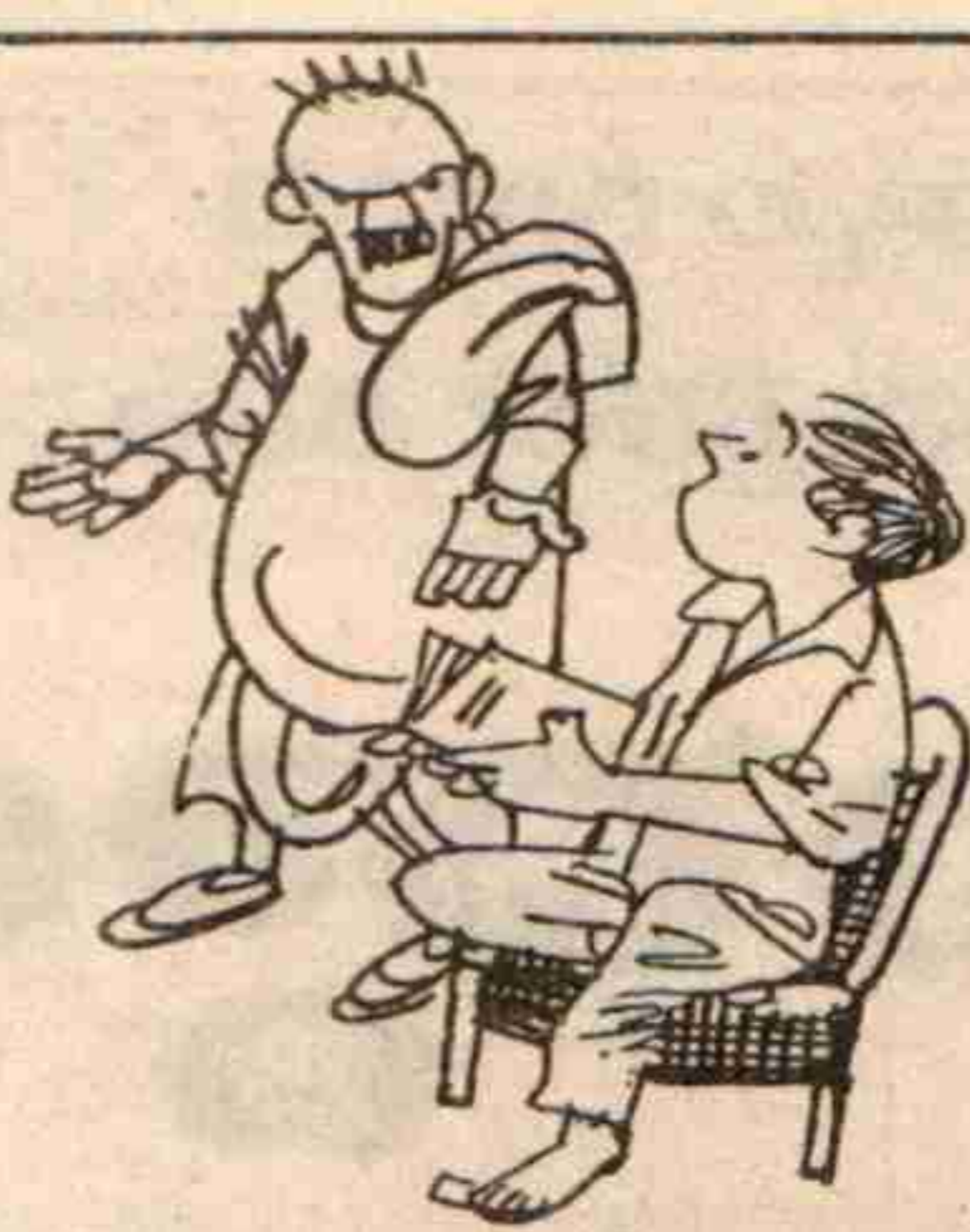

ఈ జోక్లను పంపించినవారు : బచ్చు వీరాజు, రాజమండ్రి.

తండ్రి : ఓరి బడుద్దాయీ, చవటా! నీ చదువు కోసం ఎంత డబ్బు తగలెయ్యవలసి వస్తోందో నీకేమైనా ఒళ్లా పై తెలుస్తోందా?

కొడుకు : తెలుస్తోంది డాడీ! అందుకే నేను చాలా తక్కువ చదివి నీకు ఖర్చు అవకుండా చూస్తున్నాను.

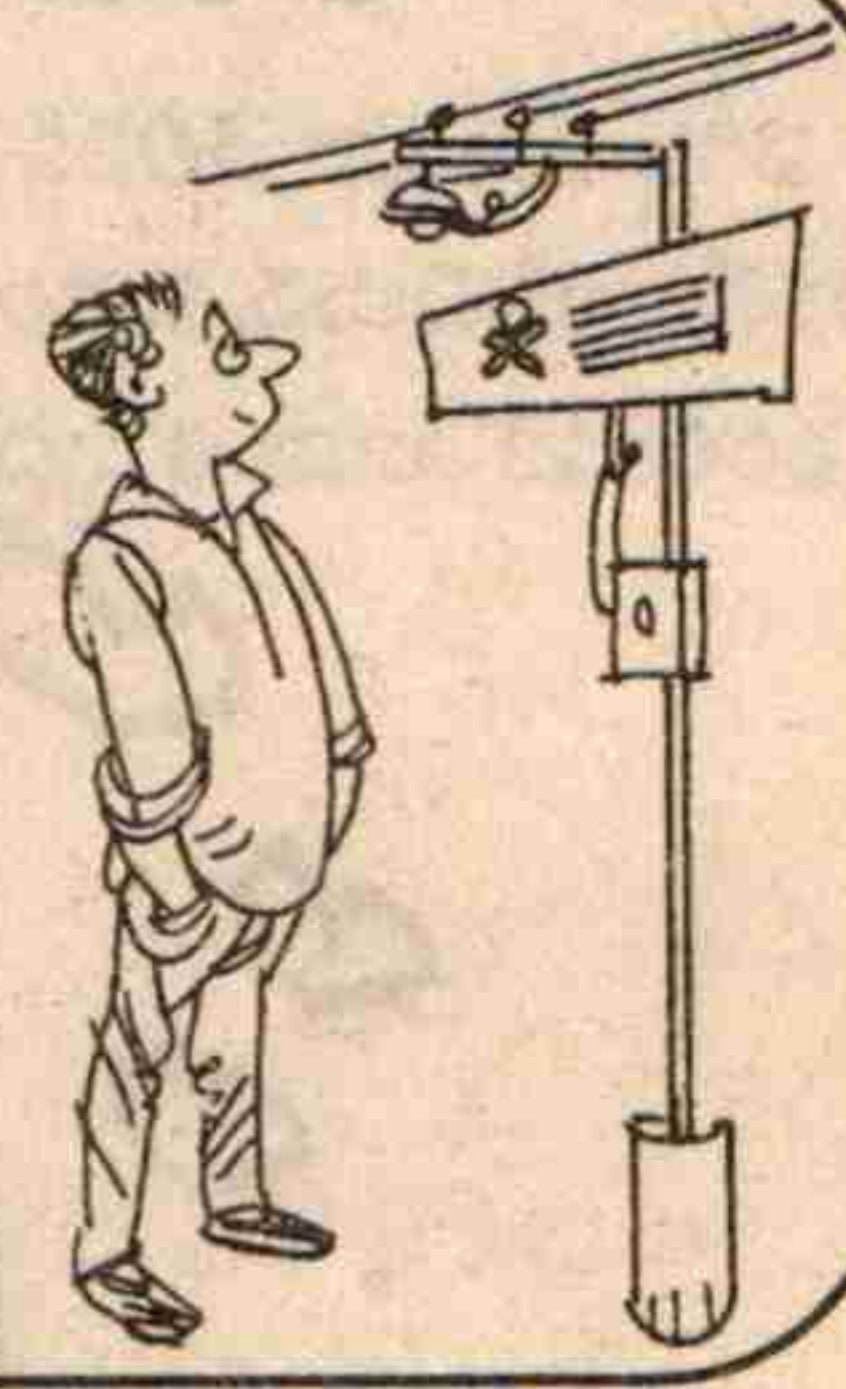
ఒక అమ్మాయి తన స్నేహితురాలితో వాపోయింది -

“మనం ఎంత ఎక్కువ చదివితే అంత ఎక్కువ జ్ఞానం పొందుతాం. జ్ఞానం పొందిన కొద్ది మరవుకూడా ఎక్కువవుతుంది. మరచినకొద్ది జ్ఞానశూన్యులం అవుతున్నాం. మరి అయితే ఎక్కువ చదవడం వల్ల ఏమిటి లాభం?”

ఒక కరంటు స్థంభం మీద ఒక బోర్డు రాసి పెట్టి ఉంది-

ఈ స్థంభం తాకరాదు. దీనిని తాకినచో కరంటు షాకు తగులును. మృత్యువు కూడా సంభవించును. ఈ నిబంధన ఉల్లంఘించి తాకిన వారు ప్రభుత్వముచే కఠిన శిక్షకు గురవుతారు.

ఓ ఆబ్జెంట్ మైండెడ్ ప్రొఫెసర్ గారు తన దగ్గర పనిచేసే అసిస్టెంట్ ను పిలిచాడు, “చూడు సుందరం! మా పాత కోలీగ్ ఒకాయన్ని రైలెక్కించాలి. ఆయనకూ నాలాగే మతిమరుపు. స్టేషన్ వెళ్లక కబుర్లలో పడి రైలు కదిలేముందు ఎవరు ట్రెయిన్ ఎక్కాలో మర్చిపోయి ఖంగారుపడ్డ సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఈ సారి నువ్వు నాతో రా. ఎవరు రైలెక్కాలో ఖచ్చితంగా విడమరించి చెప్పు.”

రైల్వే ప్లాట్ ఫాం మీద ప్రొఫెసర్ లాగా కబుర్లలో పడ్డారు. గతంలా మాత్రం జరగలేదు. రైలు వెళ్లిపోయాకనే ప్రయాణం సంగతి గుర్తొచ్చింది ఇద్దరికీ! “అరెరే”, అన్నాడు వెళ్లవలసినాయన.

“కంగారుపడకండి. మళ్ళీ టిక్కెట్టుకొందాం. ఎవరు వెళ్లాలో మా సుందరం కరక్కుగా చెప్తాడు” అంటూ “సుందరం...” అని కేకేశాడు మన ప్రొఫెసర్.

“మీతో వచ్చిన అబ్బాయాండీ! అదేంటోగానీ రైలు కదిలేటప్పుడు కాస్సేపు బుర్రగోక్కుని, చివరికి ఆయనే రైలెక్కేశాడండీ!” చెప్పాడు పక్కనున్న ఆసామీ.

ఓ పల్లెటూళ్లో తపాలా సౌకర్యం లేదు. వక్క ఊరికెళ్లి పోస్టు చేయాల్సిందే. ఒకాయన ఆ పనిమీదే బయలుదేరి దార్లో ఓ ముసలాయన కనబడితే ‘బాబ్బాబు, ఆ చేత్తోనే ఈ ఉత్తరమూ పోస్టు వేసేద్దూరా’ అంటూ ఇంటిముఖం పట్టాడు.

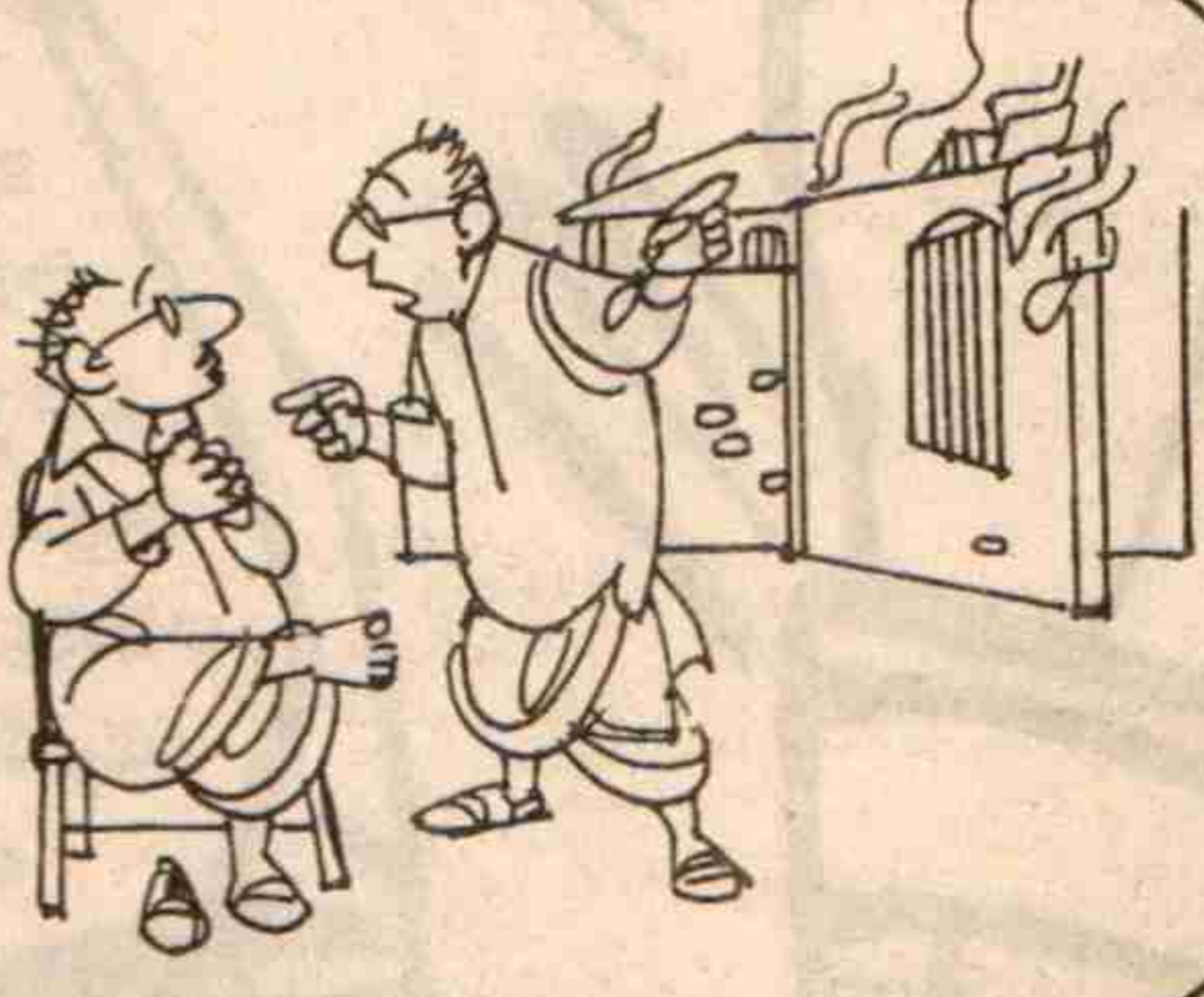
ఓ రెండు నెలలు గడిచినా దానికి జవాబు రాకపోయేసరికి “తాతగారూ, అవాళ ఉత్తరం...” అంటూ వాకబు చేయబోయాడు.

ముసలాయన చిరాకు పడ్డాడు. “కుర్రకారుకు అన్నిటికీ హడావుడే! ఇదిగో నయ్యా నీ బోడి ఉత్తరం! అంత తొందరైతే నువ్వే వేసుకో” అని జేబులోంచి తీసి మొహానకొట్టాడు.

ఇల్లు కాలిపోతున్నా ఏం పట్టకుండా ఉన్నతనితో పక్కింటాయన “ఏంటయ్యా! నీ ఇల్లు కాలిపోతుంటే ఇంత నిశ్చింతగా నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు ఎట్లా ఉన్నావయ్యా?” అని చాలా బాధ వడిపోతూ తిట్టబోయాడు.

“నేను నిశ్చింతగా ఎక్కడ ఉన్నాను? చప్పున వాన కురిపిస్తావా, లేదా అని ఆ భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తుంటేనూ!” అంటూ చికాకుపడ్డాడు ఆ ఇంటాయన.

తండ్రి కొత్తగా కొనుక్కొచ్చిన టీవీ చూసి కుర్రాడు గంతులేసాడు హాయిగా పాటలు చూడవచ్చని. టీవీ ఆన్ చేసి ఐదు నిమిషాలైనా ఆ ఛాయలేమీ కనబడక తండ్రిని అడిగాడు.

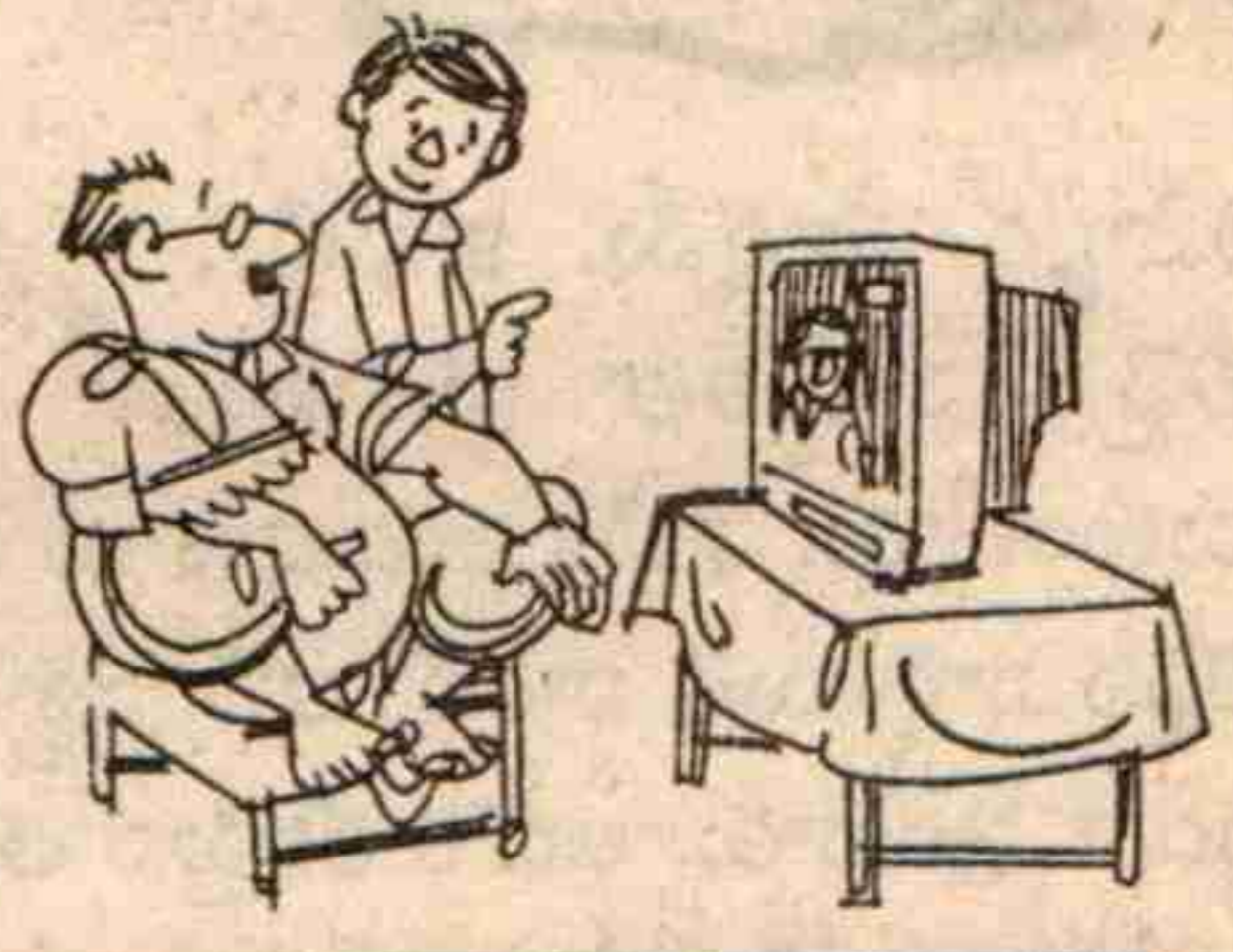
“డాడీ, ఇదేం ప్రోగ్రాం?” అని.

“తెలుగులో వార్తలు” అన్నాడాయన.

వార్తలయ్యేదాకా ఉగ్గబట్టుకుని, కాసేపయ్యాక మళ్ళీ అడిగాడు. “డాడీ, ఇదేం ప్రోగ్రాం?”

“ఇంగ్లీషులో వార్తలు”

“చచ్చాం! అయితే దీని తర్వాత లెక్కల్లో వార్తలు వస్తాయి కాబోను” అని దిగాలుపడ్డాడు ఆ భావి భారత పౌరుడు.

ఈ షోక్లను పంపించినవారు : జి.బి. లక్ష్మి, హైదరాబాద్

అలనాటి ఆణిముత్యాల గురించి
నేటి తరానికి అనువైన శైలిలో తెలిపే

నవ్వుటద్దాలు

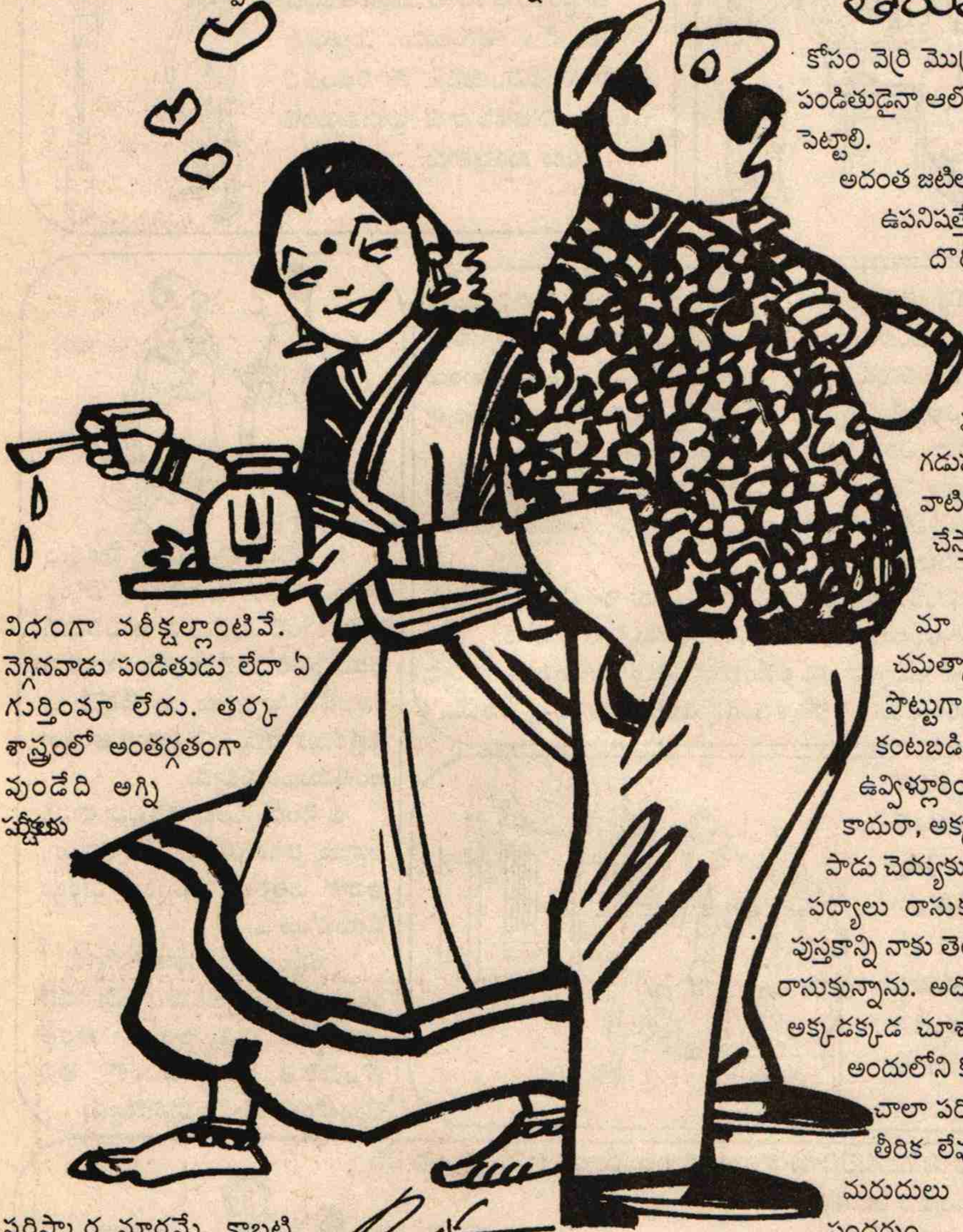
తెలివికి గీటు రాళ్లు!

- ఆచార్య తిరుమల

పరీక్ష లేకుండా తెలివికి రాణింపులేదు, రాదు. పరీక్షల్లో నెగ్గిన తర్వాతే తెలివితేటలకి విలువ, గుర్తింపు పెరుగుతాయి. పరీక్ష అనేది భక్తుడికే కాదు భగవంతుడికి కూడా తప్పదు, మేధావుల వాదోపవాదాలన్నీ ఒక

దీనిని పాపమేమి!
!తిరుమలకే!

కంటే ప్రశ్నించటానికే ఎక్కువ తెలివితేటలు కావాలి. ప్రశ్నించటమంటే చచ్చు పుచ్చు సమాధానాల కోసం వెర్రి మొర్రగా ఏదోటి అడగటం కాదు. ప్రశ్నిస్తే ఎంత పండితుడైనా ఆలోచనలో పడిపోవాలి. లేదా ఆలోచనలకి పదును పెట్టాలి.

విధంగా పరీక్షల్లాంటివే. నెగ్గినవాడు పండితుడు లేదా ఏ గుర్తింపూ లేదు. తర్క శాస్త్రంలో అంతర్గతంగా వుండేది అగ్ని పరీక్షకు

అదంత జటిలమైన విషయం కాబట్టే ప్రశ్నోపనిషత్తని మనకొక ఉపనిషత్తే పుట్టింది. ఒక జటిల సమస్యకి సమాధానం దొరికిన తర్వాత కలిగే ఆనందానికి యీ ప్రపంచంలో ఏదీ సాటిరాదని గుర్తించాలి. అటువంటి ఆనందాస్వేషణలోనే పాడుపుకథల సాహిత్యం పుట్టింది. పిల్లల నుండి విద్వాంసుల వరకు అలరిస్తున్న యీ సాహిత్యంలోని గడుసుదనాలు, అందాలు, చమత్కారాలు కోకోల్లలు. వాటిలో పద్య సాహిత్యం నుండి కొన్నిటిని పరిచయం చేస్తాను.

సుమారు నలభై సంవత్సరాల క్రితం మా వూళ్లో మా నాన్నగారి పుస్తకాల్లో "నానార్థ గాంభీర్య చమత్కారిక" అనే ఓ చిన్న పుస్తకం, ముట్టుకుంటే పొట్టు పొట్టుగా రాలిపోయేటంత శిథిలావస్థలోని పేజీలతో, కంటబడింది. చమత్కారిక అనగానే చదవాలని మనసు ఉప్పిళ్లారింది. నాన్నగారి నడిగితే 'అదిప్పుడు నీకు అర్థం కాదురా, అక్కడ పెట్టెయ్, ఆ పుస్తకమిప్పుడెక్కడా దొరకదు. పాడు చెయ్యకు' అన్నారు నవ్వుతూ. నేనూరుకోలేదు జాగ్రత్తగా పద్యాలు రాసుకుంటానన్నాను. ఆయనూరుకున్నారు. నేనా పుస్తకాన్ని నాకు తెలిసినంతలో తప్పులు లేకుండా చూసుకుంటూ రాసుకున్నాను. అదో అద్భుత సంకలనం. అందులోని పద్యాలు అక్కడక్కడ చూశానుగానీ ఆ పుస్తకాన్ని మాత్రం చూడలేదు. అందులోని కొన్ని పద్యాలు నేటికీ నాకు అర్థం కావటం లేదు. చాలా పరిశ్రమ చెయ్యాలి. కానీ యిప్పుడు నాకా ఓపిక, తీరిక లేవు. అందులోని ఓ పద్యాన్ని చూడండి. బావ మరుదులు ఆవుని కొనటానికి పశువుల సంతకు వెళ్లిన సందర్భం.

పరిష్కార మార్గమే. కాబట్టి, తెలివైన వాళ్ళంతా ప్రశ్నలు నమన్యలు కోరుకుంటారు. వాటికి సమాధానాలు చెప్పటానికి యిష్టపడతారు. ఇంకా తెలివైన వాళ్ళయితే వారిలో వారే ప్రశ్నించుకుని, సమాధానం వెదుక్కుని సిద్ధంగా వుంటారు. అదొక రకమైన తపస్సు. జ్ఞాన చర్య. తపస్సుల స్థితి అలాగే వుంటుంది. ఆ స్థితికి చేరుకుంటే పరీక్షకు భయపడే పనిలేదు. సరిగదా ఎటువంటి గడ్డు ప్రశ్ననైనా ఆహ్వానిస్తాం. నిజానికి, సమాధానం చెప్పటం

బావయు మరిదింగని యీ యావులలో నొకటి బేరమాడు మనగ నే యావని యడిగిన వాక్యము గావలయుంభాషలైదుగా నొక పదమున్!! ఈ ఆవుల్లో అంటే "ఏ ఆవురా బావా?" అన్నాడా మరిది. ఆ 'ఏ ఆవురా బావా' అనే వాక్యంలో 'రమ్ము' లేదా 'రా' అనే మాట ఐదు భాషల్లో వస్తుంది.

ఏ=మరాఠీలో, ఆవు=తురకంలో, రా=తెలుగులో, బా=కన్నడంలో, వా=అరవంలో. ఎంత అర్థ చమత్కారమో చూశారా!

అలాగే, విశ్వదాభిరామ వినురవేమ మకుటం ఎంత ప్రాచుర్యం పొందిందో అంతకంటే కాస్తంత యెక్కువగానే "దీని భావమేమి తిరుమలేశ?" అనే మకుటం ప్రసిద్ధికెక్కింది. ఆ మకుటంతో నేను కొన్ని సమస్యాత్మక పద్యాలు చూశాను గానీ శతకం చూడలేదు. ఆ పద్యాలిలా వుంటాయి. చూడండి.

తలయు తోక గల్గి చెలగు నాలుక లేదు

కండ్లు రెండు గలవు కానరావు

పట్టి చూచినంత ప్రాణంబు లేదయా

దీని భావమేమి? తిరుమలేశ!!

దీనికి సమాధానం- సాము కుబుసం. మరోటి చూడండి.

చలన శక్తి గలదు జంతువు గాదది

చేతులెప్పుడు త్రిపు శిశువు గాదు

కాళ్ళు లేవు సర్వకాలంబు నడచును

దీని భావమేమి? తిరుమలేశ!!

దీని భావమేమిటంటే గడియారం. మరో పద్యం చూడండి. ఈపద్యంలో తమాషా ఏమిటంటే ప్రశ్న వున్నట్టుగా వుంటుంది. కానీ ప్రశ్న వుండదు. దేనికదే సమాధానమవుతూ వుంటుంది.

వంగ తోట నుండు వరి మళ్ళలో నుండు

జొన్న చేల నుండు చోద్యముగను

తలుపు మూలనుండు తలమీద నుండును

దీని భావమేమి? తిరుమలేశ!!

అలా వుండేది ఏమిటా అని వెతుక్కుంటాం. కానీ అది వట్టి భ్రమ. ఆ భ్రమ తొలిగితే సమాధానం కనిపిస్తుంది. ఇక్కడ అర్థంలోనే సమాధానం ఉంది. చూడండి. వంగ-తోట నుండు, వరి-మళ్ళలో నుండు, జొన్న-చేల నుండు, తలుపు-మూలనుండు, తల-మీద నుండు అంటూ ఏవి ఎక్కడుంటాయో చెప్పాడంతే!

ఒక కవి అయిదక్షరాల పక్షిరాజు పదం తీసుకుని, అందులోని ఒక్కొక్క అక్షరాన్ని తీసేస్తూ చమత్కారాన్ని సాధించాడు.

పక్షి వర్యండు బరగు పంచాక్షరముల

వాని తలదీయ క్షుద్ర దేవత జనించు

వాని తలదీయ తక్కడ జాను మీరు

దాని ప్రథమాక్షరము దీయ దనరు నృపతి!!

ఐదక్షరాల పక్షి ఏమిటో తెలిస్తే మిగిలినవి వాటంతట అవే తెలిసిపోతాయి. ఆ పక్షి- కపోతరాజు, కపోతమంటే పావురం. ఇంక-క్షుద్రదేవత=పోతరాజు, తక్కడ=తరాజు, నృపతి=రాజు, అని సులభంగానే తెలిసిపోతుంది.

వాక్యాలు తిన్నగా కుదుర్చుకోకపోతే పెడర్థాలు వచ్చే ప్రమాదాన్ని ఎంత చమత్కారంగా చెప్తూ వుందో యీ పద్యం చూడండి.

కొండనుండు నెమిలి కోరిన పాలిచ్చు

పశువు శిశువు తోడ పలుక నేర్చు

వనిత వేదములను వల్లించు చుండును

బ్రాహ్మణుండు కాకి పలలము దిను!!

పద్యంలోని పాదాల ప్రకారం నెమిలి పాలివ్వటం, పశువు శిశువుతో మాట్లాడటం, ఆడది వేదాలు వల్లించటం, బ్రాహ్మణుడు కాకి మాంసం తినటం అసందర్భ ప్రలాపాలు. కానీ అది సరికాదు. పద్యాన్ని-కొండనుండు నెమిలి, కోరిన పాలిచ్చు పశువు, శిశువుతోడ పలుక నేర్చు వనిత, వేదములను వల్లించు చుండును బ్రాహ్మణుండు, కాకి పలలము దిను, అని విరుచుకుంటూ చదివితే సరిపోతుంది. కావల్సినంత చమత్కారం

పుట్టుకొస్తుంది.

కొన్ని పద్యాలున్నాయి. వాటిలో కొన్ని ప్రశ్నలుంటాయి. వాటి సమాధానాలు "వికటకవి" అనే మాటలా ఎటునుండి చదివినా ఒక్కలాగే వుంటాయి. చూడండి.

రాముడెవ్వారితో రావణు మర్దించె?

పరవాసుదేవుని పురమదేది?

రాజమన్నారు చే రంజిల్లు శరమేది?

వెలయగానుక వంటి విత్తదేది?

అల రంభ కొప్పులో అలరు మాలిక ఏది?

సభవారి నవ్వింతు జాణ ఎవడు?

సీత పెండ్లికి నోలి చేసిన విల్లేది?

శ్రీకృష్ణుడే యింటఁ జెలగు చుండు?

అన్నిటికి జూడనైదేసి యక్షరములు

ఒనర నిరుదెస చదివిన నొక్కతీరె

చెప్ప గలిగిన నేనిత్తు చిన్న మాడ

చెప్ప లేకున్న నగుదునే చిన్నినవ్వు!!

ఈ ప్రశ్నలకి సమాధానాలు లిలా వరసగా వుంటాయి. గుర్తించండి తోకమూకతో - రంగ నగరం-లకోలకోల (=వాడిబాణం)-జంబీరబీజం (నిమ్మిత్తు)-మందారదామం- వికటకవి- పంచాస్య చాపం (శివధనుస్సు)-నంద సదనం. ఈ సమాధానాలు ఎటునుండి చదివినా ఒక్కలాగే వున్నాయి కదా!

కొన్ని పద్యాల్లో రెండేసి ప్రశ్నలకి ఒకటే సమాధానం వుంటుంది. అది ఎటునుండి చదివినా ఒక్కలాగే వుంటుంది. ఆ వింత పోకడ చూడండి.

రాజుల కెటువంటి రత్నముల్ ప్రియమయ్యె?

కాయలే చెట్లవి కరులు మ్రింగు?

ఈశ్వరుడెవ్వని నెచ్చోట ధరియించె?

జారు డెవ్వారి నెసంగ గోరు?

ఎన్నెన్ని దినముల కేతెంచు పున్నమి?

జనయిత్ర పుత్రునే జూడమోయు?

బంధువు లెయ్యెడ బలిసి యేతెంతురు?

ఈతగాడెందున భీతిజెందు?

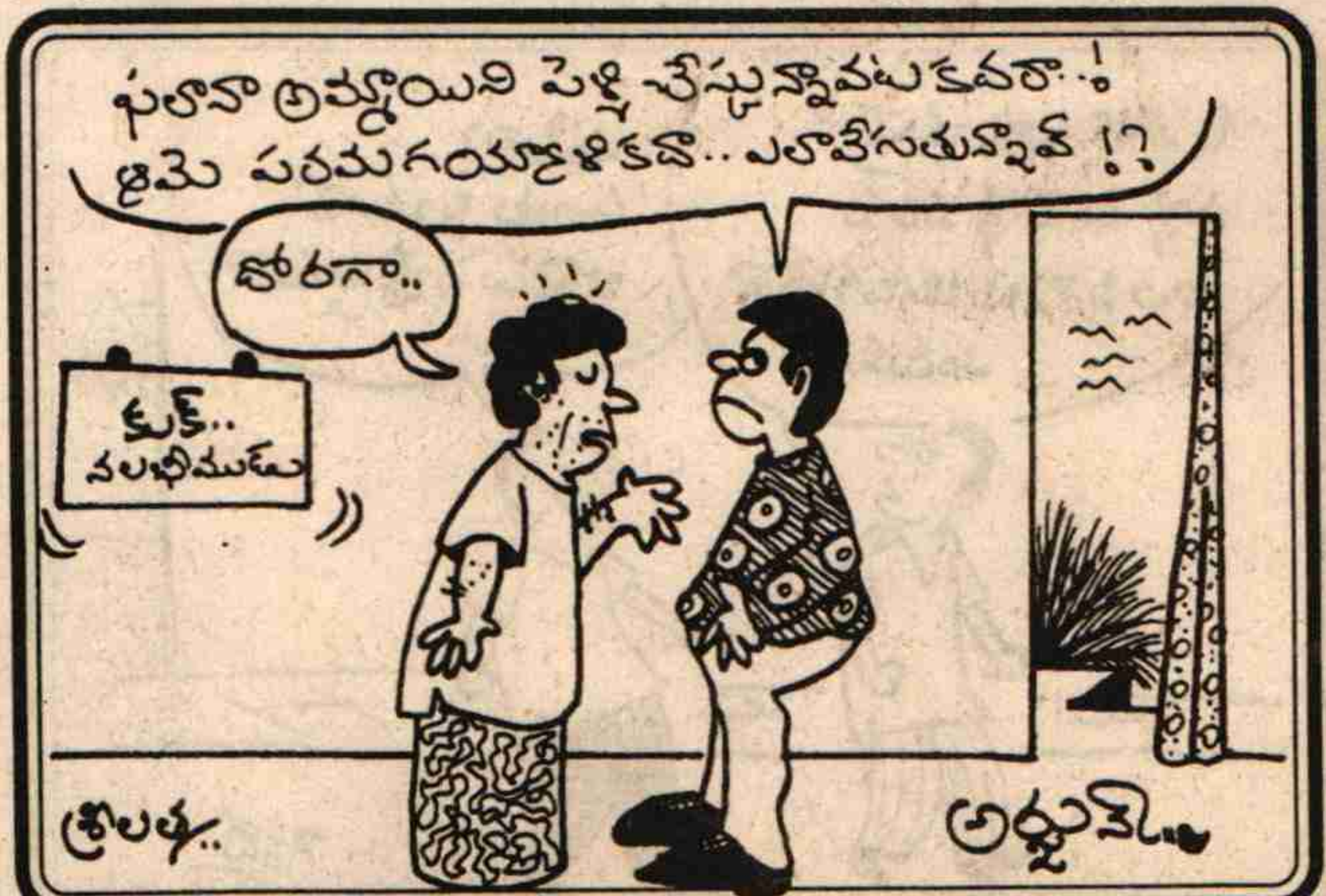
అన్నిటికి జూడ నైదేసి యక్షరంబు

లీవ లావల జూడంగ నేక విధము

సమ్మ తిగ జెప్ప భావజ్ఞ చక్రవర్తి

చెప్ప లేకున్న నగుదునే చిన్ని నవ్వు!!

ఈ పద్యంలో ప్రియ మంటే యిష్టమని. కరులంటే ఏనుగులని. జారుడంటే వ్యభిచారని అనుకోవాలి. ఇప్పుడు చూడండి మొదటి రెండు ప్రశ్నలకి కలిపి సమాధానం-వెలగలవె. (వెల గల రత్నాలు, వెలగ చెట్ల కాయలు

అని అర్థం). తర్వాత రెండు ప్రశ్నలకి "నెల తలనె"-సమాధానం (చంద్రుని తలమీదనే, ఆడవారినే-అని అర్థం). తర్వాత రెండు ప్రశ్నలకి కలిపి "నెల నెలనె" అని సమాధానం. (ప్రతి నెల కడుపులో ఒక్కొక్క నెల అని అర్థం). తర్వాత రెండు ప్రశ్నలకి "కెల కులకె" అని సమాధానం. (దిక్కుల నుండి, ప్రక్కలని అర్థం).

ఒక పేరులో మూడేసి పేర్లు వచ్చేలా సమాధానాలుండాలన్న షరతుతో చమత్కరిస్తున్న యీ క్రింది పద్యాన్ని చూడండి.

దశరథాగ్ర సుతుండు శశియు పట్టణం
 బాక పేరు లోపల నుండ వలయు
 దర్పకాంతకుడు నేత్రంబును మాలయు
 నాక పేరు లోపల నుండ వలయు
 వేల్పును త్రోవయు వెలయు ప్రసూనంబు
 నాక పేరు లోపల నుండ వలయు
 కనకంబు కార్యాస మొనర మహీజంబు
 నాక పేరు లోపల నుండ వలయు
 దీన యర్థంబు తెలియంగ బూనుకొనుచు
 మది విచారించి పదునైదు మాసములను
 సమ్మతిగ జెప్ప భావజ్ఞ చక్రవర్తి
 చెప్పలేకున్న వగుదు నే చిన్ని నవ్వు!!

సమాధానాలు చెప్పటానికి పదిహేను నెలల గడువిచ్చాడు. అప్పటికీ చెప్పలేకపోతే మన తెలివితేటలకి నవ్వుతాడట! ఈ పద్యానికి సమాధానాలెలా వుంటాయో చూడండి.

దశరథాగ్రసుతుడు=రాముడు, శశి=చంద్రుడు, పట్టణం=పురం - ఈ మూడు కలిపితే - 'రామ చంద్ర పురం' అవుతుంది.

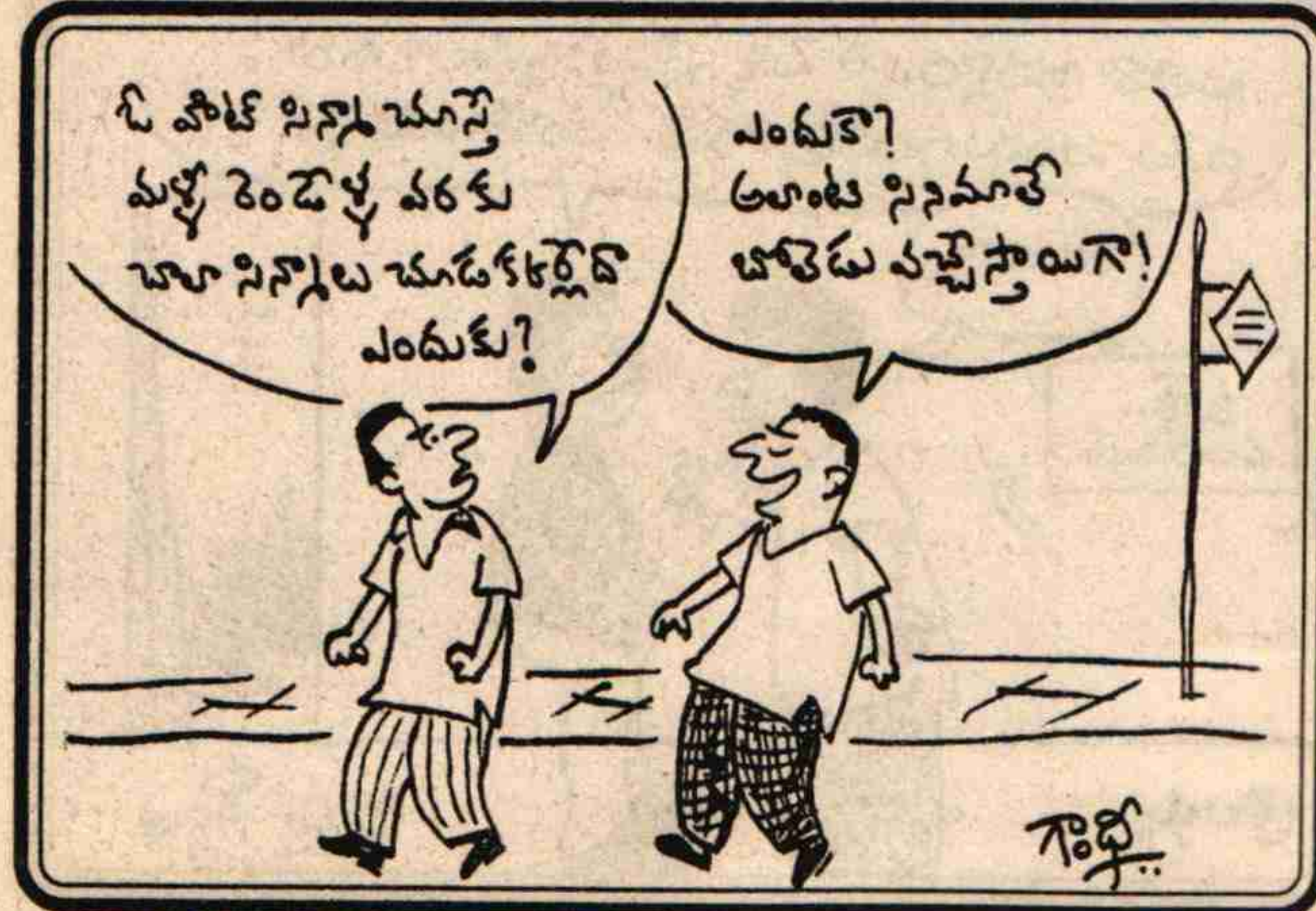
దర్పకాంతకుడు=రుద్రుడు, నేత్రం=కన్ను, మాల=దండ - కాబట్టి దీనికి 'రుద్రాక్షమాల' - సమాధానమవుతుంది.

వేల్పు=దేవత, త్రోవ=దారి, ప్రసూనం=పుష్పం - కలిపితే 'దేవ దారి పుష్పం'. తర్వాత దానికి సమాధానం-కనకం=పైడి, కార్యాసం=పత్తి, మహీజం=చెట్టు - కలిపితే 'పైడి పత్తి చెట్టు' అని ఒక చెట్టు పేరొస్తుంది. సమాధానాలు చెప్పగలిగాం కాబట్టి మనమిప్పుడు భావజ్ఞ చక్రవర్తులమే అవుతాం కదా!

సంస్కృతంలో ఇలాంటి ప్రహేళికలు చాలా వున్నాయి. మచ్చుకో రెండు ముచ్చటిస్తాను.

అనేక సుషీరం వాద్యం కాంతం చ ఋషి సంజ్ఞితం
 చక్రీణా చ సదారాధ్యం యో జానాతి స పండితః!!

చాలా రంధ్రాలతో అందంగా రుషి పేరుతో వుండి విష్ణువుచే గౌరవింప బడే వాద్యం ఏమిటో తెలిసిన వాడు పండితుడని శ్లోక తాత్పర్యం. రంధ్రాల వాద్య మనగానే వేణువనుకుంటాం. కానీ అది రుషి పేరుతో లేదు కాబట్టి

దీనికి వేరే సమాధానం వెదకాలి. ఆ సమాధానమెంత గంభీరంగా వుందో చూడండి. వ+ఆద్యం=వాద్యం-అంటే వ కారం మొదట, క+అంతం=కాంతం-అంటే 'క' కారం చివర వుండి రుషి సంజ్ఞితం=రుషి పేరుతో వుండేది ఏమిటంటే - వ+లీ+కం=వలీకం=పుట్ట-వలీకి మహర్షికి సంబంధించింది, కాబట్టి విష్ణువుచే (రామునిచే) గౌరవింపబడేదని అంతరార్థం. ఇంతకీ యీ శ్లోకానికి 'వలీకం' సమాధానమని గుర్తించాలి.

చామర్తి కామశాస్త్రిగారు రామాయణ పరంగా రచించిన యీ శ్లోకాన్ని చూడండి.

వాలినం రావణం రామం సుగ్రీవం చ విభీషణం
 శత్రుఘ్నం భరతం హిత్వా సీతయా కిం ప్రయోజనమ్?

వాలి సుగ్రీవులు, రావణ విభీషణులు, రామ భరత శత్రుఘ్నులు లేక సీతతో పని ఏమిటని శ్లోకార్థం. కానీ చమత్కారం వేరేగా వుంది. వాలినం=తోకకల, రావణం=రంకె వేసే, రామం=అందమైన, సుగ్రీవం=మంచి మెడగల, విభీషణం=భయంకరమై, శత్రుఘ్నం=శత్రువుల్ని చంపే, భరతం=బరువుమోసే ఎద్దును, హిత్వా= విడిచినచో, సీతయా=నాగటి చాలుతో, కిం ప్రయోజనం=ఏమి లాభం?-అంటే-అందమైన మెడ, తోక గలిగి భయంకరమైన రంకెలతో బలిసి బరువులు మోసే యెద్దు లేకుండా నాగలితో పనేమిటని తాత్పర్యం. సీత వల్ల రామాయణంలోని విశిష్ట పాత్ర లీలా రైతు కుటుంబ సభ్యులు కావటం విశేషం.

ఒక కవి చుక్కల్ని పద్యంలో పొదిగి చూపించాడు. చూడండి.

నక్షత్రము పేరిట సతి
 నక్షత్రము చేతబూని నక్షత్ర విభున్
 నక్షత్రమునకు రమ్మని
 నక్షత్రము పైనవేసి నాథుని బిలిచెన్!!

ఈ పద్యానికి సందర్భమేమిటో తెలియకపోతే అర్థంకాదు. ఇది చంద్ర వంశపు రాజైన అభిమన్యుడు యుద్ధానికి బయలుదేరే ముందు భార్య ఉత్తర వీర తిలకం దిద్దటానికి పిలిచే ఘట్టం. అశ్వినీ, భరణి మొదలైన 27 నక్షత్రాల్లో 'ఉత్తర' ఒకటి. నక్షత్రము పేరిట సతి 'ఉత్తర', నక్షత్రము చేతబూని అంటే 'భరణి' చేతబట్టి. నక్షత్రమునకు రమ్మని అంటే 'మూల'కు రమ్మని, నక్షత్రము పైన వేసి అంటే 'హస్త' (చేయి) మీద వేసి నక్షత్ర విభుడైన చంద్రుని వంటి నాథుని వీర తిలకం దిద్దటానికి పిలిచిందని తాత్పర్యం. చూశారా? ఉత్తర, భరణి, మూల, హస్త నక్షత్రాలతో కవి చేసిన చిత్ర-విచిత్రం! ఇలా ఎన్నెన్నో పద్యాలున్నాయి. చివరిగా ఒక్క పద్యం చెప్పి ముగిస్తాను.

ఏమీనన తా బేలన
 నాముంగిటి కేల రాడు నరహరి పిన్నా
 రామల ముమ్మారంపిన
 ప్రేమను మరి బుద్ధి సెప్పి పిలవవె కలికీ!!

ఓ కలికీ! ఆ నరహరి వట్టి బేల పిన్నవాడు. నా కోసం ముగ్గురు రామలను పంపాడు. నా ముందుకెందుకు రాడు? నేనేమీ అనను. ప్రేమతో బుద్ధి చెప్పి పిలుచుకురా అని ఓ గడుసు పిల్ల తన చెలికత్తెతో తన కోసం ప్రయత్నిస్తున్న ఓ గడుగ్గాయికి కబురుపెట్టటం పద్యభావం. అంతలోనే ఆగితే యీ పద్యం దండుగ. కానీ యీ పదాల పూలలోని గుబాళింపు చూడండి: ఈ పద్యంలో కవి దశావతార వర్ణన చేశాడు. ఏ 'మీనన' లో 'మీన' అంటే మత్స్యావతారం, 'తాబేల'న అంటే కూర్మావతారం, నా ముం'గిటి'లో 'కిటి' అంటే వరహావతారం, 'నరహరి' అంటే నరసింహావతారం. 'పిన్న' అంటే వామనావతారం. ముమ్మారంపిన రామలు అంటే పరశురామ, శ్రీరామ, బలరామావతారాలు 'బుద్ధి' సెప్పిలో బుద్ధావతారం, 'కలికీ' అంటే కల్కి అవతారం.

ఇలాంటి పద్యాలన్నీ మన తెలివికి గీటురాళ్ళు! జాగ్రత్త పెట్టండి!

తెలుగు సినీ గీత కోశం

నెం.	పాట	చిత్రం పేరు	సం॥	సంగీత దర్శకుడు	రచిన	గ్రాఫీ
164	దేవుడే యిచ్చాడు వీధి ఒకటి	అంతులేని కథ	1976	ఎమ్.ఎస్.విశ్వనాథన్	ఆత్రేయ	కె.జె.పసుదాసు
165	కళ్ళలో వున్నదేదో కన్నులకే తెలుసు	అంతులేని కథ	1976	ఎమ్.ఎస్.విశ్వనాథన్	ఆత్రేయ	ఎస్.జానకి
166	అరె ఏమిటి లోకం	అంతులేని కథ	1976	ఎమ్.ఎస్.విశ్వనాథన్	ఆత్రేయ	యల్.ఆర్.ఈశ్వరి
167	ఊగుతుంది నీ యింట ఉయ్యాల	అంతులేని కథ	1976	ఎమ్.ఎస్.విశ్వనాథన్	ఆత్రేయ	సుశీల
168	తాళ కట్టు శుభవేళ	అంతులేని కథ	1976	ఎమ్.ఎస్.విశ్వనాథన్	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు
169	సన్నజాజి తీవలోయ్	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	మల్లాది	పి.భానుమతి
170	శరణం భవకరుణా మయ	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	నారాయణ తీర్థ	పి.భానుమతి
171	విన్నపాలు వినవలె	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	అన్నమయ్య	పి.భానుమతి
172	ప్రేమా పిచ్చి ఒక్కటే	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	ఆత్రేయ	పి.భానుమతి
173	అమ్మా అమ్మా అనే మాటలో	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	ఆత్రేయ	ఘంటసాల
174	జాతైన యెద్దూరా	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	కొసరాజు	పిరాపురం, మాధవపెద్ది
175	పదే పదే కన్నులివే బెదురునెందుకు	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఘంటసాల, సుశీల
176	శెనగ చేలో నిలబడి	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	సి.నారాయణ రెడ్డి	బి.గోపాలం, జమునారాణి
177	ఖుషీ ఖుషీగా నాతో రావే	అనురాగం	1963	పెండ్యాల	కొసరాజు	పి.బి.శ్రీనివాస్, స్వర్ణలత
178	పాల పిట్ట పాల పిట్ట	అత్తలు - కోడళ్ళు	1971	కె.వి.మహదేవన్	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు, సుశీల
179	ఈ వీణ పలికించు ఎన్ని రాగాలో	అత్తలు - కోడళ్ళు	1971	కె.వి.మహదేవన్	ఆత్రేయ	సుశీల
180	అమ్మమ్మా అత్తమ్మా	అత్తలు - కోడళ్ళు	1971	కె.వి.మహదేవన్	సి.నారాయణ రెడ్డి	సుశీల
181	చీరకు రవికందం	అత్తలు - కోడళ్ళు	1971	కె.వి.మహదేవన్	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు
182	బలే బలే బావయ్యా	అత్తలు - కోడళ్ళు	1971	కె.వి.మహదేవన్	అప్పలాచార్య	ఎస్.పి.బాలు, స్వర్ణలత
183	చుక్కల్లో చంద్రుడు ఒక్కడే ఒక్కడే	అత్తలు - కోడళ్ళు	1971	కె.వి.మహదేవన్	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి
184	డుం డుం డు గంగిరెద్దు	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	కొసరాజు	సుశీల
185	ఎవరు నీవారు తెలుసుకోలేవు	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	దాశరథి	ఘంటసాల
186	చక్కని పార్క్ వుంది	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	కొసరాజు	పిరాపురం, ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి
187	ఓ..ఓ..ఎంతటి అందం విరిసే ప్రాయంలో	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	దాశరథి	ఘంటసాల, సుశీల
188	ముద్దులొలుకు చిన్నది	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	దాశరథి	ఘంటసాల, సుశీల
189	ఓ ప్రేయతమా నీ దానరా	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	దాశరథి	సుశీల
190	మా ఊళ్ళో ఒక పడుచుంది	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	కొసరాజు	ఘంటసాల, పిరాపురం
191	చెలిని చెంతకు పిలుచుకో	అవేకళ్ళు	1967	వేదా	దాశరథి	ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి
192	జిత్తులమారి ఓ అత్త కూతురా	అయిన వాళ్ళు	1976	శ్రీ రాజ్	దాశరథి	రామకృష్ణ, సుశీల
193	చెంపా చెంపా రాసుకుంటూ	అయిన వాళ్ళు	1976	శ్రీ రాజ్	కొసరాజు	రామకృష్ణ, సుశీల
194	గోవింద గోవింద అనరా	అయిన వాళ్ళు	1976	శ్రీ రాజ్	గోపి	ఎమ్.రామారావు
195	కాలిపోయింది కన్నెతనం	అయిన వాళ్ళు	1976	శ్రీ రాజ్	గోపి	ఎస్.పి.బాలు
196	లక్ష్మీ మహితాదనురూప	బంగారు కుటుంబం	1971	సత్యం	శ్లోకమ్	సుమిత్ర
197	జీవితాన వరమే	బంగారు కుటుంబం	1971	సత్యం	వీటూరి	ఘంటసాల
198	చెలి దోసిట పోసిన మల్లియలు	బంగారు కుటుంబం	1971	సత్యం	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఎస్.జానకి
199	పిల్ల గాలి ఊయాలలో	బంగారు కుటుంబం	1971	సత్యం	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఎస్.పి.బాలు, సుశీల
200	మిట్ మి ఎలోన్	బంగారు కుటుంబం	1971	సత్యం	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి
201	యవ్వనం చక్కని పువ్వురా	బంగారు కుటుంబం	1971	సత్యం	ఆరుద్ర	ఎస్.జానకి, వసంత
202	అన్నయ్య సన్నిధి	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	సి.నారాయణ రెడ్డి	సుశీల
203	చెల్లాయి పెళ్లి కూతురాయెనే	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఘంటసాల

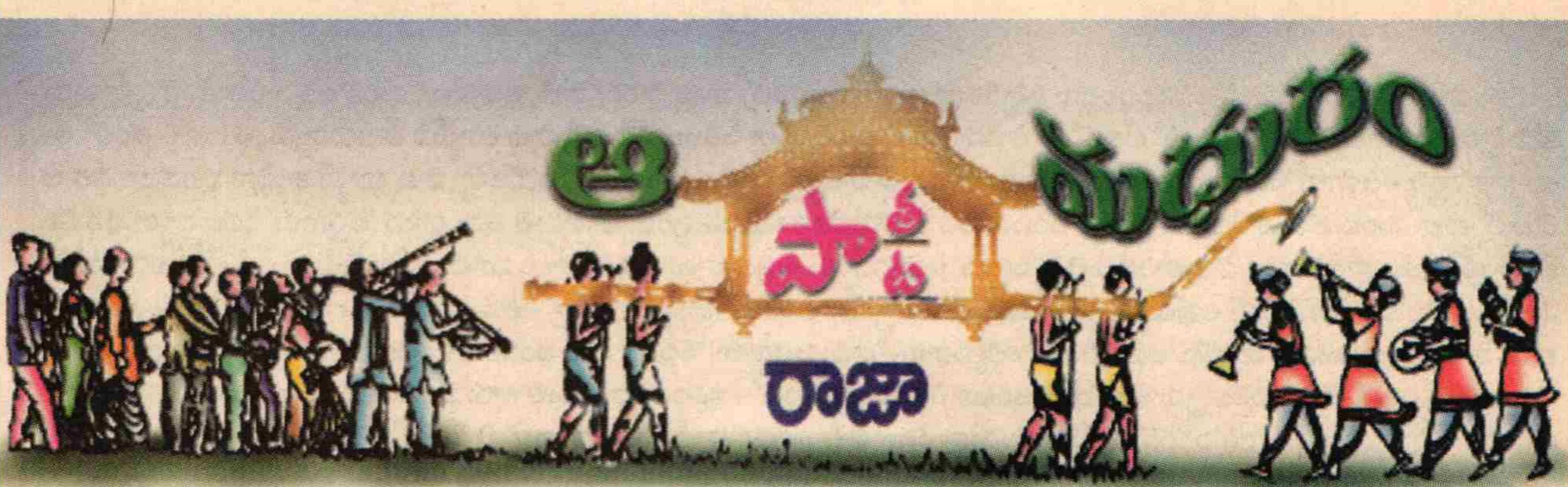
(P.T.O.)

తెలుగు సినీ గీత కోశం

నెం.	పాట	చిత్రం పేరు	సం॥	సంగీత దర్శకుడు	రచిన	గానం
204	వలపు ఏమిటి ఏమిటి	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	ఆరుద్ర	సుశీల, బృందం
205	ఏగలేక ఉన్నాను రా మావా	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఘంటసాల, ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి
206	విన్నవించుకోనా చిన్న కోరిక	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	దాశరథి	ఘంటసాల, సుశీల
207	ఆగండి ఆ ఆలు వస్తే గాని	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	కొసరాజు	మాధవపెద్ది, వసంత
208	జాజరి జాజరి జిక్కల మావా	బంగారు గాజులు	1968	టి.చలపతిరావు	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి
209	బంగారు తల్లి పండిందోయ్	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	ఆత్రేయ	ఘంటసాల, సుశీల & కోరస్
210	ఛల్ ఛల్ బండి చలాకి బండి	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	కొసరాజు	ఘంటసాల, ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి & కోరస్
211	ధాన్యవే తల్లి	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	తాపీ ధర్మారావు	ఘంటసాల
212	పల్లె సీమ మన పంట సీమ	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	దాశరథి	ఘంటసాల, సుశీల, పిరాపురం, స్వర్ణలత
213	శ్రమించే రైతుల జీవనాలు	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	శ్రీశ్రీ	ఘంటసాల
214	తరలింది బంగారు బొమ్మ	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	దేవులపల్లి	పి.లీల, కోరస్
215	వచ్చిందయ్యా పండగా	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	కొసరాజు	సుశీల, పిరాపురం, హరిరావు
216	ఎంతైనా బరువు ఈ బ్రతుకు	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	దేవులపల్లి	సుశీల, వసంత, లత
217	ఇన్నాళ్లు లేని సిగ్గు	బంగారు తల్లి	1971	ఎస్.రాజేశ్వరరావు	సి.నారాయణ రెడ్డి	ఘంటసాల, జానకి
218	బల దర్పంతో (పద్యం)	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	పి.బి. శ్రీనివాస్
219	ప్రాంకారాసన	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	శ్లోకమ్	పి.బి.శ్రీనివాస్, జానకి
220	కోడె కారు చిన్నవాడా	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	పి.బి.శ్రీనివాస్, జానకి
221	లేడిని సీత చూడకపోతే	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	మాధవపెద్ది, పట్టాభి, స్వర్ణలత
222	నాగమ్మి కోనలోన	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	జమునారాణి
223	నిండు చందమామ	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	ఆరుద్ర	జేసుదాసు
224	రాగ భోగాల తేలిండు దొరవని	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	సుశీల, బృందం
225	శ్రీమన్నభిష్ట వరదాఖిల	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	సంప్రదాయ గీతం	పి.బి.శ్రీనివాస్, వైదేహి
226	స్థిరమైన ముక్తికి (పద్యం)	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	ఎమ్.సత్యం
227	భలే భలే బాగుంది ఒళ్లు తేలిపోతుంది	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	జమునారాణి
228	ఈ వింత పులకింత	బంగారు తిమ్మరాజు	1964	ఎస్.పి.కోదండపాణి	వీటూరి	ఎస్.జానకి
229	బావంటే బావ భలే మంచి బావ	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	కొసరాజు	జమునారాణి, బృందం
230	హరే హరే రామ్	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	కొసరాజు	ఘంటసాల
231	మదిని హాయి నిండెగ	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	శ్రీశ్రీ	ఘంటసాల, పి.సుశీల
232	మరి కొంచెం నిద్దుర కానీ	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	తాపీ	సుశీల
233	ఓ మాతా ఎటు చూసిన చీకట్	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	తాపీ	సుశీల, మాధవపెద్ది
234	పాపం ఒక చోట ఫలితం ఒక చోట	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	తాపీ	మాధవపెద్ది
235	తలచిన తలపుల ఫలము	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	కొసరాజు	జమునారాణి
236	వేడుకదే కన్నులోన	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	శ్రీశ్రీ	ఘంటసాల, జమునారాణి
237	ఉంటే దాగునా అంటే అగునా	భాగ్యదేవత	1959	మాస్టర్ వేణు	కొసరాజు	మాధవపెద్ది, జమునారాణి
238	జంతర్ మంతర్ మామా	భలే అల్లుడు	1977	జె.వి.రాఘవులు	కొసరాజు	ఎస్.పి.బాలు, కోరస్
240	అయ్యయ్యా పిచ్చి తల్లి	భలే అల్లుడు	1977	జె.వి.రాఘవులు	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు
241	నిదురపోండి పాపల్లారా	భలే అల్లుడు	1977	జె.వి.రాఘవులు	ఆత్రేయ	సుశీల
242	ప్రేమిస్తే ఏమౌతుంది	భలే అల్లుడు	1977	జె.వి.రాఘవులు	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు, సుశీల
243	సూత్రం లేని సుందరులారా	భలే అల్లుడు	1977	జె.వి.రాఘవులు	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు, కోరస్
239	బెల్లం కొట్టిన రాయి	భలే అల్లుడు	1977	జె.వి.రాఘవులు	ఆత్రేయ	ఎస్.పి.బాలు, ఎస్.జానకి

సేకరణ:
ప్రొఫెసర్ రాజు
శేషగిరిరావు,
విశాఖపట్నం.

వచ్చే సంచికలో
మరికొన్ని

గత సంచికలో రాజ్ కపూర్ తెలుగులో నిర్మించిన ప్రేమలేఖలు' సినిమా గురించి రాస్తూ సెమీ డబ్బింగ్ ప్రక్రియను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఆ కోవలోనే పేర్కొనదగిన మరొక చిత్రం-

ఆలీబాబా 40 దొంగలు

1955లో విడుదలైన ఈ చిత్రంలోని పాటల వరకూ తెలుగు ప్రేక్షకుల కోసం వేరేగా చిత్రీకరించారని చెబుతారు. ఇదే పేరుతో ఎన్.టి.ఆర్., జయలలిత కాంబినేషన్ తో 1970లో మరొక చిత్రం వచ్చినా - ఈ ఆలీబాబా 40 దొంగలు టైటిల్స్ పేరడీ చేస్తూ 'ఆలీబాబా అరడజను దొంగలు' అంటూ ఈ కథతో సంబంధం లేకుండా ఇంకొక చిత్రం వచ్చినా - వీటన్నిటికీ ప్రేరణ మోడరన్ థియేటర్స్ వారు తమిళ (తెలుగు) భాషలో నిర్మించిన 'ఆలీబాబా 40 దొంగలు' చిత్రమేనని చెప్పక తప్పదు. ఎం.జి.ఆర్., భానుమతి హీరోహీరోయిన్లుగా నటించిన ఈ రంగుల చిత్రానికి సంగీతం సుసర్ల దక్షిణామూర్తి. ఈ చిత్రానికి ముందు 1954లో మహిపాల్, షకీలా తో 'ఆలీబాబా చాలీస్ చోర్' అనే ఓ హిందీ చిత్రం వచ్చింది. ఆ చిత్రానికి యస్.యస్.త్రిపాఠీ, చిత్రగుప్త సంగీతాన్నిచ్చారు. వారు స్వరపరిచిన ఆ చిత్రంలోని పాటలలో ఓ అయిదిటిని తెలుగు, తమిళ వెర్షన్లకు తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ పాటలతో పాటు స్వరపరిచిన మరో నాలుగు పాటలు కూడా ఆ రోజుల్లో బాగా పాపులర్ అయ్యాయి. వేరసి తొమ్మిది పాటలూ ఇవి.

అందంలో పందెమేస్తా
అందర్నీ ఓడిస్తా
మందార మకరందాలు అందెల్లో చిందిస్తా
మేలైన జాతి రోజూ యీ మెరుగే చూడండే
ఎవరైనా చేరవస్తే మెరుగంతా మారునోయే
ముళ్లన్నీ గుచ్చునోయే
ఓ... యీలేసి సైగచేసి వేషాలు చాలునోయే
యీ వింతచేతలన్నీ నా చెంత సాగవోయే
ఒయ్యారి ఒంపులన్నీ ఒలికించే రాణినోయే
ఆటంబే మోజులేదా అబలంబే మోజులా
అబలంబే మోజులా
ఓ... కులకాంతలు ఏవగించే పరకాంత దాసులోయే
తందానా పాటపాడి తైతక్కలాడేరే

||అందంలో||
||అందంలో||

	ఎవరైనా	
	ఈలేసి	
	అందంలో	

	ఆటంబే	
	కుల	
	అందం	

ఈసారి ఈ ఫీచర్ స్పాన్సర్ చేసినది

'మా టీవీ'లో ప్రతీ ఆదివారం రాత్రి 9.00కు

ప్రసారమవుతున్న

'ఆలస్యం అమృతం విషం'

కామెడీ సీరియల్ తరపున

శ్రీ శివాజీ రాజా

ఈ పాటను భానుమతి పాడి అభినయించగా సన్నివేశ ప్రాధాన్యంగా ఆమెతో పాటు సారంగపాణి, తంగవేలు, మరికొంత మంది ఉపపాత్రధారులు కనిపిస్తారు. ఈ పాటకి హిందీ చిత్రంలో ఆశాభోగ్లే పాడిన 'దేఖోజీ చాంద్ నికలా పీచేఖజార్ కే' అనే పాట ట్యూన్ ని తీసుకున్నారు. తమిళ చిత్రంలో ఈ ట్యూన్ కి పల్లవి - అళగాన పెణ్ణునాన్- అంటూ వస్తుంది. భానుమతి హిట్స్ లో ఒకటైన 'అందెంలో పందెమేస్తా' పాట ట్యూన్ క్యాచీగా వుండటం చేత ఆ రోజుల్లో చాలా మంది నోట నానేది. ఈ పాటకు సంబంధించి ఓ తమాషా సంఘటన వుంది. భానుమతి తను రాసిన 'అత్తగారు' కథల ద్వారా తన నిజ జీవితంలోని అత్త గారికి చాలా పాపులారిటీని తెచ్చిపెట్టారు. అప్పుడప్పుడు ఆవిడ భానుమతితో పాటు షూటింగ్ లకు వెళ్లేవారు. ఈ పాట షూటింగ్ కి ముందు భానుమతి తను మేకప్ అవుతూ స్క్రిప్ట్ ని ఆవిడ చేతికిచ్చారట. ఆవిడ ఆ స్క్రిప్టుని చూస్తూ - తన ట్యూన్ లో ఒణుకుతున్న గొంతుతో తనలో తాను పాడుకోవటం మొదలుపెట్టారట. అది తెలియని తక్కినవాళ్ళు "భానుమతిగారూ! పెద్దమ్మ గారు అందంలో పందెం వేసి అందర్నీ ఓడిస్తానంటున్నారు... మీ అత్తగారే మీతో పోటీపడుతున్నారు బాబోయ్" అంటూ గొల్లున నవ్వడంతో - ఇదంతా భానుమతి గారు కావాలనే చేశారని అర్థం చేసుకుని - పాట కాగితం పడేసి - భానుమతి గారి దగ్గరకొచ్చి 'ఏమే ఇందుకా నన్ను పాట చదవమన్నావ్?' అంటూ బుగ్గ పాడిచి బోసినోటితో నవ్వారట.

దొలత్ : రావేరావే తారాజువ్వా రంగేళరవ్వా నా రంగేళరవ్వా
నీకూ నాకూ ఈడూ జోడూ ఏమంటావ్ గువ్వా?
నువ్వేమంటావ్ గువ్వా?
బుల్ బుల్ : పోరా పోరా తస్సాదియ్యా పోకిరి మావయ్యా
ఓ పోకిరి మావయ్యా
ఉల్పామాటలు విన్నానయ్యా ఒద్దంటామియ్యా
నే నొద్దంటామియ్యా **||రావే||**
బుల్ బుల్ : రవ్వాలేదు - గువ్వా లేదు
మస్కాలెందుకు పోపోరా
యీ మస్కాలెందుకు పోపోరా.
దొలత్ : మస్కారాయుడు కాడే దొలత్ మాట నమ్మవే నా ప్యారీ
నామాట నమ్మవే నా ప్యారీ
బుల్ బుల్ : వస్తా మళ్ళీ రైరో, రస్తా ఛోడో వ్యాపారీ రస్తాఛోడో వ్యాపారీ **||రావే||**
బుల్ బుల్ : అల్లిబల్లి గారడీలు నా చెంత సాగవోయ్ నా చెంత సాగవోయ్ **||అల్లి||**
దొలత్ : కల్లోకూడ నీపై మోజే కాదంటే నే నొల్లనే కాదంటే నే నొల్లనే **||కల్లో||**
అల్లాతోడు మెళ్ళో తాళి కట్టేతీరుతా-ఒట్టు కట్టేతీరుతా **||పోరా||**

ఈ పాటను తోలేటి రాయగా పితాపురం నాగేశ్వరరావు, జిక్కి పాడేరు. సారంగపాణి, ఎం.ఎన్.రాజంపై చిత్రీకరించారు. ఇక్కడ ఎం.ఎన్.రాజం గురించి కొంచెం చెప్పాలి. ఈవిడ చిన్న చిత్రా వేషాలేస్తూ క్రమక్రమంగా గుర్తింపు తెచ్చుకుని తెలుగులో 'మాబాబు' అనే చిత్రంలో అక్కినేని నాగేశ్వరరావుకు రెండవ భార్యగా నటించింది కూడా. ప్రస్తుతం తెలుగులో డబ్ అవుతున్న కొన్ని తమిళ సీరియల్స్ లో నటిస్తోందిమె. ఈ పాటకు హిందీ చిత్రంలో మహమ్మద్ రఫీ, షంషాద్ బేగం పాడిన 'చల్లో చల్లో చల్లో చల్లో హమ్ బబూల్ కె పలే' అనే పాట ట్యూన్ ని తీసుకున్నారు. సరదాగా సాగిపోయే ఈ పాటలో 'ప్యారీ-వ్యాపారీ' అనే పద ప్రయోగం కాస్త తమాషాగా అనిపిస్తుంది.

అ: ప్రియతమా! మనసుమారునా?
ప్రేమతో, సిరులు నిలచి మీరునా?
ఆ: తేనెలూరే, పాటలన్నీ
తీరుగా నీటిపైన వ్రాతలే కదా! **||తేనె||**
అ: ఖుదాపై బాస చేతునే
ప్యాదయమే నీది మధుర భాషిణీ
ప్రియతమా! మనసుమారునా?
ప్రేమతో, సిరులు నిలచి మీరునా?
అ: నా మనోహరీ
వినుము నీ గులామునే
ఆ: ఓ మనోహరా
కొనుము నా సలాములే **||అ: నా మనోహరీ||**
తేనెలూరే పాటలన్నీ
తీరుగా నీటిపైన వ్రాతలే కదా
అ: జవ్వనీ నీవులేని జవ్వమే వృధా
ఆ: సుందరా నీవులేని అందమే వృధా **||జవ్వనీ||**
అ: వలపుమీర తనివితీరా
హాయిగా ప్రణయసీమ
సాగిపోదమా **||వలపు||**
ఇ: ప్రియతమా మనసు మారునా
ప్రేమతో సిరులు నిలచి మీరునా **||ప్రియతమా||**
ప్రియతమా...

ఆల్ట్రామ్ హిట్సాంగ్ ఇది. భానుమతి-ఎ.ఎం.రాజా కలిసి పాడిన పాటలలో చాలా మందికి ఎక్కువ కాలం గుర్తుండిపోయిన పాట ఇది. ఈ పాటను భానుమతి, ఎం.జి.రామచంద్రన్ పై చిత్రీకరించారు. తమిళ వెర్షన్ లో 'మాసిలా ఉణ్ణైకాదలే' అంటూ మొదలయ్యే ఈ పాటకు హిందీ చిత్రంలో మహమ్మద్ రఫీ, ఆశాభోంస్లే పాడిన 'ఏ సభా వున్ సె కెహా జరా' పాట ట్యూన్ ని తీసుకున్నారు. తెలుగు లేదా తమిళ గీతాన్ని, హిందీ గీతాన్ని పక్కపక్కన పెట్టుకుని వినటం తటస్థిస్తే ఖచ్చితంగా హిందీలో సమకూర్చిన గీతమే హాయిగా వినసాంపుగా వుందనిపిస్తుంది. అందుకు కారణం-తెలుగు తమిళ వెర్షన్ లో తాళగతిలో వేగాన్ని కొంచెం పెంచారు. ఈ 'ప్రియతమా మనసు మారునా' పాటలోని రెండవ చరణంలోని - జవ్వని నీవు లేని జన్మమే వృధా/సుందరా నీవు లేని అందమే వృధా' వాక్యాలలోని శబ్ద సౌందర్యం ఆకట్టుకుంటుంది. హిందీ పాటలోని - జిందగీ... తూ నహీ తో జిందగీ నహీ/చాందినీ... తూ నహీతో చాందినీ నహీ' అనే వాక్యాలు ఇందుకు ప్రేరణ కావచ్చు. ఇక హిందీ పాటకి తెలుగు (తమిళ) పాటకి ఇంటర్ లూడ్స్ లో కూడా తేడా వుంది. తెలుగుపాట ఇంటర్ లూడ్ వింటుంటే 'సంతానం' (1955) సినిమాలో ఘంటసాల పాడిన 'చల్లని వెన్నెలలో చక్కని కన్నె సమీపములో' పాట యొక్క ఇంటర్ లూడ్స్ నడిచిన పద్ధతి గుర్తు వస్తుంది.

ఇద్దరు : ఇలా ఆడేది పాడేది కాసుకే	
సుబ్బు : దగాచేసేది కొందరు కాసుకే	
సాయి : కళ్ళుమూస్తారు, నమ్మించి వేస్తారు టోపీ కాసుకే, కాసులకే	ఇలా
సాయి : పళ్ళులేనట్టి పండుముసలి అల్లుణ్ణి చూసి, తమ పిల్లగొంతు కోస్తారు చాలా మంది	పళ్ళు
ఇద్దరు : అంతా కాసులకే దాసులనీ తెలుసుకో... అంతా ఓ...	ఇలా
సుబ్బు : బాటసారుల్ని చేరజలచి దగాను తలచి పరించుతారు పాఠాలు చాలామంది	బాట
ఇద్దరు : అంతా కాసులకే-దాసులనీ తెలుసుకో... అంతా ఓ...	ఇలా

ఈ పాటను ఆరుద్ర రాయగా జమునారాణి బృందం పాడేరు. అప్పటి నృత్య తారలైన సాయి, సుబ్బులక్ష్మి అభినయించారు. ఎం.జి.ఆర్., భానుమతి, యం.జి.చక్రపాణి (యం.జి.ఆర్. అన్న పాత్రధారి నిజ జీవితంలో కూడా అన్నగారే), విద్యావతి (యం.జి.ఆర్. వదిన పాత్రధారిణి), అప్పటి హాస్యనటుడు రాజగోపాల్, సారంగపాణి, యం.యన్.రాజం తదితరులు కూడా ఈ నృత్య గీతంలో కనిపిస్తారు. ఇది చాలా మంచి ట్యూన్. ఇవాళ విన్నా కూడా ఎంతో ఫ్రెష్ గా ఫీలవుతాం. ఇటీవల వస్తున్న రీ మిక్సింగ్ సాంగ్స్ కి పనికివచ్చే పాట ఇది. 'కళ్ళుమూస్తారు నమ్మించివేస్తారు టోపీ కాసుకే' అనే లైను వచ్చినప్పుడు వినిపించే ట్యూన్ సలిల్ చౌధురి శైలిని గుర్తుకు తెస్తుంది. జమునారాణికి గల మంచి పాటలలో ఒకటైన ఈ పాటకు ఇంకా ఎంతో గుర్తింపురావలసివుంది.

హెచ్.ఎం.వి.వారు ఈ 'ఆలీబాబా 40 దొంగలు' లోని పాటలని, ఎన్.టి.ఆర్. 'ఆలీబాబా 40 దొంగలు' లోని పాటలని కలిపి ఓ కాంబినేషన్ క్యాసెట్ గా విడుదల చేయబోతున్నారట. అది గనుక విడుదలయితే శ్రోతలలో ఎక్కువ మంది ఈ పాటను అభిమానించే అవకాశం వుంది. ఈ పాట తమిళ వెర్షన్ 'ఇలా ఆడువదుం పాడువదుం కాసుక్కు' అని మొదలవుతుంది.

నిను విడబోను - నిజముగను	2	
కపటమంతా కనుగొనినాను ఎపుడో నేను	నిను	
పిలువగనే - ప్రేమమీర చెంత చేర చింతించవలదె		
మోసగించ మిగులలేరు ఆడమనసు తెలియలేరు		
వగలు గొలిపి వలపు తెలిపి వమ్ము చేసిన వదలబోను	నిను	
మనసు కలిపే - మాటలాడి వంచన చేయ వంచించగలను		
మంచి మనసని ఎంచినపుడే కొంచెమైనా తెలియలేదు		
కోరుకొనిన ప్రేమనేడు దూరమైతే నే నోర్వలేను	నిను	

ఈ పాటను ఆరుద్ర రాయగా భానుమతి స్వయంగానంతో నృత్యం చేసి అభినయించారు. ఎం.జి.ఆర్., ఎం.జి.చక్రపాణి, విద్యావతి, సుశీల (ఎం.జి.ఆర్. చెల్లెలు పాత్రధారిణి), సారంగపాణి, యం.యన్.రాజం కూడా కనిపిస్తారీ పాటలో. తమిళ వెర్షన్ 'ఉణ్ణై విడమాట్టే' అనే పల్లవితో మొదలువుతుంది.

చరణాలలో - మోసగించి మిగులలేరు ఆడమనసు తెలియలేదు - అనే లైను దగ్గర జతపడ్డ ట్యూన్ వినండి. ఈ కోవలో తెలుగులో ఎన్నో పాటలు వచ్చాయని అనిపిస్తుంది. సుసర్ల హిట్స్ లో ఇదొకటి.

సాకి : అల్లా, నీ కరుణవల్లే, గులామై, వచ్చేనే
యోగం, మహారాజరాజభోగం
చవిచూడరా సుఖించరా!...

పల్లవి : ఖుషీ ప్రపంచం-నీకే సొంతం
సెయ్యర-సెయ్యర-సెయ్యరా
నువు జల్సా సెయ్యర - సెయ్యర - సెయ్యరా!

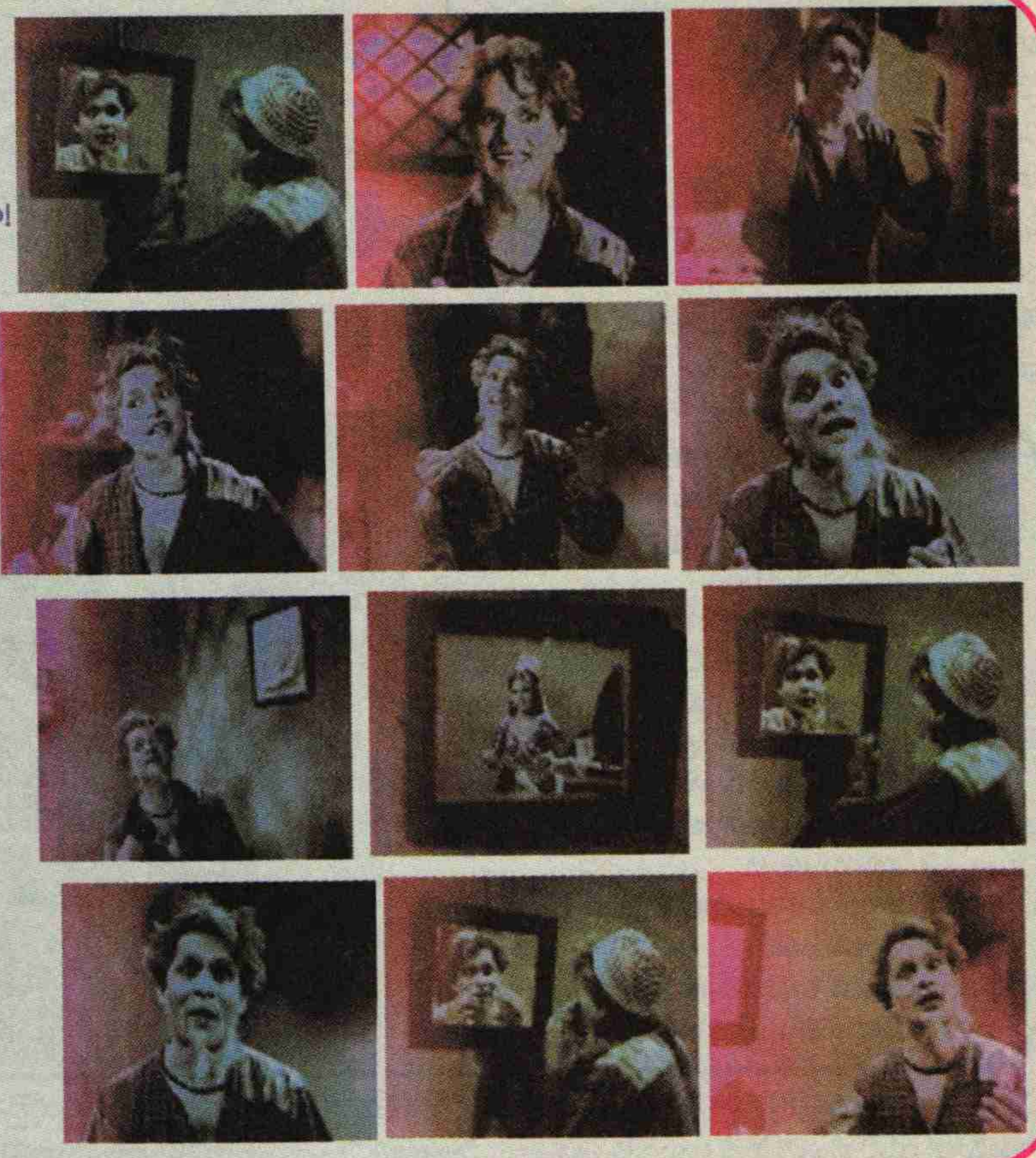
చరణం: నశీబులో సిరి రాసేవుంటే...
ఫకీరుమారు - అమీరుగా
చేత్తో పైసా - విసిరావంటే
స్వర్గం భూమికి జారునురా
దాచకురా!

దాచకురా, ఒక కాసైనా - ఇక -సెయ్యర
సెయ్యర, సెయ్యరా, నువు జల్సా

చరణం: నల్లని మీసం తెల్లబారినా
చిల్లర కోర్కెలు చావవురా
ముదుసలి పక్క రాలిపోయినా
ముద్దా ముచ్చట తీరదురా
నిజమేరా

నిజమేరా, నీ పంట పండెరా - సెయ్యర
సెయ్యర - సెయ్యరా - నువు జల్సా

చరణం: రూకలు చూస్తే కాకుల్లాగ
చక్కని చుక్కలు వాలునురా
పక్కన చేరి...
పక్కన చేరి - టక్కులు చూపి
పబ్బాకా చేతికి - యిస్తారురా
భామలతో...
భామలతో - సయ్యాటలాడరా
భజర -భజర-భజరా
నువు జల్సా - సెయ్యర, సెయ్యర సెయ్యరా

ఈ పాటను అప్పటి హాస్యనటుడు తంగవేలు అభినయించారు. ఈ పాటకు మూలం మళ్ళీ హిందీ చిత్రంలోని - ఫటీ హుయీ కిస్మత్ కీ కాఫర్ సియెజ సియెజ సియెజ అనే పాట! ఈ హిందీ పాటను మహమ్మద్ రఫీ పాడేరు. తమిళ వెర్షన్లో - ఉల్లాస ఉలగం ఉణక్కే సొంతం, సెయ్యడ సెయ్యడ సెయ్యడ సెయ్యడ నీ జల్సా సెయ్యడ సెయ్యడ సెయ్యడ సెయ్యడ - అనే పల్లవితో వచ్చిన పాటను మన ఘంటసాల పాడేరు. దొరికితే ఈ తమిళ గీతాన్ని సంపాదించి వినండి - ఘంటసాల నోట తమిళ భాష ఎంత బాగా పలికిందోనని అనుకుంటూ - ఇవాళ పరభాషా గాయకుల నోట తెలుగుకు పట్టిన గ్రహణాన్ని తలుపుకుంటూ బాధపడని తెలుగువాడుండని అనిపిస్తుంది. (ఈ పాటను తెలుగులో పాడింది పితాపురం నాగేశ్వరరావు అని కొందరు, కాదు ఘంటసాలేనని మరికొందరు అంటున్నారు. ఈ పాట 'హాసం' కలెక్షన్స్లో లేనందువల్ల, ఈ విషయమై ఈ వ్యాసకర్తకు సరియైన సమాచారం ఈ వ్యాసం రాసే ఆఖరి నిమిషం వరకు లభించనందువల్ల స్పష్టంగా పేర్కొనలేకపోతున్నందుకు మన్నించాలి.)

సలాం బాబు సలాం బాబు రండి చూడండి
వన్నె చిన్నె లన్ని చూప వచ్చితిమండి
ఓ..... ఓ.....

చుక్కల్లో వెలుగులే చూపిస్తాం చూపులో
పువ్వుల్లో జలుగులే రువ్వేస్తాం నవ్వులో
చుక్కల్లో వెలుగులే చూపిస్తాం చూపులో
పువ్వుల్లో జలుగులే రువ్వేస్తాం నవ్వులో
తకుకులివే - బెకుకులివే
తకుకులివే - బెకుకులివే - బలే బలే చూడరే
రేపే లేదురా - నేడే నీదిరా ||2||

చిటికైనా - నీ సౌఖ్యం విడబోకురా
కస్తూరి గంధాలు కురిపిస్తాం సాంపులో
హరివిల్లు అందాలు అందిస్తాం ఒంపులో
కస్తూరి గంధాలు కురిపిస్తాం సాంపులో
హరివిల్లు అందాలు అందిస్తాం ఒంపులో
ఒంపులివే - సాంపులివే
ఒంపులివే - సాంపులివే - బలే బలే చూడరే
రేపే లేదురా - నేడే నీదిరా ||2||

చిటికైనా, నీ సౌఖ్యం విడబోకురా

ఈ పాటను తోలేటి రాయగా జిక్కి, బృందం పాడేరు. తంగవేలు ప్రధాన పాత్రధారిగా కనిపించే ఈ సన్నివేశంలో వహీదా రెహమాన్ నృత్యం చేస్తూ అభినయించింది. తమిళంలో ఈ పాట పల్లవి - సలం బాబు సలాం బాబు ఎన్నై పారంగ్ - అని వుంటుంది. ఇది కూడా చాలా మంచి ట్యూనే.... ఫ్రెష్ నెస్ విషయంలోనూ, రీమిక్సింగ్ విషయంలోనూ 'ఇలా ఆడేది పాడేది కాసుకే' పాటకు పేర్కొన్న లక్షణాలన్నిటినీ ఈ పాటకు కూడా అన్వయించుకోవచ్చు. జిక్కిగారు ఇవాళ ఇస్తున్న స్టేజి ప్రోగ్రామ్ లో ఈ పాటను కూడా చేరిస్తే మంచి రెస్పాన్స్ వచ్చి ఈ సినిమా పాటల పట్ల కొంత మంది దృష్టి అయినా పడుతుందని ఈ వ్యాసకర్త అభిప్రాయం.

సాకీ : నీ సుగుణాల చూచియే
జిందాబాద్ అందునోయి
సిరి చూచి కాదోయి -
నా మనసునే దోచి, నీ
వలపుశ్రీల నింపినావు -
ప్రియతమా - ఏలుకోవోయి.

పాట : అమీరువో - గలీబువో -
విభేద మెండుకు
ఒహో ప్రేమికా - ఓహో ప్రేమికా
సరాగముల - సాగు ముండుకు
హాయిలేని జీవితాన - రేయి ముసిరినా
మాయమైన చందమామ - మరల వెలిగెను
హాయిలేని జీవితాన - రేయి ముసిరినా
మాయమైన చందమామ - మరల వెలిగెను
నిను జాబలి - విరాళతో - వరించె తారక
సిరులు పోయి పేదనైతి - మరులు కలిగెను
మరులు వినా మరలిపోవు - సిరులు కోరను
సిరులు పోయి పేదనైతి - మరులు కలిగెను
మరులు వినా మరలిపోవు - సిరులు కోరను
అనురాగమే - అపారమై తరించె జీవిత

||అమీ||

||ఒహో||

||ఒహో||

పాత్రలు-పాత్రధారులు

ఆలీబాబా	:	ఎం.జి.రామచంద్రన్
మార్జియానా	:	పి.భానుమతి
సలీమా	:	విద్యావతి
బుల్ బుల్	:	యం.యన్.రాజం
అయేషా	:	సుశీల
అబ్దుహుసేన్	:	పి.యస్.వీరప్ప
దౌలత్	:	కె.సారంగపాణి
గులాం	:	కె.ఎ.తంగవేలు
కాశింఖాన్	:	యం.జి.చక్రపాణి
షేర్ఖాన్	:	నందారాం
హమీద్	:	దేవర్
అబ్దుల్లా	:	సౌందర్
సిపాయిలు	:	గుండుమణి
	:	గోపాల్
	:	ముత్తు
	:	జానకిరాం

ఈ పాటను భానుమతి పాడగా యం.జి.ఆర్., భానుమతి అభినయించారు. హాయిగా పాడుకోదగ్గ పాటలలో ఇదొకటి. సాకీ కన్న పల్లవి, పల్లవి కన్న చరణాలు ఆకర్షణీయంగా రూపొందిన ఈ పాటను భానుమతి పాడిన మంచి పాటలలో లిస్టులోకి ఎందుకు తీసుకోరో అర్థం అవదు. ఈ పాట తమిళ పల్లవి - ఎన్నె-అన్నెనాలె ఆళ వంద ఆళ భూపతి- అని వుంటుంది.

చినదాన పసందుగ నాట్యం చేసెదనోయ్
చేతికి రానోయ్
సరసాల పసా - సరదాల నిషా
చిరునవ్వుల భావము తెలుసా
చిరునవ్వుల భావము తెలుసా
నా అందంలో - ఈ సందడిలో
కానున్నది కానగ లేవోయ్
కొనచూపుల చూసిన కోరిక లూరేనోయ్
మనసీయను లేవోయ్
నా కన్నులతో - ఈ వన్నెలతో
నిను బందీ చేసెతినోయీ
నిను బందీ చేసెతినోయీ
నా పాశములో పడిపోయితివోయ్
నిను విడుదల చేయుట లేదోయ్
పడునైన కటారి మిటారి విలాసములోయ్
స్వర్గము చూపెదనోయ్

||చిను||

||చిను||

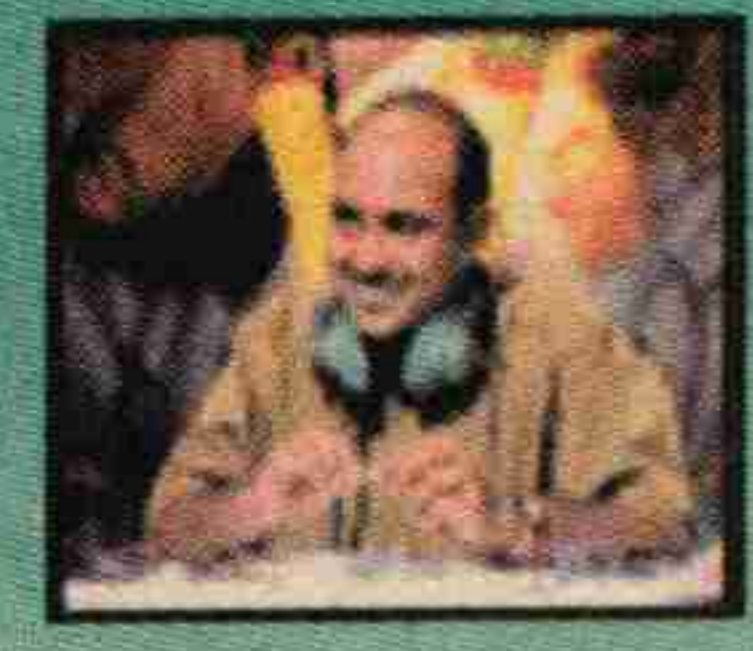
||చిను||

ఈ పాటను భానుమతి స్వీయగానంతో నృత్యం చేస్తూ అభినయించగా ఎం.జి.ఆర్., సారంగపాణి, యం.యన్.రాజం, అప్పటి విలన్ పి.యన్.వీరప్ప సన్నివేశంలో కనిపిస్తారు. ఈ పాటకు హిందీ చిత్రంలో ఆశాభోస్లే పాడిన - షర్మాకె లటాకె మై ఏక్యులక్ దిఖ్లావూఁ - అనే పాట ట్యూన్ ని వాడుకున్నారు. తమిళంలో - ఎన్నాటమిలే ఒరువేట యిలా తానే - అనే పల్లవితో ఈ పాట వుంటుంది. భానుమతి రంగురంగుల డ్రస్సులు మారుస్తూ నాట్యం చేస్తున్న ఈ గీతాన్ని ఇప్పుడు చూసినా సరే హుషారుగా వుంటుంది.

సినిమాలో వున్న 9 పాటలూ హిట్ కావడం ఆ రోజుల్లో పెద్ద విశేషమేమీ కాకపోయినా ఓ సెమీ డబ్బింగ్ చిత్రంలోని పాటలు హిట్ కావటం మాత్రం విశేషమే... అందుకు ఉదాహరణ అతి త్వరలో ఈ పాటలు ఓ కాంబినేషన్ క్యాసెట్ రూపంలోనైనా రాబోవటమే!

మా టీవీ సమర్పించు

జడ్జి: డి.వి.సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

సూత్రధారి: యస్.బాలసుబ్రహ్మణ్యం

జడ్జి: బి.పి. ప్రసాద్

కార్యక్రమాల వివరాలు

16వ ఎపిసోడ్- 15-03-03 రాత్రి 8.30 గంటలకు

17వ ఎపిసోడ్- 22-03-03 రాత్రి 8.30 గంటలకు

1. రాగచైతన్య
షిరిడీయే మా పండరి (శ్రీసాయి మహిమ)
నీ నవ్వు చాలు (నువ్వు నాకు నచ్చావ్)
సరికొత్త చేర (పెళ్ళి పుస్తకం)

2. కరుణ
వైష్ణ భార్గవి వాగ్ధవి (స్వాతికిరణం)
రామసక్కనోడమ్మ (రాజకుమారుడు)
కోయిల పాట బాగుండా (నిన్నే ప్రేమిస్తా)

3. కిషోర్
ఘల్లు ఘల్లు (స్వర్ణకమలం)
రుక్మరుక్మరుక్మమణి (పెళ్లి)
తెలుసా మనసా (క్రిమినల్)

4. సరస్వతి
సావరహే తవదీనా (విప్రనారాయణ)
నెల్లూరి నెరజాణా (ఒకే ఒక్కడు)
మనసా తుళ్ళ పడకే (శ్రీవారికి ప్రేమలేఖ)

1. రేవతి

నీవేరా నా మదిలో (అంతా మన మంచికే)
అత్తా రొయ్యలెక్కడే (జానపద గీతం)
మీర జార గలడా (శ్రీకృష్ణ తులాభారం)

2. గణేశ్

మధుమాస వేళలో (అందమే ఆనందం)
కిల కిల నవ్వేటి (జానపద గీతం)
మెరిసి మేఘ మాలిక (దీక్ష)

3. కమల ప్రియ

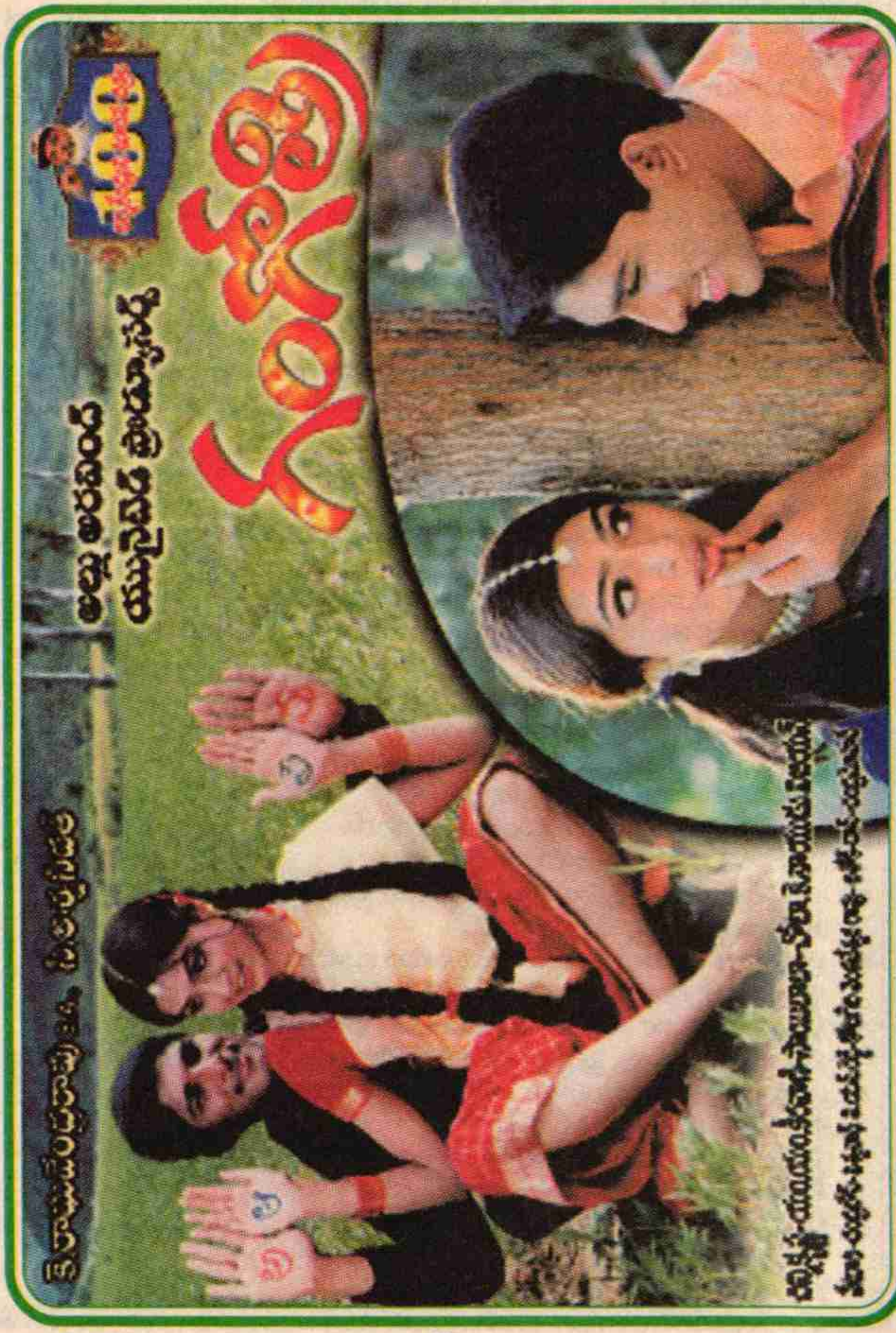
సన్నగ వీచే చల్లగాలి (గుండమ్మకథ)
బుంగా ఖరీచ్చి (జానపద గీతం)
నా కంటి పాపలో (వాగ్దానం)

4. రమణభరద్వాజ్

ప్రియతమా నా హృదయమా (ప్రేమ)
అత్తరు సాయిబు సచ్చినోడు (జానపద గీతం)
మది శారదాదేవి (జయభేరి)

అల్లు అరవింద్
యునైటెడ్ ప్రొడక్షన్స్

కె.రాఘవేంద్రరావు ౩౭, సి.ఆర్.గోపాల్

చిన్నికృష్ణ - యం.యం.శీరామో సాయిబాబా - శోభా, కె.నారాయణ్, విజయ్
శేఖర్ - చంద్రశేఖర్, వి.యం.నర్సింహారావు, రవి - అశోక్ - చంద్రశేఖర్

కృష్ణం

8

గంగోత్రి

అల్లు అరవింద్
యునైటెడ్ ప్రొడక్షన్స్

కె.రాఘవేంద్రరావు ౩౭, సి.ఆర్.గోపాల్

చిన్నికృష్ణ - యం.యం.శీరామో సాయిబాబా - శోభా, కె.నారాయణ్, విజయ్
శేఖర్ - చంద్రశేఖర్, వి.యం.నర్సింహారావు, రవి - అశోక్ - చంద్రశేఖర్

గంగోత్రి

1

కృష్ణం

అల్లు అరవింద్ ప్రొడక్షన్స్

విజయనందడి

అక్ష్యనంద్ రాఘవేంద్రరావు కీరవాణి

కృష్ణం

8

విజయనందడి

37

కె.రాఘవేంద్రరావు ప్రొడక్షన్స్

విజయనందడి

అక్ష్యనంద్ రాఘవేంద్రరావు కీరవాణి

విజయనందడి

1

కృష్ణం

అశ్వినీదర్ కె.రాఘవేంద్రరావు అల్లు అరవింద్ యం.యం.కీరవాణి

పాఠక పుస్తక ప్రియులకోసం సినీ సంగీత విశ్లేషకుడు 'రాజా' పర్వవేక్షణలో 'హాసం' అందిస్తున్న ప్రత్యేక కానుక ఇది

సాంకేతిక నిపుణులు

- కథ : చిన్నికృష్ణ
- సంగీతం : యం.యం.కీరవాణి
- ఎడిటర్ : కోటగిరి వెంకటేశ్వరరావు
- ఫోటోగ్రఫీ : చోటా కె.నాయుడు
- త్రిల్స్ : విజయన్
- మాటలు : విశ్వనాథ్
- ఆర్ట్ : అశోక్
- పాటలు : వేటూరి, చంద్రబోస్
- స్టైల్స్ : దాసు
- క్యాషియర్ : సతీష్
- ప్రాడక్షన్ కంట్రోలర్ : చంద్రమోహన్
- కో-డైరెక్టర్ : రాంబాబు
- అసోసియేట్స్ : విజయ్ బాబు, కె.శ్రీను
- పి.ఆర్.ఓ. : యల్.వేణుగోపాల్
- పబ్లిసిటీ డిజైనర్ : సురేష్ బుజ్జి
- ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్రొడ్యూసర్: కె.సత్యసాయిబాబా
- సమర్పణ : అల్లు అరవింద్
- నిర్మాత : సి.అశ్వినీదర్
- దర్శకత్వం : కె.రాఘవేంద్రరావు, బి.ఎ.

అల్లు అరవింద్ యునైటెడ్ ప్రొడ్యూసర్స్

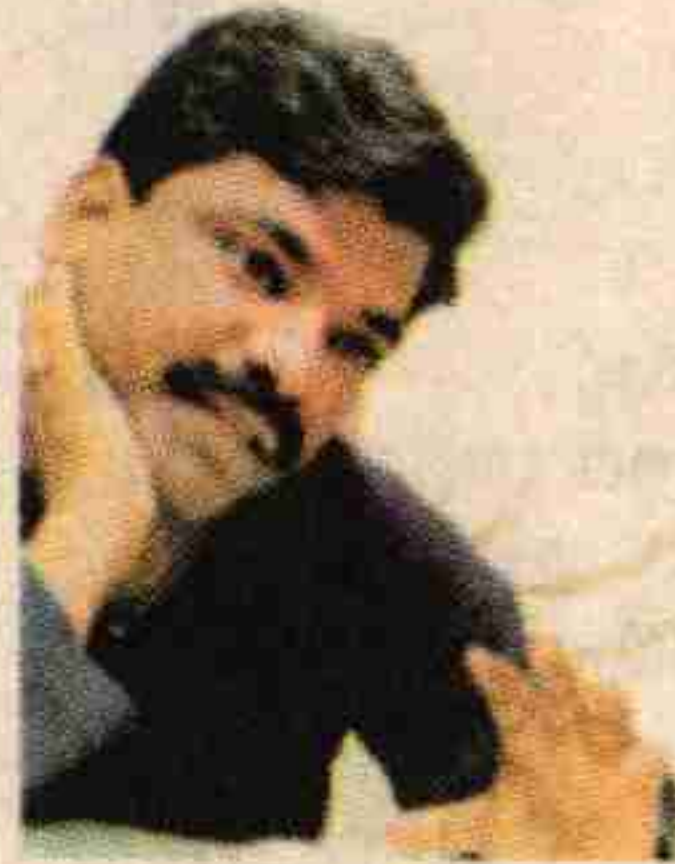
గంగోత్రి

కె.రాఘవేంద్రరావు B.A., సి.అశ్వినీదర్

అశ్వినీదర్-యం.యం.కీరవాణి-వాయిదా-చోటా కె.నాయుడు-విజయన్ వేటూరి-చంద్రబోస్-అల్లు అరవింద్-సి.అశ్వినీదర్-చంద్రమోహన్

వేటూరి

చంద్రబోస్

తారాగణం

అల్లు అర్జున్, అదితి అగర్వాల్, సుమన్, ప్రకాష్ రాజ్, భరణి, సీత, ప్రగతి, శకుంతల, బ్రహ్మానందం, ఎం.యస్.నారాయణ, ఎ.వి.ఎస్, శోభ, సునీల్, మాస్టర్ తేజ, బేబీ కావ్య

సాంకేతిక నిపుణులు

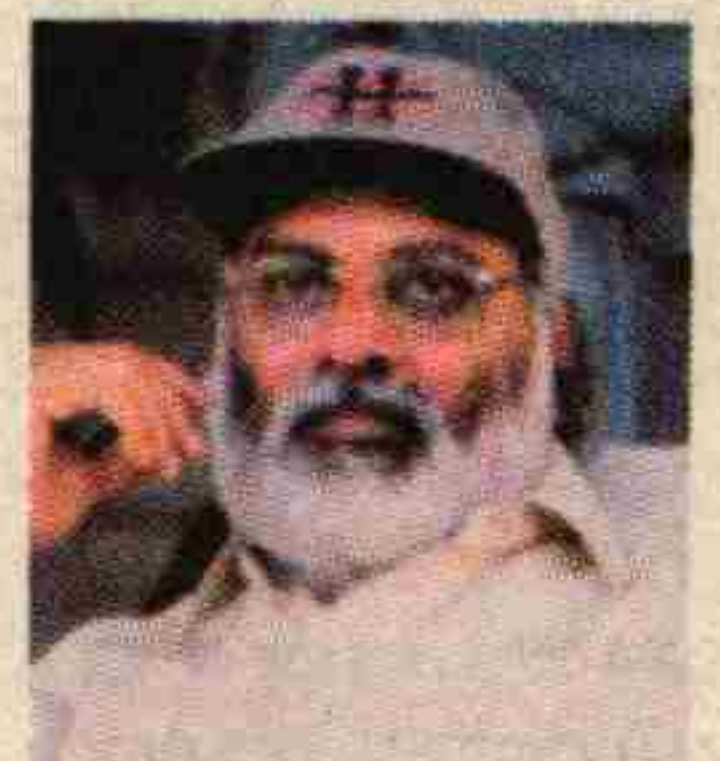
- రచన : సత్యానంద్
- రికార్డింగ్, రీ-రికార్డింగ్: ఎవియం "జి"
- ప్రాసెసింగ్ & ప్రింటింగ్ : రామానాయుడుకలర్ లేబోరేటరీస్
- డబ్బింగ్ : ప్రసాద్ డబ్బింగ్ థియేటర్
- ఆఫ్ డిజైన్ : ప్రసాద్ ప్రొడక్షన్స్ (ప్రై) లి.
- ఎఫెక్ట్స్ : ప్రకాష్
- స్టూడియోస్ : అన్నపూర్ణ, రామానాయుడు
- స్టైల్స్ : దాసు
- పబ్లిసిటీ డిజైన్స్ : ఈశ్వర్
- పి.ఆర్.ఓ. : బి.ఎ.రాజు
- ఆపరేటివ్ కెమెరామెన్ : అమర్,
- కాస్ట్యూమ్స్ ఛీఫ్ : గాలీబు
- మేకప్ : మల్లిఖార్జునరావు, కుమార్
- ప్రాడక్షన్ కంట్రోలర్ : వి.చంద్రమోహన్
- ప్రాడక్షన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ : సి.భాస్కర్ రాజు
- అసోసియేట్ డైరెక్టర్ : వెంకటేశ్వరరావు
- అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్స్ : యన్.విజయబాబు, కె.శ్రీను
- కో-డైరెక్టర్ : బి.సూర్యప్రసాద్
- ఆర్ట్ : శ్రీనివాసరాజు
- ఎడిటింగ్ : కె.ఎ.మార్తాండ్, వెంకటేష్ కె.
- డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఫోటోగ్రఫీ : వి.జయరాం
- సంగీతం : యం.యం.కీరవాణి
- నిర్మాణత : కె.యస్.బాబు
- నిర్మాత : సి.అశ్వినీదర్
- దర్శకత్వం : కె.రాఘవేంద్రరావు

మార్చి 23 హీరో శ్రీకాంత్ పుట్టినరోజు సందర్భంగా శుభాకాంక్షలతో 'కృష్ణం' అందిస్తున్న కానుక ఇది

శ్రీకాంత్

విజ్ఞానందడి

కె.రాఘవేంద్రరావు

తారాగణం

శ్రీకాంత్, దీప్తి భట్నాగర్, రవళి, బ్రహ్మానందం, శివాజీరాజా, బాబూమోహన్, తనికెళ్ళ భరణి, ఏ.వి.యస్, బాలయ్య, రాజా రవీంద్ర, సుత్తివేలు, చిట్టిబాబు, అనంత్, గుండు హనుమంతరావు, విశ్వేశ్వరరావు, పెరుమాళ్ళ శ్రీరామచంద్రమూర్తి, కోవెలమూడి సుబ్బారావు, శ్రీలక్ష్మి అనిత, అలేఖ్య, రజిత, రాధాబాయి మరియు కైకాల సత్యనారాయణ

అశ్వినీదర్

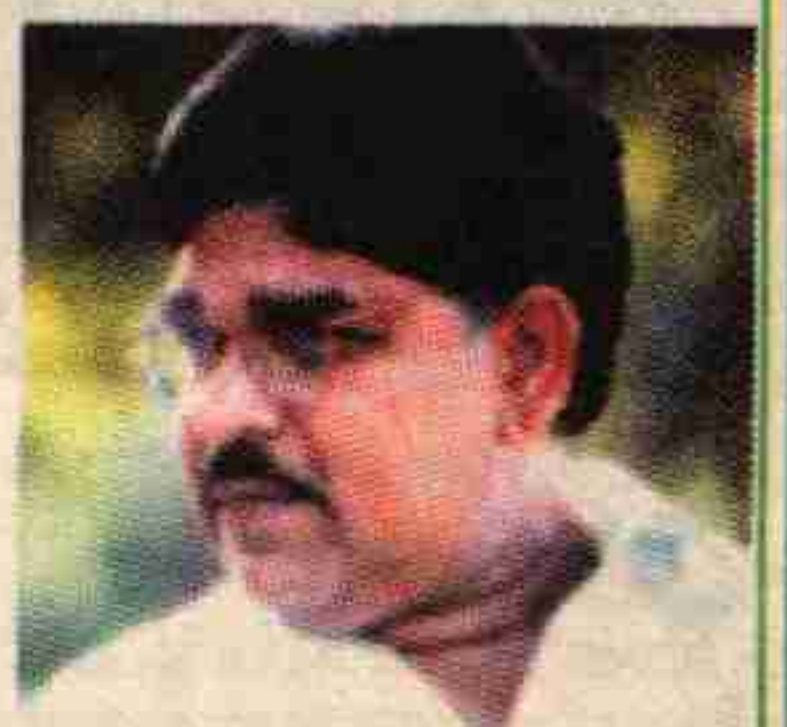
వేటూరి

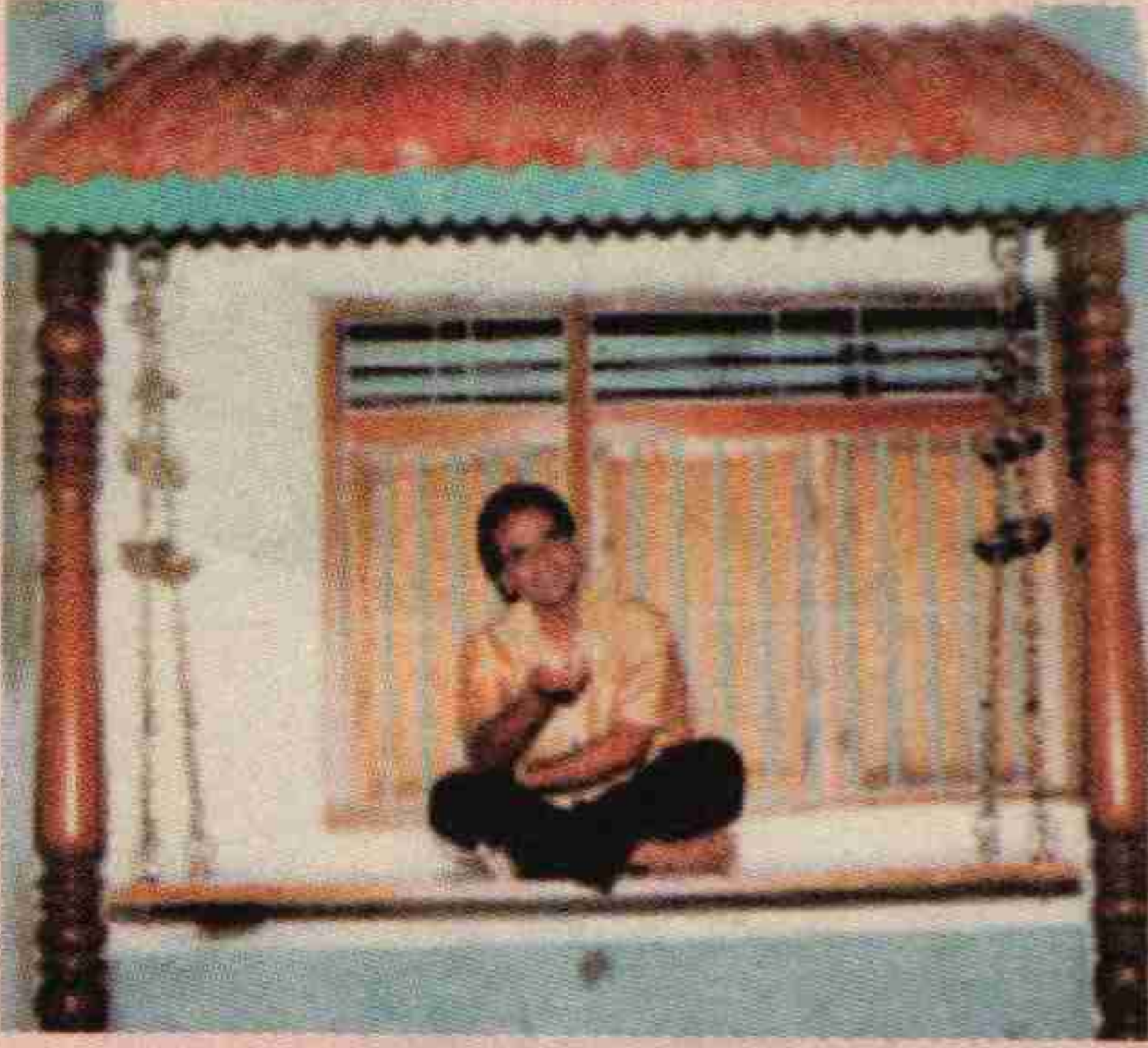
కీరవాణి

చంద్రబోస్

అల్లు అరవింద్

ఫోటో చూశారుగా... పల్లెటూళ్ళో... ఓ ఎత్తు అరుగుల పెంకుటింట్లో... ఉయ్యాల బల్లెసుకుని హాయిగా కూర్చున్నట్టు లేదా... నిజానికి ఉయ్యాల బల్ల తప్పితే మిగిలినవేవీ నిజం కాదు. అదొక పెంకుటిల్లా కాదు. అక్కడ ఎత్తు అరుగులూ లేవు. అదున్నది పల్లెటూళ్ళనూ కాదు. మరేది నిజం అంటే ఆ ఉయ్యాల బల్లమీద కూర్చున్న ఎల్.బి.శ్రీరామ్ కి ఉన్న బేస్ట్ నిజం. సంపాదించిన డబ్బుకి అభిరుచిని (నాన్ కమర్షియల్ గా) జతచేయగల స్పందన నిజం. ఆయన గుండెల్లో తను పుట్టిపెరిగిన ఇల్లా, ఆ వాతావరణం, వాటి మీద మమకారం నిజం. అందుకే ఇటీవల హైదరాబాద్ లో అన్నపూర్ణ న్యూడియో ఎదురుగా ఉన్న అపార్ట్ మెంట్ లో తను కట్టించుకున్న ఓ ఫ్లాట్ లో- తన బెడ్ రూమ్ లో- కిటికీ వున్న భాగాన్ని ఇలా ప్రత్యేకంగా రూపొందించుకున్నారాయన. అదేంటి- ఎన్నో సినిమాలకు డైలాగులు రాసేసి, ఎన్నెన్నో విజయవంతమైన చిత్రాల్లో నటించేసి, ఎంతో పాపులర్ అయిపోయిన ఎల్.బి.శ్రీరామ్

ఇప్పుడిల్లు కట్టుకోవటం ఏంటి - ఈ పాటికే ఆయనకెన్నో ఇళ్ళు ఉండి ఉండాలి కదా- అనే సందేహం రావచ్చు- దానికి జవాబుని ఆయన స్టయిల్ లో డైలాగ్ ని నొక్కుతూ చెప్పాలంటే- 'మ్యూరడే జీవితం అంటే'!

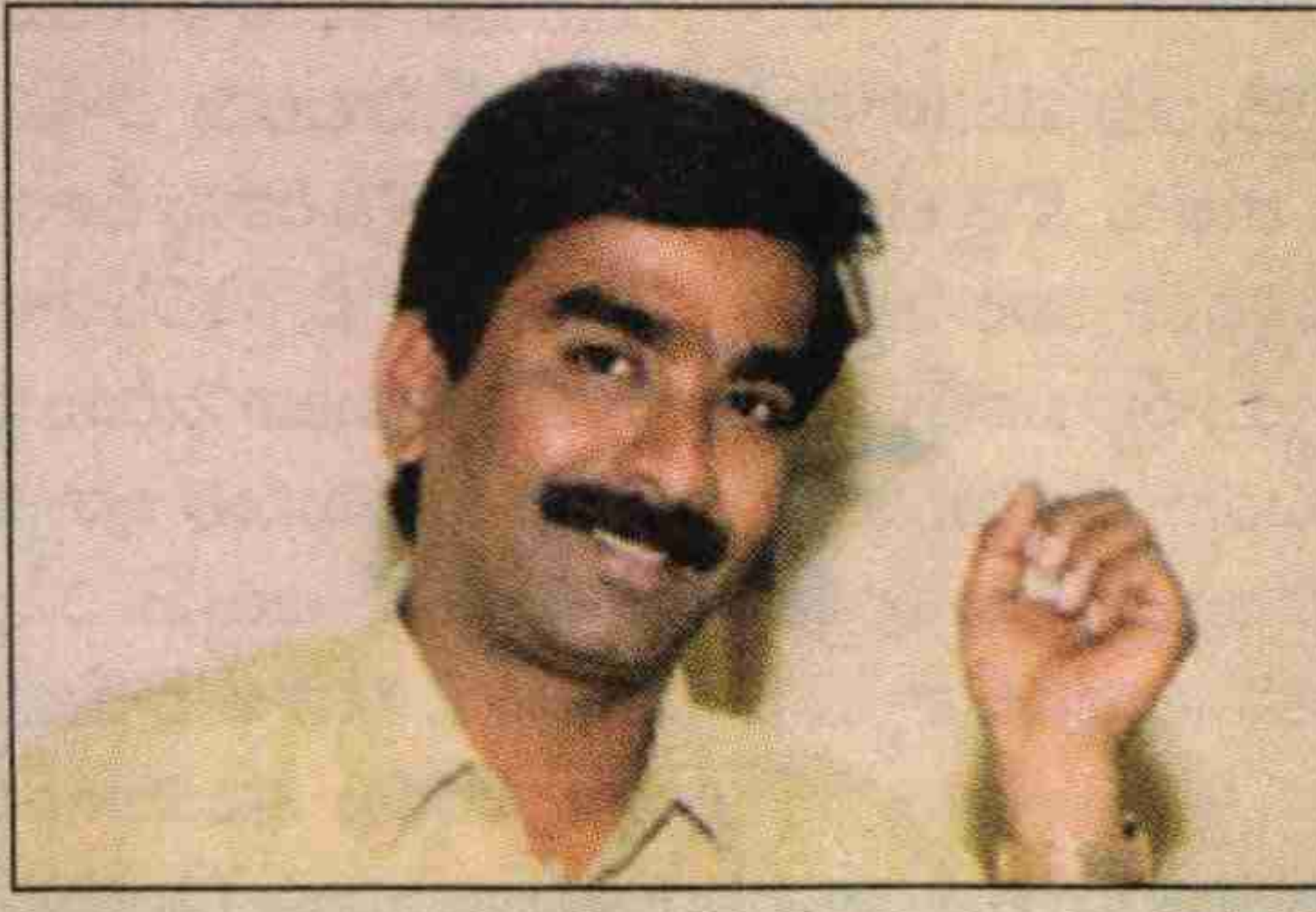
వాస్తవానికి ఎల్.బి.శ్రీరామ్ రచయితగా గత పదకొండు సంవత్సరాలుగా రాసింది 40 సినిమాలకు మాత్రమే! ఆయన తండ్రిగారు వెంకట్రామశాస్త్రి గారు సోమయాజి. అంటే స్వయాన యజ్ఞం చేయటమే కాకుండా 50-60 యజ్ఞాల్ని చేయించారు కూడా! వేదాల్ని క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేసి వేదవరీక్షాధికారిగా వ్యవహరించి రాష్ట్రపతి అవార్డును అందుకొన్న మహానుభావుడాయన. 86 సంవత్సరాలు బతికారు. ఆయన కొడుకులు ఏడుగురూ నాటకాలంటే విపరీతమైన ఇష్టం వున్నవారే. అలా నాటకాల్లోకి ఎంటరైన ఎల్.బి.శ్రీరామ్ తన జీవితాన్ని 40 రూపాయల జీతంతో ప్రారంభించారు. కాళ్ళుజాపితే వేళ్ళు కొట్టుకుపోయి, చేతులు జాపితే స్విచ్స్ కున్న కరెంటు తీగలు తగిలి చస్తామేమోనన్నంత భయం కలిగించే ఓ చిన్న రూమ్ కి అద్దెకింద 20 రూపాయలు పోయేవి. నాటకాలకి ఇంకో పది రూపాయలు పోయేవి. మిగిలిన 10 రూపాయలతో ఎలా బతికేవాడో ఏమోగానీ మొత్తానికి 'మ్యూరడే జీవితం అంటే' అనే డైలాగుని ఒత్తి ఒత్తి పలికే స్టేటస్ కి తగ్గ ఫోరానుభవాల్ని ఆరోజుల్లోనే చవి చూశాడాయన. పైగా బాల్య వివాహం కూడా... ఆ తర్వాత సంగతులిక వేరే చెప్పాలా...!?

అలా జీవితాన్ని ప్రారంభించిన 'లంక భద్రాద్రి

శ్రీరామ్' సొంతూళ్లో లంకంతకొంప వున్నా సొంత కాళ్ళమీద నిలబడి సొంతిల్లు కట్టుకోవటం మీద ఓ ఆశయం, కాయకష్టం మీద ఓ విలువ, సొంత 'తలకాయ కష్టం మీద' నమ్మకం వున్నవాడు కనుక మొట్టమొదట సహనం రుచి మరిగాడు. కన్నీటిని చేయకు వృథా - వంటెన కట్టి పుట్టించు విద్యుత్తు సదా - అని అనుకుంటూ వాటిని సహనంతో కలుపుకుని తాగేసి 'బ్రేవ్' అంటూ త్రేన్నాడు. ఓర్చిన పసరుకు తేటనీరు అన్న సూక్తికి నిదర్శనంగా ఇవాళ తేటనీరు లాంటి స్వచ్ఛమైన జీవితాన్ని, అచ్చమైన విజయాన్ని అందుకున్నాడు. అందుకు ఆయన నూతన గృహప్రవేశమే సాక్ష్యం. ఎంతమంది కష్టపడ్డవాళ్ళు లేరు వాళ్ళందరూ ఇళ్ళు కట్టుకోలేదా.. అని అంటే... ఉన్నారు... కానీ ఓ ఇండిపెండెంట్ ఇంటిని కట్టుకోవటంవేరు. మర్రిచెట్టు తనకు జన్మనిచ్చిన భూమిని ఊడలతో స్పృశించినట్టు... తను పుట్టిన పెరిగిన ఇంటి వాతావరణం అనుక్షణం గుర్తుండేలా... బిల్డర్ కట్టియిచ్చిన ఫ్లాట్ లో కొంతభాగాన్ని మలచుకోటం వేరు. అందర్నీ నవ్వించే ఎల్.బి.శ్రీరామ్ లోని ఈ స్పందనా గుణం కమనీయం గమనీయం.

జర్నలిజం నుంచి పాటల రచయితగా అడుగుపెట్టి రాణించిన వారెందరో వున్నారు. చటుక్కున చెప్పమంటే- మొన్న ఓ వేటూరి సుందరామ్మూర్తి, నిన్న కులశేఖర్, నేడు భాస్కరపట్ల రవికుమార్. ఇట్లు శ్రావణి సుబ్రహ్మణ్యంలోని 'రామసక్కని బంగారుబొమ్మ రాసలీలకు వస్తావా' అనే పాటతో హిట్లు కొట్టడం మొదలుపెట్టిన భాస్కరభట్ల రవికుమార్ కి పాటలు రాయడమంటే విపరీతమైన ఇష్టం. పాటల మీద మోజుతోనే ఓ డ్రెండుని 'నీ ఖర్చులు నేనుపెట్టుకుంటాను నాకు హైద్రాబాద్ చూపించరా' అని బ్రతిమాలి అతగాడితో హైద్రాబాద్ వచ్చి త్యాగరాజ గానసభలో సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి గారికి జరిగిన ఓ నన్యానం చూశాడు. దాంతో పాటలు రాయాలన్న కోరిక మరింత ఉధృతం అయిపోయింది. రాజమండ్రి గోదారినిళ్ళు తాగిన 'మనసు' కదా... 'అలజడి' ని తట్టుకోలేకపోయింది. రాయడానికి ఎక్కువగా అవకాశం వున్న ప్రదేశం - పత్రికేనని గ్రహించి 'ఈనాడు'లో సాంస్కృతిక విలేకరిగా ఉద్యోగం సంపాదించాడు. అలా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను చూస్తూ ఎక్కువగా అవదానాలను, సమస్యపూరణాలను స్టడీ చేసేవాడు. దాంతో భాషపై

పట్టు అతనిలోని పట్టుదలతో పాటు పెరిగింది. అక్కడితో ఆగలేదు హైద్రాబాద్ కి వచ్చి 'సితార' రిపోర్టర్ గా జాయినయ్యాడు. హీరోలతో కాకుండా ఎక్కువగా సాంకేతిక నిపుణులతో వరిచయాలు పెంచుకునేవాడు. ఈలోగా తనికెళ్ళభరణి ఇంట్లో ఉగాది నాడు జరిగిన కవిసమ్మేళనం లాంటి కలయికలో తనవంతు కవితను చదివాడు. అక్కడికి హాజరయిన సంగీత దర్శకుడు చక్రి ఆ కవితను విని పెద్ద ఫాన్ అయిపోయాడు. తను సంగీత దర్శకత్వం వహించే ప్రతి సినిమాలో పాటలు రాయిస్తానని ప్రామిస్ చేశాడు. పూర్తి ఏకాగ్రత కావాలంటే ఉద్యోగం రిజైన్ చెయ్యక తప్పదని నిశ్చయించుకున్నాడు రవికుమార్. నెలకు పదివేలిస్తాను రైటర్ గా పైకిరా - అంటూ వెన్నుతట్టి వెన్నెముకలా నిలిచాడు చక్రి. అంతే ఆ మోరల్ సపోర్ట్ తో పూర్తిస్థాయి రచయితగా తన ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు. ఇప్పటికి 45 చిత్రాలలో రాశాడు. హిట్లు ఇచ్చాడు. ఏ సంస్థనుంచి బైటకొచ్చాడో ఆ సంస్థ తీసే చిత్రాలలోనే రాయబోతున్నాడు కూడా. ఇంటిపేరులోనూ ఒంటిపేరులోనూ సూర్యుణ్ణి నింపుకున్న భాస్కరభట్ల రవికుమార్ మరింత ప్రకాశించాలని అతని పాటలెన్నో వెలుగు చూడాలని 'హాసం' ఆకాంక్షిస్తున్నది.

కొత్తగా విడుదలయిన రాబీ విలియమ్స్ అక్షయం ల జ్జ

రొబీ
విలియమ్స్
కొత్త
అక్షయం

కొత్తగా విడుదలయిన రాబీ విలియమ్స్ ఐదవ ఆల్బమ్ 'ఎస్కేపాలజీ'. 'పేరు వింతగా ఉండే' అంటే "హాడినీ అనే మెజీషియన్ ను ఒక పెట్టెలో పెట్టి తాళాలు వేసి నీటిలో ముంచివేసినా తప్పించుకునేవాడు. ఆ విద్యను ఒక కళగా, ఒక శాస్త్రంగా అభ్యసించాడాయన. హాలీవుడ్ హిల్స్ లో డ్రైవ్ చేస్తుండగా అది గుర్తుకువచ్చి 'ఎస్కేపాలజీ' అన్నమాట స్ఫురించింది. అదే కొత్త ఆల్బమ్ కు పేరుగా నిర్ణయించాను" అన్నాడు రాబీ విలియమ్స్.

రాబీ విలియమ్స్ గాయకుడు మాత్రమే అయితే ఆల్బమ్ పేరు గురించి ఇంత తన్నుకునేవాడు కాదేమో! అతను పాటలు రాస్తాడు కూడా. 1997 సెప్టెంబరులో విడుదలయిన అతని మొదటి ఆల్బమ్ 'తూ ఎ లెన్స్' లో అన్ని పాటలు రాబీ గై చాంబర్ (అతని భాగస్వామి కూడా) కలిసి రాసినవే. అదేవిధంగా ఏడాది తర్వాత వెలువడిన 'ఐ హేవ్ బీన్ ఎక్స్ పెక్టింగ్ యూ' అనే రెండో ఆల్బమ్ లో కూడా ఇద్దరూ రాశారు.

క్రైమినోగ్ ఆల్బమ్ 'కైలీ' ఆల్బమ్ లోని 'కిడ్స్' (క్రైలీ, రాబీ యుగళగీతం) పాట ఇంకో రెండు పాటలు కూడా రాబీ, గై కలిసి రాశారు. కొత్త ఆల్బమ్ 'ఎస్కేపాలజీ'లో కూడా చాలా భాగం పాటలు వీల్చిద్దరూ కలం పట్టినవే! 'కమ్ ఆన్ డన్' అనే సింగిల్ మాత్రం రాబీ, న్యూయార్క్ బూట్స్ కలిసి రాశారు. 'నాన్ సాంగ్' అనే పాట రాబీయే స్వయంగా రాశాడు. "నన్ను పెంచిన మా నాయనమ్మ 5 సంవత్సరాల క్రితం పోయింది. నేను పూర్తిగా రాసిన తొలిగీతం నేను అభిమానించే వారి గురించి ఉండడం న్యాయం కదా" అన్నాడు రాబీ.

ఇంగ్లండులోని 1974లో పుట్టిన రాబీ బాల్యంలోనే తన కళను ప్రదర్శించాడు. 'టేక్ దట్' అనే గ్రూపు 1990లో ఇంగ్లండులో చాలా ఫేమస్. తన 17వ యేట రాబీ ఆ గ్రూపులో చేరి 8 నంబర్ వన్ సింగిల్ సంపాదించుకోగలిగాడు. ఆ గ్రూపుతో ఇమడలేక జూన్ 1995 లో విడిపోయాడు. మరుసటి ఏడాది ఆ గ్రూపు చీలిపోయింది కూడా!

'ప్రీడమ్' అనే సింగిల్ తర్వాత అతని మొదటి ఆల్బమ్ రిలీజయ్యింది.

అది ఓ మాదిరిగా విజయవంతం అయింది. కాని దాంట్లో 'ఎంజిల్స్' అనే సింగిల్ మాత్రం బాగా హిట్ అయింది.

రెండో ఆల్బమ్ 'ఐ హేవ్ బీన్ ఎక్స్ పెక్టింగ్ యూ' అక్టోబరు 1998 లో రిలీజయ్యి వెంటనే సక్సెస్ అయింది.

ఈ రెండు ఆల్బమ్స్ లోని హైలైట్స్ తీసుకుని 'ది ఇగ్ హేజ్ ల్యాండెడ్' అనే పేర అమెరికాలో రిలీజ్ చేశారు.

మూడో ఆల్బమ్ 'సింగ్ వెన్ యూ ఆర్ విన్నింగ్' ఆగస్టు 2000 లో విడుదలయింది. మొదటి రెండింటి లాగానే ఇదీ బ్రిటన్ లో 20 లక్షల కాపీలు అమ్ముడుపోయింది.

నవంబరు 2001 లో రిలీజయిన నాలుగో ఆల్బమ్ 'స్వింగ్ వెన్ యూ ఆర్ విన్నింగ్' ఓ ప్రయోగమే! ఫ్రాంక్ సినాట్రా, డీన్ మార్టిన్, శామీ డేవిస్ (జూ) వంటి తన అభిమాన గాయకులు పాడిన పాటలను పాడి రిలీజ్ చేశాడు. ఒరిజినల్ పాటలను పాడిన స్టూడియోలోనే, ఒరిజినల్ మ్యూజిషియన్స్ సహకారంతోనే రికార్డు చేశాడు. దానిలో మొదటి పాట 'ఐ విల్ టాక్ హాలీవుడ్ విల్ లిజన్' రాబీ, గై కలిసి రాశారు. అంతేకాక నికోల్ కిడ్మన్ తో ఓ డ్యూయట్ పాడడమే కాకుండా స్వర్గీయ ఫ్రాంక్ సినాట్రా పాటతో గొంతు కలిపి (సినాట్రా వారసులు అనుమతి ఇచ్చారు) ఓ పాట పాడాడు.

అయిదో ఆల్బమ్ 'ఎస్కేపాలజీ' రికార్డింగు కూడా వింత పోకడలు పోయింది. ఓ పాట పాడేటప్పుడు సూపర్ మ్యాన్ డ్రెస్ వేసుకున్నాడు. (ఆ పాట చివరకు ఉపయోగించలేదనుకోండి) చాలా పాటలు ఏ దుస్తులు లేకుండా పాడాడు (ఎందుకని అడిగితే దానివల్ల నిస్సహాయ స్థితిలో పాడిన ఎఫెక్ట్ వస్తుందన్నాడు) ఆల్బమ్ ఆర్ట్ వర్కుకై 15 అడుగుల గాజు సిలిండర్ లో నీళ్లు నింపి అడుగున ఊపిరిబిగించి కూచున్నాడు.

పబ్లిసిటీకి లోపమేమి చేసినట్టులేదు కానీ ఆల్బమ్ ను శ్రోతలు ఎలా రిసీవ్ చేసుకుంటారో చూడాలి-

- కమ్యూనికేటర్ ఫీచర్స్

కొమ్మ కొమ్మకే సీన్లాయి ...

చక్కని సాహిత్యం, శ్రావ్యమైన సంగీతం, శాస్త్రీయమైన సంగీత సాహితీ స్వరూపం కరువు అవుతున్న ప్రస్తుత కమర్షియల్ యుగంలో 'గంగోత్రి' చిత్రం ద్వారా ఒక మంచి పాటను, ఒక సత్యాహిత్యాన్ని- శాస్త్రీయ మైనటువంటి సంగీతానికి బాసటగా చక్కని గీతాన్ని రాసే అవకాశం నాకు కలిగింది.

ఈ గంగోత్రి పాట (బహుశా టైటిల్ సాంగ్ అనొచ్చేమో) దీనిని దర్శకుడు రాఘవేంద్రరావు గారు తనకు జన్మనిచ్చిన తల్లి తండ్రులకు అంకితం చేస్తే, నేను ఈ పాట రచయితగా నా తరపునా, సంగీత దర్శకుడు చిరంజీవి కీరవాణి పక్షాన... నాముందు తరానికి చెంది... శ్రీ రాఘవేంద్రరావుకు సంగీత సాహితీ సేవలు అందించిన మహానుభావులు అత్రేయ గారికి, కె.వి. మహదేవన్ గారికి, చక్రవర్తి గారికి ఈ పాటను నేను నాకు నేనుగా, నాలో నేనుగా అంకితం చేసుకుంటున్నాను.

'ఈ అవకాశం అప్పరూపం'

గంగోత్రి
టైటిల్ సాంగ్
సురించి
వేటూరి

ఈసారి ఈ ఫీచర్ని సమర్పించినవారు

సురభి మ్యూజిక్

1-9-289/3/1/ఎ,
విద్యానగర్, పోస్టాఫీసు దగ్గర,
మెగా సిటీ నెం.774,
హైదరాబాద్-500 044
ఫోన్: 27616880

ఈ పాట ఇంత పవిత్రంగా ఉండటానికి కారణం - పతిత పావనము, పరమ పవిత్రము అయినటువంటి గంగోత్రిని గురించి రాసింది కావడం. అటువంటి పాట రాయించి శత చిత్ర దర్శకుడు అయిన రాఘవేంద్రరావు తన నూర్ చిత్రాన్ని గంగానదికి అర్ఘ్యం ఇచ్చినట్టయింది.

ఈ పాటలో కీరవాణి సంగీత వైదుష్యం, సమయస్ఫూర్తి ఎంతగానో కన్పిస్తుంది. అదేమిటంటే... అమృత వాహిని అయినటువంటి గంగోత్రిని ఏ రాగం అభిషేకించగలదు? ఏ రాగామృతంతో అభిషేకించాలి? దానికి ఆకాశగంగతో తుల్యమైనటువంటి, అంతకన్న అపురూపమైనటువంటి, అరుదైనటువంటి అమృతంతో మాత్రమే అభిషేకించాలి. అందుకే 'అమృత వర్షిణి' రాగాన్ని ఎన్నుకొని కీరవాణి ఈ గీతానికి సంగీతాభిషేకం చేశాడు. అందుకు తద్వారా ఎండి మోడై తొలకరి బల్లల కోసం, మోడువారి మోము వాచి ఎదురు చూస్తున్న అనేక తరులతాగుల్మాదులతోపాటు, వన దేవతలతో పాటు, సంగీత సాహితీ బృందావన దేవతలైనటువంటి శ్రోతలు, రసజ్ఞులైన శ్రోతలు కూడా తడిసి, తనిసి- తృప్తి చెంది పునర్జీవనం పొంది- (ఇంకా సంగీత శ్రావ్యతా మధురిమ పూర్తిగాపోలేదు.) అది ఎక్కడ అవకాశం వచ్చినా

జరుగుతోంది. ఏది ఏమైనా కొన్ని కొన్ని శబ్దాలు, వాటి ఫోనేటిక్స్ దెబ్బతినడం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా ఎన్నో పాటలలో- ఇది నాకు అర్థం కావటం లేదు, అంటే ఏమిటండీ - వంటి ప్రశ్నలు సామాన్యంగా కవులకు ఎదురవుతుంటాయి. ఉదాహరణకి 'హిమగిరిజని' అని నేను రాస్తే 'హిమగిరిదరి' అని వినబడటం జరుగుతోంది అని ఈ పాటలోనే కొందరు నన్ను అడగటం జరిగింది. 'హిమగిరిజని' అంటే "హిమగిరిలోంచి జన్మించినది".

తర్వాత హరిపుత్రి ప్రయోగం అని చేశాను ఈ పాటలోనే! నిజానికి 'విష్ణుపది గంగ. విష్ణు పాదాల నుండి ఉద్భవించినది. విష్ణు పాదమైనా, విష్ణు కరమైనా విష్ణువే గనుక. విష్ణువు పాదాల నుండి ఉద్భవించినది విష్ణువు గనుక విష్ణువులో నుండి జన్మవత్తినదే అవుతుంది కనుక హరిపుత్రి అనటంలో తప్పులేదని భావించి చేసిన ప్రయోగం అది. అదే విధంగా 'విరజా వాహిని' అని కూడా గంగా నదిని వర్ణించాను. హరిద్వారంలో నుంచి, బదిరీ నారాయణం నుంచి, భారత మైదానాలలోకి ప్రవహించేటువంటి ఈ మహానదిని 'విరజానది' అనడంలో ఔచిత్యం పెద్దలు గ్రహిస్తారని నేను అనుకుంటున్నాను.

అదే విధంగా విష్ణు చరణమే తన పుట్టినిల్లుగా శివగిరికి చేరిన సురగంగ నీవని... ఆకాశంబున నుండి శంభుని శిరంబు అందుండి శీతాద్రిను శ్లోకవైన హిమాద్రి నుండి... అనే పద్యం గుర్తు పెట్టుకుంటే, గంగానది ఎన్నెన్ని దశలలో ఏయే క్షేత్రాల ద్వారా, ఏ ఏ పేర్లతో వచ్చి సాగర సంగమం చేసిందో, ఎక్కడ ఎక్కడ ఏ మహాత్కార్యం ఆవిడ వల్ల జరిగిందో మనకు పురాణాలలో తెలుస్తుంది. అలక నంద, భాగీరథి పేర్లతో ఆ

ఆకులురాలే కాలం నుంచి, వేసవి గాడ్పుల నుంచి, శిశిర శిథిలాల నుంచి తిరిగి వసంతం వచ్చినట్టే ఈ మధురిమ... మెలోడి... అనేది ఎంత నిద్రాణమై ఉన్నా దాని టైమ్ వచ్చేటప్పటికి అది బైటికి వచ్చి స్వయం ప్రకటన చేసుకోగలదని- నిరూపించటానికే ఈ గీతం నిదర్శనంగా నిలిచిపోతుంది. అందుకు అటువంటి అమృత వర్షిణి రాగంలో దీనికి బాణీ కట్టినటువంటి కీరవాణి అభినందనీయుడు.

ఇక ఈ సన్నివేశం రాఘవేంద్రరావు గారు నాకు చెప్పినప్పుడు కీరవాణి నాకు ట్యూన్ వినిపించినప్పుడే నేను బదిరికా హిమ ప్రాంతంలోనూ, హృషికేశం, హరిద్వారంలోనూ ఆ శీతల పునీత గంగా ప్రవాహంలో అభ్యంగన మాచరించిన అనుభవం కలిగింది. ఆ అనుభవాన్ని నా చేతనైన మేరకు అక్షరాల రూపంలో పొదిగి ఈ గీతం రాయటం జరిగింది.

ఇటీవల టెక్నిక్ మరీ శృతి మించడంతో సాహిత్య ప్రయోజనాలు కొన్ని దెబ్బతంటున్నాయని చెప్పకతప్పదు. ఏదన్నా గీతం రచించినపుడు అది పాడేవారు వారు తెలుగువారు అయినా, మరొక భాష వారు అయినా పాడటం

గంగామాత ఏ విధంగా వారణాసి క్షేత్రానికి చేరి అనేక మంది కలినరుల కల్మషాల్ని, కిల్బిషాల్ని హరించే పావనతోయాలతో సాగిపోయి సాగర సంగమం చేసిందో మనకు తెలుస్తుంది.

నాకు చెప్పిన సన్నివేశంలో అక్కడ కథానాయిక అభ్యంగన స్నానం చేస్తూ, గంగానదిలో వసుపు, కుంకుమలతో, పాలు, పన్నీటితో, శ్రీగంధంతో, పంచామృతాలతో ఈ కథానాయిక చేస్తున్న స్నానమే గంగమ్మకి జరుగుతున్న అభ్యంగనం అభిషేకం కనుక ఆ వర్ణనను ఆ విధంగా రాయటం జరిగింది.

- పసుపు కుంకుమతో...
- పాలు పన్నీటితో...
- శ్రీగంధపు ధారతో...
- పంచామృతాలతో...
- అంగాంగం తడుపుతూ...
- దోషాలను కడుగుతూ...

గంగోత్రికి జరుపుతున్న
అభ్యంగన స్నానం

ఈ స్నానం చేస్తూ, ఈ అభిషేకం చేస్తూ ఆవిడను కోరుకుంటున్న
వరాలు ఏమిటి...

అమ్మా...గంగమ్మా...
కృష్ణమ్మకు చెప్పమ్మా కష్టం కలిగించొద్దని
యమునకు చెప్పమ్మా
సాయమునకు వెనకాడొద్దనీ...
గోదారికీ...కావేరికీ...
ఏటికీ.... సెలయేటికీ...
కురిసేటి జడివానకీ... దూకే జలపాతానికీ...
నీ తోబుట్టువులందరికీ...
చెప్పమ్మా...మా గంగమ్మా...
జీవ నదివిగా... ఒక మోక్ష నిధివిగా...
పండ్లు పూలు పసుపులా
పారాణి రాణిగా...

ప్రవహిస్తున్న తల్లి ఈ విధమైన వరాన్ని మాకు ప్రసాదించవలసింది
అని ఆ కన్నె పడుచులు, మాంగల్య దేవతలు, వీళ్లందరు అభ్యర్థించడం
జరుగుతుంది.

ఆమె

శివుని జటలనే తన నాట్య జతులుగా
జలక మాడు సతులకు సౌభాగ్య దాత్రిగా...
గండాలను పాపాలను కడిగివేయగా...
ముక్తి నదిని మూడు మునకలే చాలుగా
జలదీవెన తలకుపోసే జననీ గంగాభవాని

ఇక్కడ జలదీవెన తలకు పోసే జననీ గంగాభవాని అని రాసాను.
జలదీవెన దుష్టసమాసం అనవచ్చు. జీవగర్భ, వంటిదే ఈ జలదీవెన కూడా!
ఆడవాళ్ళు పాడే నోముల పాటలలో, జానపదాలలో, నలుగు పాటలలో
ఇటువంటి చక్కని దేశీయమైన సమాసాలు రావటం పరిపాటి గానే ఉంది.
పైగా అటువంటి నిబద్ధత లేని రోజుల్లో జలదీవెన అన్నమాట వ్యాకరణ
దోషమనో, భాషా దోషమనో అనుకోవలసిన పని లేదు. ఆ విషయం
తెలిసినవారికి చలామణి ఈ రోజుల్లో లేదు. మనం భాషను ఎంత
సాంకర్యం చేస్తే అంత గొప్పవాళ్ళం కావడానికి అవకాశాలున్న రోజులివి.

పోతే ఈ చక్కని గీతం సాహిత్య పరంగా చాలా గొప్పది కాకపోవచ్చు
కాని సంగీత పరంగా మాత్రం అక్షరాలకు ఒక ఆయువు దొరికి అవి
సచేతనమై, ఒక ప్రవహించే గంగానదిలా సుడులు తిరుగుతూ
కొండకోనల్లోంచి ఉరవడిగా, వడివడిగా పరుగులు తీస్తూ వస్తున్న
గంగమ్మను, ఆవిడ ఉరుకులలో పరుగులలో వినిపించే స్వరలహరికలను,
అలా మానస శ్రవణానికి వినిపింపజేసే చక్కని సంగీతంతో చేయికలుపుతూ
సాగిన సాహిత్యం ఇది. ఈ అవకాశం అపురూపం, అరుదైనటువంటి ఓ
సంఘటన. దీనికి సంబంధించి నేను ఎంతో వరకు కృతకృత్యుణ్ణయ్యానో,
శ్రోతలు, ప్రేక్షకులే ప్రమాణం.

నదులను గురించి 'సిరిసిరిమువ్వ'లో 'గోదారల్లే ఎన్నెట్లో గోదారల్లే'
పాట దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్నటి చిత్రాల వరకూ 'సీతారామయ్యగారి
మనమరాలు'లో 'గోదారి గంగ భూదారి గంగ' అని వర్ణిస్తూ పడవ పాట
రాసినా, తర్వాత 'ఆశాజ్యోతి' చిత్రంలో రమేష్ నాయుడు సంగీత
దర్శకత్వంలో 'ఏరెళ్లిపోతున్నా నీరుండి పోయింది నీటిమీద రాతరాసి
నావెళ్లిపోయింది' అని రాసినా 'దశతిరిగింది' అనే చిత్రంలో 'అందాల నా
కృష్ణవేణి... శృంగారరస రాజధాని..' అనే యుగళగీతాన్ని రాసినా, అటు
తర్వాత 'జీవనగంగ' చిత్రంలో 'తానేడ పుట్టిందో తల్లి గంగమ్మ మా
వాడకొచ్చింది తరలి గంగమ్మ' అనే పాట రాసినా, 'మరో సీతకథ' అనే

చిత్రంలో 'ఎందరు ఏడ్చిన ఏడుపులో కృష్ణాగోదారి... ఎందరి ఆరని కన్నీళ్లలో
అంతులేని కడలి' అనే గీతాన్ని రాసినా, 'నా వాలు జడకృష్ణవేణి', 'నా సిగ
పూలు ఎన్నెలా గోదారి' అని ప్రయోగాలు చేసినా, నదుల గురించి
రాయాలన్నా, ఇవన్నీ నదులతో నాకు గల వ్యక్తిగతమైన అనుబంధాన్ని
వాటిపై నాకుగల అనురాగాన్ని వ్యక్తీకరించుకోవటానికే!

ఇవి జీవనదులు... మన జాతి జీవనంలో ఇవి ప్రాణనదులు. మన
నవనాడులు ఈ మహానదులే. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ పద్మానది మీద రాసిన
అనేకానేక గీతాలు బెంగాల్ లో పడవవాళ్ళు పాడుకుంటూ పరవశించి
పోయినటువంటి సందర్భాలు మనం బెంగాలీ నవలలు చదివినప్పుడు
తెలుస్తూ ఉంటుంది.

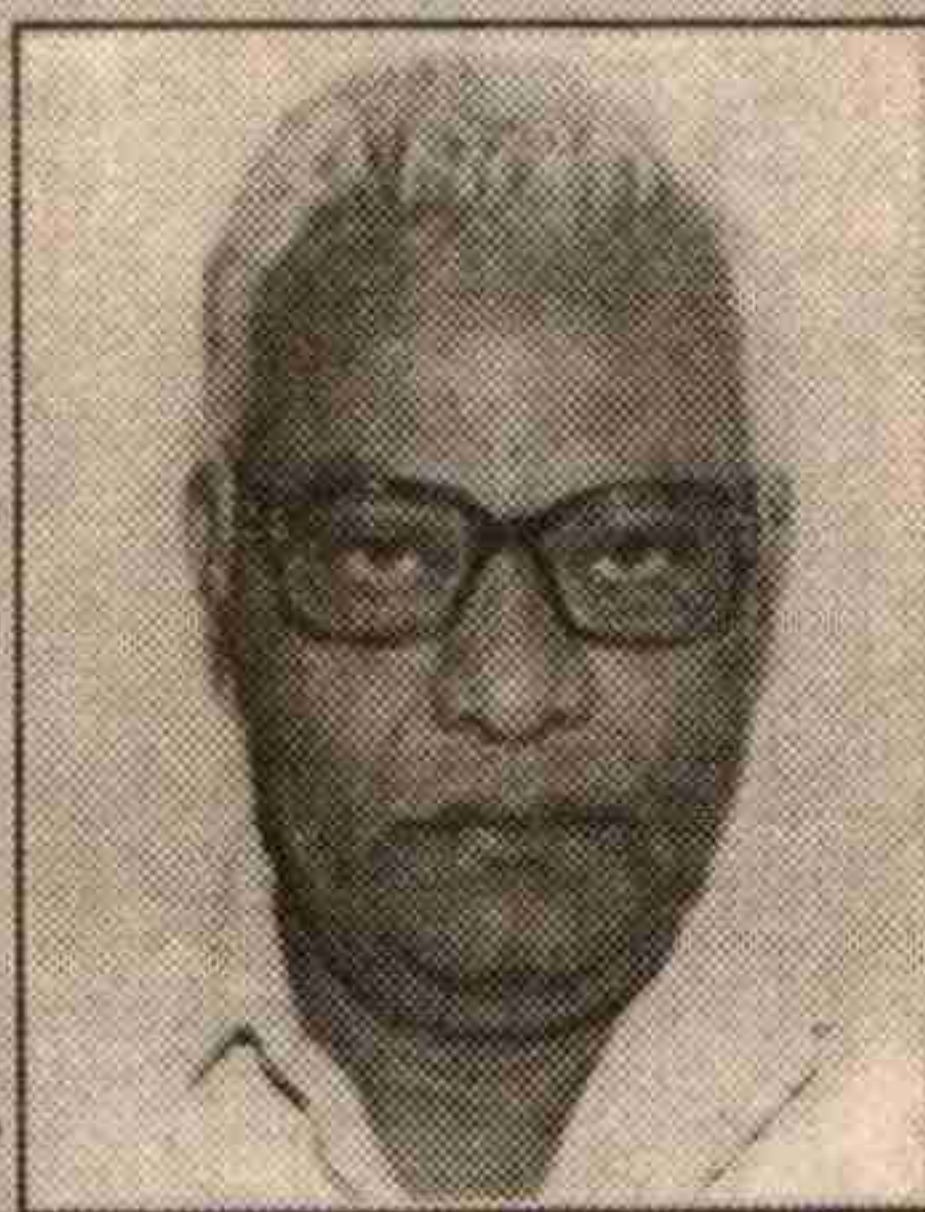
నది మనకు తల్లి వంటిది. ఏ నదీ తీరంలో ఎవరు పుడతారో వాళ్ళకి
ఆ నది ఓ తల్లిగా, తన ఒళ్లోపెట్టుకు లాలించే కన్నతల్లిగా కన్పిస్తుంది. ఆ
ఋణానుబంధమే కవితా ప్రబంధంగా వచ్చినటువంటి, ప్రబంధాలు కూడా
మహాకవులు పూర్వం రాశారు. వారి వారసత్వంలో అనేక మంది కవులు....
'ఏటిలోని కెరటాలు ఏరువిడిచి పోవు, ఎదలోని మమకారం ఎక్కడికీ పోదు'
అన్న ఆరుద్ర వంటి కవులు... పూర్వకవులు... మహానుభావులు ఎందరో
ఈ విధంగా తరంగిణీ తరంగ గానం చేసినటువంటి వారే.

అదే కోవకు చెందినటువంటి ఒక పాట ఈ కృతకయుగంలో
సినిమాలలో మళ్ళీ రాసే అవకాశం నాకు రావటం, అనిర్వచనీయమైన
అనుభూతిని కలిగించటమే కాక ఓ చిరస్మరణీయంగా మిగిలిపోయే తీపి
గుర్తుగా ఉండిపోతుంది.

-వేటూరి సుందరరామూర్తి ■

అంతేరా... బామ్మల్లీ!

"అనగనగా హైదరాబాదు. ఆ నగరంలో
ఒక అబ్బాయి. ఒక అమ్మాయి. అదీ కథ!"
"ఇదేం కథ?"
"హైదరాబాదులో బసవరాజు ఒక పెద్ద
పారిశ్రామికవేత్త. రంగనాథం ఒక
మామూలు సగటు మనిషి. వాళ్లద్దరూ ప్రాణ
స్నేహితులు. అదీ కథ!"
"ఇది కథ ఎందుకవుతుంది?"
"బసవరాజుకి ఒక కూతురు.
రంగనాథానికి ఒక బామ్మల్లి. ఇద్దరికీ ఉడ్
హావుస్ రచనలంటే చాలా చాలా ఇష్టం.
అంచేత ఉడ్ హావుస్ పుణ్యమాని ఇద్దరూ ప్రేమలో పడ్డారు!"
"అదీకథ అనొద్దు!"
"బసవరాజు కంపెనీలో మిస్టర్ పాణి ఒక పి.ఆర్.ఓ.! పేపరు రీడింగు
ఆఫీసరు!"
"పి.ఆర్.ఓ. అంటే పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసరు గదా? పేపరు రీడింగు
ఆఫీసరంటావేమిటి?"
"ఈ కథ మొత్తం పేపరు రీడింగు అనే విన్యాసమ్మీద ఆధారపడి
వుంది! ఈ కథపేరు- అంతేరా... బామ్మల్లీ! -అదీ కథ!"
ఇది - ఆదివిష్ణు రాస్తున్న కథ!
ఇది - మిస్ సీరియల్ కథ!
ఇది - హాస్య ప్రధానంగా నడిచే కథ!
ఇది - సరకత్త పాయింటుతో అల్లిన కథ!
ఇది - హాస్య ప్రియలను అలరించే కథ!
ఇది - 'హాస్యం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా రాసిన కథ!

ఉగాది సంచికలో ప్రారంభం...

అంటే... వచ్చే సంచిక నుంచే...

ఎవరే ఏమై దొంగై భవం

ఇలపావులూరి మురళీమోహనరావు

హెచ్చరిక
 విరగబడి నవ్వితే గుండె చిక్కబట్టి ఊపిరాడక
 అవస్థపడేవారు కామెడీ యాక్ట్ 2003 ప్రకారం
 ఈ సీరియల్-చదవడం నిషేధం.
 ఒకవేళ మీ పొట్టచెక్కలైతే పత్రిక నుంచి
 ఎలాంటి పరిహారం రాదు. ఈ హెచ్చరిక
 ఈ సీరియల్ పూర్తయ్యేంత వరకు అమలులో
 ఉంటుంది.

జరిగిన కథ

వెంకట్రావు, సుందరి భార్యభర్తలు. వాళ్ల ఇంట్లో ఓ ఎలుక దూరింది. దాన్ని కర్రతో కొట్టబోయి సుందరి ఫర్నిచర్ విరగకొట్టింది. ఆ రాత్రి టక్ టక్ మని చప్పుడు. పక్కంటి నుబ్బారావు ఇంట్లో దొంగలు పడ్డారనుకొంటాడు వెంకట్రావు. మారుపేరుతో పోలీసులకు ఫోన్ చేస్తాడు. వాళ్లు ఓ పట్టాన రారు. చివరకు ఓ కంగారుగొడ్డు యస్త్రై దిగడతాడు. (ఇక చదవండి)

“అయితే మర్యాదగా నిజం చెప్పరన్నమాట! నా లాఠీ ఆకలి తీర్చాలని మీ అందరికీ అంత కుతిగా ఉందన్న మాట!” తీక్షణంగా అన్నాడు యస్సై.

ఓ ఎనభై సంవత్సరాల వృద్ధుడు నోరు తెరిచాడు.

“సార్...మా అమ్మ మీద ఒట్టు పెట్టి చెబుతున్నాను. మీరనే ఆ దొంగలెవరో మాకు తెలియదు” అన్నాడు.

“మీ అమ్మ బతికుందా?” గర్జించాడు యస్సై.

“లేదు సార్. కాలంచేసి ఆరు దశాబ్దాలైంది.” వణుకుతూ చెప్పాడు వృద్ధుడు.

“మరి చచ్చిన వారిమీద ఒట్టు వేస్తావేందిరా ముసలి నక్కా! చూస్తుంటే ఆ దొంగవు, హంతకుడివి, రేపిస్టువు నువ్వేలా ఉన్నావు. చెప్పు...సుబ్బారావు గారి భార్యను మానభంగం చేసింది నువ్వేనా? చెబుతావా లేక చెప్పుతీసుకుని చెవి గూబల మీద చెళా చెళా చేదుకోమంటావా?” వృద్ధుడి భుజాలను పట్టి ఊపాడు యస్సై.

వృద్ధుడి కళ్ళు గిర్రున తిరిగాయి.

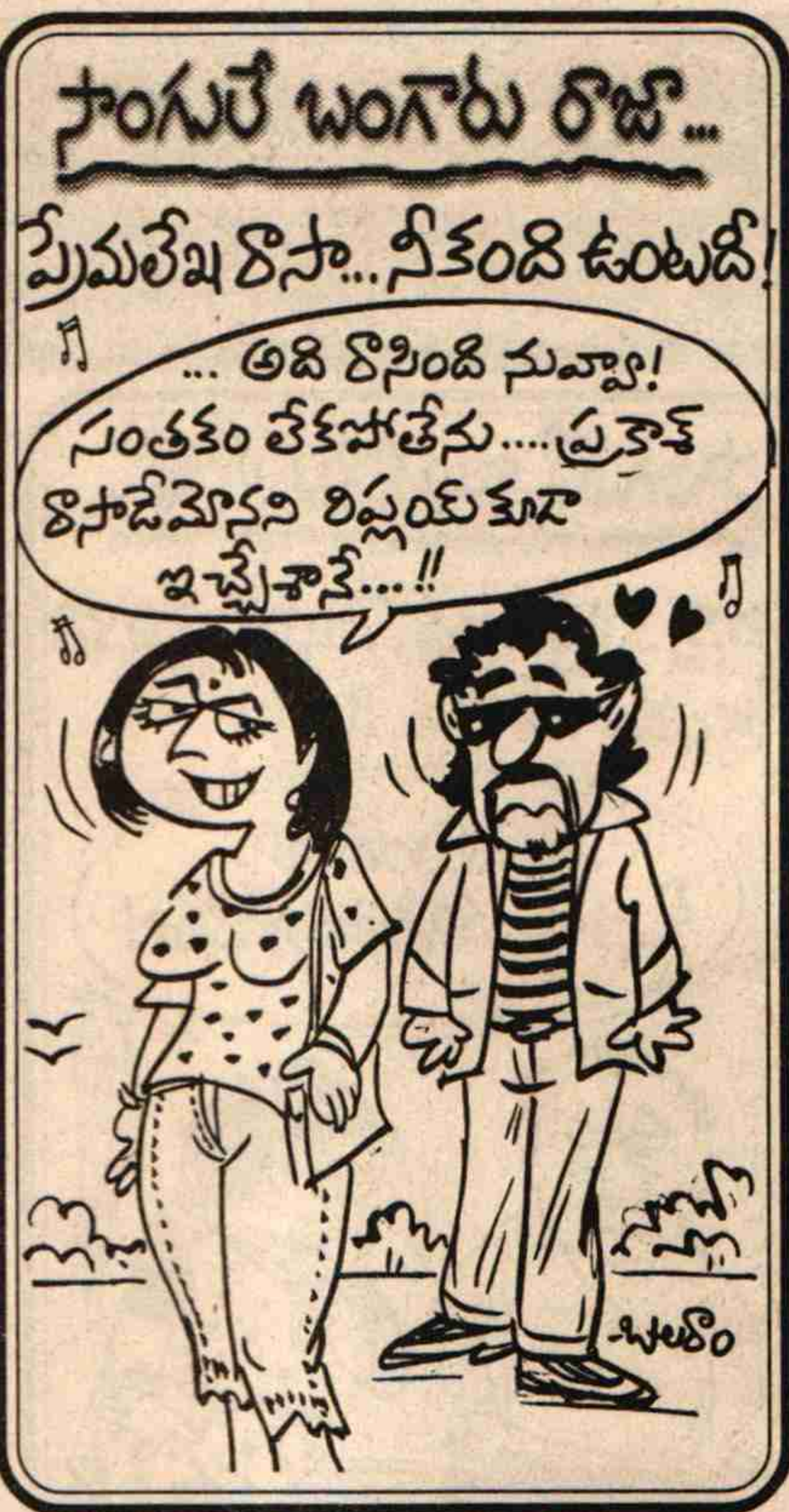
“అయ్యబాబోయ్...కాటికి కాళ్ళు జాపుకుని కూర్చున్న వాడిని. పళ్ళన్నీ ఊడిపోయాయి. నేను మానభంగం చెయ్యడమేంటి బాబయ్యా.” శోకాలు పెట్టాడు వృద్ధుడు.

“మానభంగం చెయ్యడానికి పశ్చాదుకురా పాచివెధవా? కాటికి కాళ్ళు జాపుకుంటేనేంరా? తలలు బోడులైన తలపులు బోడులా అని వేమన్న చెప్ప లేదా? చెప్పు...నువ్వేనా రేప్ చేసింది?” లాఠీ తిప్పాడు యస్సై.

వృద్ధుడికి పై ప్రాణాలు పైనే పోయాయి. యస్సై ఆగ్రహం చూసి ఎవ్వరూ నోరెత్తే సాహసం చెయ్యలేక పోతున్నారు.

“నేనెవ్వరినీ మానభంగం చెయ్యలేదండీ... దయఉంచి నన్నొదిలెయ్యండి” రెండు చేతులు జోడించాడు వృద్ధుడు.

“ఐసీ...అయితే దోపిడీ చేశావా? రెల్...ఎంత

దోచుకున్నావ్? దొంగ సొత్తు ఎక్కడ దాచావ్? రెల్..రెల్ మీ ద ట్రూత్!” కోరమీసాలు మెలిదిప్పాడు యస్సై.

“ఇదెక్కడి పిడి బాబూ నాకు? నాకు చెయ్యెత్తాలంటే అరగంట, దించాలంటే అరగంట పడుతుంది. కాలుతీసి కాలువెయ్యాలంటే గంట పడుతుంది. నేను దోపిడీలు మానభంగాలు చెయ్యడమేంటి నాయనా...” మొత్తుకున్నాడు వృద్ధుడు.

“అయితే నువ్వు సుబ్బారావుగారి భార్యను మానభంగం చెయ్యలేదంటావు. యామై రైట్?” అన్నాడు యస్సై.

“అయ్యో...మళ్ళీ అదే మాట...రిటైరై పాతికేళ్ళయింది బాబూ...” వలవల ఏడ్చాడు

వృద్ధుడు. గుంపులోంచి బయటకొచ్చాడు ఓ వ్యక్తి. “అయ్య యస్సైగారూ... తమ కమలాల వంటి నయనాలతో ఒక్కసారి ఈవిడను చూడండి” ఓ స్త్రీని చూపించాడు.

ఆమెవైపు చూసి భళ్ళున రాబోతున్న వాంటిని బలవంతంగా ఆపుకున్నాడు యస్సై.

“యూ బ్రూట్...ఎవతైరా ఇది? తాటకా? శూర్పణఖా? లేక బ్రహ్మరాక్షసా? పిశాచా? గురిచూసి ఒక్క గుండు పేల్చానంటే గుండు దూసుకొచ్చి గుండెల్లో దూరి తలపండు చీల్చుకుని బయటకు తన్ను కొన్నంది.” తుపాకీని పాజిషన్లోకి తీసుకున్నాడు యస్సై.

ఆ వ్యక్తి అమాంతం యస్సై పాదాలమీద పడి “అంతపని చెయ్యకండి బాబూ...ఈవిడ నెవరైనా మానభంగం చేస్తారా?” అంటూ అడిగాడు.

రెండు చేతులు ముఖానికడ్డం పెట్టుకున్నాడు యస్సై. “చీ...చీ...చీ...దీని ముఖాన్ని ఒకసారి చూస్తే ఎటువంటి మగాడికైనా కామవాంఛలు నశించి సన్యాసం పుచ్చుకుని కాశీ వెళ్ళిపోతాడు” అంటూ ప్రకటించాడు.

“ఆవిడే బాబూ నా భార్య...” మొత్తుకున్నాడు సుబ్బారావు. గతుక్కుమన్నాడు యస్సై.

“తమరు తడవ తడవకు మానభంగం మానభంగం అంటూ మా మానాన్ని భంగం చెయ్యద్దు సార్...మా మానాన మమ్మల్ని బ్రతకని య్యండి సార్” అంటూ భోరుమన్నాడు సుబ్బారావు.

“భ్రష్టుడా...కట్నం కోసం కక్కుర్తి పడుంటావు. నిన్ను యాంటీ డారి కింద బుక్ చేసి లాకపులో వేసి మక్కెలు విరగ్గొట్టాలి” అన్నాడు యస్సై రౌద్రంగా.

“సారీ సార్...పొరబాటైంది” అన్నాడు సుబ్బారావు వెక్కిళ్ళు ఆపుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

“మా పక్కింట్లో దొంగలు పడ్డారు. రేపులు జరుగుతున్నాయి. వెంటనే రమ్మని మాకు రెండు సార్లు ఫోన్చేసిన ఆ దొంగ నా కొడుకెవడ్రా? మా

ఈ సీరియల్ను స్పాన్సర్ చేస్తున్నవారు

కె.ఎం.సి.కన్స్ట్రక్షన్స్ లి.

తరపున

శ్రీ రాజమోహన్ రెడ్డి

చైర్మన్ & మేనేజింగ్ డైరెక్టర్

పాటకచేరీ జరుగుతోంది. "ఆవిడ పూర్వజన్మలో గాడిద అయింటుంది" పక్క సీటాయనతో అన్నాడు గోపాలం.

"ఈ జన్మలోనూ గాడిదే" బదులిచ్చాడు పక్కాయన.

"అంత పక్కాగా ఎలా చెబుతున్నారు?"

"పాతికేళ్ళ నుంచి కాపురం చేస్తున్న అనుభవంతో"

అలా ముందూ వెనక చూసుకోకుండా గోపాలంలా వాగిన యస్సెని ఈ భాగంలో చూడండి.

విలువైన నమయాన్ని వృధా చేసిన ఆ లుచ్చాగాడెవడు? హాయిగా బార్కు రైడింగ్కు వెళ్ళిన మమ్మల్ని వెనక్కు రప్పించిన ఆ నీవ్ కమాన్ కుత్తేగాడెవ్వడు? చెప్పండి...నేను సింహాన్ని... విరుచుకు తింటాను" అంటూ వీరంగం వెయ్యసాగాడు యస్సె.

ఆ తిట్లకు కడుపులో పేగులు కదిలాయి వెంకట్రావుకు. వెంకట్రావుని బలవంతంగా వారించింది సుందరి.

"పడ్డవారు చెడ్డవారు కారు. కంట్రోల్..." అంటూ గొణిగింది.

మరో నడివయస్కుడు ముందుకొచ్చాడు.

"యస్సెగారూ...తమరు క్షమించి తిట్టనంటే..."

ఈ కాలనీలో అంతా నిత్య దరిద్రులు. ముప్పై సంవత్సరాల నుంచీ చూస్తున్నాను. ఏనాడూ దొంగలు ఈ కాలనీ కొచ్చి తమ సమయాన్ని వేస్ట్ చేసుకోలేదు. నెలలో రెండోవారం వస్తే ఎవడి జేబులో పైసా ఉండదు. మీకెవరో తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి ఉంటారని నా మట్టి బుర్రకు అనుమానం వస్తున్నది. దయచేసి బూతులు తిట్టద్దు..." దణ్ణం పెడుతూ అన్నాడు.

"తప్పుడు సమాచారమా? ఎవడువాడు? మాకు రాంగ్ ఇన్ఫర్మేషనిచ్చిన వాడెవడు? వాడి మక్కెలిరగ్గడతాను. తల్లకిందులుగా వేలాడదీసి జన్మలో దేనికీ పనికిరాకుండా లాఠీ విరిగిందాకా బాత్తాను. నేను సింహాన్ని" లాఠీ గిరగిర తిప్పుతూ అన్నాడు యస్సె.

"మేమెవరం చెయ్యలేదుసార్" అంతా ముక్త

కంఠంతో అన్నారు.
"ఐనీ...అయితే మా అంతట మేమే పరిశోధించి కనుక్కోవాలన్నమాట! అప్పుడు వాణ్ణి కొడతాను చూడూ...ఎముక అంటే ఎలా ఉంటుందో మర్చిపోతాడు. ఈ వీధిలో ఎంత మంది ఇళ్ళలో ఫోన్లున్నాయి?" అన్నాడు యస్సె.

"ఈ వీధిలో ముగ్గురిళ్ళలో ఫోన్లున్నాయి సర్. ఒక పబ్లిక్ బూత్ ఉంది" చెప్పాడొకాయన.

"గుడ్...వారిలో వెంగళావెవరు? ముందుకు రండి" తీక్షణంగా అన్నాడు యస్సె.

అంతా ముఖాముఖాలు చూసుకున్నారు.

"వెంగళావా? ఆయన చచ్చి ఆరు తద్దినాలు కూడా అయ్యాయి.... మా తాతగారు" చెప్పాడొక వ్యక్తి.

"ఐనీ... అయితే పేరు కూడా మార్చి చెప్పాడన్న మాట! స్టుపిడ్...వాడు దొరకాలీ...వేళ్ళు విరిచి వేపుడు చేస్తాను. ఫోన్లున్న వారు ముందుకు రండి. కమాన్..." పెద్దగా అరిచాడు యస్సె.

వెంకట్రావు, సత్యం, ప్రసాదులు ముందు కొచ్చారు.

"పబ్లిక్ బూతాయన ఎక్కడ?" లాఠీ ఊపాడు యస్సె. తుపానులో తడిసిన పక్షుల్లా వణక సాగారు అందరూ.

"ఎక్కడబూతాయన? బూతాయన ఎక్కడ?" అందరూ అరవసాగారు.

"ఏయ్...ఏంటా వెధవమాటలు? అశ్లీలం." అరిచాడు యస్సె.

అందరి నోళ్ళు మూత పడ్డాయి.

"సార్ వ బ్లిక్ బూతు వదిగంటలకే మూసేస్తాడు. అందువలన పబ్లిక్ బూత్ నుంచి మీకు ఫోనాచ్చే అవకాశం లేదు" చెప్పాడొకాయన.

"వెరిగుడ్...అయితే మాకు ఫోన్ చేసింది బూతు మనిషి కాదు. మరెవరు?...?" అన్నాడు యస్సె లాఠీని అరిచేతిలో బాదుకుంటూ.

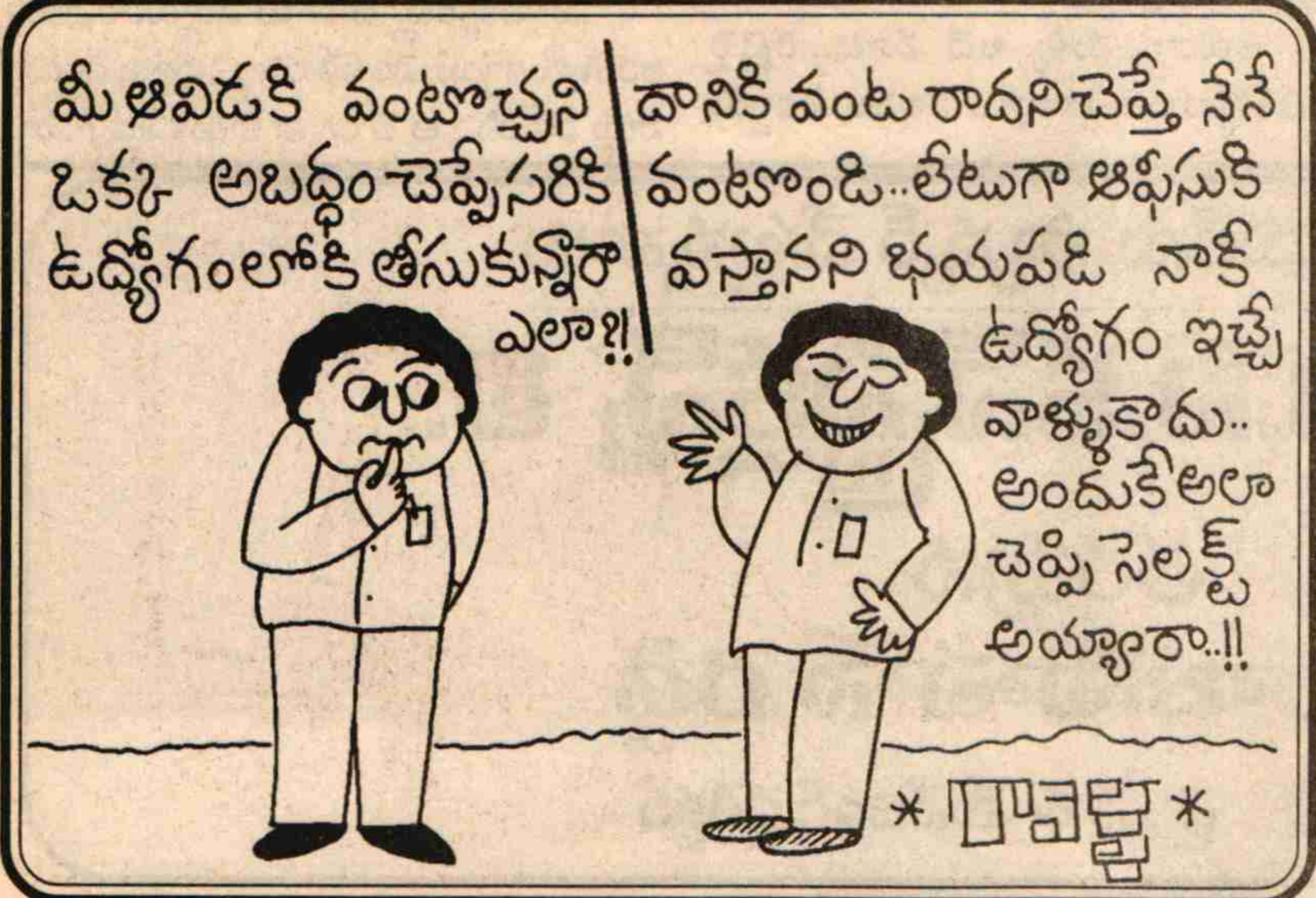
"సుబ్బారావుగారికి అటు ఇటు ఇళ్ళలో ఎవరికైనా ఫోన్లున్నాయా?" అడిగాడు యస్సె.

"సుబ్బారావుగారింటికి ఎడమ వైపున రెండిళ్ళ తరువాత రిటైర్డ్ జడ్జి కుటుంబరావుగారికి ఫోన్ ఉంది. సుబ్బారావుగారింటికి కుడివైపునున్న వెంకట్రావుగారికి ఈ మధ్యనే ఫోనాచ్చింది." చెప్పాడొక కుర్రాడు.

"గుడ్...గుడ్...కుర్రాడంటే నీలా ఉండాలి. ఈ దేశ భవిష్యత్తు నీలాంటి వాళ్ళ చేతుల్లోనే ఉంది. ఎక్కడ కుటుంబరావుగారు?" అడిగాడు యస్సె.

వెంకట్రావుకు బీపీ పెరిగిపోసాగింది. పోలీసుల చేతుల్లో తనకు దేహశుద్ధి తప్పదని తెలియగానే నరాలన్నీ చచ్చుబడ్డాయి.

"సార్... కుటుంబరావుగారు తన కుటుంబంతో సహా తీర్థయాత్రలకని తిరుపతి వెళ్ళారండి. ఇంకా తిరిగి రాలేదు" చెప్పాడొక

మీ ఆవిడకి వంటాచ్చని | దానికి వంట రాదని చెప్పే నేనే
ఒక్క అబద్ధం చెప్పేసరికి | వంటాంది..లేటగా టిఫ్ సుకి
ఉద్యోగంలాక్రి తోసుకున్నారా | వస్తానని భయపడి నాకి
ఎలా? | ఉద్యోగం ఇచ్చే
వాళ్ళుకాదు..
అందుకే అలా
చెప్పి సెలక్ట్
అయ్యారా..!!

పెళ్ళైన ప్రతి దంపతులూ జీవితంలో ఒక్కసారైనా అనుకునే మాట ఏంటి?
 జీవితంలో చస్తే పెళ్ళి చేసుకోకూడదని
 ఈ సీరియల్లో సుందరి, వెంకట్రావులకు కూడా అలాంటి సందర్భం వచ్చింది.

కాయన.

వెంకట్రావు కాళ్ళకింద నేల కదిలింది. దిక్కు మాలిన పని చేసినందుకు తనను, తనను కన్న తల్లి దండ్రులను బండబూతులు తిట్టుకున్నాడు.

“అయితే ఇది నిస్సందేహంగా వెంకట్రావు చేసిన పనే” డిక్టేర్ చేశాడు యస్సై.

“సార్...సార్...నాకేం తెలియదు. మేము ఇవాళ తొమ్మిది గంటలకే నిద్రపోయాం. చెవుల్లో సీసం కరిగించి పోసినా మెలకువరానంత నిద్రపట్టింది. నన్ను నమ్మండి సార్...” ప్రాధేయ పడ్డాడు వెంకట్రావు.

“మిస్టర్ వెంకట్రావ్! పోలీసులకు తప్పుడు సమాచారం ఇవ్వడం, ఇవ్వలేదని బుకాయించడం తీవ్రనేరాలు. దీనికి ఐ.పీ.సీ....ఐ.పీ.సీ...”

“మూడోదల రెండు సార్” అంటూ అందించాడు కానిస్టేబుల్ బహు వినయంగా.

అతని వంక గుర్రుగా చూశాడు యస్సై.

“నాకు తెలుసు లేవోయ్...దానికింద ఏడాది కఠిన కారాగారం. పద స్టేషన్లు” లాఠీ ఊపాడు.

వెంకట్రావు బట్టలు చెమటతో తడిసి ముద్దయ్యాయి. సుందరి జోక్యం చేసుకుంది.

“యస్సైగారూ...ఆ ఫోన్ మావారు చెయ్యలేదు. దొంగలు మరోచోట ఎక్కడైనా దొంగ తనం చేస్తూ మిమ్మల్ని తప్పుదోవ పట్టించడానికి, మిమ్మల్ని స్టేషన్లోంచి బయటకు పంపేయడానికి ఇక్కడ దొంగతనం జరుగుతున్నట్లు మీకు రాంగ్ ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చుండచ్చు కదా” పెద్ద గొంతుతో అన్నది.

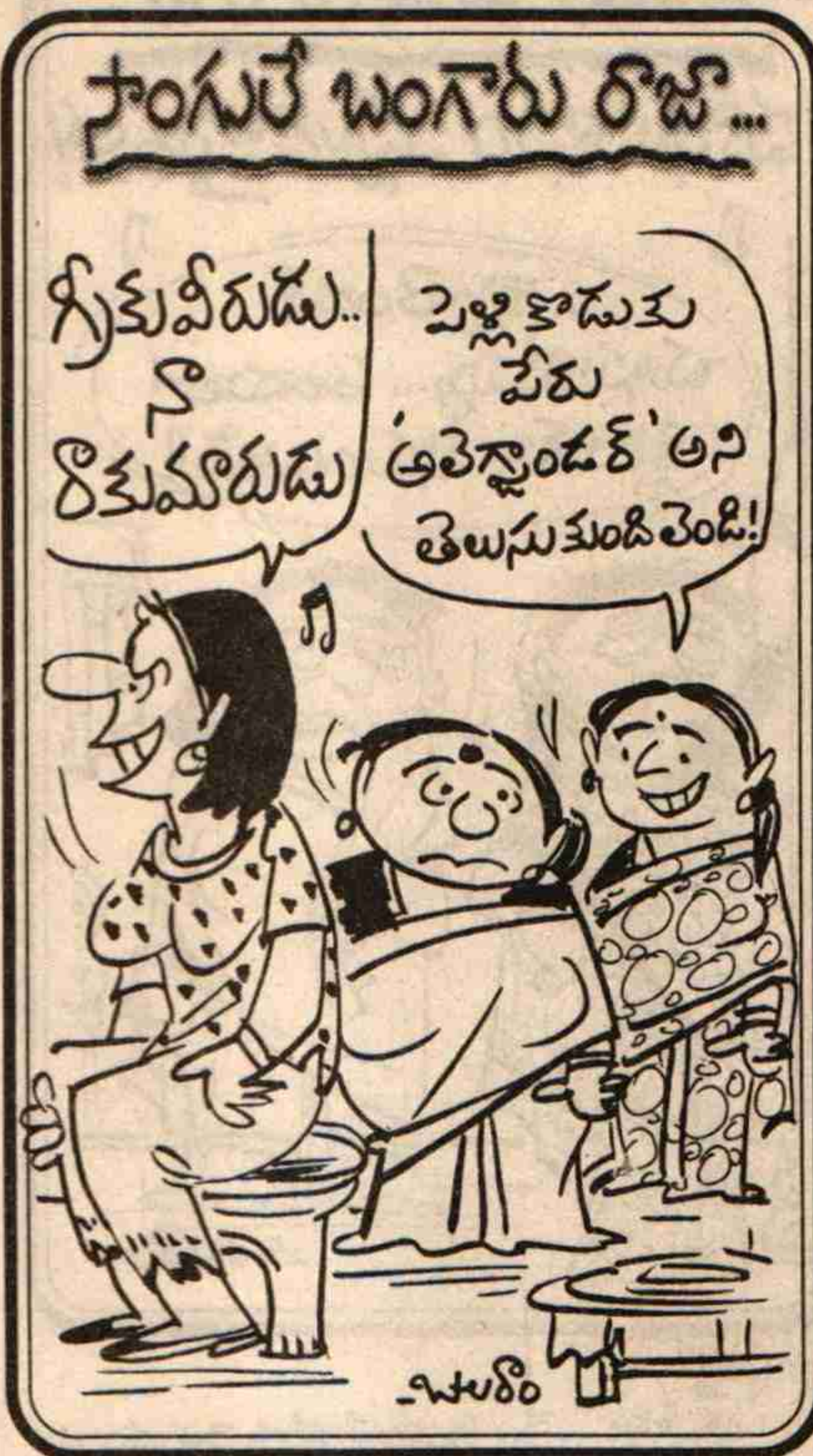
యస్సై ఆలోచనలో పడ్డాడు. జేబులో వాకీ టాకీ మోగింది. మాట్లాడసాగాడు.

“సార్...నేను వన్ నాట్ తీసి. దొంగలు మన స్టేషన్ వెనుక నుంచి గోడ దూకి నాలుగు రైఫిల్స్ తీసుకెళ్ళారు. మీరు వెంటనే రావాలి” వినిపించింది.

యస్సై ప్యాంటు తడిసిపోయింది. భయాన్ని బైటకు కనిపించనివ్వకుండా నిగ్రహించుకున్నాడు.

“ఓ.కే. మైడియర్ సిటిజన్స్. మీకేం భయం లేదు. మీ మొహాలు చూస్తే మరో పదేళ్ళ వరకూ ఏ దొంగా ఇటువైపు వస్తానిపించడంలేదు. ఒకవేళ ఎవడైనా ఖర్మబాగోలేక ఇటోస్తే వేంటనే మాకు ఫోన్ చెయ్యండి. వీలైతే పట్టుకోండి. కానీ పోలీసులను మిస్లీడ్ చెయ్యడం మాత్రం నేరం. బీ కేర్ఫుల్” హెచ్చరికలు చేసి పటాలంతో సహా వెళ్ళి పోయాడు.

అందరూ ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. నిద్రాభంగం చేసినందుకు పోలీసులను తిట్టుకుంటూ వెళ్ళి

పోయారు.

ఇంట్లోకి రాగానే రెండు చెంబుల మంచి నీళ్ళు తాగాడు వెంకట్రావు. వణుకు కొంచెం తగ్గింది.

“నీ బుర్ర పాదరసం సుమా. సమయానికి నువ్వు చక్రం అడ్డం వెయ్యకపోతే నా వళ్ళు పులుసై పోయుండేది. తలచుకుంటే అండపిండాలు పగిలి పోతున్నాయి.” అన్నాడు.

“అందుకే తనకు మాలిన ధర్మం పనికి రాదంటారు. మరీ దొంగలేమైనట్లు? వాళ్ళు

సుబ్బారావు గారింట్లో పడలేదా? వాళ్ళు మనలాగే బయటకొచ్చారు. మరి ఆ చప్పుళ్ళేంటి? దొంగలే మైనట్లు? మనం కలగన్నామా? భ్రమపడ్డామా?” ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది సుందరి.

“అబ్బ...ఆవు నీ ప్రశ్నలు. పోలీసుల్లాగా ఇంటరాగేషన్? చావు తప్పి కన్నులొట్టపోయింది. అంతా పీడకల.” విసుక్కున్నాడు వెంకట్రావు.

మర్నాడు ఆఫీసుకు బయల్దేరుతూ ప్యాంటు కోసం బీరువా తెరిచాడు వెంకట్రావు.

“హుప్” మని మీదకు దూకిందో ప్రాణి.

గావుకేక పెట్టాడు వెంకట్రావు. గుండెరుల్లు మంది. సుందరి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చింది.

వణికిపోతున్న వెంకట్రావును చూసి ఏమైందని అడిగింది.

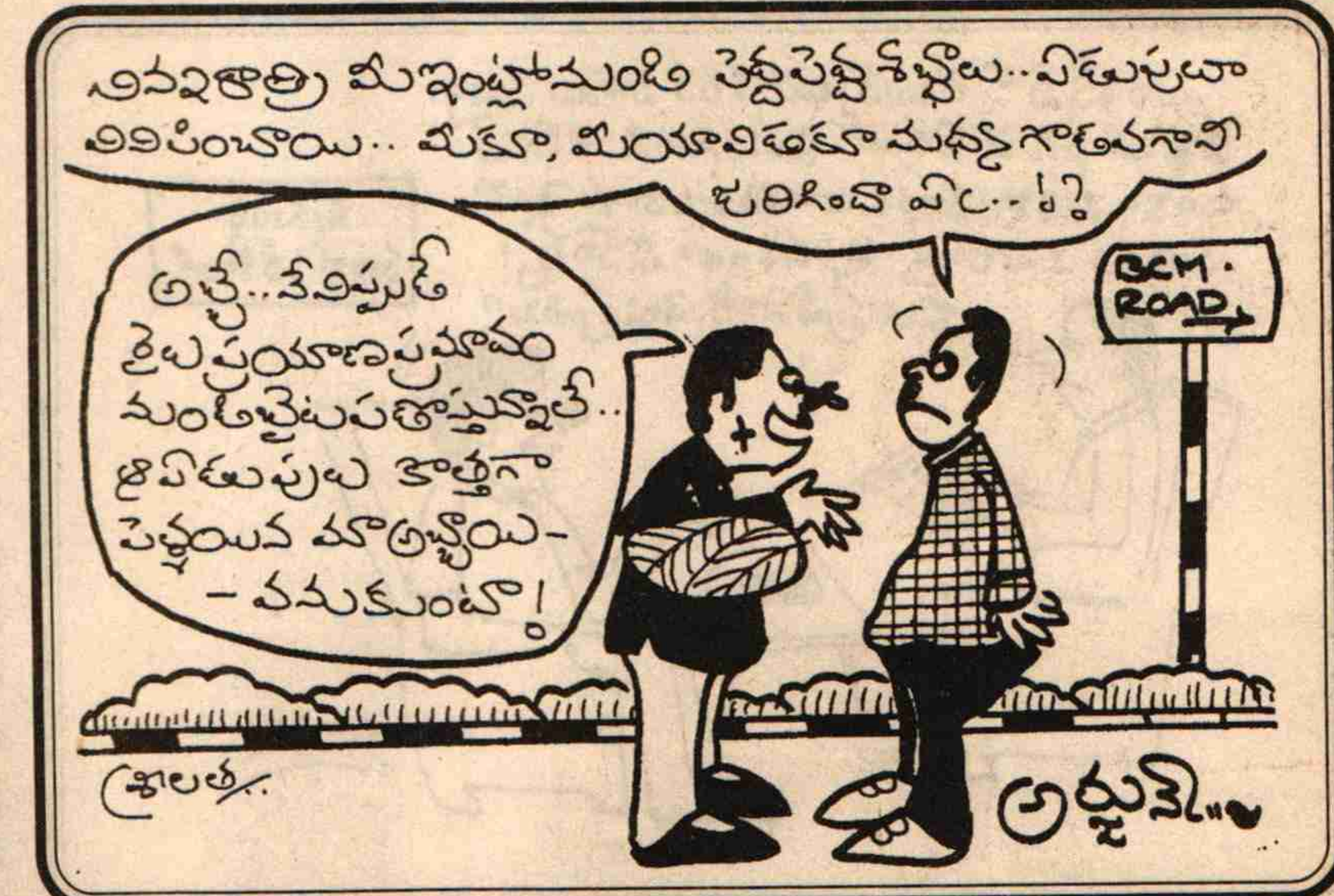
“ఎ...ఎ...ఎ...ఎలుక...ఎలుక...బీరువలోంచి మీదకు దూకింది.” చెప్పాడు వెంకట్రావు.

“ఆ...” నిర్ఘాంతపోయి బీరువలోని బట్టలన్నింటినీ బయటకు లాగింది సుందరి.

కొత్త చీరలు, జాకెట్లు, ప్యాంటులు, షర్టులు ఇతర బట్టలన్నీ బదాబదలై ఉన్నాయి. కొత్తగా పళ్ళు మొలుస్తున్న కుక్కపిల్ల బండలను కొరికినట్లు బట్టలన్నిటినీ కొరికి పారేసింది ఎలుక.

“అయ్యయ్యో...దారుణం...దారుణం...బట్టలన్నీ సర్వనాశనమై కట్టు బట్టలతో మిగిలాయి. అయినా ఆ పాడు ఎలక బీరువలోకి ఎలా వెళ్ళింది? తలుపులు తీసి పెట్టావా? బుద్ధుండా అని...” గయ్యమన్నాడు వెంకట్రావు.

“ఉరుము ఉరిమి మంగలం మీద పడ్డట్లు నా మీద ఎగురుతారేం? నేనెప్పుడు తీశాను? నిన్న

సాయంత్రం లుంగీ కోసం బీరువా తెరిచారుగా. అప్పుడు దూరి ఉంటుంది" అన్నది సుందరి.

"మైగాడ్...ఇప్పుడెలా ఆఫీసుకు వెళ్ళడం?" కీచు గొంతుకతో అరిచాడు వెంకట్రావు.

"మీ ఆఫీసు తగలబడిపోనూ...ఇంట్లో ఉన్నబట్టలన్నీ సర్వనాశనమైపోయి నేనేడుస్తుంటే ఆఫీసుకు వెళ్ళడం గురించి ఆలోచిస్తారేంటి? కొని ఆరుమాసాలైనా కట్టుకోడానికి ప్రాణమొప్పుక దాచు కున్న కొత్త చీరలు. మొన్న పండక్కు మనం మా ఊరెళ్ళినపుడు సైకిల్ తాకట్టు పెట్టి మా నాన్న మీకు కొని పెట్టిన బట్టలు..."

"పెట్టాడే బోడి చంద్రగుప్తుడి కాలం నాటి డొక్కు సైకిల్... తాకట్టుపెట్టి... ఎవడు పెట్టమన్నాడు? ఏడుస్తూ పెట్టి ఉంటాడు. అందుకే అన్నీ ఊడ్చిపెట్టుకు పోయాయి. నేనేమైనా పెట్టమని దేబిరించానా మీ అయ్యను..."

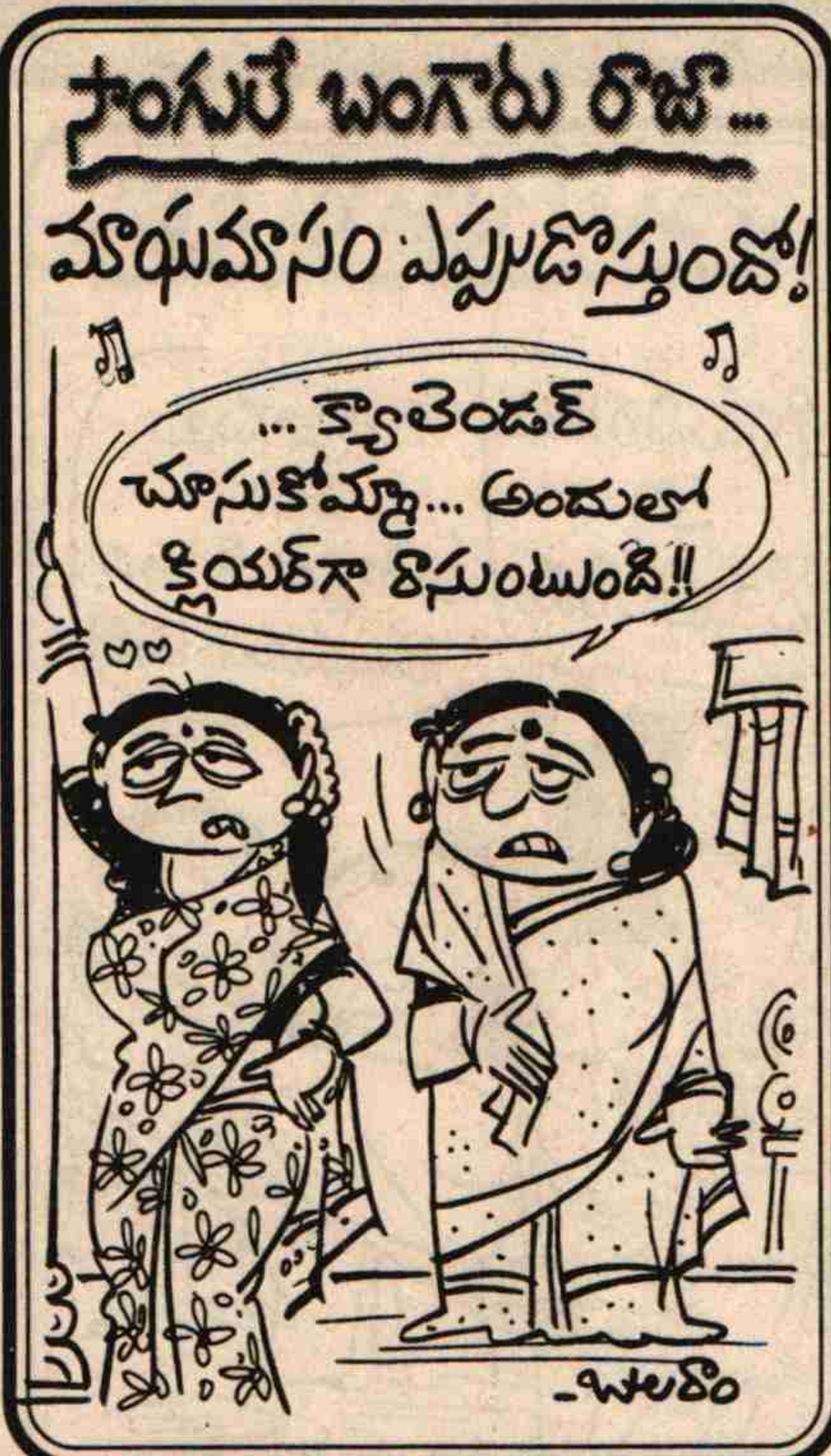
"మర్యాదగా మాట్లాడండి. అయ్య గియ్య అంటే ఊరుకునేది లేదు."

"అయ్యను అయ్య అంటే తప్పేంటి? అయ్య అనక కొయ్య అంటారా? ఊరుకోకపోతే ఉరేసుకో"

"నేను ఉరేసుకుంటే మీ నోట్లో మట్టే. హాయిగా రెండో పెళ్ళి చేసుకుని మళ్ళీ కట్నం కొట్టేసి కొత్త పిల్లలో కులకొచ్చని ఆశపడుతున్నారేమో..."

"చీచీ...మళ్ళీ పెళ్ళా? ఇక ఏడు జన్మల దాకా పెళ్ళి అంటేనే భయం పుడుతున్నది. చస్తే చేసుకోను"

"పైకి అలాగే అంటారు. పెళ్ళాం శవాన్ని తగల బెడుతూనే సంబంధాలు మాట్లాడుకుంటారు. నేను అందరిలాంటి ఆడదాన్ని కాదు. నా చావుకు బాధ్యులెవరో ఉత్తరం రాసి పెట్టి మరీ చస్తాను.

జాగ్రత్త"
 "చీ నోర్ముయ్...నీ నోట్లో నోరు పెట్టడం నా బుద్ధి తక్కువ"
 "దాని కోసమే రాత్రి పూట కాళ్ళు పట్టు కుంటారు"
 "చీ..."
 "చీ...చీ..."
 రెండు నిముషాలు ఎడముఖం పెడముఖం. మెల్లగా సుందరివైపు చూశాడు వెంకట్రావు. కోవంలో సుందరి శ్రీకృష్ణ తులాభారంలో అలకనీనులో జమునలా ఉంటుంది.

జరిగిందంతా క్షణంలో మర్చిపోతాడు వెంకట్రావు.

"మాటకు మాట అనందే ఊర్కోవు కదా?"
 "ఎందుకూరుకోవాలి? నా మొగుడు పెద్ద ఆఫీసరు. నా మాట జవదాటడు. నాకేం తక్కువని?"

వెంకట్రావు ఉబ్బిపోయాడు.
 "అది నిజమేననుకో. కానీ ఈ ఎలుక బాధ నుంచి విముక్తి ఎలా అని ఆలోచిస్తున్నాను."

సుందరి బుగ్గ పిండుతూ అన్నాడు.
 "చాలెండి సరసాలు. మార్కెట్లో 'రాబేట్' అనే ఎలుకల మందుంటుందిట. చాక్లెట్ కలర్లో కేకుల్లా ఉంటాయి ముక్కలు. దాన్ని తెచ్చి ఇంట్లో పెడితే ఆమడ దూరంలో ఉన్న ఎలుకలు కూడా బిరబిర మంటూ వచ్చి తింటాయట. తిన్న తరువాత అరగంటకల్లా నట్టింట్లోకొచ్చి తన్నుకొని ఛస్తాయట. మన పొరుగింటి ఆండాళ్ళమ్మగారు ఆ విధంగానే నూట ఇరవై ఎలుకల్ని చంపి పీడా వదిలించుకుందట. రేపు ఆఫీసు నుండి వస్తూ ఆ మందు పట్టండి" అన్నది సుందరి.

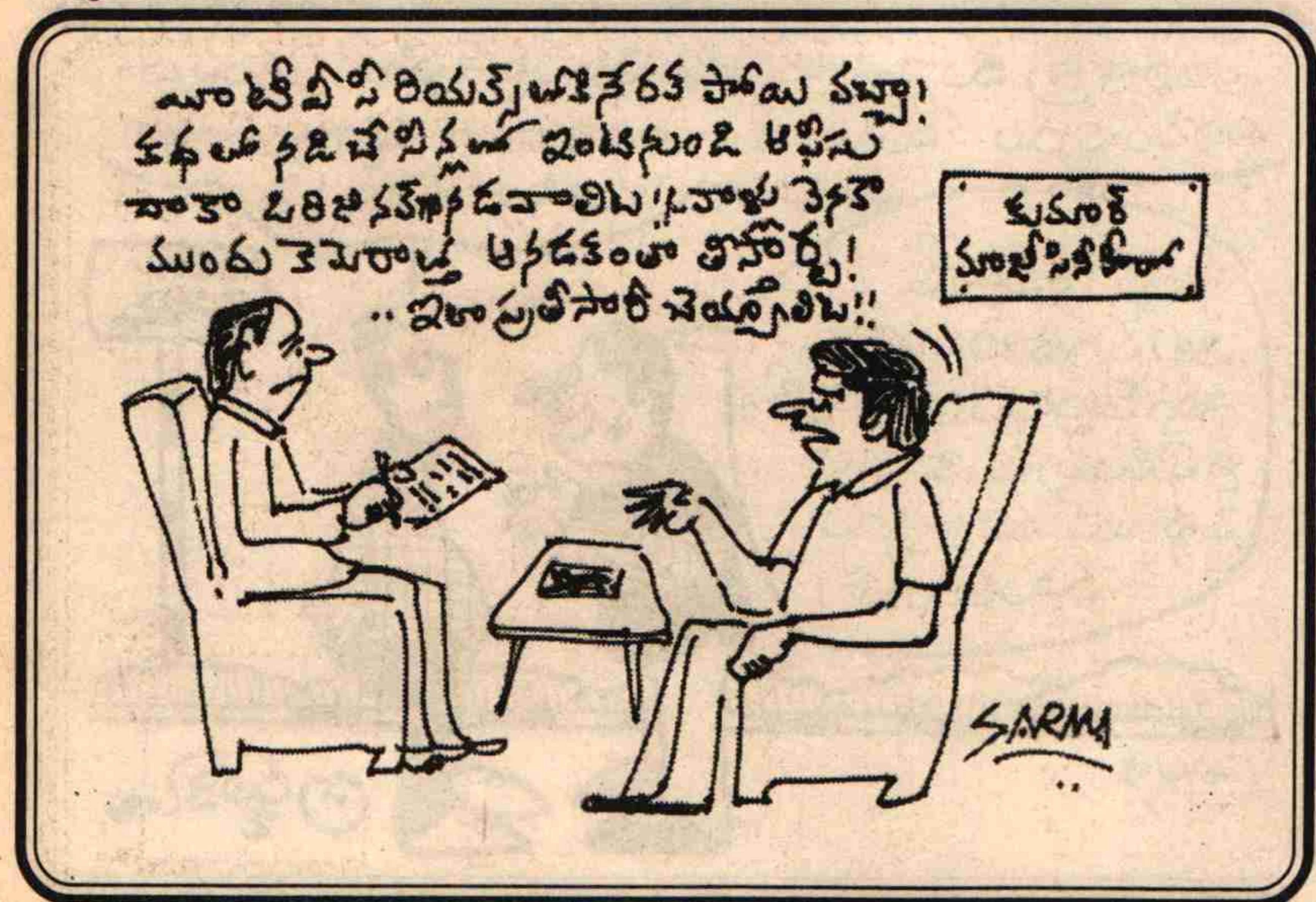
"ఓకే డాళింగ్...రేపటిదాకా ఎందుకు? ఈరోజు సాయంత్రమే తెస్తాను" అన్నాడు వెంకట్రావు బయల్దేరుతూ .

సాయంత్రం ఇంటికిస్తూ షాపుకెళ్ళాడు.
 "ఏం కావాలి సార్?" అడిగాడు షాపతను. సుందరి చెప్పిన పేరేమిటో ఎంత ఆలోచించినా గుర్తు రాలేదు వెంకట్రావుకు. రెండు నిముషాలు ఆలోచించి తలగోక్కుంటూ "విషం" ఉందా?" అడిగాడు.

విరగబడి నవ్వాడు షాపతను.
 "విషమా? మీకెందుకు సార్? హాయిగా ఉన్నారు" అన్నాడు.

"నాక్కాదయ్యా...ఎలుకకు"
 "కానీ అది మనిషికి కూడా పని చేస్తుంది సార్"
 "చేస్తే చెయ్యనియ్యవయ్యా...ముందా మందివ్వు..."

"సార్...జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోండి. జీవితం చాలా విలువైంది. ఒకసారి పోతే మళ్ళీరాదు. ఎన్నో పుణ్యాల సుకృతంగా మానవజన్మలభిస్తుంది. ఆయుషున్నంత వరకు బతకడం ధర్మం. మీ ఆవిడతో ఏదైనా తగాదాలోస్తే నాలుగురోజులు ఇంటికి వెళ్ళకండి. చచ్చినట్లు ఆవిడదారి కొస్తుంది. లేదా తిరుగులేని రాజీ మార్గం మీ ఆవిడ దారికి మీరు వెళ్ళడం. అమెరికాలో ఎలుకలమందు అసలు అమ్ముడుపోదు. ఎందుకంటే అక్కడ భార్య భర్తల మధ్య తగాదా లేవైనా వస్తే వెంటనే డైవోర్స్ తీసుకుంటారు. కానీ దరిద్రం. మన దేశంలో ఒకసారి తాళి కట్టామంటే చచ్చిన దాకా పెళ్ళాంతో కాపురం చెయ్యాలి. లేదంటే ఇలా

“చట్టిలోకి అల్లం, పచ్చిమిర్చి తెస్తానని వెళ్ళి వస్తూ లాల్ కింద పడి చట్టి అయిపోయాడు” చెప్పింది ఉమ.
 “అయ్యో.. అప్పుడేం చేశారు?” ఓదార్పుగా అడిగింది రమ.
 “ఏం చేస్తాం? కారప్పాడితో తిన్నాం” చెప్పింది ఉమ. ఇటువంటి సన్నివేశం ఈ భాగంలో తగులుతుంది.

ఎలుకల మందు తీసుకోవాలి.”

వెంకట్రావుకు మండిపోయింది.

“ఏవయ్యో...ఇక ఆపు నీ లెక్కర్. ఆ మందేదో ఇస్తావా లేదా?” కోపంగా అన్నాడు.

“ఇవ్వక చస్తానా...నాదేం బోయింది? లలాట లిఖితాన్ని ఎవరు తప్పించగలరు. ఈ పాపంలో నాకెలాంటి భాగం లేదని భగవంతునికి తెలియజేస్తున్నాను. అయ్యో...మీ కెలాటి మందు కావాలి. తినగానే వెంటనే చచ్చే మందయితే పాతిక రూపాయలు. కొంచెం సేపు బాధ అనుభవించి గిలగిలా తన్నుకుని చచ్చేమందయితే పదిహేను రూపాయలు. రెండు గంటలపాటు గిజగిజతన్ను కుని వాంతులు చేసుకుని హాస్పిటల్ కు తీసుకు వెళ్తుండగా దార్లో మరణించే రకం మందయితే పది రూపాయలు. సాధారణంగా పేదవాళ్ళు దీన్నే కొనుక్కుని పోతారు. ఏది కావాలి సార్?” అన్నాడు షాపతను ఏడుపు ముఖం పెట్టి.

తలబాదుకున్నాడు వెంకట్రావు.

“అదేదో చాక్లెట్లా, కేకులా ఉంటుందని...”

అన్నాడు.

“అదా...రాటేట్...నిజంగా ఎలుకలే తింటే తిన్న అరగంటకల్లా నట్టింట్లో చస్తాయి. ఇల్లంతా కంపుకొట్టి ఎక్కడ చచ్చిందో వెతుక్కునే శ్రమ ఉండదు. ఇమ్మంటారా?”

“ఇవ్వండి”

“సరే...ఇదిగో...సార్...ఒక్క చిన్నమాట...”

“ఏమిటి?”

“ఇది నిజంగా ఎలుకలకే కదా?”

“అవునండీ బాబూ...అవును. ఎంత ఇది?”

“ఇరవై రూపాయలు”

పర్పులోంచి డబ్బు తీసిచ్చి బయట పడ్డాడు వెంకట్రావు. ఇంటికిచ్చాడు.

“ఎలుకల మందు తెచ్చారా?” అడిగింది సుందరి.

“ఆహా...తెచ్చాను. దీంతో ఆ ఎలుక చావడం ఖాయం.” సుందరి చేతికిస్తూ అన్నాడు.

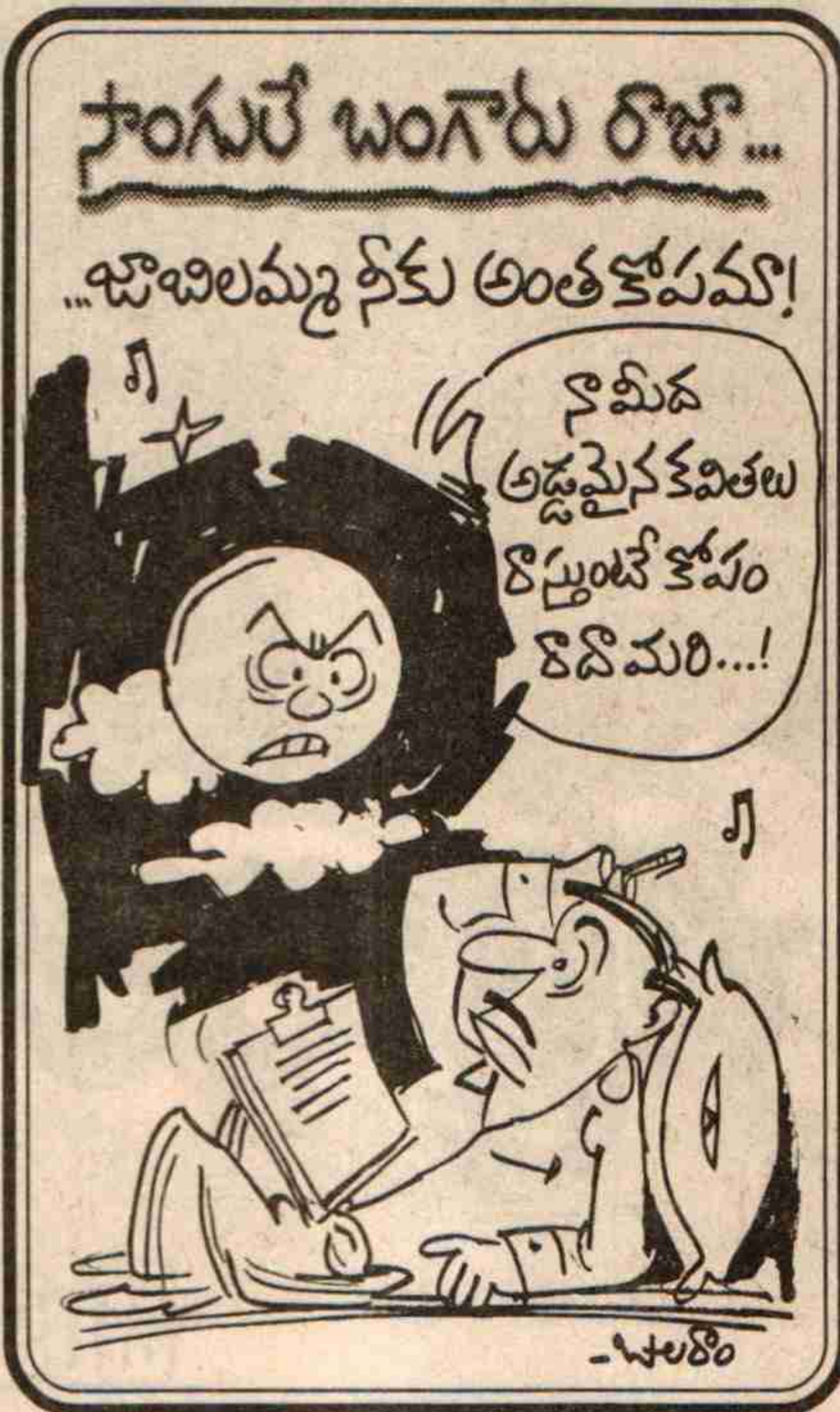
“హమ్మయ్య బ్రతికించారు. తొందరగా భోంచేద్దాం. వంట రెడీ అయింది. మీరు స్నానం చేసి రండి” హుషారుగా లోపలికెళ్ళింది.

“ఈ మందు కొంటానికి తలప్రాణం తోకలో కొచ్చింది” అన్నాడు వెంకట్రావుకు.

“దేనికి? ఇదేమైనా కొండలు పిండి చెయ్యడమా?”

“అది చాలా సులభం అనిపించింది. ఆ షాపు వాడు తెగ సతాయించాడు”

“మీరు సరిగ్గా అడిగారా?”

“అడిగాను. మనిద్దరం తన్నుకుని తలంటు పోసుకున్నామని అందువలన విషం తిని ఆత్మహత్య చేసుకోవాలనుకుంటున్నామని వాడి అనుమానం”

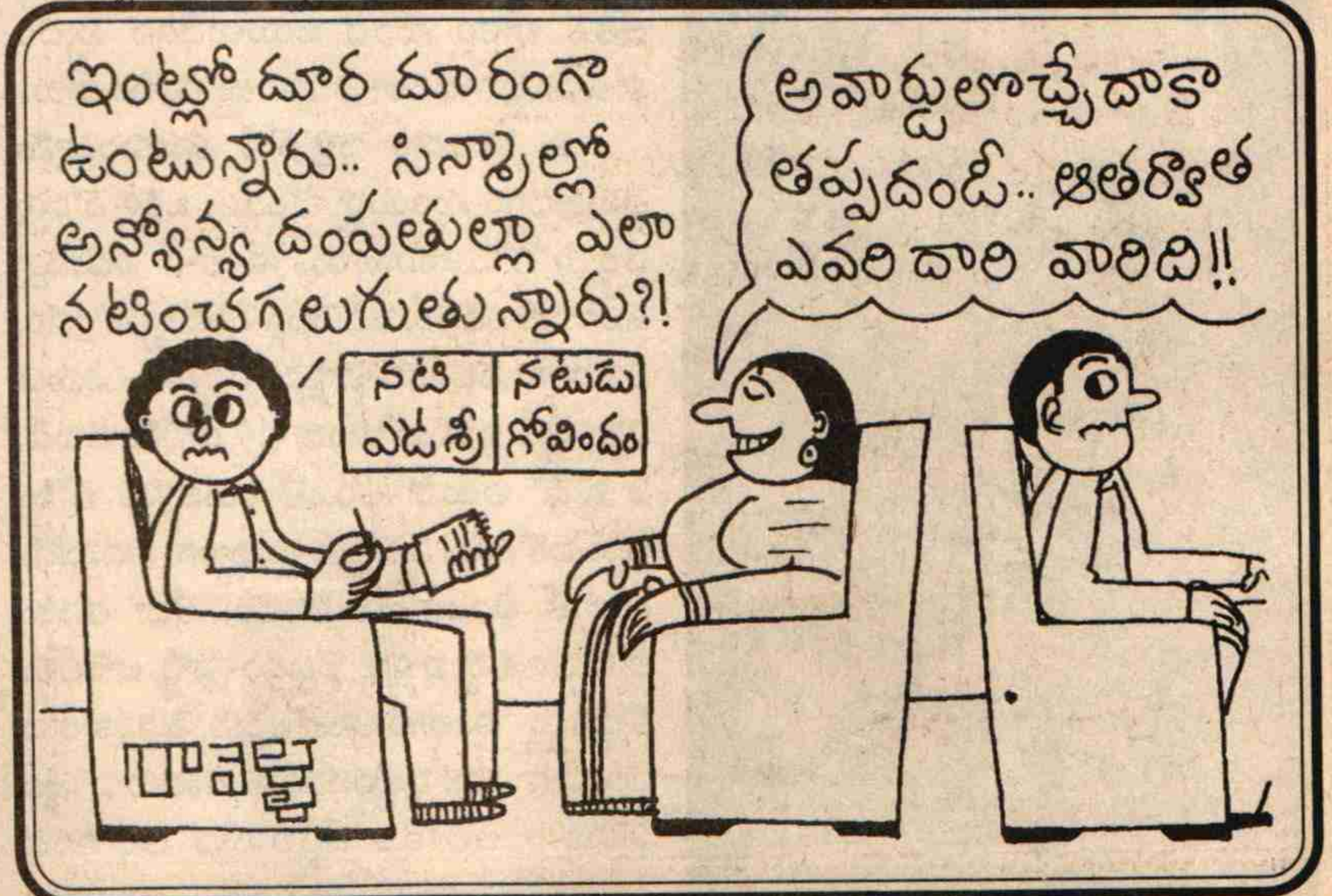
పకపక నవ్వింది సుందరి.

“ఒక వేళ తన్నుకుంటే మాత్రం చావవలసిన అవసరమేముంది?”

“ఏమో...వాడి భయంవాడిది. ఆఖరుకు షాపు నుంచి బయటకొస్తుంటే కూడా అనుమానంగానే చూశాడు”

మళ్ళీ కిలకిల నవ్వింది సుందరి.

(ఇంకావుంది)

మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రి గారి వర్తంతి సందర్భంగా -

తెలుగునాట ఎల్లకాలం గుర్తుండిపోయే 'జరిష్టరు పార్వతీశం' పాత్ర సృష్టికర్తగా శ్రీ మొక్కపాటి (1892-1973) విశేషమైన ఖ్యాతి గడించారు. పితృరం దివన్ గారి సోదరులైన శ్రీ మొక్కపాటి ఉన్నత విద్యార్థులం ఇంగ్లండులోని ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయంలో సాగింది. అక్కడ దుగ్గిరెల గోపాలకృష్ణయ్య గారితో కలిసి 'ఇండియన్ అసోసియేషన్'లో ప్రధానపాత్ర వహించారు. స్వదేశానికి తిరిగివచ్చిన తర్వాత కొన్ని ఉద్యోగాలు చేసినా ఏ ఉద్యోగానికి ఏట్టుబడకుండా సాహిత్య వ్యవసాయం చేసే కట్టుబడ్డారు. సాహితీ సమితిలో, నవనాటకాల పరిషత్తులో సభ్యులు. 1920లో శ్రీకారం చుట్టిన ఆయన కలం నుండి 1924 లో 'జరిష్టరు పార్వతీశం' తెలుగులో ఉద్యోగి కథానాటికా రూపంగా వేరుగాంచింది. ఆ నవలను 1940 లో సినిమాగా మలినాథిరు ఆయనకు రుచించలేదు. సినిమా రంగానికి ప్రణయకథానాటికా, ఒక విద్యార్థిని కలం వలనగా, పేదరికంగా సినిమాలు గుణగణాల గురించి, ఆయనకు ఖచ్చితమైన అంశాలు ఉన్నాయి. 1950 లో ఆంధ్రపత్రికపై రోసిన ఈ కింది వ్యవస్థలో సినిమాలులో 'హాస్యం' గురించి ఆయన వ్రాసిన అభిప్రాయాలు నిర్దేశనాటకంగా వెల్లడించారు -

సినిమా చిత్రాలలో హాస్యం

స్వప్నాది నుంచి నేటివరకూ మానవుడికి కొరత లేకుండా, సమ్మర్దిగా ఉన్నది కాలం ఒక్కటే. నాటకములు, యక్షగానములు, భాగవతములు, నృత్యగీతాదులు వగైరా వినోదములు తనకధికముగా ఉన్న కాలాన్ని ఏమి చెయ్యడానికి తోచక మానవుడు తెచ్చిపెట్టుకున్నవే - ఈ వినోదములలో విశేషంగా హాస్యానికి స్థానం ఏర్పడ్డది. అసహజమైనట్టి కాని వికృతాకారం కలిగినట్టి కాని, వస్తువు కాని మనిషి కాని కనపరచి నవ్వించవచ్చును. కాని ఇది హాస్యంలో చాలా తక్కువ మెట్టులోనిదని చెప్పవలసి వస్తుంది. సినిమాల ప్రారంభదశలో, చలనచిత్రములు,

మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రి

టాకీలు కాక మూకీలుగా ఉన్నప్పుడు, అమెరికాలో హాస్యచిత్రములలో చాలా వరకు 'ప్యాటీ' అని చాలా లావుపాటి మనిషిని ప్రదర్శించి అతనిచేత కొన్ని వికార చేష్టలు చేయించి దర్శకులు ప్రజలను హర్షింపచేసేవారు. అలాగే తెలుగు సినిమాలో కూడా హెచ్.ఎమ్.రెడ్డి గారు బొండాం అని ఒక లావుపాటి మనిషిని సంపాదించారు. అతని చేత 'గృహలక్ష్మి'లో కాబోలు మోటారు టైరులో గాలిపోతే అతని పొట్టకు పంపు ఆనించి గాలి కొట్టించారు టైరులో. 'బొండాం పెళ్లి'లో కాబోలు, అతనికి గోచిపెట్టి దండాలూ బస్కీలూ తీయించి అతని శరీరం నుంచి బయలుదేరిన స్వేదం కాలువగట్టి, గదంతా తడిసినట్టు చూపించారు. ఈ 'బొండాం పెళ్లి'లోనే ననుకుంటాను చెరువుదగ్గర నుంచున్న కొందరు ఒకళ్ల నొకళ్లు చెర్లోకి తోసుకుంటారు. ఈలాగే నడుస్తూ ముందుకి పడడం, పడి మొగ్గ వేసినట్టు దొర్లడం, వికారంగా నడవడం-చాస్తిను పద్దతిని - ఎదుట ఏమున్నదీ చూసుకోకుండా వెళ్లి దానిమీద పడి, ఏ గోడో తలుపో అయితే ముఖానికి బొప్పి కట్టించుకోవడం, మనిపైతే, ముఖ్యంగా ఆడమనిషి అయితే లెంపకాయ తినడం, లేదా తనకు లోకువగా ఉన్న వాళ్లను కొట్టడం- హార్టీ, లారెల్ ను కొట్టినట్లు - ఈలాటి అసహజమైన, వెర్రివికారాల వల్ల కూడా నవ్వు పుట్టించవచ్చు. ఈరకం హాస్యం విశేషంగా అతిశయ చేష్టలమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. దానిని 'బర్రెస్కు' అంటారు

'రైతుబడ్డ'లో ఖాసానుజ్జన్న పాత్రను అద్భుతంగా నిర్వహించిన శ్రీ బి.ఎస్.ఆర్.

ఇంగ్లీషులో. ఈ రకం హాస్యంలో, కవి చాతుర్య మసలే ఉండదు. దర్శకునికి గాని, నటునకు గాని, విశేష ప్రజ్ఞ ఏమీ అవసరం ఉండదు. ఈ మాదిరి హాస్యం వల్ల సాధించే ప్రయోజనమేమీ ఉండదు-ఊరికే జనాన్ని నవ్వించడం వరకే. పాశ్చాత్యులలో కూడా ఈ శతాబ్దారంభంలో, బర్రెస్కు-వికట హాస్యం మీద ఉన్న అభిమానం పూర్తిగా తగ్గిపోయి సున్నితమైన, భావగర్భితమైన, అనూత్తమమైన హాస్యము మీద దృష్టి మరలింది. వికటహాస్యంతో విఖ్యాతి సంపాదించిన చాస్టిన్ కూడా మహాతత్వవేత్తలా పరిణామం పొంది

పేరుమోసిన హాస్యనటుడు శ్రీ శివరావు

అద్భుత, గంభీర, హృదయ విదారకములైన భావములను తన హాస్యదృష్టితో చూచి, హాస్యనటన ద్వారా ప్రజలకు ప్రదర్శించాడు. అటువంటి హాస్యం కావలెనంటే కవి, దర్శకుడు, నటుడూ, ముగ్గురూ విశేషమైన విజ్ఞానము, అనుభవం, ఆదర్శం కలవాళ్లు అయి ఉండాలి. అప్పుడే ఉదాత్తభావాలను, అనుభవాలనూ హాస్యరసంలో తెరవొద చూపించడానికి వీలవుతుంది. తెలుగు సినిమాలలో కూడా ఇప్పుడిప్పుడు హాస్యం కావలెననీ, అది ఉంటే ఎక్కువ జనాదరణ ఉంటుందనీ, తద్రీత్యా ఎక్కువ ధనాకర్షణ చెయ్యవచ్చుననీ అభిప్రాయాలు బయలుదేరినాయి. కాని దాని నేరీతిగా సాధించవలెనో తెలియక బాధపడు తున్నారనుకుంటాను.

ఏ కారణం చేతనో తెలుగుదేశంలో హాస్యం తక్కువ. అందులోనూ తెలుగు సినిమా దర్శకులలో బొత్తిగా తక్కువేమోనని నా అనుమానం. ఆపైన చక్కని కవనం, చక్కని సంగీతం, చక్కని వాక్పాఠ్యంలాగనే చక్కని హాస్యరచన చేయగలగడం కూడా ఒక ప్రజ్ఞావిశేషమని గుర్తించలేకపోవడమొక లోటు. ఆపైన నటీనటులు చాలా మంది తాము కామిక్ బాగా చేస్తామనే నమ్మకం కలవారు కావడమొక దురదృష్టం. కవి, దర్శకుడు, నటుడు, ముగ్గురూ సమాన సంస్కారం, సమాన అభిప్రాయం కలవాళ్లు అయితేనే కాని హాస్య చిత్రం తయారు కావడం కష్టం. అందుకనే కృష్ణన్, మధురం ప్రదర్శించే హాస్యం లాగనే తెలుగులో కూడా కథకు

నిగ్గుతేలిన నటుడు, హాస్య పాత్రధారి శ్రీ సి.ఎస్.ఆర్.

సంబంధం లేని వెకిలి హాస్యం, 'వందేమాతరం'లో అత్తింటికిచ్చిన అల్లుడు మిట్టమధ్యాహ్నం నడికప్పు ఎక్కి నాట్యం చేసినట్లు, బయలుదేరింది.

తరువాత హాస్యం ఆలంకారికులు చెప్పిన నవరసములలోనూ ఉదాత్తమైనది, ఉత్కృష్టమైన దని గ్రహించలేకపోవడమొక లోటు.

అందుచేతనే హాస్యమంటే వెకిలితనమో, వెక్కిరింపో, బూతో అనే దురభిప్రాయం బయలుదేరింది. వాటిని చూస్తే నవ్వు రాదని కాదు. తప్పని కూడా కాదు నా అభిప్రాయం. వాటినే రచనలోనూ ప్రదర్శనలోనూ సంస్కారి చక్కగా రాయగలడు. ప్రదర్శించగలడు. బ్రాహ్మణ ఛాందసం పరిహసించడానికి హెచ్.ఎం.రెడ్డి గారు 'గృహలక్ష్మి'లో బ్రాహ్మణుని కల్లుపాకలో కూర్చోపెట్టారు. బ్రాహ్మణులు తాగరని కాదు. ఎటోచ్చి కల్లుపాక కెళ్ళేటప్పుడు, అంత నిష్టగా శుచిగా, స్నానం చేసి విభూతి పెండికట్లో, వట్టె వర్తనాలో పెట్టుకు బయలుదేరరనుకుంటాను.

అశ్లీలం స్ఫురించేయడానికి ఆవకాయబద్దా అప్పడాలకర్రా అని ఒకరన్నారు. మరొకరు, బలిజేపల్లి వారనుకుంటాను - 'శుభమా అని కాస్త తలపెట్టేటప్పటికి ఇలా ముంచుకొస్తూంది

నాకు' అన్నారు. బయట ఉన్న భార్యతో - దానిలో అశ్లీలం ఆలోచిస్తేనే కాని పూర్తిగా అవగాహన కాదు. ఆలోచించిన కొద్దీ ఎంత అశ్లీలమో స్ఫురిస్తుంది.

ఒక్కమాట వల్ల కాని, ఒక్క చేష్ట వల్ల కాని ఎంతో భావం స్ఫురింప చెయ్యడం బహు కొద్ది మందికి సాధ్యమవుతుంది కాని ప్రతివాళ్లు సామూహికాదు. నేను చిన్నప్పుడు ఇంగ్లాండులో చూచిన నాటకంలో ఒక చిన్న నటన నాకు ఎప్పుడూ జ్ఞాపకం వస్తుంది. ఒక కోటీశ్వరుని కొడుకు ఏ చీకూ చింతా లేక జీవితమంతా క్లబ్బులలో గడిపిన వాడు. అతని తండ్రి గొప్ప వ్యాపారస్తుడు, చనిపోయినాడు. ఆ కంపెనీల డైరెక్టరులంతా పోయినవాని స్థానంలో కొడుకుని పెట్టడానికి తీసుకొచ్చి, బలవంతాన కూర్చోపెట్టి వ్యాపారమంతా వప్పచెపుతుంటే, వాడికంతా అయోమయంగా ఉండి, వాళ్లు చెపుతున్నది వినిపించుకోక, పరధ్యానంగా, అలవాటు చొప్పున అక్కడున్న ఉత్తరాల దొంతర తీసి, పేక కలిపినట్టు కలిపి అందరికీ పంచాడు. ఆ ఒక్క ఏక్షనుతో తన గత జీవితమంతా మాటలక్కరలేకుండా చెప్పగలిగాడు. అటువంటి ఏక్షను మన తెలుగు 'మొదటి రాత్రి'లో శివరావు చూపించాడు. ఎవరో ఒకరు మంచినీళ్లు ఇమ్మంటే రెండు గళాసులతో తీసుకొచ్చి, అవి ఒక గళాసులోనుంచి మరోదాంట్లోకి రెండుసార్లు తిరగబోసి ఇస్తాడు. దానివల్ల వాడి జీవితమంతా కాఫీ హోటల్లో కాఫీ వలహారాలందివ్వడంలో గడిచిపోయిందని తెలుస్తుంది.

ఇతర రంగములలో వలెనే సినిమా రంగంలో కూడా మనకు ఉపజ్ఞ (ఒరిజినాలిటీ) తక్కువ- తక్కువే కాదు శూన్యం అనవలెననిపిస్తుంది. నాలుగు పుస్తక భాగాలు తస్కరించి కథ అతకడం,

ప్రసిద్ధ నాటకకర్త, సినిమా రచయిత శ్రీ బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవి

హాస్యనటుడు రామమూర్తి

భానుమతి

నాలుగు ఇంగ్లీషు, హిందీ చిత్రములలో సీన్లు, షాట్లు చౌర్యం చేయడం, నాలుగు హిందీ వరుసలనుసరించి పాటలు తెలుగున రాయడం-పైగా ఈ అతుకులమారిబొంతకు ఆంధ్రుల ఆశాజ్యోతి, మేటి తెలుగు చిత్రం, ఆంధ్రావని కమూల్యాలంకారం వగైరా బిరుదులు....

కథ సొంతం ముందు ఆలోచించుకుని, దానికి సందర్భశుద్ధి చెడకుండా అసహజమనిపించకుండా, అంతా దైవికంగా జరిగినట్లుండేలాగున ఒకదాని తరువాత ఒకటి, సంఘటనలు వచ్చేటట్లు ఆలోచించి తయారు చేస్తే అందమైన చిత్రం ఎందుకు తయారు కాదు? అలా వెతుక్కోకుండా తడుముకోకుండా సంఘటనలలోచించగలవాడు, సదాశివబ్రహ్మ మొకడు. ఆయన పాపం పైకి రాలేకుండా ఉన్నాడు. నటులలో పాత్రాచిత్యం చెడకుండా మొదటి నుంచి చివరి వరకూ ఒకే రకంగా నటించినవాడు రైతుబిడ్డలో ఖాసా-సుబ్బన్నగా నటించిన బి.ఎన్.ఆర్. అలాగే మరొకరకమైనా బాలనాగమ్మలో చాకలిగా నటించిన లంక సత్య మొకడు. షావుకారు చిత్రంలో కోమటి బిడ్డగా నటించిన రేలంగి ఒకడు. చాలాకాలం నాయక పాత్రలకే

హాస్యనటుడు రేలంగి వెంకటరామయ్య

అలవాటుపడ్డ సి.ఎన్.ఆర్. కూడా హాస్య రస ప్రధానమైన పాత్రలను చక్కగా నిర్వహించగలడని తేలింది ఈమధ్యను.

హాస్యమందభిమానమున్నవాడు, దాని రూపాన్ని కొంతవరకు గుర్తెరిగినవాడు, దర్శకులలో ఎన్.జగన్నాథ్. కాని ఆయన తీసిన చిత్రాలెందుకో విజయవంతం కాలేదు. ఈ అదనులో ఆయన పూర్తి అయిన హాస్య చిత్రం తీస్తే జయప్రదం కాగలదని నా నమ్మకం.

స్త్రీలలో హాస్యనటనకు భానుమతి అద్భుతంగా ఉంటుందని నా నమ్మకం. ఆ రకం చిత్రంలో ఆమెదే అగ్రతాంబూలమని నా దృఢ విశ్వాసం. అటువంటి చిత్రం తయారయ్యే తరుణం కోసం నిరీక్షిస్తూ ఉండడం తప్ప ఏమి చెయ్యగలం.

మనకునటీనటులున్నారు. దర్శకులున్నారు. శ్రీశ్రీ కొడవటిగంటి, భమిడిపాటి, మునిమాణిక్యం లాటి రచయితలు, హాస్యరసారాధకులున్నారు. హాస్య చిత్రములు బయలుదేరడం లేదంటే మన దురదృష్టం అనుకోవలె కాబోలు.

ఇక మీద త్వరలో ఆ జాతి చిత్రాలు తయారవుతవనే గాఢమైన నమ్మకముంది నాకు.

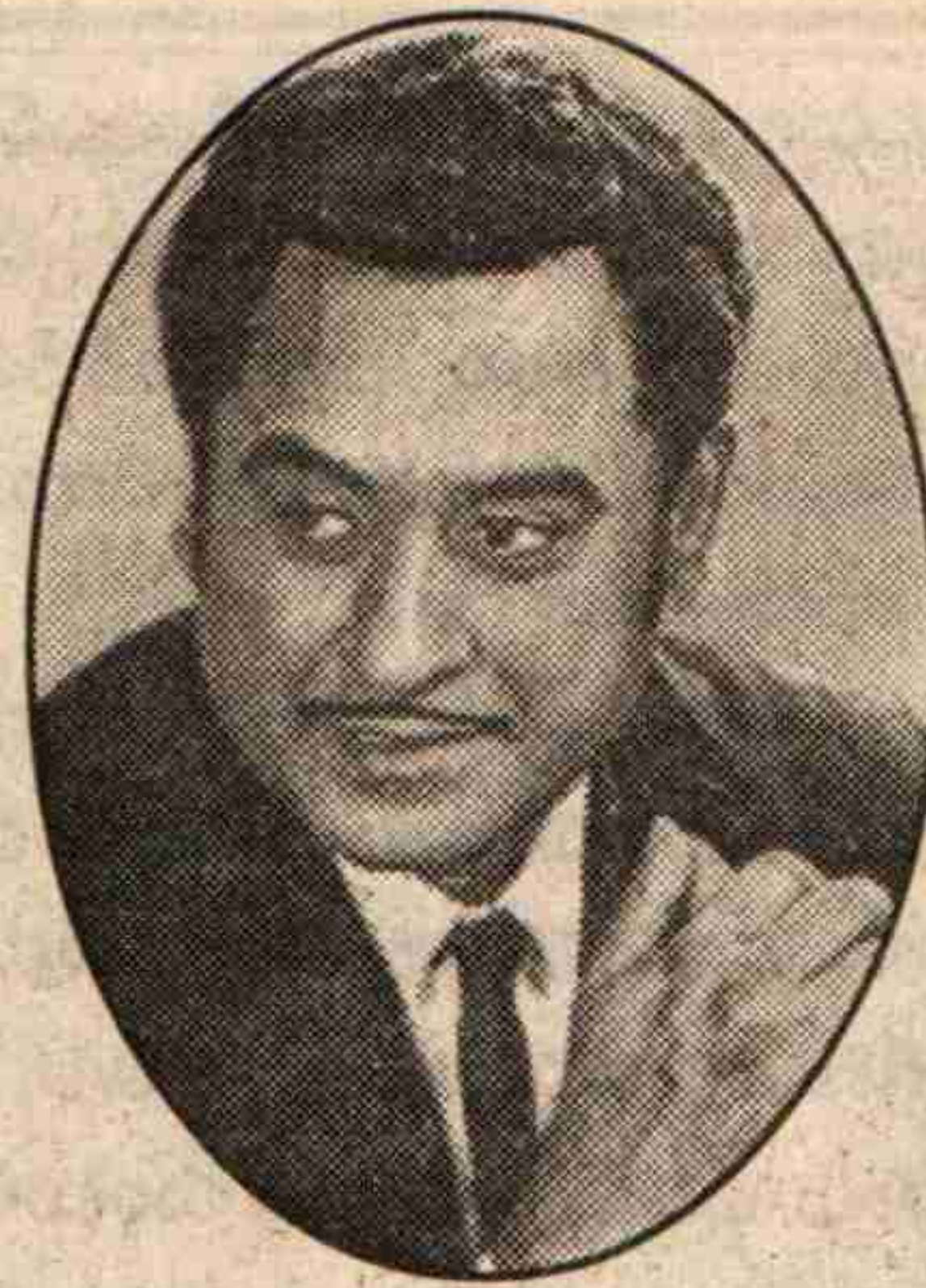
ప్రఖ్యాత తమిళ హాస్యనటుడు శ్రీ టి.ఆర్.రామచంద్రన్

కాని ఒక్క విషయం జ్ఞాపకముంచుకోవాలి. నేను మొదటనే మనవి చేసినట్లు వేళాకోళం వెక్కిరింతా ఉత్తమ హాస్యంగా ఎన్నటికీ నిలువదు, వెక్కిరింత ప్రధానంతా తలపెట్టిన 'గేట్ డిక్టేటర్' లాటి చాప్లన్ చిత్రానికే గతి లేకపోయింది.

హాస్యమంటే, జీవితం మీద ఒక రకం వ్యాఖ్యానమనీ, ఎటువంటి ఉదాత్త విషయాలైనా హాస్యరసంగా చెప్పవచ్చుననీ, దుఃఖమయమైన జీవితాన్ని ఆనందమయంగా చెయ్యడమే హాస్య రస ప్రయోజనమనీ తెలుసుకున్ననాడు, చక్కని చిత్రాలు తెలుగులో మట్టుకెందుకు తయారుకావు? తప్పక అవుతాయి.

'గుడ్ బై మిస్టర్ చిప్స్' లో లాగ దుఃఖాశ్రువుల నానందబాష్పములతో మిళితం చెయ్యగలుగుతే 'మస్యూ దెర్డా' లో లాగ జీవితాన్ని వ్యాఖ్యానించ గలుగుతే, 'బాచిలర్,' 'మదర్,' 'ఇట్ హాపెన్స్ వన్ నైట్' లా, ఊరికే మన్ని నవ్వించి, మన్ని మనం మరచేటట్టు చెయ్యగలుగుతే, ఏ చిత్రమైతేనేమి ఏ దేశమైతేనేమి ఎందుకు విజయవంతం కాదు?

ఎడిటర్స్ నోట్: ఈ వ్యాసం వ్రాసిన గత అర్ధశతాబ్దంలో చాలా పరిణామాలు సంభవించాయి. శాస్త్రిగారు అభిలషించినట్లే 80 లనాటి నుండి రాజేంద్రప్రసాద్ మార్కు పూర్తి హాస్య చిత్రాలు వచ్చాయి. 'అప్పడాలకల్' మార్కు ద్వందర్థాల హాస్యం వెనుకబడి 'రేలంగి' తరహా ఆహ్లాదకరమైన హాస్యం ఆంధ్రులకందింది. ఆయన వ్యాసంలో ప్రస్తావించినవారిలో హెచ్.ఎం.రెడ్డి గారు 'వర్ధంట్ డబ్బు' అనే చక్కటి హాస్య చిత్రం తీసారు. ఎన్. జగన్నాథ్ వేరే హాస్య చిత్రం ఏదీ తీయలేదు. భమిడిపాటి, హెచ్.ఎం.రెడ్డి గారి ఒక సినిమాకు (హాస్యం కాదు) పనిచేసి సినిమారంగానికి దూరమయిపోయారు. మునిమాణిక్యం సినిమాల జోలికి రాలేదు. శ్రీశ్రీ హాస్య గీతాలు కొన్ని రాశారు కానీ హాస్య చిత్రాలకు పనిచేయలేదు. కొడవటిగంటి కొన్నిటి చర్చలలో పాల్గొన్నారు గానీ హాస్య సినిమాలకు కథలనందివ్వలేదు. భానుమతి 'చక్రపాణి', 'వరుడుకావలెను', 'గృహలక్ష్మి' వంటి అనేక హాస్య చిత్రాలు నిర్మించి, నటించి శాస్త్రి గారికి ఆమె పట్ల ఉన్న అంచనాలను నిజం చేశారు.

వ్యక్తిగత జీవితాలపై కిశోర్ జీవనర్షురి

- ఎమ్మెస్ స్వాతి

'బాప్ రే బాప్' (1955) సినిమా కిశోర్ సినీజీవితాన్ని ఓ మలుపు తిప్పింది. అప్పటిదాకా అతని వైఫల్యాలను చాప కిందకు నెట్టి సక్సెస్ ఫుల్ హీరోగా నిలబెట్టింది. ఒక పెద్ద బ్యానర్ నుండి వచ్చిన బడ్జెట్ సినిమా అది. హీరోయిన్ చూడబోయినా చిన్నస్థాయి హీరోయినే! చాంద్ ఉస్మానీ. తక్కిన నటీనటులు కూడా స్పృతి

బిశ్వాస్, జయంత్, ఎస్.ఎన్. బెనర్జీ వగైరాలు. ఆ సినిమా తీసిన కర్డార్ కూడా హాస్య చిత్రాలకు పేరుబడ్డవాడు కాడు. కథలో హీరో డబ్బున్నవాడు. వాళ్ల నాన్న తెచ్చిన డబ్బున్న సంబంధాలన్నిటినీ చెడగొట్టడానికి శతధా ప్రయత్నిస్తాడు. కర్డార్

రాయించుకున్న స్క్రిప్టులో హాస్యానికి చాలా తక్కువ స్కోపుంది. కిశోర్ కు అది అంతగా నచ్చలేదు. స్క్రిప్టు మార్చమనేవాడు. మార్పులు సూచించేవాడు. కిశోర్ తిక్కవేషాలు ఈ సినిమా నిర్మాణంలోనే బయటపడ్డాయి. ఛైరక్టరుతో వాదించేవాడు. ఆయన తన మాటను కాదంటే 'ఇక ఇవాళ నటించడం నా వల్లకాదు, మూడ్ లేదు.' అనేసేవాడు. మర్నాడు షూటింగ్ ఎగ్గొట్టేవాడు.

ఆ సినిమా నిర్మాత, దర్శకుడు తక్కువ వాడు కాడు. ఎ.ఆర్.కర్డార్ (1904-89) లాహోర్ లోని జమీందారీ వంశానికి చెందినవాడు. పెయింటర్, ఫోటోగ్రాఫర్. 'కోహినూర్' అనే సినిమాలో పనిచేయడానికి 1922లో బొంబాయి వచ్చి కొన్ని సినిమాలలో నటించి ఛైరక్టర్ ఛాన్సులు రాక లాహోర్ మరలిపోయాడు. అక్కడ 'హీరో రాంఝా' (1929) అనే సినిమా తీసి కలకత్తా వచ్చి ఈస్ట్ ఇండియా ఫిల్మ్ (1933-36) లో బొంబాయి వచ్చి రంజిత్ స్టూడియోలో ఛైరక్టరయ్యాడు. స్టూడియోను ప్రారంభించాడు. బాగ్ బాన్ (1938), రోకర్ (1939), హోలీ (1940), స్వామీ (1941), సంజోగ్ (1943) షాజహాన్

(1946) దిల్లగీ, దులారీ (1949) దాస్తాన్ (1950) దిలే నాదాన్ (1953) వంటి సినిమాలు తీసి ఎంతో

కిశోర్ కుమార్ మొదటి వివాహం 1958లో ఫియిలయింది. మధుబాలతో వివాహం కూడా ఎక్కువకాలం సాగలేదు. ఆ తర్వాత చాలా కాలం బ్రహ్మచారి జీవితమే! ఆ టైములో ఒక రిపోర్టరు అతన్ని ఇంటర్వ్యూ చేయడానికి వచ్చి 'పాపం మీది ఒంటరి జీవితం కదా, ఎలా బతుకుతాన్నారో ఏమో' అని నిట్టూర్చింది. కిశోర్ అమెను తన బంగళాలో ఉన్న తోటలోకి తీసుకెళ్లాడు. "ఈ చెట్లు చూశారా. ఇవే నా ఫ్రెండ్స్. ఇదిగో ఈ చెట్లు పేరు జనార్దన్, ఇదిగో వీడు రఫయనందన్, గంగాధర్, జగన్నాథ్, బుద్ధారామ్. ఈ బుజ్జెచెట్టు రుట్ పట్, వీళ్లంతా నా ఫ్రెండ్స్. సాయంత్రం రాగానే మేమంతా కౌగిలించుకుని కబుర్లు చెప్పకుంటాం' అన్నాడు. ఆ రిపోర్టరు తెల్లబోయి పరిగెత్తుకుని పారిపోయింది.

కిశోర్ సరసన నటించిన కొందరు కథానాయికలు

బినాయక్ (మద్ భరేనైన్)

మీనాకుమారి (ఇల్ జామ్, రుక్మానా, మేమ్ సాహెబ్, నయా అందాజ్, షరారత్)

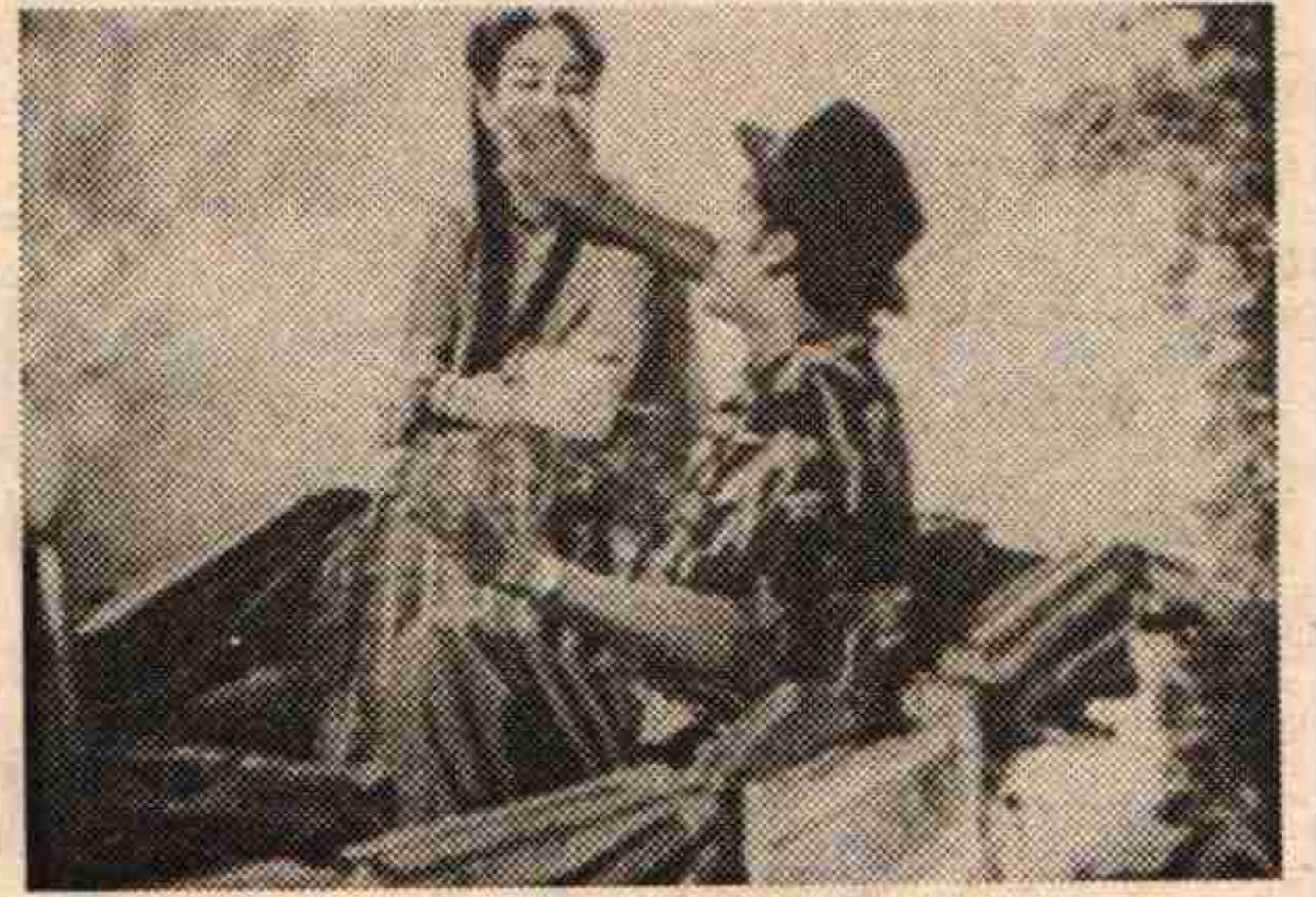
మధుబాల (రాకేతే మల్ నూల్, చల్లికానామ్ గాడి, మెహలోం కే ఖాబ్, రుమ్మా, హాఫ్ బేక్ టి)

ఓసారి ఓ గుజరాతీ ఇంటిరియర్ డెకరేటర్ కిశోర్ని వేధించి, వేధించి అతని బంగళాకు వచ్చాడు. మండుటెండలో దొరలప్యాషన్లో సూటు, బూటూ, ట్రై వేసుకొచ్చి అమెరికన్ యాసలో మాట్లాడుతున్న అతన్ని చూసేసరికి కిశోర్కు చిర్రెత్తింది.

డ్రాయింగ్ రూమ్ ఎలా డిజైన్ చేయాలో లెక్కలవ్వబోతున్న అతన్ని ఆపి కిశోర్ 'నాకు కావలసినవి ఇవి' అంటూ చెప్పాడు-

- "డ్రాయింగ్ హాల్లో ఓ కొలనుండాలి. మధ్యలో సిమ్మెంటు దిమ్మలుండాలి. కొలనులో కప్పలు బెకబెకమంటూ వుండాలి. ఆ దిమ్మల మీద కాస్త గడ్డి మొలిచి వుండాలి. ఒక గట్టు నుండి మరో గట్టుకు పడవలో వెళ్లగలిగే వీలుండాలి. నీళ్లలో తేలే సోఫాలుండాలి. మధ్యలో మాత్రం టీపాయ్ ఫిక్స్డ్ గా ఉండాలి. దానిమీద కాఫీ, టీఫిన్నుంటాయి. అవి అందుకోవాలంటే సోఫాల్లో ఉన్న అతిథులు చేతుల్తో తెడ్డు వేసుకుంటూ టీపాయ్ కి వెళ్లాలన్నమాట, గోడకు ఓ చెట్టుకొమ్మ గుచ్చి, అది ఈ కొలను మీదకు వాలాలి. దాని మీద నిజం కోతి ఒకటి ఉండాలి. కాకి గూడు కూడా తప్పనిసరి సుమా..."

ఎంతోమందిని బోల్తా కొట్టించగలిగిన ఆ డిజైనర్ నోట తడి ఆరిపోతుండగా 'ఐడియా బాగుందండీ. కొటేషన్ తయారు చేసి పంపిస్తా' అంటూ అదే పోత పోయాడు.

ఓవర్ లావ్ అయింది, భలే వ్రయోగం' అనిపిస్తుంది చూసేవాళ్లకి. అదీ కిశోర్ ఒరిజినాలిటీ!

అలాగే సమయానికి కిశోర్ దొరక్క ఆశాభోంస్లే చేత పాడించారు ఓ పాట. 'ఏం నష్టంలేదు, నాకు ప్లేబ్యాకు ఆశా పాడుతుంది' అన్నాడు కిశోర్. 'అదెలా?' అన్నాడు డైరెక్టరు. 'సింపుల్' అని కిశోర్ తెరమీద చీరకట్టుకుని కనబడ్డాడు. వడకగదిలో ఆడవాళ్లను వెక్కిరిస్తున్నట్టు చీర కట్టుకుని ఆశా గొంతుతో పాట పాడి భార్యను నవ్విస్తాడు కిశోర్!

'బాప్ రే బాప్' విడుదలయిన సంవత్సరం

లోనే వచ్చిన కిశోర్ సినిమాలలో చార్ పైసే (1955) (నిమ్మి, రూప్ మాలా, ఆగా, జయంత్ వేశారు. నేషనల్ మూవీస్ కై ఎన్.కె.జీరీ డైరెక్టు చేశారు. వి.జి.వర్మన్ సంగీతం), ఫార్బ్యూన్ ఫిలింస్ వారి 'మద్ భరే నైన్' (బీనారాయ్ హిరోయిన్ గా

కీర్తిని మూటగట్టుకున్నాడు.

అటువంటి వాడు కిశోర్ తో వేగవలసివచ్చింది. క్రమంగా అతనూ గ్రహించేడు

- స్క్రిప్టుకు కట్టిపడేయకుండా తన మానాన తనను వదిలేస్తే కిశోర్ వంటి సృజనాత్మక నటుడు అద్భుత ఫలితాలను ఇవ్వగలడని. 'బాప్ రే బాప్' సినిమా విజయానికి కిశోర్ విశృంఖల హాస్యనటన కిశోర్ సరసన నటించిన కొందరు కథానాయికలు

ఒక కారణమైతే ఓ.పి.నయ్యర్ సమకూర్చిన సంగీతం మరోకారణం. 'పియా, పియా పియా', 'దాల్ కైసే గలే' వంటి పాటలు బాగా హిట్ అయ్యాయి. నయ్యర్ అభిమాన గాయని ఆశాభోంస్లేలో పలికించిన చిలిపితనానికి, రొమాన్సుకి ఏ మాత్రం తీసిపోకుండా కిశోర్ పాడి చూపించాడు. సినిమా బ్రహ్మాండంగా హిట్ అయినా కర్నాట్ కిశోర్ ను కానీ, నయ్యర్ ను కానీ రిపీట్ చేయలేదు! అదీ తమాషా!

బాక్స్ - 'బాప్ రే బాప్' లోని 'పియా పియా' పాట రికార్డింగ్ సమయంలో ఆశా పాడవలసిన చరణాన్ని ఆమె పాడబోతుండగా పొరబాటున కిశోర్ అందుకున్నాడు. అరెరే అనుకుని అది తీసేయబోతుంటే 'అది అలాగే వుంచండి, నేను తెర మీద చిన్న తమాషా చేస్తాను' అన్నాడు కిశోర్. అన్నట్టుగానే చాండ్ ఉస్మానీ పాట పాడబోతుండగా, ఆమె నోరు మూసేసి కిశోర్ అందుకుంటాడు. 'పద్ధతి ప్రకారం ఒకళ్ల తర్వాత ఒకళ్లు పాడేబదులు నిత్యజీవితంలో లాగే

ముంతాజ్ (లడ్కా లడ్కీ)

చందన్, ఢిల్లీ కాథన్, కభి అందేరా కభి ఉజాలా

వైజయంతి మాల(లడ్కీ, మిస్ మాలా, పెహలీ ఝలక్, ఆశా, రంగోలీ)

సాధనా(మన్ మోజీ)

నటించిన ఈ సినిమాకు సంగీతం ఎస్.డి.బర్మన్) 'రుక్మా' (డైరక్షన్ ఆర్.సి.తల్వార్ మీనాకుమారి హీరోయిన్) ఉన్నాయి.

1956 కి వచ్చేసరికి కిశోర్ నటించిన చాలా సినిమాలు వెలువడ్డాయి. ఆబ్రూ, భాగంభాగ్, భాయ్ - భాయ్, డాకే కీ మల్ మల్, మేమ్ సాహిబ్, నయా అందాజ్, న్యూ డిల్లీ, పరివార్.

'భాగంభాగ్' భగవాన్ తో కలిసి నటించిన సినిమా. 'భాయ్ భాయ్' ఎవిఎమ్ వారికై ఎవీ రామన్ డైరెక్టు చేసిన సినిమా. అశోక్ కుమార్ దొంగగా నటించాడు. త్యాగమూర్తి పాత్ర కిశోర్ ది. మదన్ మోహన్ సంగీతం ఇచ్చిన ఈ సినిమా సూపర్ హిట్ అయింది. కిశోర్ సీరియస్ నటన ఓ అవార్డుకై నామినేషన్ స్థాయి వరకు వెళ్లింది. ఈ సినిమాలో అతనికి ఒకే పాట - 'మేరా నామ్ అబ్దుల్లా' (లతాతో).

1956లో న్యూ డిల్లీ వంటి మెగాహిట్ నిచ్చింది మోహన్ సెహగల్ దర్శకత్వంలో శంకర్ జైకిషన్ సంగీతం దర్శకత్వంలో వైజయంతిమాల హీరోయిన్ గా సినిమా బ్రహ్మాండంగా ఆడింది. జాతి సమైక్యత వంటి బోరుకొట్టే థీమ్ అయినా కిశోర్ హుషారువల్ల ('నఖరేవాలీ', 'అరే భాయ్ నికల్ కే ఆ ఘోస్' పాటలు గుర్తుండే వుంటాయి) సినిమాకు ఊపువచ్చింది.

ఇదే సంవత్సరంలో 'డాకే కా మల్ మల్', 'మేమ్ సాబ్' (మదన్ మోహన్ మ్యూజిక్ లో 'దిలోస్ మిలాకర్ దేఖో' పాట బాగుంటుంది) అనే సినిమాలు కూడా వచ్చాయి.

1957లో ఇంకో సూపర్ హిట్ 'ఆశా' డైరెక్షన్

ఎం.వి.రామన్, హీరోయిన్ వైజయంతిమాల, సంగీతం సి. రామచంద్ర, 'ఈనా మీనా డీకా' రాక్ ఎండ్ రోల్ పాట అప్పుడే కాదు, ఇప్పటికీ యాడ్వై ద్వారా చిరంజీవిగా ఉంది. లతా పాడిన వెర్షన్ జనం మర్చిపోయినా కిశోర్ పాట మాత్రం జనాలకు మరపుకు రాకుండా ఉంది. స్టేజి షోలలో కూడా కిశోర్ ని కోరి, కోరి ప్రజలు ఆ పాట పాడించుకునేవారు.

ఎం.వి.రామన్ కు అప్పట్లో 'బాక్సాఫీసు విజ్ఞాప్' అనేవారు. ప్రేక్షకులకు కావలసిన మసాలాన్నీ దట్టించడంతో ఘనుడాయన. ఓ హత్య, విలన్

మార్కెటింగ్ ఉన్న కలితీ క్యానట

బిడుదల : హెచ్.ఎం.బి
వెల : రూ॥ 40/-

ప్రాణ్ కిశోర్ దాంట్లో ఇరికించడం, కిశోర్, వైజయంతిమాల మారువేషాలు, సర్కస్- అన్ని రకాల హంగులూ కలిపి సినిమాను ఆడించాయి.

అదే సంవత్సరంలో విడదలయిన 'బంది' వేరే రకం సినిమా, సత్యేన్ బోస్ (తర్వాత కిశోర్ కి 'చల్లీ కా నామ్ గాడీ' డైరెక్టు చేసినట్టాడు) దర్శకత్వంలో అశోక్ కుమార్, కిశోర్ కుమార్, బీనారాయ్, శ్యామా నటించారు.

'బంది' సినిమాలో కిశోర్ ది పల్లెటూరివాడి వేషం. గ్రామీణ జీవితంపై తనకున్న ప్రేమ, హిందీ భాషపై తనకున్న పట్టు, దిలీప్ కుమారంత బాగా సీరియస్ పాత్ర వేయాలన్న కసీ అన్నీ కనబడ్డాయి ఈ సినిమాలో.

సాధారణంగా హిందీ సినిమాలలో వినబడే హిందీ ఏ ప్రాంతానికి చెందినది కాదు. దేశంలో అన్ని ప్రాంతాల వాళ్లకీ ఎంతో కొంత అర్థమయ్యేలా తీయాలన్న తాపత్రయంతో అతి సింపుల్ గానూ, అతి కృతకంగానూ సంభాషణలు రాయిస్తారు, వలికిస్తారు. పల్లెటూరును చూపించాలన్నా మరీ యాస పెట్టరు, తక్కిన రాష్ట్రాలవారికీ అర్థంకాక ఆదరించరన్న భయంతో! హిందీ ప్రాంతపు గుండెకాయలాటి మధ్యప్రదేశ్ లో పెరిగిన కిశోర్ కి ఈ పద్ధతి నచ్చేది కాదు.

అందుకే 'బంది'లో గ్రామీణుడి వేషం కట్టినప్పుడు అచ్చు మధ్యప్రదేశ్ పల్లెటూరివాడి లాగే జాతీయాలు ఉపయోగిస్తూ ప్రాంతపు భాష మాట్లాడాడు. సెంటిమెంటల్ గా నటించడమే కాదు 'చుప్ హోజా అమీరోంకే సోనేకీ ఘడిహా/తేరే రోనే

కేలియే ఉమర్ పడిహై' (డబ్బున్నవాళ్లు నిద్రపోయే వేళ ఇది, ఊరుకో, నువ్వు ఏడవడానికి జీవితమంతా ఉందిలే) అనే ఆర్థమైన విషాదగీతం కూడా పాడాడు.

హాస్యనటనకు పేరువస్తున్నా తనను సీరియస్ నటుడిగా కూడా లోకం గుర్తించాలనే తపన కిశోర్ కి ఉంది. 'దుర్ గగన్..' వంటి సినిమాలు స్వంతంగా నిర్మించడంలోనే ఆ కోరిక వెల్లడయింది.

'బంది' తో బాటు కిశోర్ కి సీరియస్ నటన ప్రదర్శించేందుకు ఆ సంవత్సరమే ఇంకో అవకాశం వచ్చింది. అయితే 'బంది'లోది పల్లెటూరి బీదవాడి పాత్రయితే 'ముసాఫిర్'లోది పట్టణ ప్రాంతపు నిరుద్యోగిది.

హృషికేశ్ ముఖర్జీ ప్రయోగాత్మకంగా తీసిన సినిమా 'ముసాఫిర్' దానిలో మూడు విడివిడి కథలుంటాయి. మూడింటికి లింకు ఒక గది. ఒకళ్ల తర్వాత మరొకరు ఆ గదిలో అద్దెకు ఉండడానికి వస్తారు. ఓ భగ్న ప్రేమికుడు పాత్ర దిలీప్ కుమార్ ది. ఉద్యోగాన్వేషణలో విసిగి, వేసారి విషం తాగితే

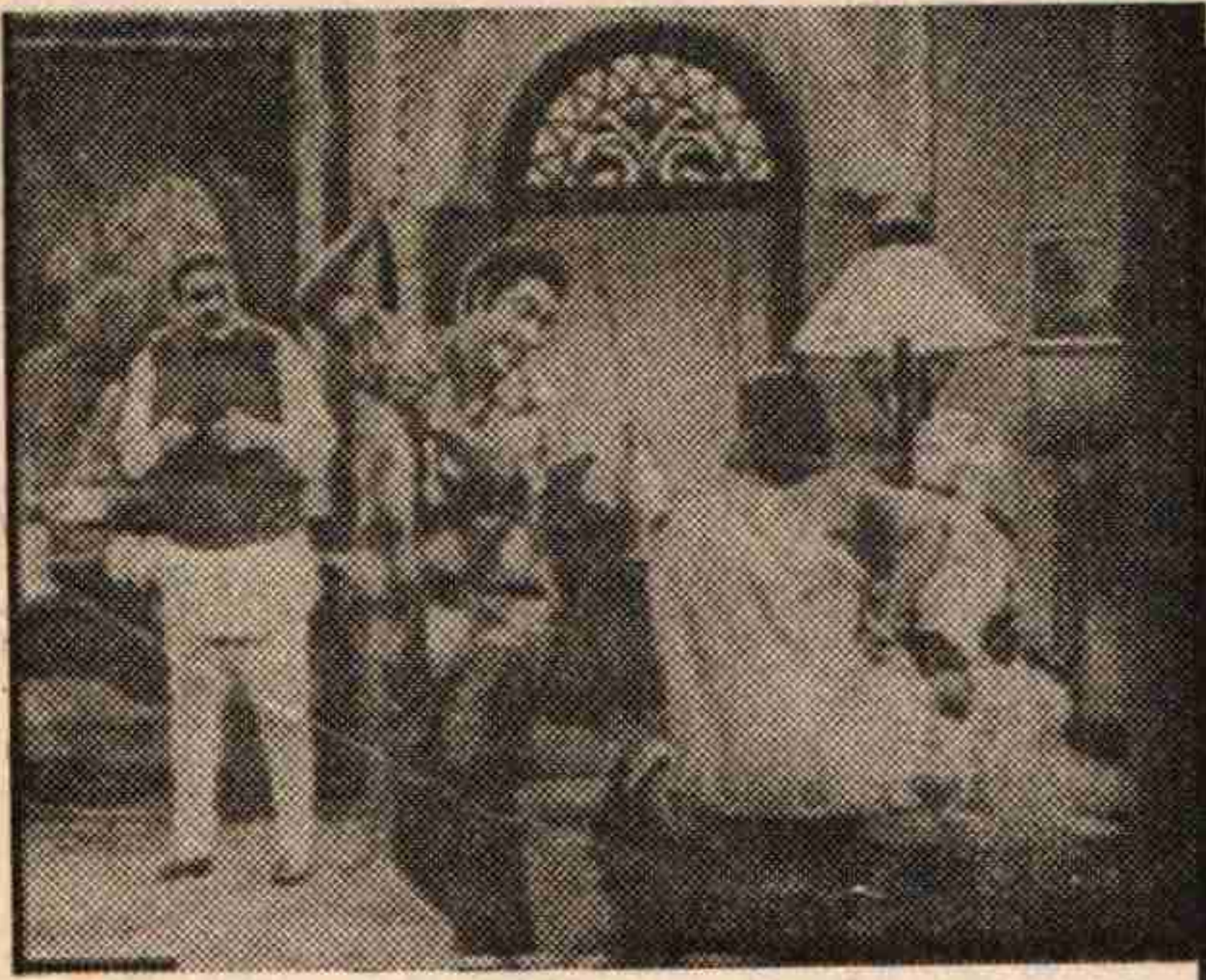

అది కల్తీదవడం వలన బతికి బాధపడే పాత్ర కిశోర్.

ఏ మాత్రం ఓవర్ యాక్షన్ లేకుండా, అవధులు తెలిసి నటించడమే కాకుండా 'మున్నా బడా ప్యారా, మమ్మీకా దులారా' అనే పాట కూడా పాడాడు కిశోర్.

వీటితోబాటు అదే సంవత్సరంలో విడుదలయిన సినిమా 'బేగునాహ్' కిశోర్ ని నటనకు ప్రేరేపించిన సినిమా- 'నాక్ ఆన్ ది వుడ్' అనే క్రైమ్ థ్రిల్లర్. ఆ సినిమాను హిందీలో 'బేగునాహ్'గా పునర్మించారు. కిశోర్ డేనికేయేను అనుకరిస్తూ నటించాడం చేశారని ఆంగ్ల చిత్ర నిర్మాతలు ఫిర్యాదు చేయడంతో సినిమాను 'బ్యాన్' చేశారు.

1958లో కిశోర్ మరిన్ని విజయాలు చవిచూసాడు. 'డిల్లీ కా ధగ్ వీటిలో ఒకటి. నూతన్ (స్విమింగ్ డ్రస్ లో కనబడి అదరగొట్టింది) హీరోయన్. ఎస్.డి.నారంగ్ దర్శకుడు. సంగీతం రవి. 'జాతా పాలిష్ కరేగా, ఫిర్ బీ తుమ్ పర్ మరేగా, చాహే జో బీ దునియా కహే, హమ్ తో

మొహబ్బత్ కరేగా' (చరణంలో స్పానిష్ బీట్ నుండి తీసుకున్నారట) సి.ఎ.టి కాట్, కాట్ మానే బిల్లీ, ఆర్.ఎ.టి. రేట్, రేట్ మానే చూహా, అరే దిల్ హై తేరే పంజేమేక్యా హువా' పాటలు మంచి హుషారైన పాటలు. వాటికి తోడు కిశోర్ మారు వేషాలు!

నూతన్ తో కిశోర్ అదే సంవత్సరంలో ఇంకో రెండు సినిమాలు వేశాడు. 'చందన్', 'కబీ అందేరా, కబీ ఉజాలా' (ఓ.పి.నయ్యర్ సంగీతం, 'సుర్మాబడానిరాలా ఆంఖోంకా ఉజాలా' పాట బాగుంటుంది, నూతన్ కానీ, వైజయంతిమాల కానీ ఎవరితోనైనా కిశోర్ సత్సంబంధాలే మేన్ టైన్ చేసేవాడు. సీన్ గురించి సహా నటీనటులతో చర్చించడం, ఇంప్రోవైజ్ చేయడం అతని అలవాటు.

1958లోనే 'రాగిణి' సినిమా రిలీజయింది. నిర్మాత అశోక్ కుమార్, దర్శకుడు రఖాన్, సంగీతం ఓ.పి.నయ్యర్. అశోక్ కుమార్,

మార్కెట్లో ఉన్న కొత్త క్యాసెట్

విడుదల : హెచ్.ఎం.వి

వెల : రూ॥ 40/-

కిశోర్ కుమార్ లతో పద్మిని, జబీన్ వేశారు. కిశోర్, ఆశా డ్యూయెట్ మై బెంగాలీ చోక్రా కరూఁ ప్యార్ కో నమస్కారమ్ - మై మదరాసీ చోక్రీ ముఝే తుమ్ సే ప్యారమ్' తమాషాగా ఉంటుంది. సినిమా అశోక్ కుమార్ మీదే నడుస్తుంది. ఇద్దరు హీరోయిన్లు అతన్నే ప్రేమిస్తారు. కిశోర్ ది

పల్లెటూరి కిశోర్

ఓసారి కిశోర్ తన మిత్రులతో పిచ్చాపాటి మాట్లాడుతూ బి.ఆర్.చోప్లా తనకెప్పుడూ పాడే అవకాశం ఇవ్వలేదని అన్నాడు. ఈ వ్యాఖ్య చోప్లాకు చేరింది. తను తీస్తున్న సినిమాలో ఓ పాట కిశోర్ ను పాడమందామనుకుని ఓ మధ్యవర్తిని పంపాడు.

"తప్పకుండా పాడతాను. కానీ ఓ షరతు. ఆ చోప్లా స్వయంగా వచ్చి అడిగితే పాడతాను" అన్నాడు కిశోర్.

"దానికేముంది?" అన్నాడు దూత.

"అబ్బే, పూర్తిగా వినండి. ఆయన పంచి కట్టుకుని, దానిమీద చొక్కా కోటు వేసుకుని, నోట్లో తాంబూలం కుక్కుకుని ఫక్కు పల్లెటూరివాడి వేషంలో రావాలి" అన్నాడు కిశోర్.

చోప్లా ఎప్పుడూ ప్యాంటు, షర్టుతో ఉంటాడేమోనన్న కోపమేమో కిశోర్ కి!

కిశోర్ షరతు వినగానే చోప్లా మండిపడ్డాడు. ఆ పాట మహేంద్రకపూర్ కి ఇచ్చాడు. అదే 'చలో ఇక్ బార్ ఫిర్' - గువ్రూ (1963) సినిమాలోనిది.

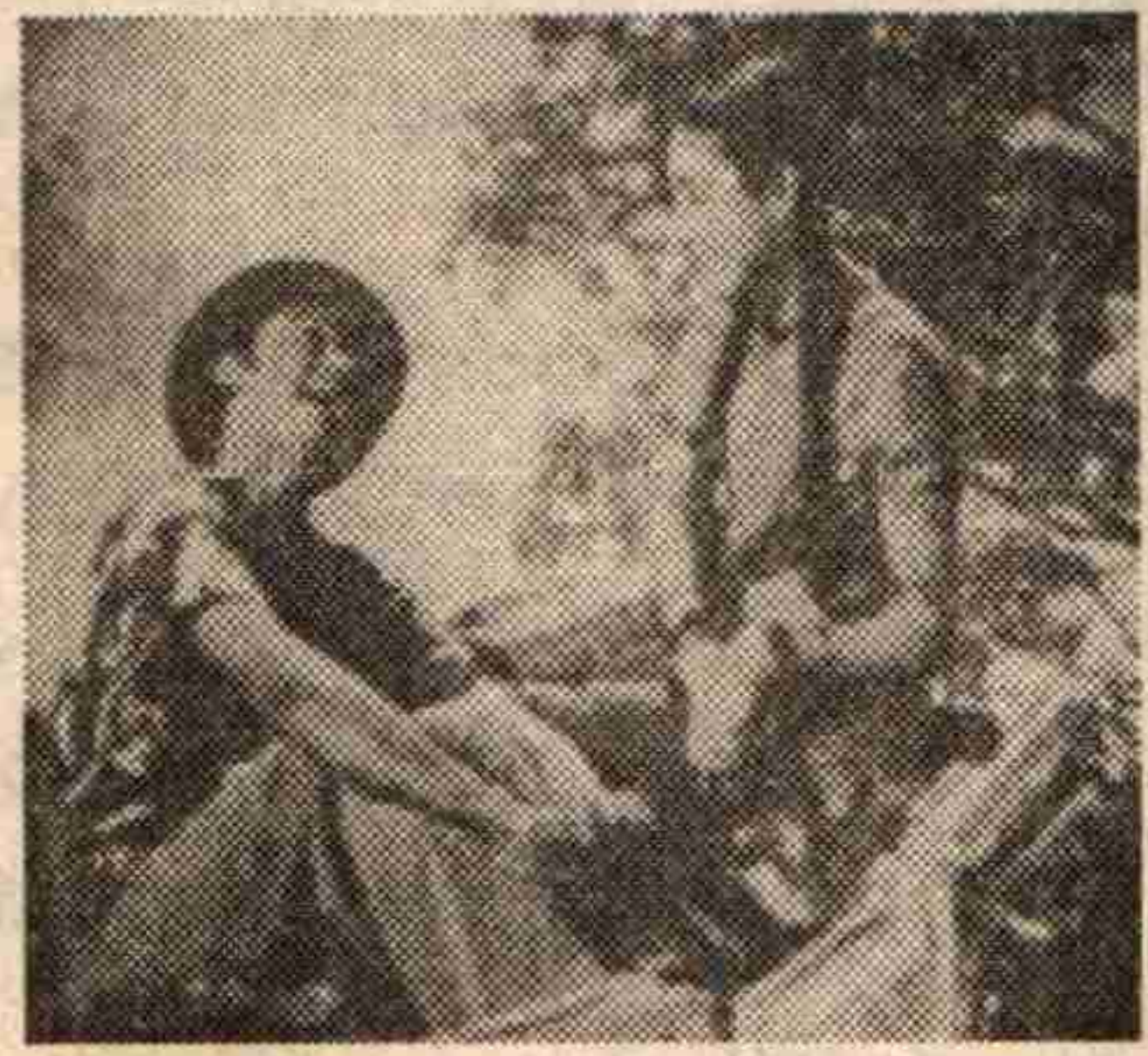
ప్రాధాన్యం లేని పాత్ర. సినిమా ప్రజలను మెప్పించలేక ఫేలయింది.

1959లో 'షరారత్' రిలీజయింది. మీనాకుమారి హీరోయిన్. సగండాకా కిశోర్ హడావుడితో నడుస్తుంది. ఇంటర్వెల్ తర్వాత సీరియస్ అయిపోతుంది. తనతో పెళ్లి

కిశోర్ గీతావళి

చిత్రం: బాపేరే బాప్ రచన : జాన్ నిస్పార్ అబ్దుర్ సంగీతం : ఓ.పి.నయ్యర్ గానం : కిశోర్ కుమార్, ఆశాభోంస్లీ అభినయం: కిశోర్ కుమార్, చాంద్ ఉస్మానీ

పియా పియా పియా ||2||
 మెరా జియా పుకారే
 హమ్ భి చలేంగే సయ్యా సంగ్ తుమ్హారే ||2||
 చోరీ చోరీ చోరీ ||2||
 కాహీ హామే పుకారే
 తుమ్ తొ బసీ హో గోరి మన్ మె హామారే ||2|| ||పియా||
 ఏ చిప్ చిప్ హామ్ సే చలే హే కహా సయ్యా
 మై లాగే తెరె పయ్యా న ఛోడో మురీ బయ్యా ||ఏ చిప్||
 ఏ ఛబ్ మత్ వాలీ ఏ ముఖ్ గోరాగోరా
 న దేఖో దేఖో ఐసే జియా డోలె మురా ||ఏ ఛబ్||
 ఆ...భులే భాలీ నైనా మెరీ జానే క్యా ఇశారీ
 తుమ్ తొ బసీ హో గోరి మన్ మె హామారే ||2|| ||పియా||
 మై పియా తెరీ ఛాయా మై సంగ్ సంగ్ డోలూఁ
 తూ జాయి జహా సయ్యా మైసాత్ తేరీ హాలూఁ
 ఏ ఋత్ మన్ భాటీ కె దిన్ మధ్ మాతే
 వో దెఖోగోరీ హమ్ తుమ్ చలేహై హస్తే గాతే ||ఏ ఋత్||
 మెరీ పియా ఝుమే జియా ఝురా నజరే
 తుమ్ తొ బసీ హో గోరి మన్ మె హామారే ||పియా||

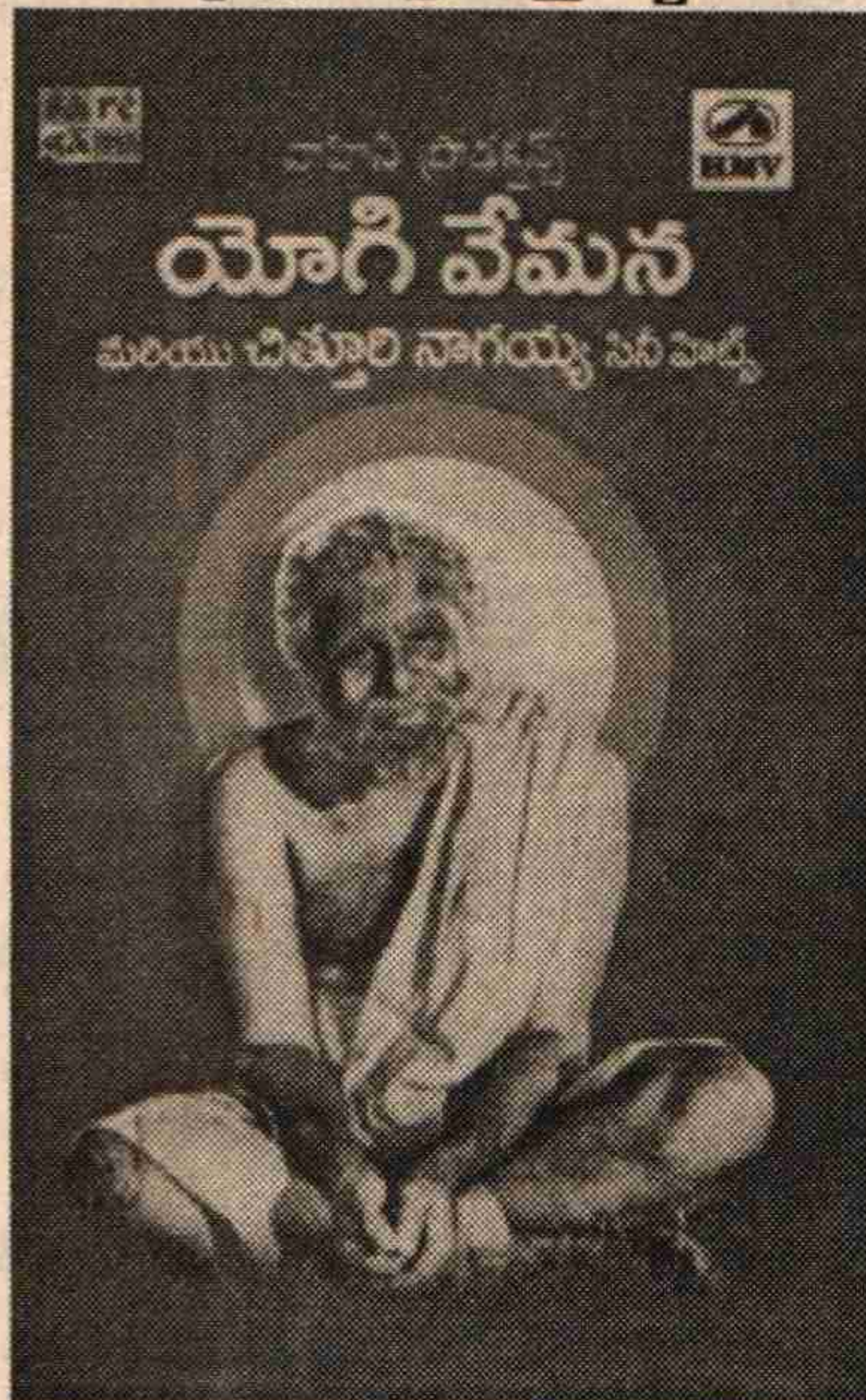

జరగలేదన్న బాధతో ఆత్మహత్య చేసుకున్న ప్రియుడు(మొదటి కిశోర్) పోలికలతోనే మరిది (రెండవ కిశోర్) అత్తింట కనబడటంతో ఖంగుతింటుంది మీనాకుమారి. వదినా మరదుల మధ్య సంబంధం ఉందని అనుమానిస్తాడు ఆమె భర్త రాజ్ కుమార్. సినిమాను ఎలా 'బ్రాండ్' చేయాలో తెలిక ప్రేక్షకులు తిరస్కరించారు. హమ్ మత్ వాలే నాజవాన్ అనే కిశోర్ పాట (శంకర్-జైకిషన్ సంగీతం) చాలా హిట్ అయింది.

'జాల్ జాజ్' అదే సంవత్సరంలో విడుదలయి ఓ మాదిరిగా ఆడింది. అరవింద్ సేన్ డైరెక్టరు. సంగీతం ఎన్.దత్తా. మాలాసిన్హా, ప్రాణ్, నాజిర్ హుస్సేన్ ఇతర తారాగణం. లతాతో కలిసి కిశోర్ పాడిన 'స్యార్ కా జహాహో, ఛోటాసా మకాన్ హో' పాట సినిమాకు హైలైట్. ఇంగ్లీషు నృత్య శైలిలో ఉంటుంది. ఈ సినిమాలో మూడోవంతు దాకా కిశోర్ కామెడీ చేశాడు. తరువాత విలన్ ప్రోద్బలం వల్ల ఓ ముసలి దంపతుల తప్పిపోయిన కొడుకుగా సెంటిమెంటల్ పాత్ర పోషించాడు.

ఓమ్ ప్రకాష్ తన దర్శకత్వంలో నిర్మించిన

మార్కెట్లో ఉన్న కొత్త క్యాసెట్

విడుదల : హెచ్.ఎం.ఐ

వెల : రూ॥ 40/-

'చాచా జిందాబాద్' కూడా 1959 రిలీజ్. అనితా గుహా హీరోయిన్. మంచి సరదా సినిమా. మదన్ మోహన్ సంగీతంలో లతా పాటలు బాగుంటాయి. సినిమా విజయవంతమైంది.

'న్యూడిల్లీ' ఫేమ్ మోహన్ సెహగల్ తీసిన 'అప్ నా హాథ్ జగన్నాథ్' (1959) బాగానే ఆడింది. సంగీతం ఎస్.డి.బర్మన్ (పెర్మిట్, పెర్మిట్, పెర్మిట్, పెర్మిట్ కేలియే మర్మిట్ పాట గుర్తుందా?) తారాగణం కిశోర్, సయీదాఖాన్, లీలాచిట్టిస్, నజీర్ హుస్సేన్.

50 దశకం ఉత్తరార్ధం నుండి నటుడిగా కిశోర్ ప్రభ వెలిగిపోతూండగానే 'లోకోచురీ', 'చల్తీ కా నామ్ గాడీ'ల నిర్మాతగా డబ్బు కూడా బోల్డంత వచ్చివడింది. డబ్బుతో బాటు చిక్కులూ వచ్చిపడ్డాయి.

(సశేషం)

(గమనిక - ఈ సీరియల్ 4 వ భాగంలో 'చల్తీ కా నామ్ గాడీ' దర్శకుడు నితిన్ బోస్ అని పొరబాటుగా పడింది. దాని దర్శకుడు సత్యేన్ బోస్.)

ప్రకాశం జిల్లాలోని నాగరత్నమ్మ సంగీత విద్యాలయం మొదటి వార్షికోత్సవ సందర్భంగా రాష్ట్రస్థాయిలో నిర్వహించిన పోటీలో విజేత వివరాలు కర్నాటక శాస్త్రీయ సంగీత విభాగం:

- 1. మల్లాది స్వాతి
- 2. ఆర్.వి.రాగమతి
- 3. డి.రవికాంత్ కన్యోలేషన్ - ఎన్.సి.కళ్యాణ్, డి.ప్రమీల.

లలిత సంగీత విభాగం:

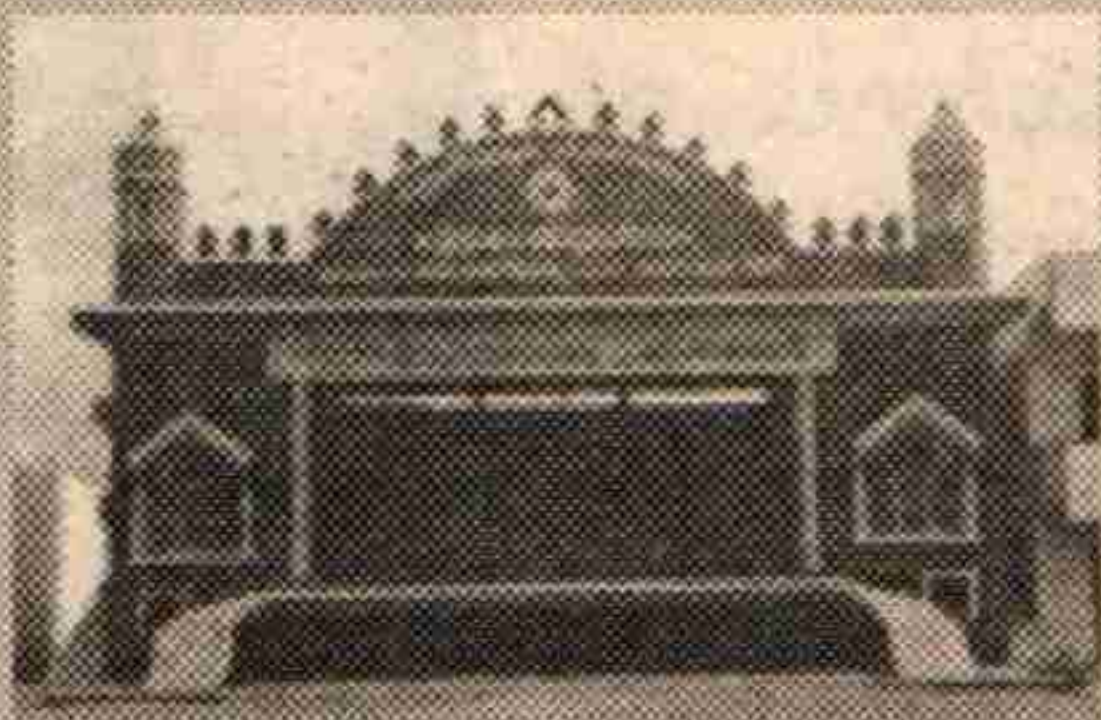
- 1. ఎన్.పి.పద్మశ్రీ త్యాగరాజు
- 2. కె. జ్యోతిర్మయి
- 3. పవన్

కన్యోలేషన్ - ఎం. మాదవి, టి.గాయత్రి

బహుమతి ప్రధాన సభలో పాల్గొన్న జిల్లా కలక్టరు కలికాల వళవన్ మాట్లాడుతూ త్యాగరాజు శాస్త్రీయ పూర్వీకుల నివాస స్థలమైన ప్రకాశం జిల్లా కాకర్లలోను, శ్యామశాస్త్రి పూర్వీకుల జన్మస్థానం అయిన కంభలోనూ వారి జ్ఞాపకార్ధం స్మృతిచిహ్నాలను నిర్మించ తలపెట్టినట్లు తెలిపారు.

శ్రీ మట్టువర్తి ప్రభాకరరావు సంగీత విద్యాలయం కరస్పాండెంట్

శ్రీ ప్రభాకర్ ఆర్థిక సహాయంతో నిర్మితమైన ఆడిటోరియం

నిర్వాహకులు: కళాసాగర్ వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి శ్రీ పి.పి. ఎస్.ఆర్. ఆంజనేయులు

SUBSCRIPTION/RENEWAL COUPON

Name : Age: Profession.....

Address:

..... Ph. No. (O) (R) email:.....

I am enclosing DD/Cheque/M.O. Receipt No..... Dated for Rs. 200/- (225/- in case of outstation cheques) favouring HUMMUS INFOWAY (P) Ltd., payable at HYDERABAD for Subscription/Renewal (incl. Postal Charges) of 24 issues of 'HAASAM HAASYA SANGEETHA PATHRIKA' starting from Issue No..... (..... month, 2003)

Date: Signature

Mail to: HUMMUS INFOWAY (P) LTD., 502, SRI BALAJI NILAYAM, 13-1-212, BSP COLONY, MOTINAGAR, HYDERABAD - 500 018. Ph: 2383 1388 / 5557 0215, email: haasammag@hotmail.com

Note: If chq/DD is not drawn on Hyderabad Add Rs. 25/- towards collection charges

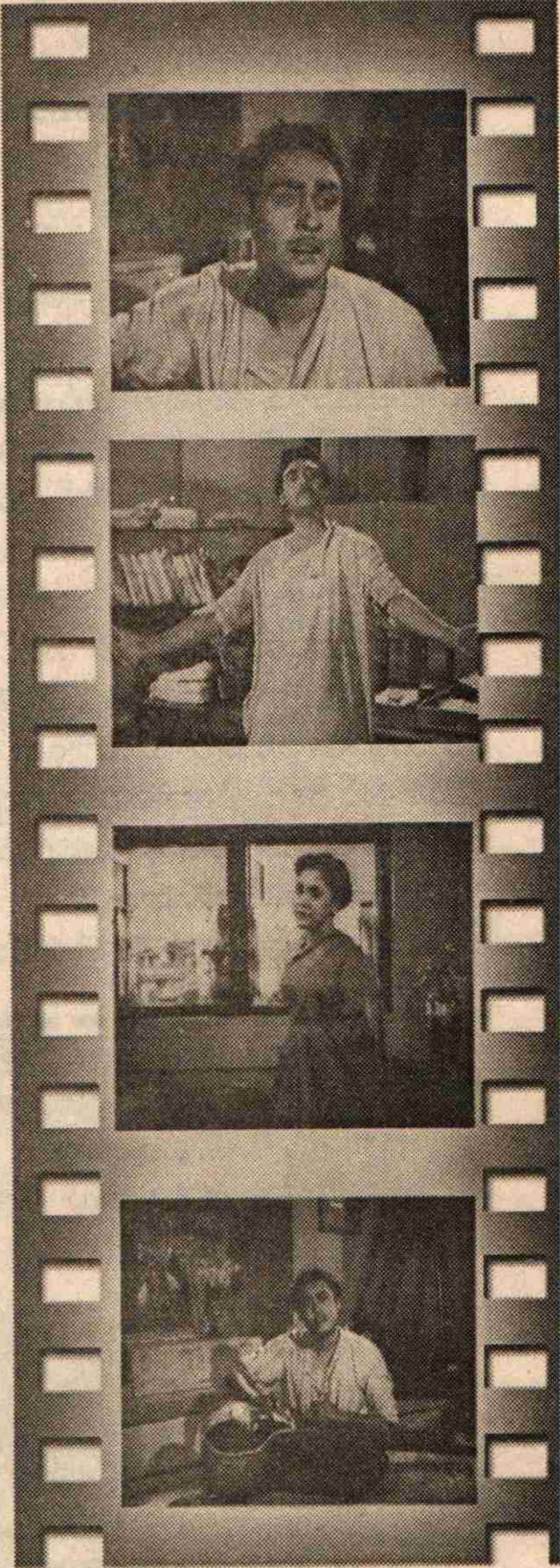
చిత్రం : దేఖ్ కబీరా రోయా (1957)
 రచన : రాజేంద్ర కిషన్
 సంగీతం : మదన్ మోహన్
 గానం : మన్నాదే
 అభినయం : అనూప్ కుమార్, అమితాగుపా

కౌన్ ఆయా ...

కౌన్ ఆయా మేరే మన్ కే ద్వారే
 పాయల్ కీ రున్ కార్ లియే ॥కౌన్ ఆయా॥

అంభో న జానే, దిల్ పహచానే సూరతియా కుచ్ బసీ (2)
 యాద్ కరూతో యాద్ న ఆయే మూరతియా యే కైసీ
 పాగల్ మన్ వా సోచ్ మేఁ దూబా
 సప్ నోం కా సంసార్ లియే ॥కౌన్ ఆయా॥

ఇక్ పల్ సోచూఁ మేలీ ఆశా రూప్ బదల్ కర్ ఆయా (2)
 దూజే పల్ ఫిర్ ధ్యాన్ యే ఆయే హో న కహీఁ పర్ ధాయీ
 జో పర్ దేసీ కే ఫుర్ ఆయా
 ఏక్ అనోఖా ప్యార్ లియే ॥కౌన్ ఆయా॥

మదన్ మోహన్ పాత తరం సంగీత దర్శకుడే. 50వ దశకంలో చిత్రరంగ ప్రవేశం చేశారు. కానీ ఆయన సంగీతం నానాటికీ మరింత కమ్మదనం సంతరించుకుంటే కానీ పాతబడలేదు. ఫిల్మ్ గజల్ అనే ప్రక్రియను ఆయనే మొదలుపెట్టారంటే అతిశయోక్తి కాదు. కానీ ఆయన కేవలం గజల్స్ బాగా చేస్తారంటే ఎవరూ ఒప్పుకోరు. ప్రేమగీతాలు, భక్తి గీతాలు, దేశభక్తి గీతాలు, జానపదగీతాలు... ఇలా అన్ని రకాల గీతాలూ రూపొందించారాయన. 'మేరా సాయా', 'వో కౌన్ థీ', 'హాకీకత్', 'లైలా మజ్నూ', 'అన్ పథ్', 'దస్తక్', 'మాసమ్', 'హీర్ రాంఝా' చిత్రాలలో ఆయన అందించిన సంగీతం సంగీత ప్రియులను నేటికీ ఓలలాడిస్తూనే ఉంది. కానీ ఆయన జీవితకాలంలో ఆయనకు గుర్తింపు రాలేదు. ఆయనకు ఒక్క ఫిలిం ఫేర్ అవార్డు కూడా రాలేదంటే ఆశ్చర్యం కలగకమానదు. 1971లో 'దస్తక్' చిత్రానికి నేషనల్ అవార్డు వచ్చింది. ఆయన అభిమాన గాయని లతా మంగేష్కర్ అయినా ఇతర గాయనీ గాయకుల చేత కూడా చక్కని పాటలు పాడించారు. అటువంటి పాటలలో ఒకటి మన్నాదే కెరియర్ లో కలికితురాయిగా నిలిచిన 'కౌన్ ఆయా మేరే మన్ కే ద్వారే'.

మన్నాదేకు చిన్నప్పటి నుంచి సంగీతంపై గల ఆసక్తిని గమనించి ఆయన తండ్రి సంగీతాన్ని క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేయమని ప్రోత్సహించారు. అప్పటి నుంచి సంగీతమే ప్రపంచం అయింది మన్నాదేకు. తన బంధువు కె.సి.దే వద్ద సంగీతం నేర్చుకుని పదకొండేళ్ళ వయసులోనే కె.సి.దే సంగీతంలో సురయ్యాతో 'తమన్నా' చిత్రంలో యుగళగీతం పాడారు. బెంగాల్ నుంచి బొంబాయి వచ్చి ఎన్నో ఒడిదుడుకులు ఎదుర్కొని హిందీ బాగా నేర్చుకుని ఎన్నో మధురమైన పాటలు పాడారు. పాట నోటేషన్స్ అన్నీ రాసుకుని రిహార్సల్ చేసి పాడతారాయన. క్లిష్టమైన పాటలు ఉంటే మన్నాదే వద్దకు వెళ్ళేవారు సంగీత దర్శకులు. మారిన పరిస్థితులు, అభిరుచుల కారణంగా చిత్ర పరిశ్రమకు దూరంగా ఉంటున్న మన్నాదే పాడిన చివరి హిందీ చిత్రం నానా పాటేకర్ తీసిన 'ప్రహార్' (1991).

'దేఖ్ కబీరా రోయా' పేరు గంభీరంగా అనిపించినా హాస్య చిత్రం. 'చేతికి చిక్కిన దానితో లోకులు తృప్తిపడరు. దొరకని దానికై అరులు చాస్తారు. వీళ్ల అవస్థలు చూసి కబీరు 'ఏడుస్తున్నాడు' అని కబీరు రాసుకున్న గేయం థీమ్ తో సినిమా తయారయింది. ముగ్గురు స్నేహితురాళ్లుంటారు. వాళ్లకు ముగ్గురు అబ్బాయిలు పరిచయమవుతారు కానీ వారి వారి ఇష్టాలు 'మ్యాచ్' కావు. సంగీతం అంటే ఇష్టం లేని హీరోయిన్ ను గాయకుడైన అనూప్ కుమార్ ఇష్టపడి ఈ పాట పాడి మెప్పిద్దామని ప్రయత్నిస్తాడు. కానీ

ఆమెకు చిత్రలేఖనం అంటే ఇష్టం. (చిత్రకారుడైన అబ్బాయికి మరో అమ్మాయి అంటే ఇష్టం). అందుకే అనూప్ ఇంత చక్కగా పాడినా బోరు ఫీలయి పడి నిద్రపోతుంది. అదీ

సన్నివేశం. గంభీరమైన పాటను ఓ హాస్య సన్నివేశానికి వాడుకోవడం సాహసమే!

'దేఖ్ కబీరా రోయా' చిత్రం ప్లావ్ అయినా అందులోని పాటలు క్లాసిక్స్ గా నిలిచి పోయాయి. తలత్ మెహమూద్ పాడిన 'హమ్ సే ఆయా న గయా',

లతా పాడిన 'మేరీ వీణా తుమ్ బిన్ రోయే', మన్నాదే పాడిన 'కాన్ ఆయా మేరే మన్ కే ద్వారే' పాటలు ఇప్పటికీ సంగీత ప్రయులను అలరిస్తూనే ఉన్నాయి. 'కాన్ ఆయా మేరే మన్ కే ద్వారే' పాటను అనూప్ కుమార్ (కిశోర్ కుమార్ సోదరుడు) పై చిత్రీకరించారు.

'కాన్ ఆయా' అంటే 'ఎవరు వచ్చారు' అని. 'మన్ కే ద్వారే' అంటే 'మదిలోకి' అని. పాయల్ అంటే అందెలు. ఝన్ కార్ అంటే ఝణఝణ శబ్దం.

'వచ్చేదెవరో నా మదిలోకి అందెల సవ్వడి మోసుకొని'

అందెల సవ్వడి గుండె తలుపుతట్టి అతనిలో ప్రేమ పుట్టించింది.

తనకు తెలియకుండానే తన మనసును అర్పించేశాడతను. తన మనసు దోచిన వారెవరో అని మైమరచి పాడుతున్నాడు.

'అంఖ్' అంటే కన్ను. 'పహ్ బాన్ నా' అంటే గుర్తు పట్టటం. సూరతియా అనేది సూరత్ కు మరో రూపం. సూరత్ అంటే ముఖం. యాద్ అంటే గుర్తు. మూరతియా అంటే మూరత్. మూరత్ అంటే స్వరూపం. మన్ వా అన్నా, మన్ అన్నా ఒకటే. పాగల్ అంటే పిచ్చిది. సప్ నోం కా సంసార్ అంటే స్వప్నలోకం.

'కంటికి తెలియదు, మనసుకు ఎరుకే ఆ మోము ఎంత తరచినా గుర్తే రాదు ఆ స్వరూపము పిచ్చి మనసు ఊహలలో తేలెను స్వప్నలోకం చేరుకొని'

కంటితో చూడకపోయినా మనసులో ముద్రించుకుపోయి ఉంటుంది ప్రేయసి మోము. కానీ గుర్తు చేసుకుందామంటే గుర్తేరాదు. మనసుకు మాత్రమే తెలిసిన రూపమది. అందుకే మనసుని పిచ్చిది అంటున్నాడు. స్వప్నలోకం చేరుకుని ఊహలలో తేలియాడుతోంది అతని మనసు.

'పల్' అంటే క్షణం. 'పర్ ఛాయీ' అంటే నీడ. 'అనోఖా ప్యార్' అంటే కొత్త ప్రేమ, ఇంతవరకు ఎవరికీ అనుభవంలోకి రాని ప్రేమ.

'నా ఆశే వేరొక రూపాన వచ్చిందనిపించేనొకసారి నీడ కాదు కదా అనిపించే మరుసారి పరదేశి ఇంటికి వచ్చెను ఓ కొత్త ప్రేమను మోసుకొని'

తన ఆశే మరో రూపం దాల్చి వచ్చిందా అనిపిస్తుంది ఒకసారి. మరుక్షణం అది నీడేనేమో అనిపిస్తుంది. అది నీడే అయినా ఓ కొత్త ప్రేమను మోసుకొని పరదేశి ఇంటికి వచ్చిందని అంటున్నాడతను. అది తన ఆశయినా, ఊహయినా అతనికి కొత్త ప్రేమను చవి చూపించింది.

- పి.వి.సత్యనారాయణ రాజు

ఇది యస్వీబాల సుబ్రహ్మణ్యం సమర్పిస్తున్న శీర్షిక

మీకు తెలుగు ఎంత బాగా తెలుసో, మీ పదసంపద ఎటువంటిదో బేరీజు వేసుకోవడానికి ఉద్దంధాల దాకా పోనక్కరలేదు. ఈ సంచికలో కనబడే సినిమాపాటలలోని మాటలతో కూర్చిన ఈ శీర్షికలో సరైన అర్థం అనుకున్న మాటపై టిక్కుపెట్టి **జవాబు** గారిచ్చిన సమాధానాలతో సరిచూసుకోండి.

1. నులి(శాంతి నిలయం...దేవీ క్షేమమా).
ఎ) మొదటి బి) కొద్దిపాటి
సి) కొత్త డి) ఆవిరి
2. మంజీరము(సిరివెన్నెల...చందమామ)
ఎ) నది బి) అందె
సి) పారాణి డి) ధ్వని
3. పెన్నిద్ది (మాతృదేవత...మానవజాతి)
ఎ) గని బి) పెద్దపాతర
సి) సముద్రము డి) పెద్దదిక్కు
4. కలకంఠి(మాతృదేవత...మానవజాతి)
ఎ) రోదించుస్తీ బి) నెమలి

- సి) చక్కనికంఠధ్వనిగలది
- డి) పటికబెల్లము
5. శుభగాత్రీ(గంగోత్రి...జీవనవాహినీ)
ఎ) శుభములనిచ్చునది
బి) గాయకురాలు
సి) సుడిగుండము
డి) చక్కటి శరీరముకలది
6. విరజము(గంగోత్రి...జీవనవాహినీ)
ఎ) దుమ్ములేనిది బి) పువ్వు
సి) వేగముగాపోవునది డి) చీలినది
7. దాత్రి(గంగోత్రి...జీవనవాహినీ)
ఎ) ఇచ్చునది బి) భూమి
సి) రాశి డి) భరించునది
8. తారాడు(పెళ్లసందడి...నవమన్మథుడా)
ఎ) ప్రాకు బి) నక్షత్రములతో ఆడు
సి) అటుఇటుతిరుగు డి) ఆటలాడు

9. అభ్రము(పెళ్లసందడి...నవమన్మథుడా)
ఎ) నక్షత్రము బి) ఆకాశము
సి) మేఘము డి) మెరుపు
10. మిటారి (అలీబాబా 40 దొంగలు.. చినదాన)
ఎ) కత్తిగలది బి) విలాసవతి
సి) మృదుభాషిణి డి) నాట్యకత్తె

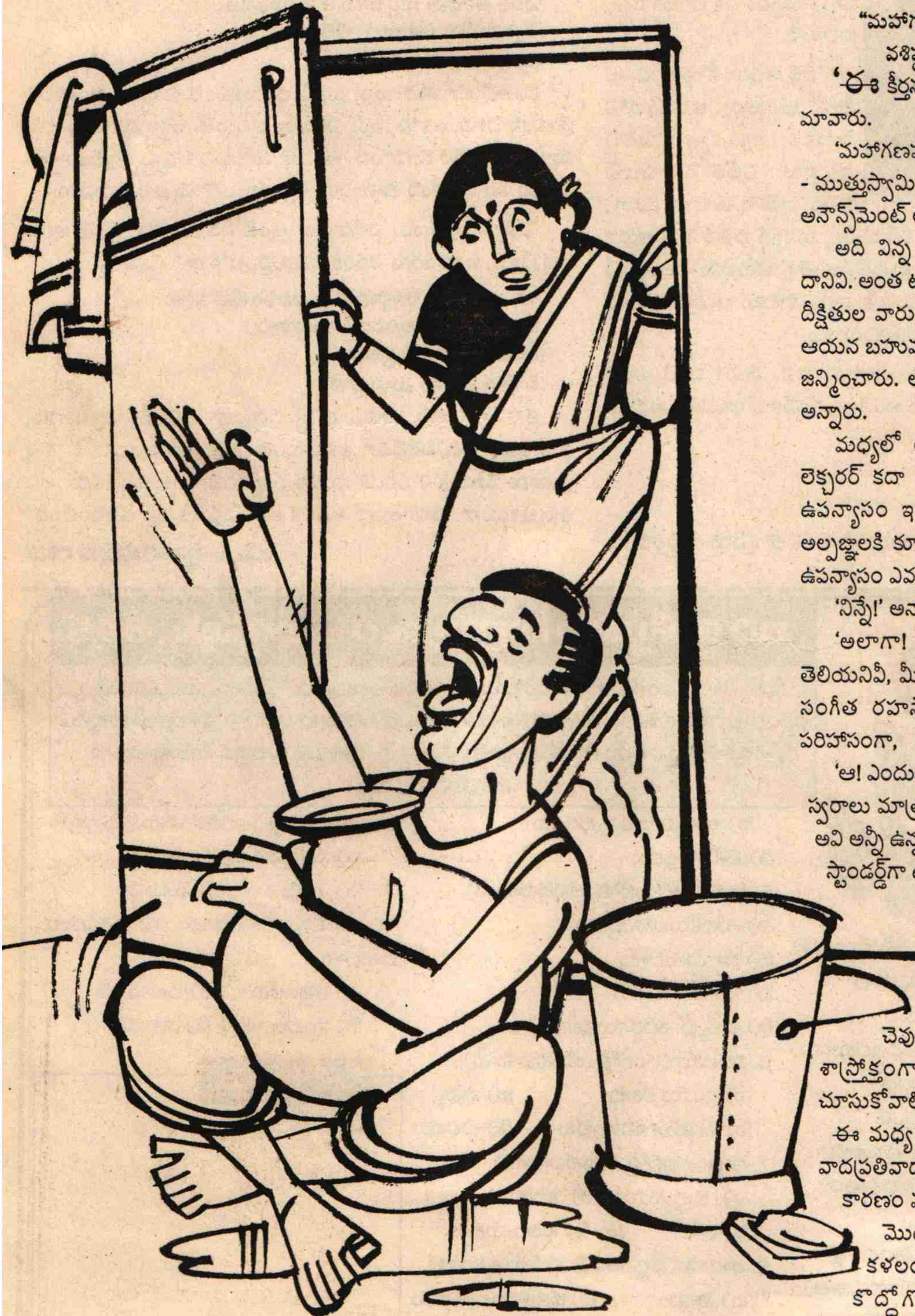
జవాబులు

- 1) b) 2) b 3) b
- 4) c 5) d 6) a
- 7) a 8) c 9) c
- 10) b

Handwritten signature

శ్రీవాం సంగీత సాధన

- వి.యస్.లక్ష్మీరావు

“మహాగణపతిం మనసాస్మరామి
వశిష్టవామదేవాది సన్నుత”
‘ఈ కీర్తన రాసిందెవరో తెలుసా?’ అన్నారు
మావారు.

‘మహాగణపతిం - నాటరాగం - ఆదితాళం
- ముత్తుస్వామి దీక్షితర్ కీర్తన’ అన్నాను రేడియో
అనౌన్స్మెంట్ అనుకరిస్తూ.

అది విన్న మా వారు ‘సంగీతం తెలిసిన
దానివి. అంత టూకీగా చెప్పే ఎలా? ముత్తుస్వామి
దీక్షితుల వారు సంగీత త్రిమూర్తులలో ఒకరు.
ఆయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. తిరువారూరులో
జన్మించారు. ఆయన కవిత్వం నారికేళ పాకం’
అన్నారు.

మధ్యలో అడ్డుపడుతూ, ‘అయ్యా! మీరు
లెక్చరర్ కదా అని, అన్ని విషయాల గురించి
ఉపన్యాసం ఇవ్వక్కరలేదు. కొన్ని నా బోటి
అల్పజ్ఞులకి కూడ వదిలిపెట్టవచ్చు. ఇంతకీ మీ
ఉపన్యాసం ఎవరిని ఉద్దేశించి?’ అన్నాను.

‘నిన్నే!’ అన్నారు గొప్పగా మొహం పెట్టి!

‘అలాగా! బాగానే ఉంది. ఇంకా నాకు
తెలియనివీ, మీకు మాత్రమే తెలిసినవి నిగూఢ
సంగీత రహస్యాలు సెలవిస్తారా!’ అన్నాను
పరిహాసంగా,

‘ఆ! ఎందుకు చెప్పనూ! సంగీతం అంటే సప్త
స్వరాలు మాత్రమే కాదు. ఇరవై రెండున్నాయి.
అవి అన్నీ ఉన్న రాగమేదైనా సాధన చేస్తే మంచి
స్టాండర్డ్ గా ఉంటుంది.’ అన్నారు.

‘ఆ ఇరవై రెండు
శ్రుతులూ ఉన్న రాగం పాడితే
ధ్వని కాలుష్యం అనుకుని కేస్
పెడతారు. వివాది స్వరాలలో
చెవులు పగిలిపోతాయి. మరీ అంత
శాస్త్రోక్తంగా కాకుండా శ్రావ్యత కూడా
చూసుకోవాలి’ అన్నాను.

ఈ మధ్య తరచుగా మాకు ఈ విధమైన
వాదప్రతివాదాలొస్తున్నాయి. దానికి ప్రధాన
కారణం మావారి సంగీత సాధనే!

మొదటి నుంచి మా వారికి లలిత
కళలంటే అభిమానం. అన్నింటిలో
కొద్దో గొప్పో వేలుపెట్టి ‘కాలర్’
ఎగరవేయాలని ఆయన తాపత్రయం.

ఇక సంగీతాన్ని వదులుతారా? ఓ పట్టు పట్టాలని శ్రీవారి పట్టుదల. వినికడి పట్టి నాటకం పద్యాలు అప్పుడప్పుడు పాడతారు. అవి విని ఎవరైనా 'మీకు సంగీతం వచ్చా?' అని ప్రశ్నిస్తే భుజాలెగరేస్తూ నాకేసి చూసి 'చూసావా! నా ప్రతిభ నీకే తెలియడం లేదు' అంటారొకప్పుడు.

కొన్ని సార్లు విపరీతంగా నిరుత్సాహపడుతూ, అర్జునుడిలా అస్త్రశస్త్రాలు వదిలినట్లు డీలాగా "అయ్యో! నా టాలెంట్ కి తగిన ప్రోత్సాహం దొరకటం లేదు. నేనేమి పాడుతున్నానో ఆ రాగాలూ, తాళాలు ఏమీ తెలియవు. ఒక రెండు మూడు నెలలు సంగీతం నేర్చుకొని, బాగా పాడాలి" అంటారు.

"వెంటనే రెండు మూడు నెలలలో వచ్చేయడానికి ఇదేమైనా మీ కారు డ్రైవింగ్? సంవత్సరాల తరబడి నేర్చుకొనేవాళ్ళే ఒక స్థాయికి రావాలంటే చాలా కష్టపడాలి". అంటాను నేను.

'అవునులే! నీ కంటే మించిపోతానని నీకు అసూయ అందుకే నన్ను నిరుత్సాహపరుస్తావు' అంటారు మావారు హాస్యంగా అంటున్నట్లు.

ఇలా ఉండి, ఉండి ఒకరోజు 'నేను సంగీతం మొదలుపెడతాను' అని ప్రకటించారు శ్రీవారు.

'తథాస్తు' అన్నాను.

'గురువు లేక ఎటువంటి గుణికి తెలియదన్నారు. నా అంత తెలివైన వాడైనా గురువుని ఆశ్రయించవలసిందే కదా!' అనుకుంటూ, మా ఊరిలోని ప్రముఖ విద్వాంసు లొకరి వద్దకు వెళ్ళి తన కోరిక తెలిపారు.

ఆయన చాలా సంతోషించి, 'తప్పక నేర్చుకోండి! కాని, ఇంట్లోనే విద్య పెట్టుకుని ఊరంతా వెతుకుతారేమిటి? నేను ప్రోగ్రాంలకి వెళ్తూ ఉంటాను. రెగ్యులర్ గా చెప్పడానికి నాకు తీరిక ఉండదు. మీ శ్రమితి వద్దే నేర్చుకోవచ్చుగా!' అన్నారు.

ఇంక తప్పని సరైన అత్యవసర పరిస్థితులలో ఇంట్లోనే నేర్చుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు.

ఒక మంచి రోజు చూసి, సంగీత పాఠం ప్రారంభించాలని 'గణపతి ప్రార్థనతో మొదలు పెడదాము' అన్నాను. 'అలాకాదు నాదోపాసన కదా! 'నాదతనుమనిశం'తో మొదలుపెట్టు' అని సలహా ఇచ్చారు శ్రీవారు తన శిష్యుడి పాత్ర మర్చిపోయి.

"ఫారిన్లో శిష్యుడు ఏం చెప్పమంటే గురువులు అదే చెప్తారట' అని నన్ను నేను ఓదార్చుకుని, "చాప మీద కూర్చొని, 'సాపాసా' అనండి" అన్నాను. శిష్యుడి పాత్రని మొగుడు పాత్ర డామినేట్ చేసినట్లున్నాడు - 'నేనెక్కడ కూర్చుంటే, నీకెందుకు? ఇక్కడి నుంచే అంటాను' అని, కుర్చీలోంచి కదలకుండా 'సాపాసా' అన్నారు.

'అలా వచనంలా కాదు, శ్రుతిలో అనండి'

సాంసురే బంగారు రోజు...

నన్ను కొట్టుకుకో... అట్టుకుకో... మావో ముద్దుల మావో!!

అన్నాను. ఏదోలా అన్నారు. 'ఇంకా బాగా అనాలి' అన్నాను. 'నేను బాగానే అంటున్నాను. నువ్వే నా స్థాయికి తగినట్లు చెప్పలేకపోతున్నావు. సంగీతం రావడం వేరు, గురువుగా ఉండడం వేరు. అది అందరికీ రాదు.' అంటూ విసుక్కున్నారు మా వారు.

ఇంక చేసేదేముంది? భార్యని గురువుగా అంగీకరించడానికి పురుషాహంకారం అడ్డొస్తోంది కాబోలు! అనుకున్నాను.

పెరటికూర మందుకి పనికి రాదన్నట్లు ఇంట్లో విద్యాభ్యాసం సాగలేదు. ఆ సమయానికే పాలు, పని మనిషి, చుట్టాలు, స్నేహితులు ఎవరో ఒకరు

రావడంతో అంతరాయం కలిగేది.

ఈ విధంగా విద్యాభ్యాసానికి 'ఆదిలోనే హాంసపాదు' వచ్చింది.

'నా సంగీతానికి ఈ ఊరు సరిపోదు. అయినా పూర్వం కాలినడకని కాశీకి పోయి, విద్యాభ్యాసం చేసేవారు. కనీసం విజయవాడ వెళ్ళి నేర్చుకుంటాను. నీజన్ టిక్కెట్టు తీసుకుంటాను.' అంటూ అక్కడికి ఆప్ అండ్ డాన్ చేసి మొత్తం మీద ఆర్నెల్లకు ఏదో వర్గాల వరకూ లాగారు.

ఎప్పటికప్పుడు తన స్థాయిని, గురువు సమర్థతని విశ్లేషించి, బేరీజు వేసుకుంటూ, కచేరీలు చేస్తున్నట్లు, కొత్త కొత్త పరిశోధనలు చేస్తున్నట్లు కలలు కనేవారు.

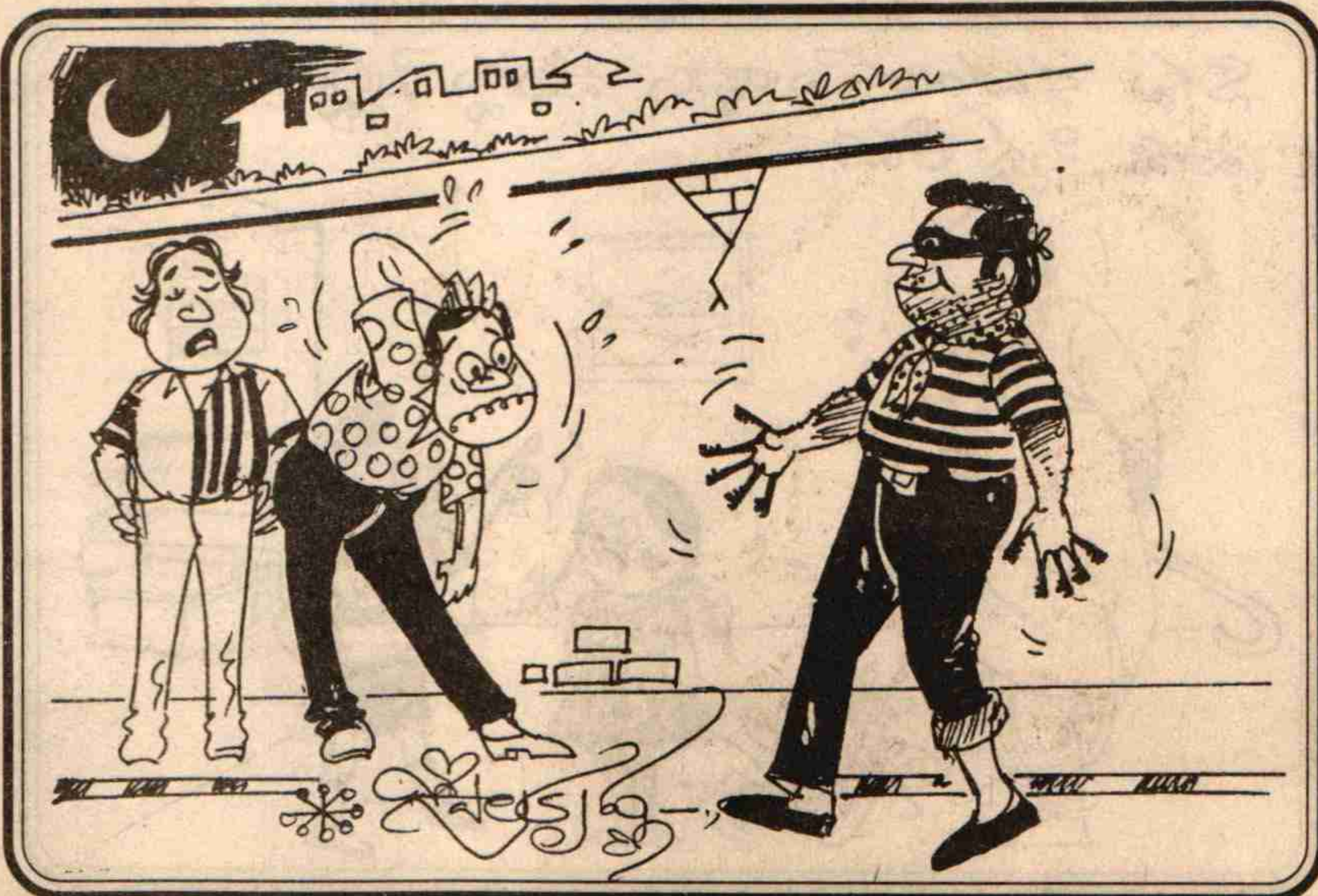
ఒకరోజు గాంధీజీ ఆత్మకథ 'సత్యంతో నా ప్రయోగాలు' అనే వ్యాసం చదివి 'సంగీతంతో నా ప్రయోగాలు' అనే ఆత్మకథ కు ఉపక్రమించారు. రాగాలు కలిపి చూస్తే..? అన్న ప్రయోగానికి శ్రీకారం చుట్టారు. 'ఏదోలే! ఈ ధోరణి మామూలే కదా!' అని, నేను పెద్దగా పట్టించుకోలేదు.

ఆ రోజు ఉదయం నుంచి ఆయన కనబడలేదు. నా పనుల్లో నేను మునిగి ఉంటూనే ఏమయ్యారు చెప్పా? అనుకుంటున్నాను.

కొంతసేపటికి బాత్ రూమ్ లోంచి భూపాల రాగం వినబడుతోంది. 'మేలుకోవయ్యా!' అంటూ రకరకాలుగా పాడి, రాములవార్ని నిద్ర పోనివ్వడం లేదు శ్రీవారు.

ఆ బాత్ రూమ్ లోనే వాష్ బేసిన్ అవీ ఉండడంతోనూ, ఇంటికి అదొక్కటే బాత్ రూం అవడం చేతనూ క్రమంగా ఇంట్లో వాళ్ళొక్కొక్కరూ బ్రష్లు పట్టుకుని రేషన్ షాపు ముందు నిలుచున్నట్లు భారులు తీరారు.

లోపల రాగాలాపన వింతపోకడలు పోతోంది.

ఇంకలాభం లేదనుకొని, తలుపు దగ్గరకెళ్ళి

“విన్నపాలు వినవలె వింత వింతలు బాత్‌రూం తలుపు త్వరగా తీయలెనయ్య” అని నేను పాడుతుంటే, మిగిలినవారు కోరస్ కలిపారు.

దాంతో మా శ్రీవారి సాధనకు అవరోధం కలిగింది కాబోలు ‘ధన్’ మన్న చప్పుడుతో తలుపు తీస్తూ ‘ఏమిటంత తొందర?’ అపి. రుసరుసలాడారు.

ఆ వాలకం చూసి, మేం కాస్త వెనక్కు తగ్గము.

‘పూర్వకాలంలో చలికాలం పీకలోతు నీళ్ళలోనూ, వేసవిలో పంచాగ్ని మధ్యన నిలిచి, గమకాలు సాధన చేసి, మహా విద్వాంసులయ్యారు. ఇప్పుడు తలుపుకొట్టి తపోభంగం కలిగిస్తారా? శపిస్తాను!’ అన్నారు విశ్వామిత్రుడి పక్కీలో!

‘బాబూ! మీరు బాత్‌రూంలోకి వెళ్ళి మూడు గంటలయింది. అందరికీ దాని అవసరం ఉంటుందన్న విషయం మీరు కూడా గమనించాలి కదా! ఇంకా నయం, పీకలోతు మంచినీళ్ళ గుండిగలో కూర్చున్నారు కాదు!’ అన్నాను నవ్వుపుకుంటూ!

“ఇలాకాదు! ఇక పుస్తకాలలో మునిగి సంగీత శాస్త్రాన్ని లోతుగా అధ్యయనం చేసి, మధిస్తాను” అంటూ లైబ్రరీ రూంలో దూరారు!

ఇంక లోపలి నుండి మేక అరుపులు, కోయిల కూతలు, ఎద్దురంకెలూ తారాస్థాయిలో వినబడసాగాయి.

‘ఓహూ! పడ్డం మయూరో వధతి’ అనే శ్లోకార్థ సాధన జరుగుతోంది కాబోలు! అనుకున్నాను.

మేము బాత్‌రూం ప్రహసనంలో ఉండగా పనిమనిషి వచ్చి ఏదో హడావిడిగా ఉన్నారని, చెప్పా పెట్టుకుండా పని చెయ్యకుండా ఉడాయించింది. ‘హతోస్మి’ అనుకుని రంగంలోకి దిగి, ఆ పనంతా

శాంసు బంగారు రోజు...

...ఆడది కొరుకునే వరిలూ రెండే రెండు.... గీ గీ

పూర్తిచేసి, వంట ప్రారంభించాను.

“ఔడవ, షాడవ సంపూర్ణాలకి ఉదాహరణలు చెప్పు చూద్దాం. నా ప్రయోగాలకి కావాలి.” వెనక నుండి శ్రీవారి గొంతుక నీరియన్ గా వినిపించింది.

అపుడేమన్నా ముప్పే అనుకుని శాంతంగా సమాధానం చెప్పాను. కాని, అది ఆయనకి నచ్చలేదు!

‘అలా రాగాల పేర్లు మాత్రమే చెప్పడం కాదు! వాటి మూర్తనలు పాడి వినిపించు!’ అని, ఆర్డర్! అవి పాడుతుండగా పప్పుమాడు వాసన వస్తోంది. పాలు పొంగిపోయాయి. వాటి పని

చూస్తూ, మా వారి సందేహాలకి సమాధానాలు ఇచ్చేటప్పటికి నా తలప్రాణం తోకకి వచ్చింది. కాని, ఆ వినుగు కనబడనీయకుండా ‘అర్థమయిందా?’ అన్నాను.

‘ఆ! ఇదేమి బ్రహ్మవిద్యా? ఆ మాత్రం సూచన ఇస్తే అల్లుకుపోతాను!’ అంటూ తిరిగి గది ప్రవేశం చేశారు.

రెండు మూడు గంటలు గడిచాయి. గదిలోంచి ఊడిపడరు.

మా ఇంట్లో అందరూ కలిసి ఒకేసారి భోజనం చేయడం అలవాటు! అందువల్ల అందరూ ఉసూరుమంటూ నీరసంగా కూర్చున్నారు. పిలిస్తే ఏం ప్రమాదం ముంచుకొస్తుందో? అని,

వాళ్ళ అవస్థ చూస్తూ నేను ఇక లాభం లేదని ధైర్యం చేసి, సంగీతాహ్వానం పలికాను.

‘సారమైనది దివ్యాన్నము షడసయుత భక్షణములు (సరే ఏడవరసం మాడు పప్పునుకోండి) ఆరగింపవే!’ అని, పాడాను.

వెంటనే తలుపు తెరుచుకొని, మందస్మిత వదనారవిందులైన శ్రీవారు “నా రాగాల కిచిడీ కూడా ఆల్మోస్ట్ పూర్తయింది.” అంటూ, బయటకు వచ్చి భోజనాని కుపక్రమించడంతో మా అందరికీ ఆరోజు అన్నప్రాశన జరిగింది!

భోజనం చేస్తూ ఆహిరి రాగం సాధన చేస్తున్నారా? అని, అమాయకంగా అడిగాను.

‘ఏం? భోజనం ఆలస్యమైందని అడుగుతున్నావా? భోజనానికి ముందు ఆహిరి పాడితే ఆ రోజు అన్నం పుట్టదు అంటారుగా? అదెందుకు పాడతాను?’ అన్నారు తెలివిగా.

ఎప్పుడు ఏ రాగప్రయోగం జరుగుతుందో అన్నట్లు ఆ రోజంతా ఇంట్లో అందరూ బిక్కుబిక్కుమని, టీవి కూడా పెట్టుకోకుండా కూర్చున్నారు.

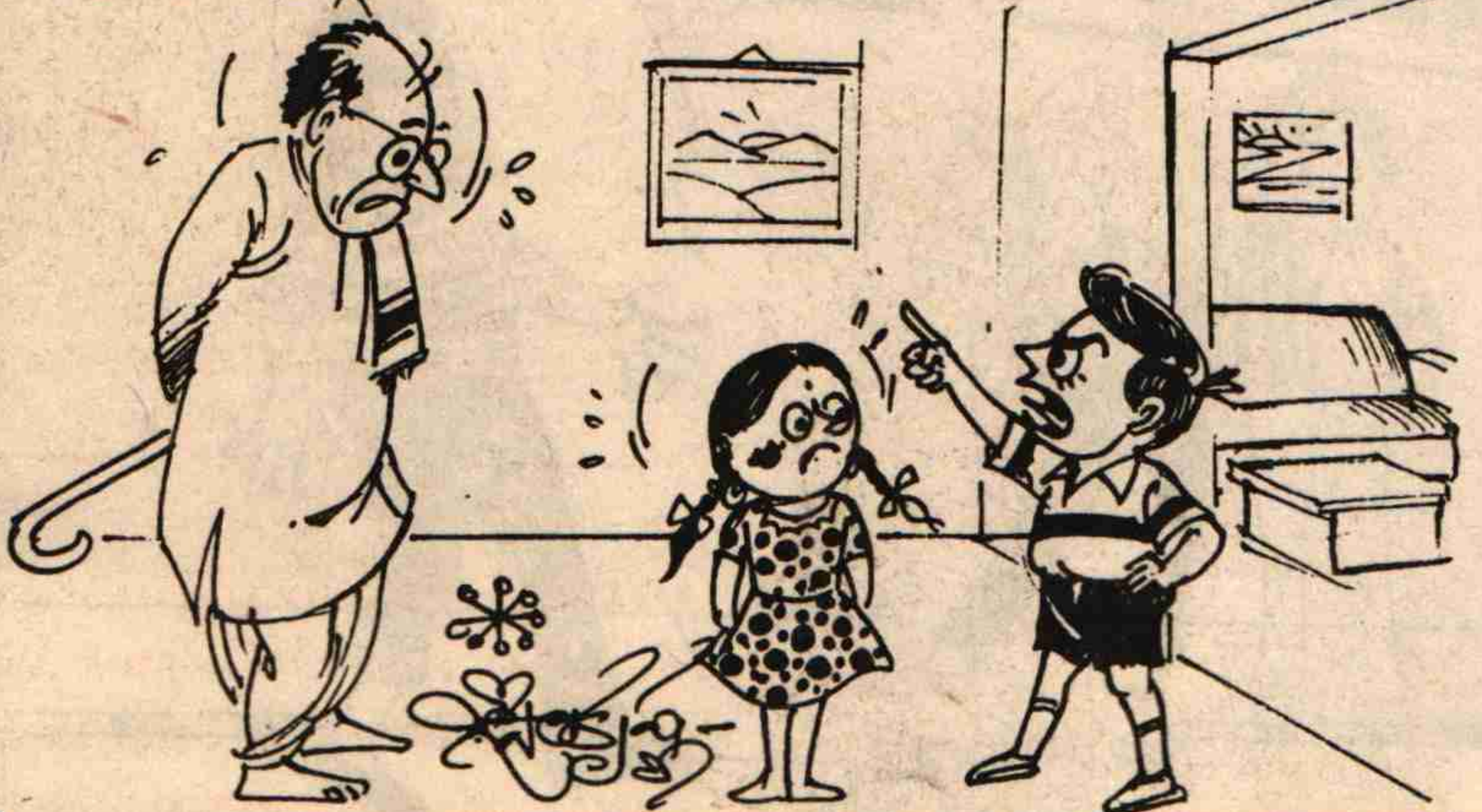
శ్రీవారు మాత్రం ఇదేమీ పట్టించుకోకుండా రాగాలు, లలిత శాస్త్రీయ భేదం లేకుండా కీర్తనలు తనకు తోచిన రాగతాళాలలో మార్చి మార్చి పాడుతూ ఊపిరాడకుండా, మిగిలిన వారికి ఆడనివ్వకుండా విజయవంతంగా ప్రయోగం పూర్తి చేశారు ఆరోజు.

మర్నాడు పేపరు చూస్తుండగా డోర్ బెల్ మోగింది. కూనిరాగం తీసుకుంటూ, వెళ్ళి తలుపు తీశారు మా వారు. ఎదురుగా ఇరుగుపొరుగు ఫ్లాటల వాళ్ళు. పరంధామయ్య గారు, శామ్మూల్ గారు, షేక్ హుస్సేన్ గారు పలకరింపుగా నవ్వుతూ, “గుడ్ మార్నింగ్ సార్” అన్నారు.

‘రండి! రండి! ఏమిటి విశేషం?’ సాదరంగా ఆహ్వానించారు మావారు.

కాస్త మౌనం తర్వాత హుస్సేన్ గారు గొంతు నవరించు కుంటూ, ‘మనం అంతా ఒకే

నీకు డాజాయ్ పెళ్ళాన్ని ముద్దు పెట్టు కుంటాడి... సిస్ట లేడూ —

కుటుంబంలా, ఎలాటి భేదాలు లేకుండా కష్ట సుఖాలు పంచుకుంటూ, చాలా సంవత్సరాలుగా ఇక్కడ ఉన్నాం.. అంటవిద్ చెప్పబోయారు.

మా వారు ఉత్సాహంగా వెంటనే 'ఆ స్పిరిట్ సంగీతంలో కూడా కనబడాలనే హిందూస్తానీ, కర్ణాటక, వెస్టర్న్ - అన్నీ కలిపి, కలగలిపి ప్రయోగాలు చేస్తున్నాను. నిన్న.."

శామ్మూల్ గారు కాస్త దూకుడు. "..అది వినే వచ్చాం. మన ఫ్లాట్స్ లో పరీక్షలు రాసే పిల్లలు, నిద్రవట్టని ఉబ్బనం రోగులు, ఇంట్లో ప్రశాంతంగా నిద్రపోదామనుకునే ఉద్యోగస్తులు ఉన్నారు కదా. మీరిలా వాయిచేస్తే ఎలా?" అనేశాడు. మా వారి మొహం కందగడ్డలా అయింది. 'నా యిల్లు, నా యిష్టం' అని ఏదో

అనోబోతుండడం చూసి పరంధామయ్య గారు లోకంగా మాట మార్చేశాడు -

"ఉండవయ్యా శామ్మూలూ, సరిగ్గా చెప్పవేమిటి? అది కాదండీ రావుగారూ, మా నలహా ఏమిటంటే.. మ్యూజిక్ డైరెక్ట్ అని ఒకటి యూనివర్సిటీలో పెడుతున్నారట. ఏ రాగాలాపన రోగాన్ని పెంచుతుందో, ఏది తగ్గిస్తుందో పరిశోధనలు చేస్తారట. అప్పటికప్పుడు మనిషికి ఉద్రిక్తత పెంచి, రోగిగ్రస్తుడిని చేయగల సామర్థ్యం మీలో నిన్న మాకు కనబడింది. ఆ థీసిస్ ను మీరు ఆ యూనివర్సిటీలో సబ్జిక్ట్ చేస్తే మంచిదని అనుకున్నాం." అని ఒక్కసారి ఆగాడు.

పాపం మా వారు బోళామనిషి పూర్తిగా బోల్తా పడిపోయారు. "...అంటే దీన్నిబట్టి ఇంకో టీము

రోగం తగ్గించడం గురించి పరిశోధన కొనసాగించవచ్చంటారు..." అన్నారు.

'అంతే. అంతే.., అహ.. అంతే కాదు.. ఇంకో చిన్నసలహా! ఇది ఇలా బహిరంగంగా ప్రాక్టీసు చేస్తే ఎవరైనా కాపీ కొట్టేసి వాళ్ల పేర పేటెంటు చేసేసుకుంటారు. అందువల్ల ఇది ఇక్కడితో ఆపేసి, ఈ ఫార్ములాను కాగితం మీద పెట్టేసి ఆ యూనివర్సిటీవాళ్లకు ఇచ్చేయండి. వాళ్లే తన్నుకు చస్తారు." అన్నారు పరంధామయ్యగారు మా వారి భుజం తడుతూ.

"థాంక్యండీ. నా ఇంటలెక్చువల్ ప్రాపర్టీ రైట్ ను కాపాడేరు." అన్నాడు ఈ అమాయకుడు.

"థాంక్యండీ. మమ్మల్ని కాపాడేరు." అనుకున్నాం నేనూ, పిల్లలూ!

1954

నౌషాద్, లతా రసీ

నౌషాద్ హిట్స్ మూడు వచ్చాయి - భరత్ భూషణ్ హీరోగా 'షబాబ్', 'మీర్జా గాలిబ్', దిలీప్ కుమార్ హీరోగా 'అమర్', 'షబాబ్' లో 'మర్నా తేరీ గలీమే, జీనా తేరీ గలీమే' (లతా), 'అమర్' లో 'ఇన్సాఫ్ కా మందిర్ హై యే భగవాన్ కా ఫుర్ హై' (రఫీ), 'మీర్జా గాలిబ్' లో 'దిలే నాదాన్ తుర్బు హూవా క్యా హై' (తలత్ పాటలు అజరామరంగా నిలిచిపోయాయి.

ఉర్దూ కవి గాలిబ్ (1797-1869) పై సినిమా తీయడం విశేషం. గాలిబ్ కు, ఒక నర్తకికి మధ్య ప్రేమగాధను చొప్పించారు. గాలిబ్ కవిత్వాన్ని సురయ్యా, తలత్, రఫీలు గానం చేశారు.

'మున్నా' చిత్రంలో మాస్టర్ రోమి, జైరాజ్

'మున్నా' అనే పాటలు లేని సినిమా వెలువడింది. 'నౌజవాన్' (1937) తర్వాత పాటలు లేని సినిమా ఇదే! కె.ఎ.అబ్బాస్ దర్శకత్వం వహించగా ఈ కథాంశాన్ని కాస్త మార్చి 12 ఏళ్ళ తర్వాత చేతన్ ఆనంద్ 'ఆఖ్రీఖత్' గా మలిచారు.

సంగీత ప్రపంచంలో విప్లవాన్ని సృష్టించిన "నాగిన్" విడుదలయింది. ఎక్కడ విన్నా హేమంత్ కుమార్ గురించి ప్రశంసలే. 'తన్ డోలే', 'మేరా మన్ డోలే', 'జాదూగర్

సినిమా ప్రపంచంలో మలుపులు-మార్పులు

హేమంత్ కుమార్

నయ్యా', 'ఊంచీ ఊంచీ దునియాసే' వంటి పాటల చిత్రీకరణకు వైజయంతీ మాల అందం తోడయింది. కళ్యాణ్ జీ వాయిచిన 'బీన్' కు శ్రోతలందరూ

"నాగిన్" చిత్రంలో ప్రదీప్ కుమార్, వైజయంతీ మాల

సమ్మోహితులయిపోయారు. తెరమీద పాము కనబడినప్పుడు 'నాగిన్' మ్యూజిక్ వినిపించడం ఆనవాయితీ అయిపోయింది.

బొంబాయి వీధుల్లో తిరిగే బాలకార్తికుల గురించి రాజ్ కపూర్ రియలిస్టిక్ సినిమా 'బూట్ పాలిష్' ప్లాను చేసి తన అసిస్టెంట్ ప్రొడ్యూసర్ మెహ్రా చేత డైరెక్టు చేయించాడు. చివరికి వచ్చే నరికి పాటలు లేకుండా తీయడానికి డైరెక్టర్ చాల లేడు. 'నన్నే మున్నే బచ్చే తేరే ముత్తీమే క్యా హై' వంటి పాటలు అప్పటి కప్పుడు తయారు చేయించి ఇమిడ్డాడు. సినిమా బాగా ఆడింది.

'బూట్ పాలిష్' లో మాస్టర్ రతన్ కుమార్

పాటలు రాసే ప్రదీప్ పాటగాడిగా మాల పాడిన 'దేఖ్ తేరే సంసార్ కీ హాలత్ క్యా హో గయీ భగవాన్' (నాస్తిక్) చాలా హిట్ అయింది. అది 'ఇలవేలుపు' సినిమాలో 'నీమము వీడి అజ్ఞానము చేపలు బాధలు పడనేల' అనే పాట పల్లవికి ప్రేరణనిచ్చింది.

సితార్, సుర్బహార్ల మేటి విద్వాంసుడు

ఉస్తాద్ ఇమ్రూత్ఖాన్

ఏ రంగంలోనైనా బెస్ట్ సెల్లర్ గా చలామణి అవుతున్నది అత్యుత్తమ మైనది కానవసరంలేదు. సితార్ అనగానే అందరికీ గుర్తొచ్చేపేరు రవిశంకర్ ది అయినప్పటికీ విలాయత్ఖాన్ ఆయన కంటే ఎన్నోరెట్లు మెరుగైన కళాకారుడని కొందరి ఉద్దేశం. విలాయత్ఖాన్ బాణీలో సితార్ వాయింపే ఆయన తమ్ముడు ఇమ్రూత్ఖాన్ అన్నగారి శిష్యుడే.

కర్ణాటక పద్ధతిలాగా కాకుండా హిందుస్తానీ పద్ధతిలో గాత్రసంగీతానికి, వాద్యసంగీతానికి చాలా తేడా ఉంటుంది. పాటలకు బదులుగా సాహిత్యం లేని గీతలు సితార్ మీద వాయింపడం పరిపాటి. అంతే కాకుండా ఆలాపన, జోద్ (తానం) సితార్ మీద ఎక్కువసేపు (ఒకప్పుడు తాన్ సీన్ పాడిన ధ్రుపద్ శైలిలో) వాయిస్తారు. తరవాతనే తబలా తాళ సహకారంతో గీత మొదలవుతుంది. ఈ ప్రక్రియలన్నిటిలోనూ

ఇమ్రూత్ఖాన్ కు గొప్ప ప్రతిభ ఉంది. అతి నింపాదిగా మొదలయి విలంబిత కాలంలో రాగవిస్తారం నుంచి అతివేగంగా ముగిసే ధ్రుత్ గీత, ఝాలా వరకు అద్భుతమైన విన్యాసాలతో సాగుతుంది ఆయన కచేరీ. అందులో అడుగుడుగునా సితార్ మీద ఆయనకు ఉన్న అభివ్యక్తి, రాగం మీద పట్టు, అద్భుతమైన సృజనాత్మకతా బినేవారిని ఆకట్టుకుంటాయి. ప్రతి స్వరమూ అందంగా, ప్రతి గమకమూ స్పష్టంగా, స్వరకల్పన తీర్చిదిద్దినట్లుగా వినిపిస్తుంది.

వ్యక్తిగతంగా ఇమ్రూత్ఖాన్ చాలా స్నేహపూర్వకంగా, చలోక్తులు వేస్తూ నవ్విస్తూ ఉంటారు. భేషజాలేవీ లేకుండా 66 సంవత్సరాల వయసులో కూడా ఆరోగ్యం తొణికిసలాడేవైఖరి ఆయనది. రెండు కచేరీలలో పాల్గొనటానికై ప్రత్యేకంగా అమెరికా నుండి ముంబాయికి ఆయన వచ్చిన సందర్భంగా జరిగిన సంభాషణ:

□ మీ కుటుంబంలో ఎన్నాళ్ళుగా సితార్ వాయిస్తున్నారు?

★ మా వంశం అక్కర్ పాదుషా కాలంనుంచి ఎన్నోతరాలుగా సంగీతానికి పేరుపొందినది. నేను 1936లో కోల్ కతాలో జన్మించాను. నాకు రెండున్నరేళ్ళ వయసులోనే ఆనాటి ప్రసిద్ధ సితార్ నిపుణుడైన మా తండ్రి ఉస్తాద్ ఇనాయత్ఖాన్ కాలం చెయ్యడంతో మా అన్నగారైన ఉస్తాద్ విలాయత్ఖాన్ నాకు సితార్ నేర్పే గురువుగా బాధ్యతను చేపట్టవలసి వచ్చింది.

□ సితార్ కు సుర్ బహార్ కు తేడా ఏమిటి?

★ మా బాబాయి ఉస్తాద్ వహీద్ఖాన్ “సుర్ బహార్” అనే వాయిద్యాన్ని నేర్పారు. ఇది సితార్ కన్నా మంద్రస్థాయిలో గంభీరంగా మోగే వాయిద్యం. దాదాపు సితార్ లాగే కనబడే ఈ వాయిద్యాన్ని మా ముత్తాత సాహబ్ దాద్ఖాన్ గారు మొదటగా తయారు చేశారు. దీనికి సితార్ కి ఉండే తేడా పాశ్చాత్య వాయిద్యాలైన వయొలిన్, చెల్లోలకు ఉన్నటువంటిదే. రాగాలాపన ధ్రుపద్ శైలిలో వినిపించడానికి ఇది ఉత్తమ సాధనం. మా తాతగారూ, ముత్తాతగారూ దీన్ని కచ్చపవీణ అనే పేరుతో వాయించి ప్రఖ్యాతి గడించారు. అయిదారేళ్ళ వయసునుంచి చేసిన రాక్షస సాధన ఫలితంగా నా చేతి వేళ్ళకూ పాదాలకూ కూడా గాయాలవుతూ ఉండేవి. మామూలు కుటుంబాల్లో అటువంటిది జరుగుతుందని ఊహించడం కూడా అసంభవం. నాలుగు శతాబ్దాలుగా సంగీతానికి పేరుమోసిన వంశానికి అప్రతిష్ట రాకూడదనే పట్టుదలతో ఆ అభ్యాసం కొనసాగింది.

□ నాడు సితార్, సుర్ బహార్ రెండింటిలోనూ అద్వితీయమైన విద్యత్తు ఉన్నది ఒక్క ఇమ్రూత్ఖాన్ కు మాత్రమే అంటే అతిశయోక్తి కాదేమో?

★ నేను ఒకే కచేరీలో రెండింటినీ వాయించిన సందర్భాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. విలాయత్ఖాన్ సితార్, నేను సుర్ బహార్ మీద చేసిన జుగల్ బంది కచేరీలు నాలుగైదు దశాబ్దాల క్రితమే శ్రోతలను ఉర్రూతలూగించాయి. సితార్ తీగల కన్నా సుర్ బహార్ తీగలు దళసరిగా ఉంటాయి. సితార్ లో ఒక మొట్టు మీద అయిదు స్వరాలు (స నుంచి ప దాకా) గుంజి పలికించవచ్చు. సుర్ బహార్ మీదనైతే ఏడు స్వరాలు పలుకుతాయి. ఈ కారణంగా గమకాలూ, జారుడు స్వరాలూ సుర్ బహార్ మీద అద్భుతంగా వినిపిస్తాయి.

□ అయినా సంగీతంలో మీకు రావలసినంత పేరు రాలేదేమో ననిపిస్తుంది.

★ కొందరు పట్టిసిటీ కోసం సాధన చేసి దాన్ని సంపాదించుకుంటారు. అదీ ఒక కళనేమో. సంగీతాన్ని సాధించే ప్రయత్నంలో మునిగితేలే నా

వంటివాళ్ళకు పట్టిసిటీ అంతగా రాకపోవడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. నేను వాయించిన రికార్డ్ లూ, సీడిలూ, కేసెట్లూ కూడా ఏ దుకాణంలోనూ కనిపించవు. అది కూడా బుద్ధిపూర్వకంగా ఎవరైనా చేస్తున్న పనేమో నాకు తెలియదు. ఈనాడు పెద్ద కంపెనీల స్పాన్సర్ షిప్ లేకపోతే సంగీత కచేరీలు జరగని ఈ రోజులలో వారిని పట్టుకొనే చాకచక్యం లేకపోతే నా వంటి పరిస్థితే ఎదురవుతుందేమో. అంగాంగ ప్రదర్శనతో సితార్ కళాకారిణులుగా పేరు సంపాదించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న నేటి యువతులను కొందర్ని చూస్తే ఆశ్చర్యం, బాధా కలుగుతాయి.

□ మీ బాణీకి పేరు తెచ్చిన గాయకి శైలిని గురించి వివరిస్తారా?

★ మెట్లూ, మీటే పద్ధతి వగైరాల వల్ల సితార్ వంటి తంత్రివాయిద్యాల శబ్దానికి సామాన్యంగా పరిమితులు ఉంటాయి. ఒకసారి మీటాక తీగ కొంతసేపు మాత్రమే మోగుతుంది. పాటలో సాగినట్టుగా ఎడతెగని సంగతులు పలికించడం కష్టం. వీణ, సితార్ వంటి వాయిద్యాలకు సహజంగా ఉండే సమస్యలివి. వాటిని అధిగమించి గాత్రాన్ని పోలినట్టు గమకాలతో వాయింపడం చాలి కష్టం మేము ప్రయత్నించే ఈ “గాయక శైలి” మన దేశపు అత్యుత్తమ హిందుస్తానీ గాయకులైన అబ్దుల్ కరీంఖాన్, ఫయ్యాజ్ ఖాన్, బడేగులాం ఆలీఖాన్, అమీర్ ఖాన్ తదితరుల బాణీలపై ఆధారపడినది. వాటిని తొలిసారిగా సితార్ పై పలికించగలిగిన ఘనత విలాయత్ఖాన్ దీ, నాదీను.

□ మీరు విదేశాల్లో స్థిరపడడానికి కారణం?

★ 1956లో సోవియట్ యూనియన్, తూర్పు యూరప్ దేశాల పర్యటనతో మొదలైన నా విదేశయాత్రల వల్ల నాకు అంతర్జాతీయంగా పేరొచ్చింది. అమెరికా, కెనడా, బ్రిటన్, దక్షిణ అమెరికా, యూరప్, హంకాంగ్ వగైరా ప్రదేశాల్లో ఎన్నో సంగీతోత్సవాల్లో నేను పాల్గొన్నాను. సంగీత కచేరీలే కాక అనేక దేశాల్లో భారతీయ సంగీతానికి ఉపాధ్యాయుడిగా, ఉపన్యాసకుడిగా పనిచేశాను. 1960లలో ప్రారంభించి ఇంగ్లండ్ లోని డార్లింగ్ టన్ కాలేజీలో, బీబీసీ రేడియో, టెలివిజన్ లో, హాలండ్, స్విడన్, ఇటలీ, జర్మనీ మొదలైన దేశాలలో ఎన్నో ప్రతిష్టాకరమైన సమావేశాలూ, యూనివర్సిటీల్లో, అమెరికా సియాట్ల్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ వాషింగ్ టన్, హార్వర్డ్, యూనివర్సిటీ ఆఫ్ కాలిఫోర్నియా లాస్ ఏంజెల్స్ ఇలా ప్రపంచమంతటా ఎన్నో కోర్సులు నిర్వహించి, విదేశీయులకు మన సంగీతం పట్ల అవగాహనను పెంచాను. బీబీసీ వద్ద మరే సంగీతకారుడిది లేనంత స్థాయిలో నేను వాయించిన

రికార్డింగులున్నాయి. ఉత్తమ సంగీతకారుడై ఉండి విషయాలను చక్కగా వివరించగలిగిన నేర్పు ఉందని పేరు రావడంతో నాకు ఇటువంటి ఆహ్వానాలు ఎన్నో వచ్చాయి. ప్రస్తుతం అమెరికాలో మిసోరీ రాష్ట్రంలో సెయింట్ లూయిస్ పట్టణంలోని వాషింగ్టన్ యూనివర్సిటీలో విజిటింగ్ ప్రొఫెసర్ గా పనిచేస్తున్నాను. అక్కడ నాకు ఎందరో అమెరికన్ శిష్యులున్నారు. వారిచేత నేను “ఇమ్రత్ వయొలిన్” “ఇమ్రత్ గిటార్” అనే కొత్త రకాల వాయిద్యాలను సాధన చేయిస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరంలోనూ కొన్ని నెలలు మన దేశంలో గడుపుతాను.

□ సితార్ ను కేవలం జంత్రవాద్యంగా కాక దానిమీద ఖయాలీ, తుమ్రి వంటి గాత్ర విశేషాలను వినిపించడం వల్ల మీ బాణీకి ఎనలేని ఖ్యాతి లభించింది. మీరు గాత్రం అభ్యసించారా?

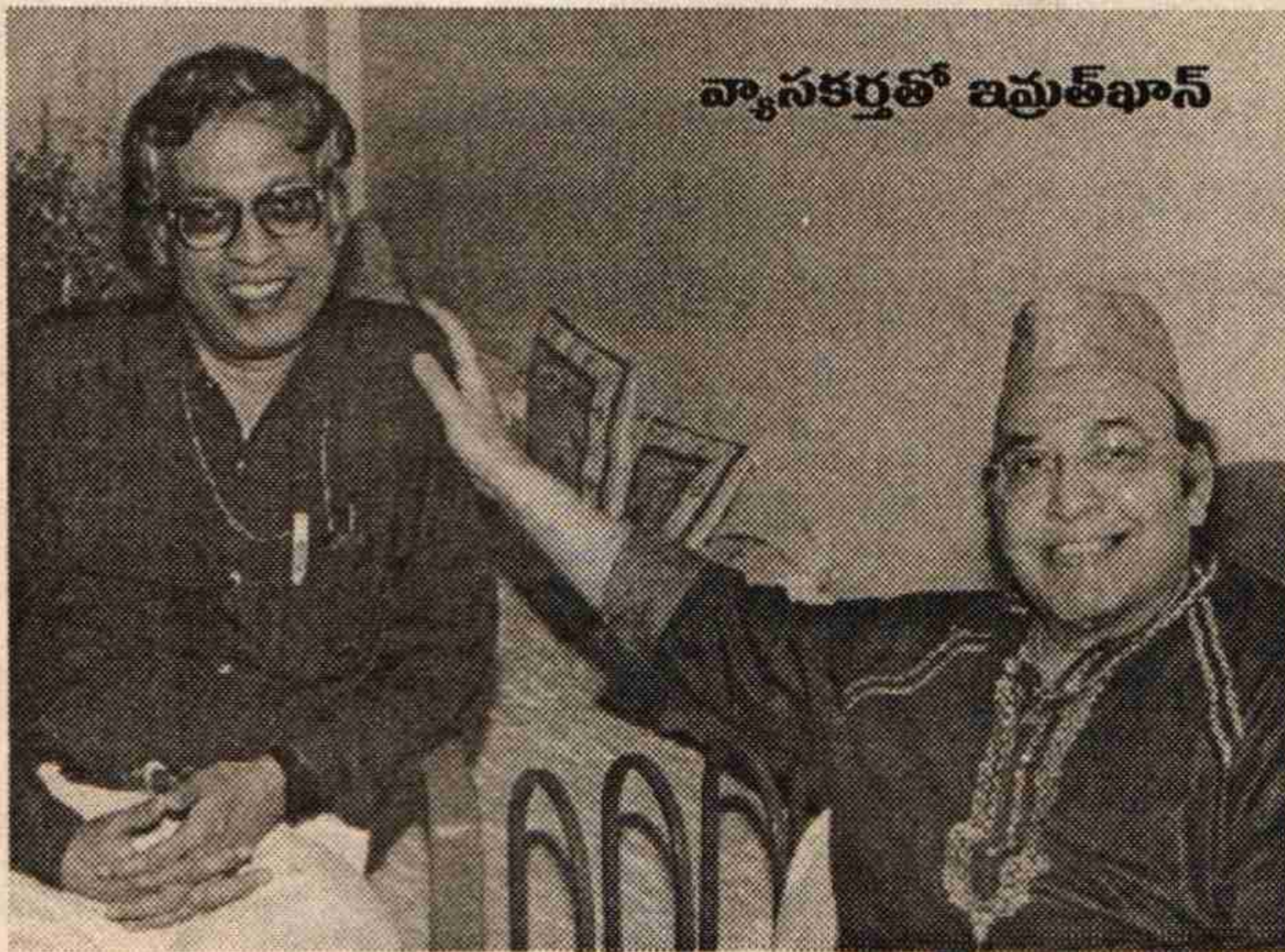
★ వాద్యసంగీతం కాక చిన్నవయసులోనే మా తల్లిగారు బషీర్ బేగమ్, మాతామహుడైన బందేహాసన్ ఖాన్ల వద్ద నేను గాత్రసంగీతం అభ్యసించాను. నాకు సంగీతం తల్లిపాలతోనే సంక్రమించింది. అన్నట్టు 1940లలో బాల గాయకుడిగా నేను కొన్ని సినిమాల్లో పాడానని మీకు తెలుసా?

□ తెలియదు, వివరాలు చెబుతారా?

★ అవి హెర్బ్యులిస్, ఖిడ్మీ, హఫ్ టికెట్ వగైరా చాలా పాత సినిమాలు. నాది చిన్న పిల్లవాడి గొంతు కనక ఆ రోజుల్లో నేను నూర్జహాన్ ని ఇమిటేట్ చేస్తూ పాడేవాణ్ణి. పెద్దయి కీమగొంతు పోయాక ఆ అధ్యాయం ముగిసింది.

□ మీరు సినిమాల్లో సితార్ వాయింపారా?

★ కొన్నేళ్ళు బొంబాయి సినీపరిశ్రమలో నేపథ్య సంగీతానికి సితార్ వాయింపాను. గంగా జమునా చిత్రంలో నాషాద్ కు “ఘాంధో ఘాంధోరే సాజ్ నా” అనే

వ్యాసకర్తతో ఇమ్రత్ ఖాన్

పాటకు ట్యూన్ నేనే నేర్పాను. రోషన్, మదన్ మోహన్ వంటి పాత స్వరకర్తలతో కూడా పనిచేశాను. కోహినూర్ వగైరాల్లో నటించిన దిలీప్ కుమార్ కొన్నాళ్ళు సితార్ నేర్చుకున్నాడు కూడా. కాని త్వరలోనే సినీ వాతావరణంతో నాకు విసుగెత్తి శాస్త్రీయ విద్వాంసుడిగా కొనసాగాను. తరవాత సత్యజిత్ రాయి తీసిన “జల్ సాఘర్” 1968లో జేమ్స్ ఐవరీ చిత్రం “గురు”, 1976లో షబాన నటించిన “కాదంబరి”, “విల్ బీ కాన్స్పిరసీ” అనే హాలీవుడ్ సినిమా వగైరా చిత్రాలకు వాయింపాను.

□ మీ తరవాతి తరం మాటేమిటి?

★ మా అబ్బాయిలందరూ ఉత్తమ కళాకారులుగా పేరు సంపాదించుకుంటున్నారు. లండన్ లో ఉంటున్న పెద్దవాడు నిషాత్ సితార్ నూ, కెనడాలో నివసిస్తున్న రెండోవాడు ఇర్షాద్ సితార్, సుర్ బహార్ లూ వాయిస్తాడు. లండన్ లోని మూడో అతను వజాహత్ సరోద్ నిపుణుడైతే నాలుగో కుమారుడు షహతుల్లా (ఫిలడెల్ఫియా) సితార్, సుర్ బహార్, తబలా మూడూ వాయిస్తాడు. ముంబాయిలో ఒక కచేరీలో నిషాత్ ఖాన్ నాకూడా సితార్ వాయింపాడు.

□ ఈ రోజుల్లో యువతరం ఎంత అభిరుచి ఉన్నప్పటికీ చదువు మానేసి సంగీతం నేర్చుకోవడానికి సాహసించలేదు. చదువు సంగీతం రెంటినీ అభ్యాసం చెయ్యమని సలహా ఇస్తారా?

★ సంగీతం అంత తేలిక అని ఎందుకనుకుంటారు? ఒకేసారిగా డాక్టరు చదువు, లాయరు చదువు చదవగలరా? చదువులో అంతగా రాణించటం లేదని నా పిల్లలను స్కూలు మాన్పించాను. సంగీతానికి జీవితం ధారపోస్తామని అతి చిన్న వయసులోనే మాట ఇచ్చిన మా అబ్బాయిలు అహర్నిశలూ అభ్యాసంచేసి అన్నమాట నిలబెట్టుకున్నారు. ఒకేసారిగా చదువులోనూ, సంగీతంలోనూ పైకి రావాలనుకోవడం అత్యాశ

అనిపిస్తుంది.

□ మన సంగీతానికి భవిష్యత్తు ఎలా ఉందంటారు?

★ మనదేశంలో ఉన్న ఆర్థిక, సామాజిక సమస్యలు నిరాశ కలిగించినా మనకు ఉన్న సాంస్కృతిక వారసత్వమే కాపాడుకోదగిన మన సంపద అనేది మరిచిపోరాదు, ఆధునికత పేరుతో వెర్రితలలు వేస్తున్న నేటి సంగీతపు పోకడలు హాని కలిగిస్తాయి.

□ పూజన్ గురించి మీ అభిప్రాయం?

★ మనవాళ్ళు పూజన్ అంటూ శాస్త్రీయ సంగీతాన్ని సంకరం చేస్తారు. పాశ్చాత్యులు తమ శాస్త్రీయ సంగీతాన్ని యథాతథంగా కాపాడు కుంటున్నారు. జాజ్, పాప్, రాక్ వగైరాలన్నీ వారు స్వీకరించుకున్నవే. దేనికదిగా వాటిని అభిమానించేవారున్నారు. అంతమాత్రాన బెథోవెన్, మొజార్ట్ ల సంగీతంతో రాక్, పాప్, జాజ్ వంటి వాటిని కలపడం ఎప్పుడైనా చూశారా? పశ్చిమదేశాల్లో జరిగే ఇటువంటి పూజన్ కచేరీలకి హాజరయ్యేది మనవాళ్ళే. అక్కడివారు పట్టించుకోరు.

□ మీరు కర్ణాటక సంగీతం వింటారా?

★ నంగీతం ప్రాచీనర్చుగనక అమెరికాకు వచ్చే దక్షిణాది పండితుల సంగీతం వింటూనే ఉంటాను. అంత గొప్ప సంగీతం ఉన్నప్పుడు ముగ్గురేసి, నలుగురేసి తాళవాద్యకారులు వచ్చి యాంత్రికంగా ఒకరి తరవాత ఒకరు ముందుగా అనుకున్న వద్దతిలో తాళవరసలూ, ముక్తాయింపులూ వాయింపడం ఒక్కొక్కప్పుడు “అతి”గా అనిపిస్తుంది. వీణ విద్వాంసులైన ఈమని శంకరశాస్త్రి చిట్టిబాబుల మీద నాకు చాలా గౌరవం ఉంది. చిట్టిబాబుతో జాగల్ బందీ వాయిస్తే బాగుంటుందని అనుకునేవాణ్ణి.

□ వ్యక్తిగత విషయాలని కాదుగాని పాశ్చాత్యులకు మన సంగీతాన్ని తొలిగా వినిపించినది రవిశంకర్ గారే కదా?

★ అది తప్పు. అంతకు ముందు కొందరు చేసిన ప్రయత్నాలకు పబ్లిసిటీ రాలేదు. ఆ మాటకొస్తే మా అన్నగారూ, నేనూ రవిశంకర్ కంటే ముందే వారి ఆదరణ పొందాం. రోలింగ్ స్టోన్స్ గిటారిస్ట్ రోజర్ విలియమ్స్ నా దగ్గర సితార్ నేర్చుకున్నాడు. అప్పటికి బీట్లీక్స్ పేరు ప్రఖ్యాతలు లేవు. నా సితార్ విన్నాక జార్జ్ హారిసన్ (బీట్లీక్స్ గిటారిస్ట్) సితార్ నేర్చుకోవటానికి నా దగ్గరికి వచ్చాడు. అప్పటి హిప్పీ సంస్కృతి గురించి, డ్రగ్స్ గురించి కొందరు శ్రేయోభిలాషులు నన్ను గట్టిగా హెచ్చరించినందువల్ల నేనతన్ని అంతగా ప్రోత్సహించలేదు. ఆ తరవాత అతను రవిశంకర్ని ఆశ్రయించాడు.

□ ఆ తరవాత?

★ రవిశంకర్ వుడ్ స్టాక్ ఉత్సవంలో పాప్ కళాకారుల, హిప్పీల మధ్య సితార్ వాయించి పేరు తెచ్చుకున్నాడు. బీట్లీక్స్ సాంగత్యం ఆయనకు చాలా లాభించిందనేది అందరికీ తెలుసు. నా ప్రశ్నల్లా జార్జ్ హారిసన్ రవిశంకర్ నుంచి ఏపాటి సితార్ నేర్చుకోగలిగాడని.

□ ప్రస్తుతం మీ అభిమాన విషయాలేమిటి?

★ అమెరికాలో ఉంటున్నా నా ఆత్మ మన సంగీతాన్నే ఆశ్రయించుకుని ఉంది. ఎటొచ్చి ఆదాయానికి లోటులేదు. నాకు మన దేశంలో పేరూ, డబ్బూ కోసం పాకులాడే ధోరణీ, ఓపికా లేవు. మరొక ప్రణాళిక ఉంది. మొగలుల కాలం నుంచి మన సంగీతంలో జరిగిన, జరుగుతున్న పరిణామాల గురించి. సంగీత శాస్త్రవేత్తలా కాకుండా సంగీతకారుడి దృక్పథంతో ఒక గ్రంథం రాయదలిచాను. అందులో నాకు తెలసిన విషయాలను సంగీతాభిమానులతో ముచ్చటించుకుంటాను.

-డా. కొండవటిగంటి రోహిణీప్రసాద్

కర్ణాటకాదు యానం రామకృష్ణ

చరిత్ర చాలా విచిత్రమైంది!!

చరిత్ర పుటల్ని తవ్వకుంటూ పోతే... ఎన్ని అనర్థరత్నాలు దొరుకుతాయో!... ఎన్ని ఘనీభవించిన కన్నీటి బిందువులు ముత్యాలై దొరుకుతాయో...

అన్నిరంగాల్లోనూ ఎప్పుడూ కొంత మందే వెలుగులో కనిపిస్తారు... కొంతమందే ప్రముఖులుగా వినిపిస్తారు!...

మిగతావాళ్ళు!! మసకమసకైపోతారు... కంటికి కనిపించరు... చరిత్రహీనులైపోతారు!...

ఆ పాపం ఎవరిది?...

మనదే కదూ....

ఇదిగో... అలా చరిత్ర కందకుండా పోయిన మరో మహానుభావుడే యానం రామకృష్ణ... 1912లో కార్వేటి నగరంలో పుట్టాడు. ఆయన బలిజ కులస్థుడు...

కళలకి కులం కూడా అడ్డమొచ్చే కాలం... రామకృష్ణకి సంగీతం నేర్చుకోవాలన్న తపన ఉంది... కానీ గురువేడీ!...

అయితే అపారమైన సంకల్పబలం ఉంటే... మార్గం అదే ఏర్పడుతుందిగామోసు....

దొరికాడు... గురువు దొరికాడు...

అల్లాటప్పా గురువు గాడు... సాక్షాత్తు 'ముత్తుస్వామి దీక్షితులు'వారి శిష్యప్రశిష్యులకు శిష్యుడు...

ఎంత తపించాడు... ఎన్నిగుమ్మాలెక్కిదిగాడు...

ఎన్ని అవమానాల్ని భరించాడు... అలాంటి 'స్వాతి చినుకంటి' యానం రామకృష్ణ వెళ్ళి ముత్యపు చిప్పలో పడ్డాడు...

నీరము తప్ప లోహమున నిల్చి అనామకమై నశించు- "నీటి బిందువు వేడి వేడి పెనం మీద పడే చుయ్మని ఆవిరైపోతుంది".

ఆ నీ రమె ముత్యమట్లు నశినీ దళసంస్థితమై తనర్పు-

"అదే నీటి బిందువు తామరాకు మీద పడితే కాస్సేపైన ముత్యంలా మెరుస్తుంది".

ఆ నీరమె శుక్తిలోబడి మణిత్యముగాంచు సమంచితప్రభన్ 'ఆ నీటి బిందువే ముత్యపు చిప్పలో బడిందో- ముత్యమై మెరుస్తుంది".

దాన్నే యోగం... అంటారు... ఫ్లెస్ మెంట్...

ఎలాంటి మహానుభావుడు దొరికాడయ్యా అంటే... ఆ మహానుభావుడి పేరు కూతనూరు అయ్యాస్వామి అయ్యరు... ఆయన భార్య లలితాంగి వీళ్ళ బిడ్డ... ప్రముఖ గాయని ఎం.ఎల్.వసంత కుమారి...

ముసిరి సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్

ఆరైకుడి రామానుజ అయ్యంగార్ మొదలైన మహానుభావులు... ఈయన సహ పాతులు...

మరో విషయం ఏవిటంటే... ఏదైనా తేలిగ్గా లభిస్తే... దానికి విలువుండదు. ఏదైనా కుప్పలకొద్దీ దొరికితే ఆసక్తి ఉండదు....

బంగారం చూడండి!... వెండిచూడండి!... ఇనుము చూడండి!!

మొత్తానికి రామకృష్ణ... కొలిమిలో కాలాడు...

సంగీతం క్షుణ్ణంగా నేర్చుకున్నాడు....

గురువుగారి ఆశీస్సులు... పుష్కలంగా పొందాడు...

చాలాచోట్ల కచేరీలు చేస్తున్నాడు!... ఎందరికో సంగీతం కూడా

నేర్పిస్తున్నాడు. కానీ ఏదో అసంతృప్తి... ఏదో శూన్యం గుండెల్లో... ఏదో బెంగం... ఏదో దిగులు....

ఏదో స్ఫురించింది... అన్నమయ్య కీర్తనల్లే...

ఆకటి వేళల... అలిసిన వేళల...

చేకువ 'హరినామ మొక్కటే' వేరేగతిలేదు...

సంగీతానికి... పరమార్థం... పరమ - అర్థం... తోచింది!

ఓ రాత్రివేళ... నిద్రపట్టక... కూనిరాగాలు తీస్తున్నాడు..

కృష్ణుడి విగ్రహం... పిల్లనగ్రోవి ఊత్తోంది! అందులోంచి

అగరుపాగలు... రంగురంగుల ఇంద్రధనస్సులు... ఆనందలహారులు...

పిల్లనగ్రోవి... ఘంటమైపోయినట్టు... కృష్ణుడు అది తన చేతపెట్టి

ఆశీర్వదించినట్టు...

కలం కాగితం మీద పెట్టగానే భావ సముద్రాలు పొంగినట్టు...

సప్తవర్ణాలు... ఉబికి ప్రవహించినట్టు... వెళ్ళిపోతోంది కలం...

కలిసిపోతుంది గలం...?

గొంతెత్తి పాడడం... దాన్నే రాయడం...

తన్మయత్వంలో మునిగిపోతా... 'కీర్తన నుధాలహారి'ని మొదలెట్టేశాడు...

కళ్లముందున్న కన్నయ్యతో మాట్లాడుతున్నట్టే... తన గోడువెళ్ళబోను కున్నట్టే... కొన్ని స్తోత్రాలు... కొన్ని స్తవాలు... కొన్ని లాలి పాటలు... కొన్ని జోలపాటలు.. కొన్ని మేలుకొలుపులు... కొన్ని ఆధ్యాత్మిక ప్రభోదాలు ఒకటా రెండా... మొత్తం నూటమూడు...

మొట్టమొదట... సంగీత త్రయంలోని ప్రథమమడైన 'త్యాగరాజ నృతితో ఆరంభించాడు... రుద్రప్రియ రాగంలో. "మంత్ర తంత్రాలు నేను ఎరగను... నిన్నే తలుస్తూ ఉండే దాసులకు నేను దాసుడనూ... 'రామకృష్ణనుత' అనేది ముద్ర..

ఆ తర్వాత 'సరస్వతీ'దేవిని కళ్యాణిరాగంలో "వాణీనుత శర్వాణీ వనజాతాసన రాణీ" అని రూపకతాళంలో స్తుతి...

ఇంకా... శ్రీరాగం, నాట కురంజిరాగం... హంసధ్వని, నాటంగం హంసానందినిలో కామాక్షి స్తోత్రం... భైరవి, అభోగి, జంఝూట. కళ్యాణి, సావిత్రీ, మహాలక్ష్మిని గురించి మధ్యమావతిరాగంలోనూ. నరసింహస్తుతి మాలకొన్.

ఇలా అనేక రాగాలల్లో... అనేక దేవతల్ని కరువుతీరా... కన్నీరు కారుస్తూ స్తుతించాడు రామకృష్ణ...

రాముడి మీద రాసిన ఒక కీర్తన :

కలడా లేడా రాముడు - కలనైన గాన రాడే మనసా

కలదని చెప్పిన - పెద్దల మాటలు - కలదాయెనా లేక లేదాయెనా

అంతవాడని యందురే జగమంత వాడని యందురే...

అంతరాత్ముడే రాముడుండ యిల వింతగాడే గానరాక యుంట.

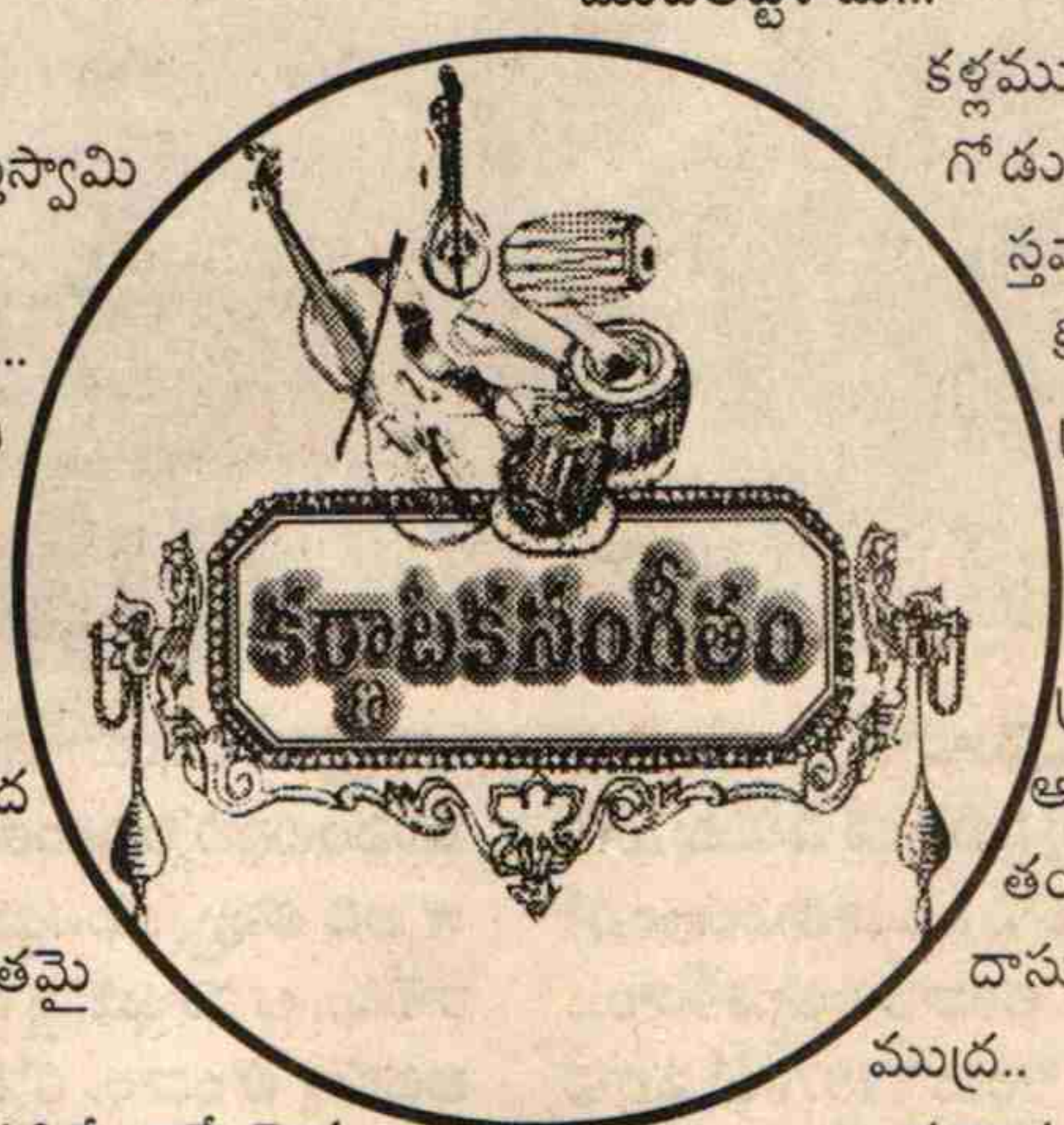
అలాగే యదుకుల కాంభోజి రాగంలో హనుమంతుని మీద కీర్తన

హనుమంతా బలవంతా - ఘనవంతా బ్రోవుమా

నిన్ను సన్నుతించలేదా... నన్ను బ్రోవగారదా

కన్నతండ్రివి కాదా-కాపాడుటకు వాదా

కిన్నెర సుత సాదా... సన్నుతిజేసేదా!!

ఇలా ఉంటుండగా... ఒకసారి రామకృష్ణకి కలరా సోకింది!!
 ఆ కాలం ఎలాంటిదంటే.. ఏ పెద్ద జబ్బొచ్చినా... వనర్లా...
 కాల్చివారతలూ తప్ప సవ్యమైన మందులు లేని కాలం... అన్నిటికన్నా
 అవగాహన లేని కాలం... మూఢ నమ్మకాలు రాజ్యమేలుతున్న కాలం...
 ఏదైనా మందు వేసాడో లేదో గానీ... పరమ భక్తితో... హనుమంతుణ్ణి
 ప్రార్థిస్తూ...

కలరానుబారత్రోలు - కరుణతో మమ్మువేలు
 చలమేలాశ్రితలోలా - సమయము ఇది వేళా
 అంటూ ప్రార్థించాడు!... ప్రార్థన బలం వల్ల కలరా పోయింది!...
 తెలుగులో చాలా జోల పాటలున్నాయి.. అందులో ముందు గుర్తొచ్చేవి
 అన్నమయ్యది... జో అమ్యతానంద జో జో ముకుందా... అని అది పాడుతుంటే
 వింటున్నవాళ్లే కాదు... పాడొస్తూ వాళ్లు కూడా పడుకుంటారు... అంత గొప్ప
 పాట...

అలాగే రామకృష్ణుడు ఒక అద్భుతమైన జోల పాట రాశాడు...
 బంగారు తొట్టెలో - పవ్యళించర సామి
 రంగానిదురబోర - జోల పాడేదా...

అంటూ జో కొడ్తూ రెండో చరణంలో చంకదిగని పసిబాలుడిలా
 ఎంతో ఎత్తు మరిగావు ఏం చెయ్యాలిరా రంగా... అండపిండాల్లో వెలిగేటి
 దొంగ!! అంటాడు...

ప్రేమా-పిచ్చి ఒకటి అని... కవివాక్కు... పిచ్చంటే ఏవీటీ... ఏదైనా ఒక
 విషయం మీద... ఒక విషయం మీదే... దృష్టిని కేంద్రీకరించడం...
 డబ్బు పిచ్చి... పదవి పిచ్చి... స్త్రీల పిచ్చి... అలాగే భక్తి పిచ్చి...
 అందులో ములిగిన వాడికి... బహిష్కం పట్టదు!..

మార్చి 26న ఆనంద శంకర్ వర్ధంతి... ప్రయోగవాద సంగీతానికి ఆద్యుడు ఆనంద శంకర్

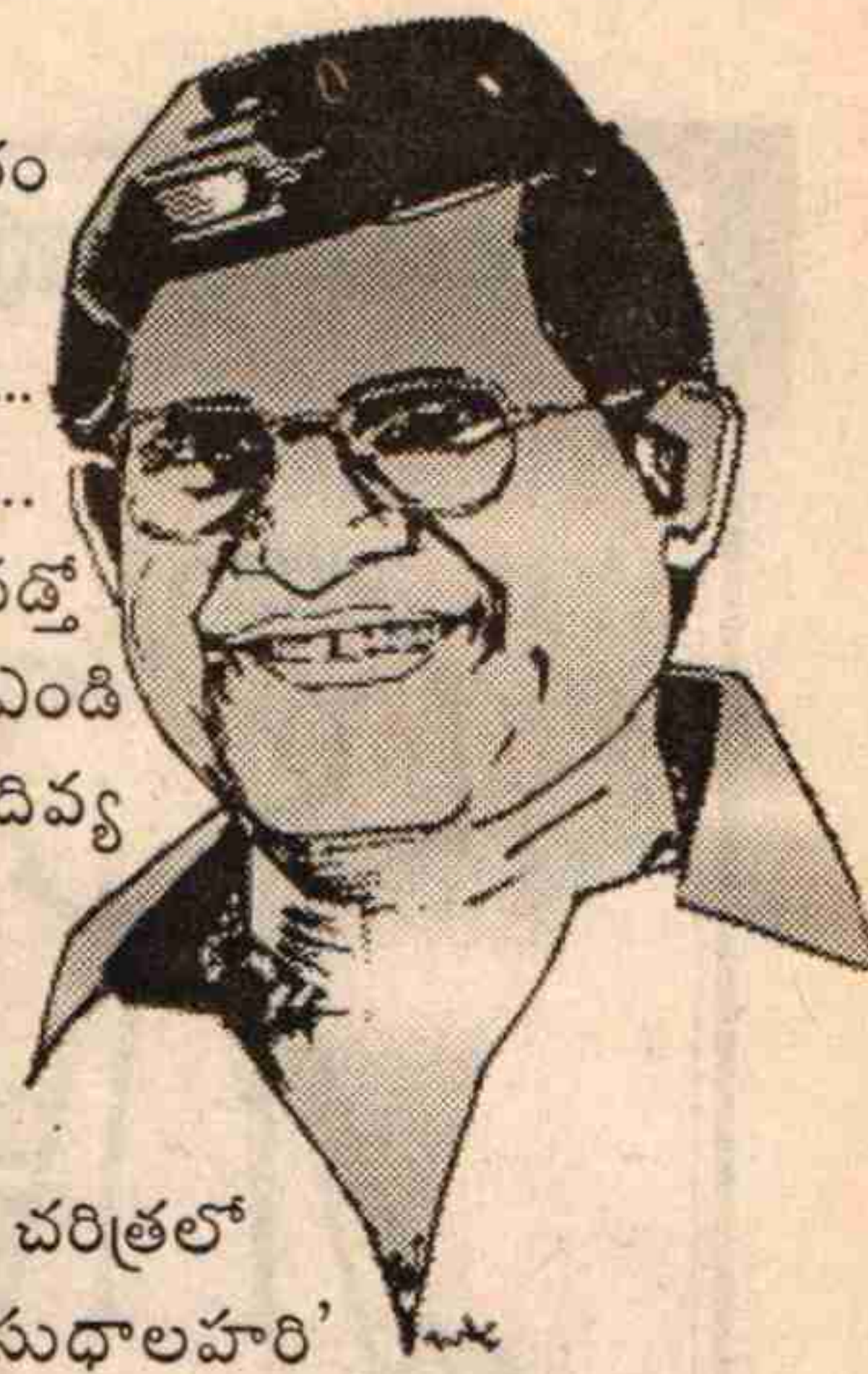
భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీతాన్ని పాశ్చాత్య సంగీతంతో కలగలిపి కొత్త బాణీలను
 సృష్టిస్తున్న వారందరికీ ఆదిగురువు ఆయన. ప్రయోగాలెన్ని చేసినా భారతీయ
 సంగీతంలోని మూలాల్ని, వాటి బేస్ న్యూత్వాల్ని, దాని లక్ష్యాల్ని విస్మరించకుండా
 కాపాడుకోవాలి అని అనే వారాయన. ఆయనే "ఆనంద శంకర్". ఆనందశంకర్
 అనగానే మనకు భారతీయ సంగీతాన్ని టెక్నిక్స్ తో పలికించిన నూతన
 శైలి గుర్తొస్తుంది.

నృత్యసంగీత కళావారసత్వమున్న కుటుంబంలో 1942
 డిసెంబర్ 11న అల్మోరాలో జన్మించిన ఆనంద శంకర్ కు
 అమలాశంకర్, ఉదయ శంకర్ తల్లిదండ్రులు. పండిట్ రవిశంకర్
 ఈతని చిన్నాన్న. బెనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీలో సెకండరీ
 విద్య నభ్యసించారు. అంతకు ముందు 'గ్వాలియర్ సింధియా
 స్కూల్'లో పాఠశాల చదువు సాగించారు. బెనారస్ హిందూ
 యూనివర్సిటీలో సంగీత విభాగానికి అధిపతి లాల్ మణి మిశ్రా
 ఆయనకు సితారలో తొలిగురువు. రవిశంకర్ తో కలిసి
 కాలిఫోర్నియాలో ఉన్నప్పుడు పాశ్చాత్య సంగీతంలోని వివిధ ధోరణులను
 ఆకళింపు చేసుకున్నారు. ఆయన సంగీతంలో నూతన పోకడలకు ఇదే మూల
 కారణమనవచ్చు. పాశ్చాత్య సంగీత ప్రపంచం నుంచి వినవుంగా అనేక అంశాలను
 నేర్చుకుని వాటిలో నిష్ణాతులై భారతీయ సంగీత సాధనాలతో పాశ్చాత్య సంగీత
 సాధనాలను సమ్మిళితం చేసి సరికొత్త సంగీత సృష్టి చేశారు.

ఆనందశంకర్ తొలి కచేరి చేసింది 1970లో. అయితే తొలి ఎల్.పి.ని కూడా ఈ
 యేడాదిలోనే విడుదల చేశారు. అదీ లాస్ ఏంజిల్స్ లో. తరువాత ఆయన స్వరపరిచిన
 ఆరు ఎల్.పి.లు., ఆరు క్యాసెట్లు, ఒక ఇ.పి., మూడు సి.డి.లు విడుదలయ్యాయి.
 ఆనందశంకర్ సృజించిన విశ్వజననమైన సంగీతాన్ని జాతి భేదాలు మరిచి సంగీత
 ప్రపంచమంతా విని మైమరిచింది. ఆయన పలు జాతీయ, అంతర్జాతీయ
 కార్యక్రమాలకు సంగీత రచన చేశారు. ప్రపంచ రైల్వే క్రీడోత్సవాలకు, దక్షిణాసియా

మనసుకే... తప్ప మనిషికి సంస్కారం
 ఉండదు...
 మదిలో కోర్కెల లతలు తెగిపోతాయ్!...
 జుట్టు మాత్రం అట్టలు కడుతుంది...
 పలవరింపో... కలవరింపో తెలీదు.. ఎవడో
 మాట్లాడుతున్నాడో తెలీదు... వొళ్ళంతా ఎండి
 పోయి ఉంటుంది... కళ్లు మాత్రం దివ్య
 తేజస్సుతో వెలిగిపోతుంటాయి.
 తన సర్వస్వాన్ని... పరమేశ్వరుడికి
 అర్పించి... అనుక్షణం ఆయనను
 స్మరిస్తూ... అద్భుతమైన కీర్తనలు రాసి... చరిత్రలో
 కరిగిపోయినా,.... రామకృష్ణ... 'కీర్తన సుధాలహరి'
 మాత్రం... సంగీత విశ్వంలో చిరస్థాయిగా నిలుస్తుంది!!

-తనికెళ్ళ భరణి

డాక్టర్ సి.విజయలక్ష్మి గారు రచించిన 'ఆంధ్రప్రదేశ్ సంస్థానాలు - సంగీత
 వాఙ్మయం' చదివి, స్పందించి)
 -భరణి
 ఈ వ్యాసంపై అభిప్రాయాన్ని శ్రీ తనికెళ్ళ భరణికి తెలియజేయ దలచుకునే వారు
తనికెళ్ళ భరణి,
కేరాఫ్: "హాసం", 502, శ్రీబాలాజీ నిలయం, 13-1-212,
మోతీనగర్, హైదరాబాద్ - 500 018
అడ్రసుకు ఉత్తరాలు పంపాలి.

సమాఖ్య క్రీడోత్సవాలను, రిలయన్స్ వరల్డ్ కప్, విల్స్ వరల్డ్ కప్ పోటీలకు, 1989లో
 నెహ్రూ శతజయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా ఢిల్లీలో జరిగిన ఒక కార్యక్రమంలో జరిగిన
 సంగీత కచేరికి ఆయనే ప్రధాన నిర్వాహకులుగా వ్యవహరించారు.

తల్లిదండ్రులతో కలిసి అనేక కొత్త రాగాలను, బాణీలను కూర్చిన ఆనందశంకర్ భార్య
 తనూశ్రీ గొప్ప నాట్యకారిణి. వీరిరువురు రెండు దశాబ్దాల పాటు ప్రపంచమంతా
 తిరుగుతూ సంగీత నృత్య ప్రదర్శనలిచ్చారు. ఆయన కంపోజ్ చేసిన 'సాగర్', 'సన్ ఫ్లవర్'
 రూపకాలు ఉదాత్తమైన, ఉద్వేగపూరితమైన సంగీతానికి తారాగణాలు. సంగీతంలోనే
 గాక నృత్యంలో కూడా ఆయన ప్రయోగాలు చేశారు. తను నృత్య దర్శకునిగా భారతీయ,
 పాశ్చాత్య బాలే కదలికలతో కలగలిపి సరికొత్త నృత్య రీతులను రూపొందించారు.

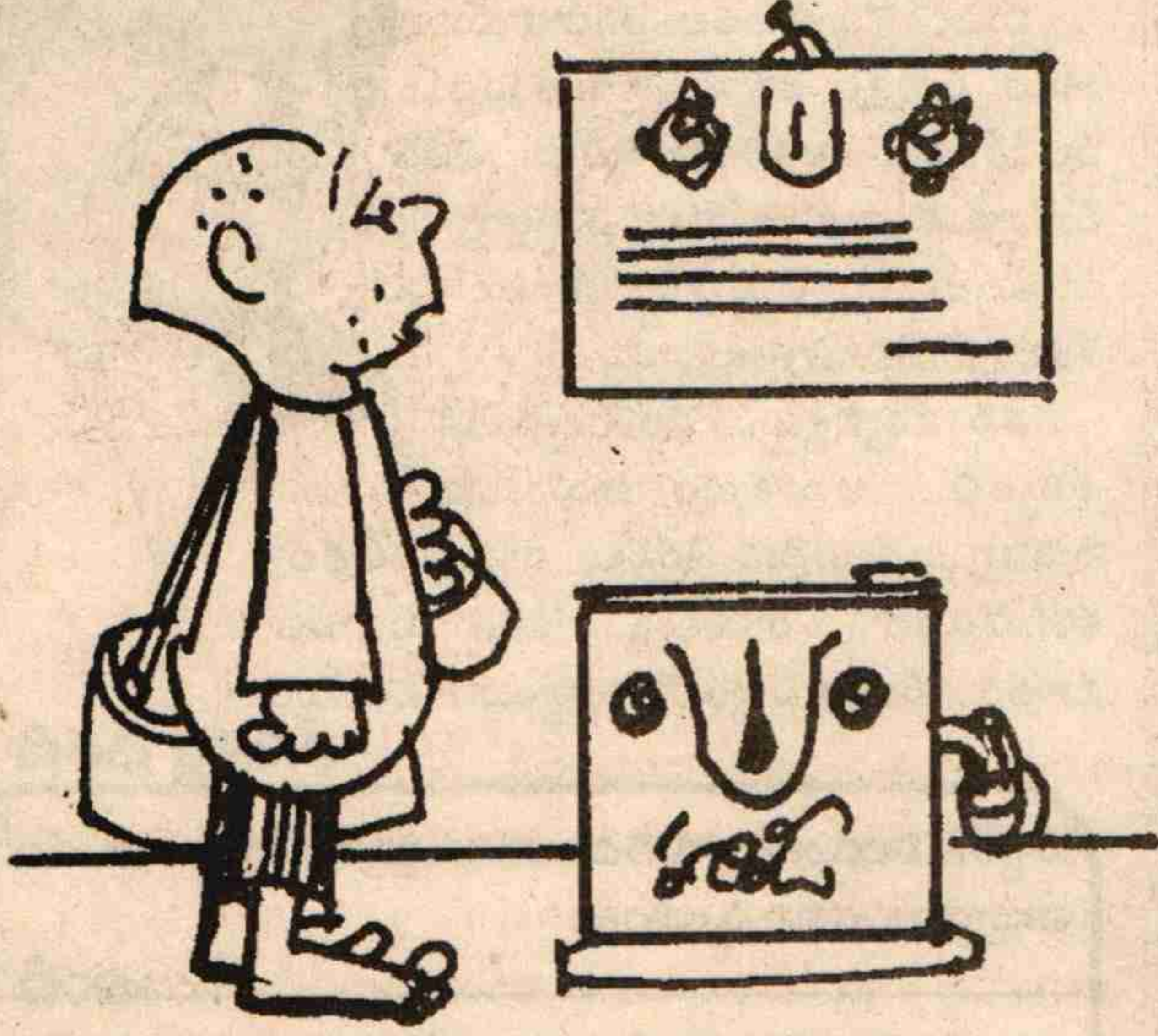
వీటికి ఇతివృత్తాలు సామాజిక సమస్యలే కావడం గమనార్హం. కళ కళకోసమే
 గాక అది సమాజ అభ్యున్నతికి వినయోగ మవ్వాలని ఆశించారాయన.
 ఎవరికివారు తమ సంప్రదాయపు చట్టంలో గిరిగీసుకుని ఉండటం వల్ల
 ఏ కళలోనైనా సృజనాత్మకత కుంటు పడుతుందనేది ఆయన వాదన.
 ఆనందశంకర్ కేవలం కంపోజర్ మాత్రమే గాదు. రచయితగా పలు
 కథలు, మాన్యుస్క్రిప్టులు (సంగీతం గురించి) రాశారు. మ్యూజిల్ సేన్
 తీసిన 'కోరస్' చిత్రానికి సంగీత దర్శకునిగా జాతీయ అవార్డు
 అందుకున్నారు. అమెరికాలోని మేరీలాండ్ గవర్నర్ చే అమెరికా గౌరవ
 పౌరసత్వం అందుకున్నారు. ఇంకా బాల్బిమోర్ మేయర్ చే సన్మానమందు
 కున్నారు.

భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీతంతో పరిచయమున్న వారెవరైనా సరే ఆనంద్
 శంకర్ ను ప్రయోగాలకు పెట్టింది పేరుగా పేర్కొంటారు. అంతకు ముందెవరూ గిటార్ తో
 మృదంగాన్ని గాని, రాక్ బీట్ తో సితార్ ను, సరోద్ లను గాని కలగలిపి వాడిన సందర్భాలు
 లేవు. కాని ఆనందశంకర్ వీటిలో చేసిన సంగీత రచన భావితరాలకు ఆదర్శమైంది. ఆ
 మహా సంగీతకారుడు 56వ ఏట 1999 మార్చి 26న మృతి చెందారు.

పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం ఆయన భౌతిక కాయాన్ని రవీంద్ర సదన్ లో గంటన్నరపాటు
 ఉంచి ఆయన కంపోజింగ్స్ ప్రదర్శించి నివాళులర్పించింది. సంగీతమే జీవితంగా
 బ్రతికిన ఆనందశంకర్ ప్రయోగ వాద సంగీతకారునిగా భారతీయ సంగీత చరిత్రలో
 సదాస్మరణీయులే.

-నికీత

కొంటెకోశ్చెన్లు-తుంటరి జవాబులు

వి.మంజురాణి, హైద్రాబాద్.

ప్ర: లాయర్ దగ్గరకొచ్చే తలతిక్క క్లయింట్ ఏవంటాడు?

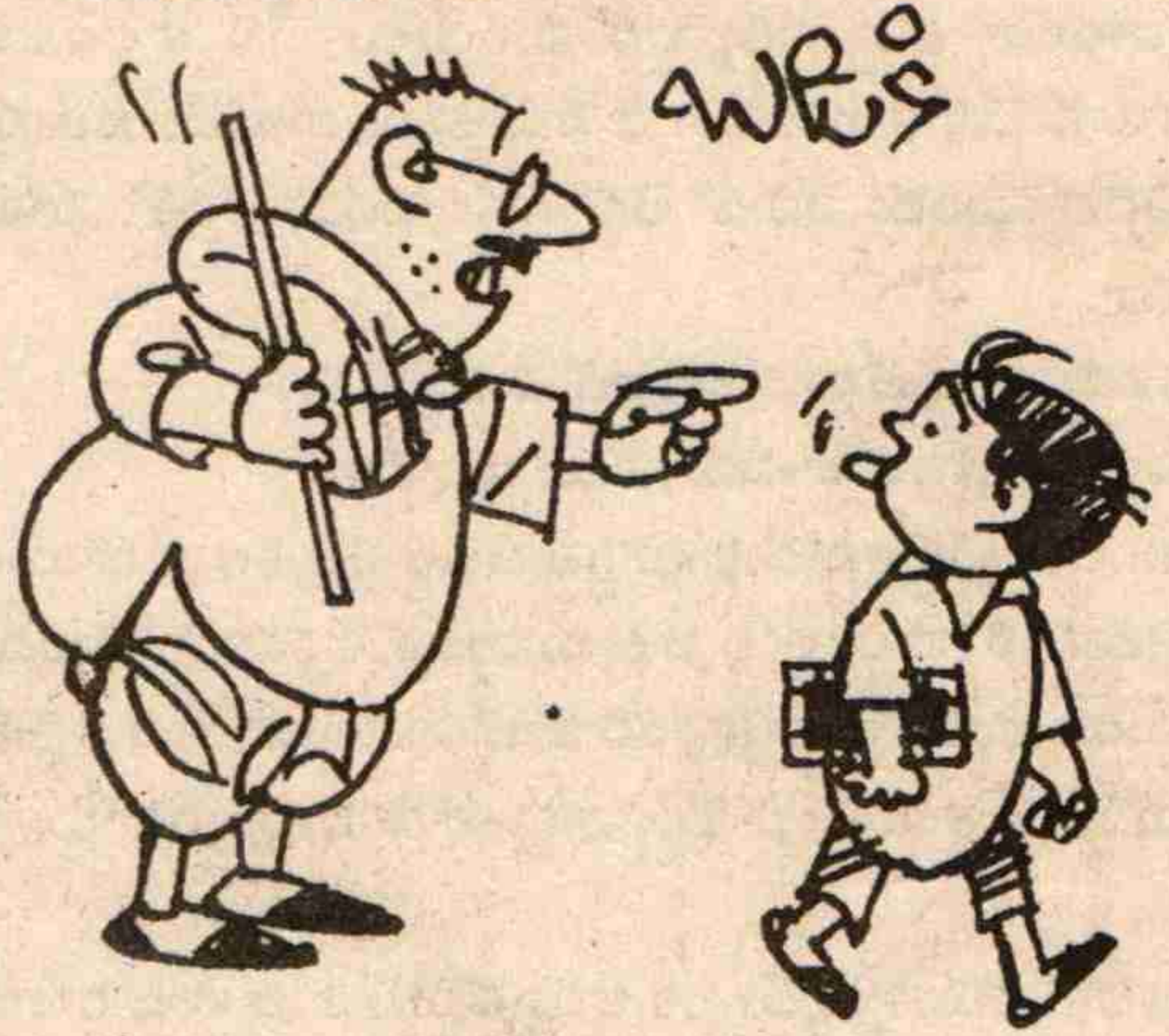
జ: పేపర్లో సాంస్కృతిక కార్తవ్యమాల లిస్ట్లో 'జగల్బంది' అని వుండటం చూసి బందిని విడిపించటానికి ఎంత తీసుకుంటారని అడుగుతాడు.

కూర్కాన వెంకట సుబ్బారావు, విశాఖపట్నం.

ప్ర: భక్తులు షాక్ తినేదెప్పుడు?

జ: 'చిల్లరతో చిల్లర కోరికలు మాత్రమే తీరును' అనే బోర్డుని దేవాలయంలో చూసినప్పుడు...

డబుల్ రోల్

'బడి'కెకతావా... 'బడితే' పూజ చెయ్యాలా?!

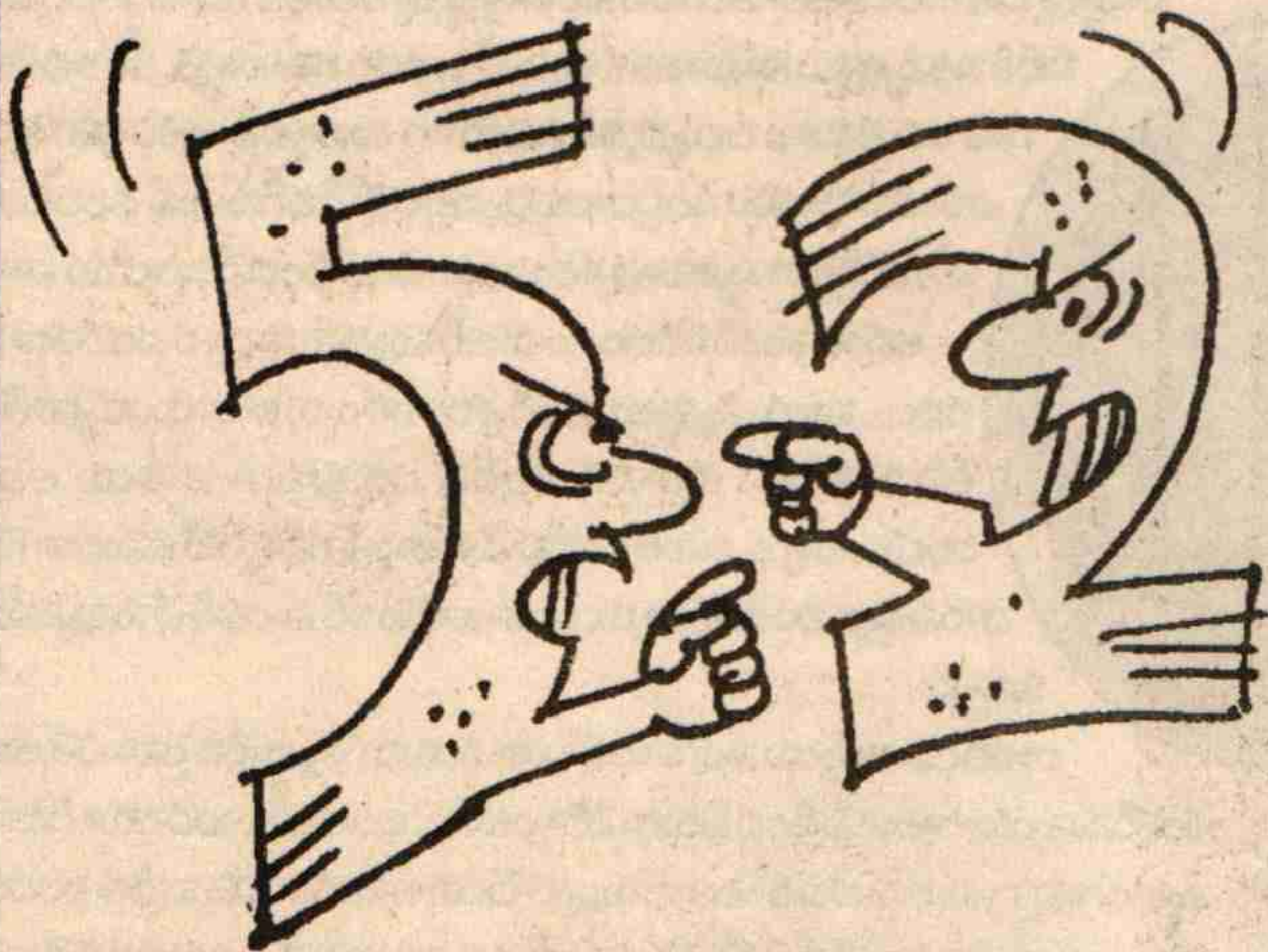
- బద్ది నాగేశ్వరరావు, అనకాపల్లి.

మీరు 'తారాజువ్వలు' చుడ'తారా'!?

ఓరేయ్! 'గాలిబ్' గాలి సైకిల్కి 'గాలి' కొట్టరా!

- వై.కాంతిసాగర్, ఏలూరు.

చిలిపి లిపి

52 = యుద్ధము

A2 = ఎక్కడకు

E2 = ఇక్కడకు

- రఫీ తన్వీర్, రాజాం.

ఈ రూటే వేరు

Milk stone = మాలరాయి

- కైలాస్ చంద్ర బెహరా, పర్లాహిమిడి.

Buy Nails = కొనుగోళ్ళు

- దేవులపల్లి రామమూర్తి, విజయవాడ.

Fifth charecter = పంచపాత్ర

- బద్ది నాగేశ్వరరావు, అనకాపల్లి.

ఫార్ట్ కట్స్

౫౪౮

౫౪౯

కాకినాడ కిరణ్ణయి : కాకి
 నల్లా సీతక్క : నక్క
 కురసా డిప్పల తిమ్మయ్య : కుడితి
 గంపా జియ్యరు : గంజి
 రావూరి రామకృష్ణ : రారా
 పోకల రామచంద్రం : పోరా
 ఏడిద రాజయ్య : ఏరా
 జోవిసన రాజేంద్ర : జేరా
 -బద్ది నాగేశ్వరరావు,
 అనకాపల్లి.

పేరడి పేరడ్

నగలరాణివి నీవె - జీన్సుగాడిని నేనే
 ఈడు కుదిరెను, జోడుకుదిరెను -కారుదిగిరావె ||నగల||
 ఆస్తులన్నీ నాకోసం -అప్పులన్నీ నీ కోసం
 మామ కట్టిన ఐదుగదుల -ఇల్లు మనకోసం ||నగల||
 పిండి వంటలు నాకోసం -పిల్ల పాపలు నీ కోసం
 ఇంటి పనులూ, వంటపనులూ - అన్ని నీకోసం ||నగల||
 ప్రేమ అంతా పై పైనే-ఆశలన్నీ లోలోనే
 ఆస్తి దొరికిన మరుక్షణమే -పారిపోదునులే ||నగల||
 కట్నమిచ్చిన చినదానా -వెల్లి చూపుల పిలదానా
 అదురుటెందుకు, బెదురుటెందుకు, నీ మొగుడనేగానా? ||నగల||
 ('బందిపోటు' చిత్రంలో "వగలరాణివి నీవె" పాటకు పేరడిగా)
 - రాయచోటి కృష్ణమూర్తి, ముంబై

పేరు -రిపేరు

మొక్క
 పుక్క

బంగారు గాజులు - ముక్కుపుడక-గోల్ మాల
 - మేడా మస్తాన్ రెడ్డి, పూణె
 ఆది - అంతం - దేవుడు - సొంతం
 శారద - ఈ అబ్బాయి చాలా మంచోడు - ప్రేమించిచూడు
 - శ్రీ, ఆచంట

చిలిపికవిత

ప్రియా!
 నీపై నాకున్న
 ప్రేమ విలువ
 రోజూ మనం ఎక్కే
 ఆటో డ్రైవర్ కి మాత్రమే తెలుసు!
 ఎందుకంటే
 నా గోల్డ్ లింగ్
 అతని దగ్గరే వుంది!!
 - గణేష్ పూడి, హైదరాబాద్.

బిలిసినది 'వసంత' గానం

ఆ పేరు వినగానే తెలుగువారికి 'చందమామరావే జాబిల్లి రావే...' అంటూ ఒక సుమధుర స్వరం హాయిగా లాలిస్తున్నట్లు వినిపిస్తుంది. కొన్ని సంవత్సరాల వరకూ కూడా ఆమె గొంతు చాలా సినిమాల్లోనూ, మద్రాసు రేడియోలోనూ వినిపించేది. నలభై ఏళ్లకు ముందు విడుదలయ్యే ప్రతి సినిమా టైటిల్స్ లోనూ గాయనిగా ఆమె పేరు తప్పక వుండేది. ఇలా అనేక సంవత్సరాల పాటు జరిగింది. ఆంధ్రదేశంలోని ప్రతి ఇంటా ఆమె పేరు సుపరిచితం, ఆమె స్వరం సుచరితం.

ఈ ఐదు శతాబ్దాలలో తనదైన ఓ ప్రత్యేకతతో సుమధుర గానాన్ని పంచుతూ ఎందరో శ్రోతల హృదయాలలో నిలిచిపోయింది వసంత.

1944 సంవత్సరం మార్చి 28న గుంటూరులో పుట్టింది. వసంత తండ్రిగారైన రవీంద్రనాథ్ సంగీతాభిమాని, నాటక పిపాసి. తన పిల్లలందరికీ రాగాల పేర్లనే పేర్లుగా పెట్టారు. కళ్యాణి, వసంత - ఆ విధంగా.

రవీంద్రనాథ్ నటుడు కూడా. పింగళి నాగేంద్రరావు తొలిసారిగా పాటలు రాసిన "భలే పెళ్లి, తారుమారు"(1941)చిత్రంలో హీరో ఆయనే. రవీంద్రనాథ్ కొంతకాలం గుంటూరులో 'రవి స్టూడియో' పేరిట ఫోటో స్టూడియో నడిపారు. వసంత తల్లి కూడా సంగీతంలో నిష్ణాతురాలే. ఆమె చక్కగా వీణ వాయిచేవారు.

ఇలా తల్లిదండ్రులిద్దరూ సంగీతం తెలిసినవారే కావడంలో సహజంగా వసంతకూ సంగీతం పట్టుబడింది. మూడేళ్ల వయసు నుండే పాడడం ప్రారంభించింది. లతామంగేష్కర్ అంటే చెప్పలేని అభిమానం. ఆమె పాడిన పాటలు వింటూ, పాడుతూ, తేలిక పాటలు కూడా అలవాటు చేసుకున్నది. ఇది గమనించిన రవీంద్రనాథ్ వసంతను బాగా ప్రోత్సహించేవారు. రేడియోలో పిల్లల కార్యక్రమం కోసం ప్రతి ఆదివారం వసంతను విజయవాడ తీసుకెళ్లి పాడించేవారు. "మా తండ్రి గారి ప్రోత్సాహం వల్లనే నేను ఇంతదాన్నయ్యాను" అంటుంది వసంత.

అలా పదేళ్ల వరకూ బాలల కార్యక్రమాల్లో గొంతుకలిపిన వసంత, గుంటూరులో మహావాది వెంకటప్పయ్య, రాఘవేంద్రచారి గార్ల దగ్గర ఒక

సంవత్సరం పాటు శాస్త్రీయ సంగీతం అభ్యసించింది. సినిమా పాటలు పాడడమంటే చాలా ఇష్టపడేది. ఆ రోజుల్లో గుంటూరులో వినోద్ ఆర్కెస్ట్రా వుండేది. ఆ ట్రూపులో వెళ్లి సినిమా పాటల కచేరీలు చేసేది వసంత. అలా చుట్టుపక్కల గాయనిగా మంచి పేరు తెచ్చుకుంది వసంత. లత, ఆశాభోంస్లే, లీల, పి.సుశీల గార్ల పాటలు స్టేజీమీద పాడేది. "సినిమా సంగీతానికి వాళ్లే నాకు పరోక్ష గురువులు" అంటుంది వసంత.

1957 లో వసంత తల్లి హఠాత్తుగా చనిపోవడంతో ఆమె కొంతకాలం గొంతుకు విశ్రాంతి నివ్వక తప్పలేదు. వసంత కుటుంబ పరిస్థితుల వల్ల ఆమె గాత్రం, కళాసాధన మరుగున పడకూడదన్న ఆమె తండ్రి ఉదారచింతనే ఆమెను మద్రాసుకు తీసుకు వచ్చింది. ఆమె తండ్రి గారికి, వసంతను సినిమాల్లో పాడించాలన్న వుద్దేశం కలిగింది. దానికి

పింగళి నాగేంద్రరావుతో వున్న పరిచయం దోహదం చేసింది. పింగళి, పెండ్లాలకు వసంత కంఠాన్ని వినిపించడం. ఆయన అవకాశం వచ్చినపుడు తప్పకుండా పాడిస్తానని చెప్పడం చకచకా జరిగిపోయింది.

అప్పుడు వసంత గుంటూరులో బి.యస్సీ చదువుతోంది. పరీక్షలు దగ్గర పడుతుండగా ఒకరోజు వున్నట్టుండి ఆత్రేయ నుండి టెలిగ్రాం వచ్చింది - 'ఫలానరోజున కవిత చిత్ర వారి పాటల రికార్డింగ్ వుంది. వెంటనే బయలుదేరి రండి' అని. అలా మొదటిసారిగా వసంత ఆత్రేయ నిర్మించిన "వాగ్దానం"(1961) చిత్రంలో తొలిసారిగా పాడింది. వసంత పూర్తి పేరు బి. బాల వసంత! ఆమె మొదటి పాటకు బాలవసంత అనే టైటిల్స్ లో వుంటుంది తర్వాత వసంతగానే అందరికీ తెలిసిపోయింది.

శ్రీ కృష్ణ జన్మదినం సందర్భంగా ఆరు నిమిషాల పాటు వచ్చే ఆ పాట "మా కిట్టయ్య పుట్టిన దినము" అనే పాట. ఆ పాటను పితాపురం నాగేశ్వరరావుతో కలిసి పాడింది వసంత. ఆ చిత్రానికి సంగీత దర్శకుడు పి. సుశీల, ఎస్. జానకిలను పరిచయం చేసిన పెండ్లాల నాగేశ్వరరావే. ఆ మొదటి పాట అనుభవం వసంత మాటల్లోనే-

"1961 లో వాహిని స్టూడియోలో సౌండ్ ఇంజనీర్ కృష్ణయ్యర్ నా మొదటి పాటను రికార్డ్ చేశారు. ఆ పాట పల్లవి ఇది-

"మా కిట్టయ్య పుట్టిన దినం కిలకిల అని నవ్వెను జగము మా పల్లె బృందావనం

మా మనసే దేవాలయం" - ఈ ఒక్క పాట వుదయం నుండి సాయంత్రం దాకా పాడించారు.

మొదటి సారి పాడుతున్నందుకు భయంగా ఏమీ అనిపించలేదు. చక్కగా పాడానని పితాపురం, పెండ్లాల గార్లు అభినందించారు. ఆ రోజుల్లో హీరోయిన్ కు స్టేబాక్ పాడాలంటే తొలుత గ్రూప్ లోనూ, కామెడీ డాన్స్ సాంగ్స్... అలా అలా హీరోయిన్ కు పాడే అవకాశం ఇచ్చేవారు. అప్పుడంతా బాగా పాడాలంటే సుశీల, పి.లీల గార్ల లాగా గొంతు వుండాలనేవారు. మంచి గాత్రానికి అదే కొలబద్ద!

"వాగ్దానం" లో తొలిపాట పాడిన నెలరోజుల్లోనే 'జగదేకవీరుని కథ' చిత్రాన్ని కన్నడంలో డబ్ చేసినప్పుడు అందులో పాడింది వసంత. మాధవపెద్ది సత్యం ఆ చిత్రంలో సహాయకుడు. ఆ తర్వాత గుంటూరు వెళ్లిపోయింది వసంత. అప్పుడే బి.ఎస్సీ పూర్తి చేసేసింది.

తిరిగి ఎన్.ఎ.టి వారు "గులేబకావళి కథ" చిత్రం కోసం పిలిపించారు. అందులో 'ఉన్నది చెబుతా వింటారా' (ఎస్.జానకితో కలిసి) అనే పాట పాడింది వసంత. మళ్ళీ కొద్దిరోజులుండి గుంటూరు వెళ్లాల్సి వచ్చింది. ఇలా వస్తూ పోతూ వుండడం ఇబ్బందిగా మారడంతో 1962 మే 26 న మొత్తం కుటుంబాన్నంతా గుంటూరు నుండి మద్రాసుకు తరలించేశారు వసంత తండ్రిగారు. అప్పుడింకా వసంత గాయనిగా పుంజుకోలేదు. ఆ సమయంలో ఒకరోజు పింగళి ఇంటికెళ్తే

అక్కడేవున్న బి.ఎన్.రెడ్డికి వసంతను పరిచయం చేశారాయన. 'ఈ అమ్మాయి బాగా పాడుతుంది. కావాలంటే పాడమనండి' అన్నారు పింగళి బి.ఎన్.రెడ్డితో! 'ఆర్టిస్టును ఎక్కడ పడితే అక్కడ పాడించను' అని చెప్పి, వసంత మ్యూజిక్ ప్రోగ్రామ్స్ ఎక్కడైనా వుందా అని అడిగి, ఫలానారోజు రేడియోలో వస్తుందని చెప్పడంతో, ఆయన గుర్తుగా విని "పూజా ఫలం"(1963) చిత్రంలో పాడించడానికి వసంతను పిలిపించారు. అందులో నాయిక రాజశ్రీ (అప్పటికి రాజశ్రీ హాస్యనటి) కి 'ఓ బస్తీ దొరగారు దిగి వస్తారా మీరు', 'వస్తావు పోతావు నా కోసం' అనే రెండు పాటల్ని పాడించారు. అలా 'మాట ఇచ్చి, పాడించిన వ్యక్తిని(బి.ఎన్.రెడ్డి) నా జీవితంలో ఆయనొక్కరే చూశాను' అంటుంది వసంత.

బి.ఎన్.రెడ్డి ది నిజంగా అమృత హస్తం. ఘంటసాలకు బి.ఎన్ "స్వర్గ సీమ"లో అవకాశం ఇచ్చారు. ఆయన దశ తిరిగింది. అలాగే 'పూజాఫలం'తో బి.వసంత దశ తిరిగింది. అనతికాలంలోనే అనేక చిత్రాల్లో అవకాశాలు లభించాయి. అప్పట్లో వసంత గొంతు పి.సుశీల గాత్రానికి చాలా దగ్గరగా వుండడంతో జంట నాయికలకు పాడించే పాటలన్నీ ఆ ఇద్దరి చేత పాడించేవారు. అలా ఎన్నో పాటలు ఇద్దరు కలిసి పాడినవి వున్నాయి. 'మానవజాతి మనుగడకే' (మాతృదేవత) 'పిల్లగాలి ఈలలా' (మరపురాని తల్లి) వంటి పాటలన్నీ వీరిద్దరి కాంబినేషన్లో వచ్చినవే.

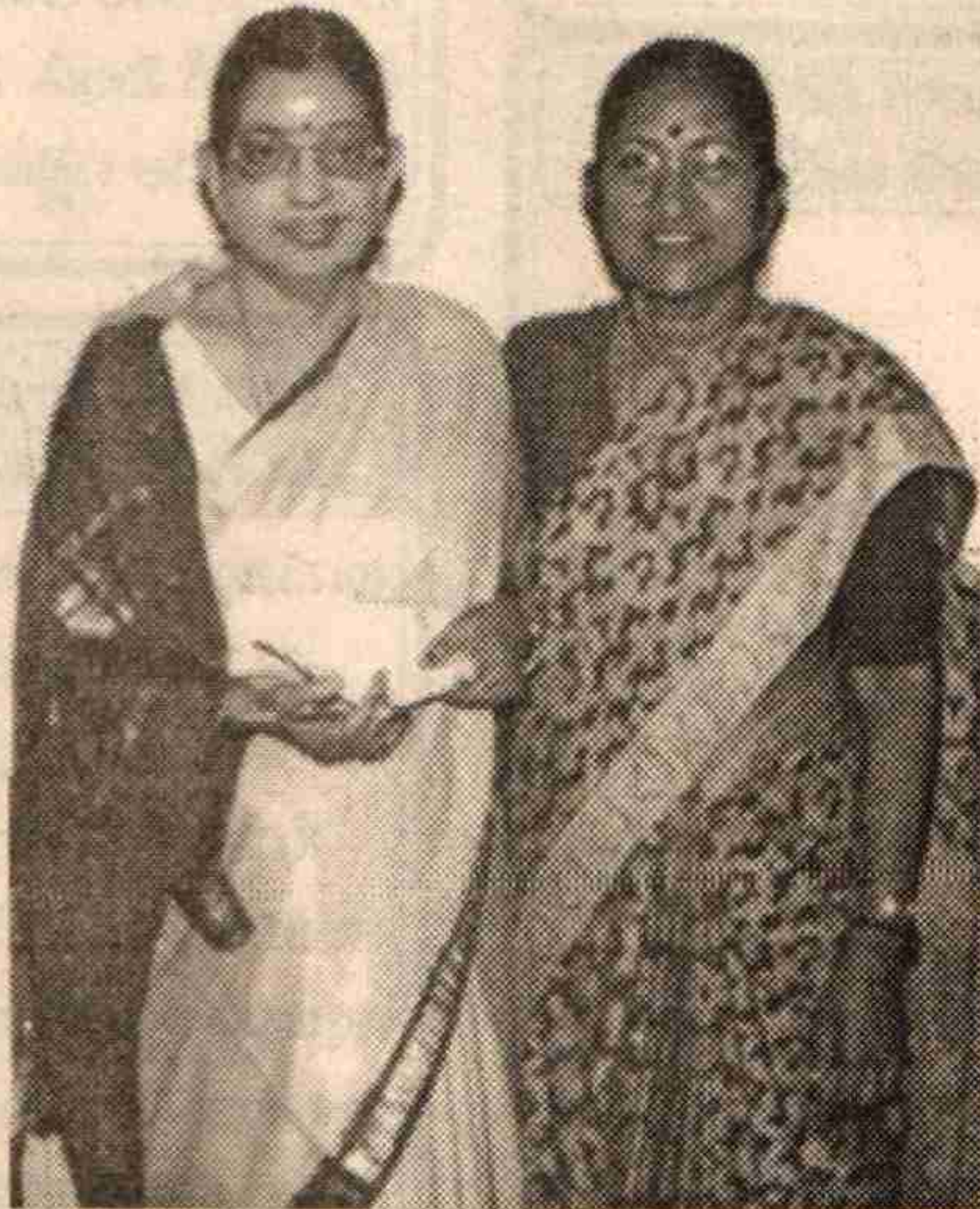
వసంత ఒక్క పి. సుశీలతోనే గాక పరిశ్రమలో అప్పటి గాయనీ గాయకులందరితోనూ కలిసి పాడింది. అన్ని రకాల పాటలూ పాడింది. అన్ని రసాల గీతాలు ఆలపించింది. 'నీకు నేనూ కావాలి' (పి.బి.శ్రీనివాస్ తో, మనవడికోసం), 'కొత్తపెళ్లికూతురా రారా' (ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరితో, నుమంగళి), 'చిలకలాంటి చిన్నదానా' (పిఠాపురంతో, అమాయకురాలు), 'నా హృదయపు కోవెలలో' (ఎస్.పి.బాలసుబ్రహ్మణ్యంతో, ఇద్దరు అమ్మాయిలు), 'చేపరూపమున' (ఏ.పి.కోమలతో, రంగులరాట్నం), 'పెళ్లిమాట వింటేనే' (ఘంటసాలతో కలిసి, మాతృదేవత) ఇలా ఎందరితోనో గొంతు కలిపింది వసంత.

చిన్న పిల్లల పాటలు పాడటంలో స్పెషలిస్టు బి.వసంత. తమిళంలో ఎం.ఎన్.రాజేశ్వరిలా తెలుగులో పిల్లల పాటలతో మంచిపేరు తెచ్చుకుంది వసంత. 'బంగారు బండిలో వజ్రాల భొమ్మతో' (వసంత సేన) 'చక్కనయ్యా చందమామ' (భార్యబిడ్డలు) ఇందుకు ఉదాహరణలుగా చెప్పుకోవచ్చు. అలాగే "సిరివెన్నెల" చిత్రంలో హరిప్రసాద్ చౌరాసియా

వంటి ప్రఖ్యాత వేణువాదన విద్వాంసునితో కలిసి పాడింది వసంత. ఇకపోతే వసంత రెండు చిత్రాలకు సంగీత దర్శకత్వం కూడా వహించింది. గబ్బిట వెంకటరావు కన్నడంలో నిర్మించిన "రాజనర్తకియ రహస్య", తెలుగులో "మంచికి స్థానం లేదు" అనే చిత్రాలు ఆమె సంగీత దర్శకత్వంలో వచ్చిన చిత్రాలు.

ఇంతవరకూ వసంత సుమారు మూడువేల పాటలు అన్ని భాషల్లోనూ (తెలుగు, అరవం, కన్నడం, మలయాళం, హిందీ) కలిపి పాడారు. తమిళంలో మొదటిసారిగా పాడిన చిత్రం - 'కొంజమ్ కుమరి', హిందీలో "జై జవాన్ - జై కిసాన్".

'సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతుంది భూగోళం (ఈడుజోడూ), 'ఏమయ్యా రామయ్యా' (బొబ్బిలియుద్ధం), 'నిజం చెప్పవే పిల్లా' (డాక్టరు

చక్రవర్తి), ఓ సుమబాలా (శ్రీకాకుళ ఆంధ్ర మహావిష్ణువు కథ), 'ఏమన్నాడమ్మా' (దేవుడిచ్చిన భర్త), 'ఎక్కడ ఎక్కడ దాక్కున్నానో చెప్పకో' (జీవనజ్యోతి), 'అందాల దాసులే' (సతీ సుమతి), 'ప్రేమ పక్షులం మనం' (ఆడపడుచు), 'శ్రీరమణా వెంకటరమణా' (దేవకన్య), 'లేత వయసు కులికిందిలే' (ఏకవీర), 'ఆడించు ఆడించు జోరుగా' (మావూరి కథ), 'పతియే ప్రత్యక్ష దైవమే' (ఆమెకథ), 'కలవాణి అలివేణి' (శభాష్ సూరి), 'నిత్య సుమంగళి నీవమ్మా' (ఇదాలోకం) 'నవ్వనా నా ప్రియ' (అంతా మన మంచికే) మొదలైన పాటలు వసంత పాడిన ఎన్నో పాటల్లోని కొన్ని పాటలు.

ఇక వసంత సినిమాకు గాకుండా ప్రయివేట్ గా రేడియోలకు, ప్రైవేట్ ఆల్బమ్స్ లోనూ ఎన్నో వున్నాయి. హెచ్.ఎం.వి. వారి కోసం క్రైస్తవ గీతాలు, జానపద గీతాల ప్రైవేట్ ఆల్బమ్స్ వెలువరించారామె. వాటిల్లో ఆమె స్వయంగా సంగీతం సమకూర్చినవి వున్నాయి. మొదట్లో

లలిత సంగీత కచేరీలు, తర్వాత సినిమా సంగీత కచేరీలు విరివిగా చేసేదామె. విడిగానూ, జంటగానూ, మాధవపెద్ది, పిఠాపురం, బాలసుబ్రహ్మణ్యం, బి.గోపాలం మున్నగు వారితో చేసిన కచేరీలు వేలాది వున్నాయి.

అమెరికా, కెనడా, బ్రిటన్ వంటి దేశాలు పలుమార్లు పర్యటించి సంగీత కచేరీల్లో పాల్గొన్న వసంత మద్రాసు తెలుగు అకాడమీ వారి ఉగాది పురస్కారంతో బాటు, 'ఉమ్మా' అనే మలయాళ చిత్రంలో పాటకు 1972లో ఢిల్లీ మలయాళీ అసోసియేషన్ నుండి ఉత్తమ గాయని అవార్డును పొందింది.

"నేనెప్పుడూ సినిమా రంగంలోకి వస్తానని, ఘంటసాల , లీల, సుశీల వంటి గొప్పవారిని చూస్తానని కూడా అనుకోలేదు. అలాంటిది వారితో కలిసి పాడడమనేది ఎవరెన్ను శిఖరాన్నెక్కినంత ఆనందాన్నిస్తుంది" అని వినయంగా చెప్పుకునే వసంత వ్యక్తిగా ఎంతో సౌమ్యురాలు. ప్రస్తుతం సినిమా సంగీతం గురించి ప్రస్తావిస్తే "ఇప్పుడు పాటల్ని (సాహిత్యాన్ని) సంగీతం డామినేట్ చేస్తోంది. ఇంకా చెప్పాలంటే వాటిని పాడనక్కరలేదనుకుంటాను. ఒక పల్లవి పాడితే పది బార్ల గ్యాప్! పాట ఫలానా వాళ్ళే పాడాలని లేదు! ముందైతే టీమ్ సిస్టమ్ వుండేది. సంగీత సాహిత్యాలు తెలియాలంటే పాతపాటలే వినాలి- తమాషా ఏంటంటే కొత్త సింగర్స్ కూడా ఏదైనా ఒక పాట పాడమ్మా అంటే పాత పాటలే పాడి వినిస్తున్నారు. దటీజ్ ఓర్ట్ మెలోడీ. ఆర్టిస్టు టాలెంటు తెలియాలంటే పాత పాటలూ పాడాల్సిందే!" అని చెప్పారు. ఇక ఏం సాధించారంటే-

"నేను సినిమా రంగంలోకి వచ్చి గాయనిగా ఫలానా సాధించాను అని చెప్పుకోవాలంటే, ఎస్. రాజేశ్వరరావు, వెండ్యాల, మహదేవన్ దగ్గరి నుండి చక్రవర్తి వరకూ అందరి సంగీతంలో పాడడం, ఘంటసాల నుండి ఎస్.పి.బాలసుబ్రహ్మణ్యం వరకూ అందరితోనూ యుగళగీతాలు పాడడం, అంటే ఒక స్వర్ణయుగంలో జీవించాను అనే ఆత్మతృప్తి, అన్ని వేల పాటలు పాడి ఆర్థిక తృప్తి రెండింటినీ సాధించాను" అని చెప్తుంది వసంత.

సినిమా రంగంలో ఎంత బిజీగా వున్నా కుటుంబాన్ని అశ్రద్ధ చేయలేదు వసంత. తన ఇద్దరు అమ్మాయిలను తన భర్త అండదండలతో మంచి విద్యావంతురాళ్లను చేసింది. వారిద్దరూ విదేశాల్లో స్థిరపడ్డారు. కూతుళ్లు, అల్లుళ్లు, మనవళ్లు ఇలా అందరితోనూ గృహాన్ని స్వర్గసీమగా మలుచుకున్న వసంత ప్రస్తుతం ఆరు నెలలు ఇండియాలోనూ, ఆరు నెలలు విదేశాల్లోనూ కాలం గడుపుతున్నారు.

- కొంపిల్ల రవిచంద్రన్

వసంత సినీ గీతాలు

చిత్రం: సిరివెన్నెల గానం: బాలు, పి.సుశీలతో ట్రాగిం
సంగీతం: కె.వి.మహదేవన్ రచన: సీతారామశాస్త్రి

అ: చందమామ రావె జాబిల్లి రావె
 కొండెక్కి రావె గోగుపులు తేవె
 చలువ చందనములు పూయ చందమామ రావె
 జాజిపూల తావినీయ జాబిల్లి రావె
 అ: కలువ చెలువ కలలు విరియ కొండెక్కి రావె
 గగనపు విరితోటలోని గోగుపూలు తేవె ||చందమామ||
 ఆ: నందనందనుని వంశీ నాదము విన్నావట
 సుందర బృందావన నందనమును కన్నావట
 రాసలీలనాటి ఊసు తెలియజేయ రావే
 నాటి స్మృతుల వెన్నెలనిటు నేడు విరియనీవే||చందమామ||
 ఆ: మునిజన మానస మెహిని యోగిని బృందావనం
 మురళి రవళకి ఆడిన నాగిని బృందావనం
 అ: రాధా మాధవ గాథల రంజిలు బృందావనం
 గోపాలుని మృదు పద మంజీరము బృందావనం
 బృందావనం బృందావనం ||చందమామ||

చిత్రం: శాంతినిలయం గానం: బాలు తో ట్రాగిం
సంగీతం: ఎస్.పి.కొండపాణి రచన: ఆశ్రేయ

అ: దేవీ క్షేమమా
 ఆ: దేవరవారు క్షేమమా
 అ: తమ కడగంటిచూపే కరువైనది
 ఆ: తమ కరుణా కటాక్షమే అరుదైనది ||దేవీ||
 అ నులిసిగ్గుల లేబుగ్గులు ఎలాగున్నవి
 ఆ: నులివెచ్చని తొలిముద్దులు పంపమన్నవి
 అ: అల్లరల్లలి కళ్ళు చల్లగా వున్నవా ||2||
 ఆ: తెల్లవార్లు నిదురరాక ఎర్రబారుతున్నవి ||దేవీ||
 ఆ: జడలోన మల్లెపూలు యిమడకున్నవి
 అ: జతలేక పట్టుపరుపు కుదరకున్నది
 ఆ: తలగడతో చెప్పకునే కబురులే మిగిలినవి ||2||
 అ: అవికూడ నలిగిపోయి జాలివేస్తున్నది ||దేవీ||
 అ: నీ ఒడిలో చదవాలి కొత్త కొత్త చదువులు
 ఆ: నేనపుడు అడగాలి చిలిపి చిలిపి ప్రశ్నలు
 అ: పెదవులపై వ్రాయాలి నీవుమెచ్చు జవాబులు ||2||
 ఆ: నీ మగసిరి గెలవాలి అసలైన పరీక్షలు ||దేవీ||

చిత్రం: మాతృదేవత గానం: పి.సుశీలతో ట్రాగిం
సంగీతం: కె.వి.మహదేవన్ రచన: సి.నారాయణరెడ్డి

మానవజాతి మనుగడకే ప్రాణం పోసింది మగువ
 త్యాగంలో అనురాగంలో తరగని పెన్నిధి మగువ
 ఒక అన్నకు ముద్దు చెల్లి ఒక ప్రియునికి వలపులమల్లి
 ఒక రామయ్యకే కన్నతల్లి సకలావనికే కల్పవల్లి ||మానవ||
 సీతగా - ధరణిజాతగా - సహన శీలం చాటినది
 రాధగా - మధురబాధగా - ప్రణయగాథల మీటినది
 మొల్లగా - కవితలల్లగా - తేనె జల్లు కురిసినది
 లక్ష్మిగా - రూస్థిలక్ష్మిగా - సమర రంగాన దూకినది ||మానవ||
 తరుణి పెదవిపై చిరునగవొలికిన మెరయును ముత్యాలసరులు
 కలకంఠి కంట కన్నీరొలికిన తొలగిపోవురా సిరులు
 కన్నకడుపున చిచ్చురగిలెనా కరువులపాలొను దేశం
 తల్లిని మించిన దైవంలేదని తరతరాల సందేశం ||మానవ||

చిత్రం: వసంతసేన రచన: డా.శరథి
సంగీతం: యస్.రాజేశ్వరరావు

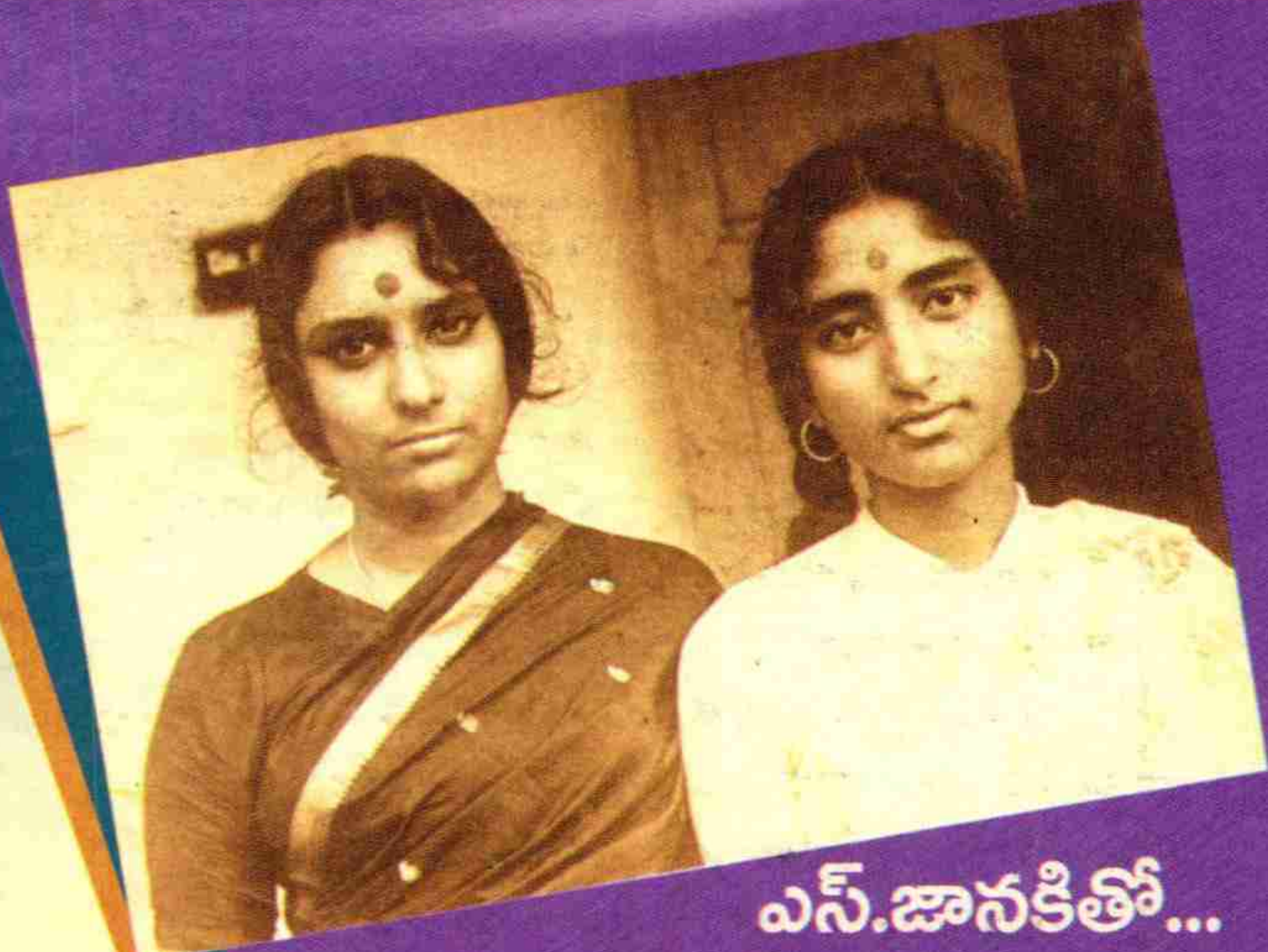
బంగారు బండిలో వజ్రాల బొమ్మతో
 భలే భలే రాజులా ధాటిగా స్వారిచేతును
 నేను పయనమవుదును ||బంగారు||
 అడవులైనను వరదలైనను ||2||
 బండి దాటుతూ సూటిగా సాగిపోవును
 చుక్కలను చంద్రుడినీ అందుకొనేను
 గణ గణ గణ గంటలతో పరుగుతీయును ||బంగారు||
 ఏనుగైనను సింహమైనను ||2||
 బండి ఢీ కొని తీవగ కదిలిపోవును
 కొండలనే పిండి చేసి ముందుకేగును
 గల గల గల గజ్జలతో గంతులేయును ||బంగారు||

చిత్రం: ఈడూ-జోడూ గానం: ఘంటసాలతో ట్రాగిం
సంగీతం: పెండ్యాల రచన: ఆరుద్ర

అ: సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతుంది భూగోళం
 ఈ సుందరి చుట్టూ తిరుగుతుంది నా హృదయం
 ఆ: ఏయ్...తనలో తానూ తిరుగుతుంది భూగోళం
 నీ తలలో తిరుగును ఏదో తెలియని గందరగోళం
 అ: యవ్వనమందున ఎవరైనా కమ్మని కలలే కంటారు ||2||
 ఆ: కన్నకలలే ఫలించకుంటే కలవరపడతారు ||సూర్యుని||
 అ: ఆలయమైనది నీ హృదయం అంకితమైనది నా రూపం ||2||
 ఆ: ఆలయాన అడుగిడ నీకు హక్కులేదు పాపం ||సూర్యుని||
 అ: కోరిన కోరిక తీరినచో రారున ప్రాణం పోయెను ||2||
 ఆ: పెద్దవాళ్ళు ప్రాణం పోయని పిండి బొమ్మనేను ||సూర్యుని||

చిత్రం: ఆదాలోకం గానం: ఘంటసాలతో ట్రాగిం
సంగీతం: చక్రవర్తి రచన: ఆశ్రేయ

నిత్యసుమంగళ నీవమ్మా నీ పసుపు కుంకుమ
 చెదరనిదమ్మా - ఇది- లోకులు ఎరుగని
 నిజమమ్మా నీ ఇన్నేళ్ళ కన్నీళ్ళే ఋజువమ్మా ||నిత్య||
 అమ్మా! నాన్న వచ్చారు - నీకు పూలు గాజులు తెచ్చారు
 మోడు చిగురులు వేసింది - పాదు పూదోట అయ్యింది
 విధి - ఓడిపోయి జరుగని వింతే జరిగింది ||నిత్య||
 మీ పెళ్ళికి యిరవై ఏళ్ళ వయసట
 పండగ చేయాలనుకున్నాము
 పీటలపైనా కూర్చోండి - మాలలు ఇద్దరు మార్చండి ||నిత్య||
 ఎన్నాళ్ళమ్మా - ఎన్నేళ్ళకమ్మా
 కన్నుల కింతటి పండుగ
 నిన్నూ నాన్నను చూశామొకటిగ
 అనురాగం త్యాగం ఆలుమగలుగ ||నిత్య||

ఎస్.జానకితో...

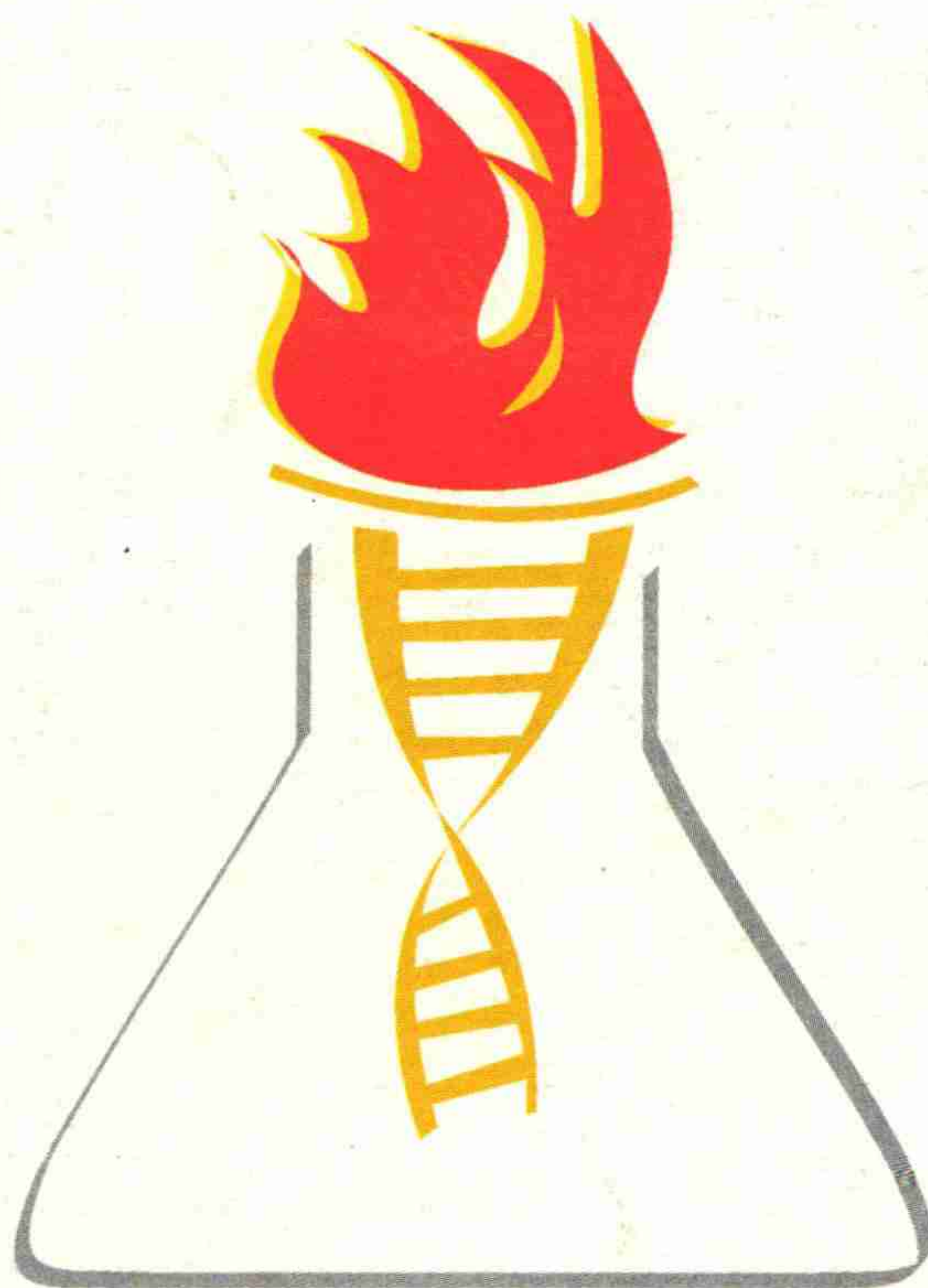
రాజన్-నాగేంద్ర, ఎస్.పి.బాలుతో...

ప్రముఖ నేపథ్య గాయని బి.వసంత పుట్టినరోజు (మార్చి 28)
సందర్భంగా అభినందనలతో....

Blueprinting the future from the past

The world around us is full of unseen biological wonders, many of them endowed by nature with miraculous cures for the ills of man.

But it takes a particularly discerning eye to see these hidden cures.

At Shantha, we take quiet pride in the fact that our scientists possess this type of penetrative vision.

One example of their path-breaking research is Shanvac-B, India's first indigenous family vaccine against Hepatitis-B. Another is betacarotene, an antioxidant manufactured from algae found in the high seas. A third is Shanferon, an indigenous anti-cancer drug...

Working 24 hours a day, 365 days a year, Shantha's scientists are ceaselessly pushing back the frontiers of the unknown. To bequeath mankind with a healthier future - through the miracles of Biotechnology.

SHANTHA BIOTECHNICS PVT. LTD.

3rd Floor, Serene Chambers, Road No 7, Banjara Hills, Hyderabad, India.

Tel : +91-40-3548507, 3608843 Fax : +91-40-3548476 E-mail : info@shanthabiotech.com

www.shanthabiotech.com